

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ትሕዝቶ

ቃል አዳላዊ

ምስጋና

ፍቓድ ነዛ መጽሐፍ ከጥቕመላ ንዝደሊ ኩሉ

መእተዊ፡ አገዳስነት ምፍላጥ መንነት አምላኽ

ምዕራፍ ሓደ፡..... ሓፈሻዊ ባህርያት አምላኽ

ምዕራፍ ፪፡ አስማት እግዚአብሄር አምላኽ

ምዕራፍ ፫፡ አምላኽ ስሉስ ሓደ አምላኽ እዩ

ምዕራፍ ፬፡ ጌጋ ትምህርቲ ኣብ ልዕሊ ስላሴ

ምዕራፍ ፭፡..... መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርትዖ ብዛዕባ ስሉስነት አምላኽ

ምዕራፍ ፮ አምላኽ ሓደ አምላኽ እዩ

ምዕራፍ ፯፡ ክርስቶስ የሱስ

ምዕራፍ ፰ ማዕርነትን ሓድነትን ክርስቶስ የሱስ ምስ እግዚአብሄር አምላኽ

ምዕራፍ ፱ ብንብረቱ ሱብ ኩይኑ እተረከበ የሱስ፡

ምዕራፍ ፲ ክርስቶስ የሱስ ካብ ድንግል ተወልደ፡

ምዕራፍ 10..... ብዘይካ ሓጢአት ብኩሉ ከምዚ ከማና እተፈተነ ክርስቶስ የሱስ

ምዕራፍ ዓለርተ ክልተ፡- ክርስቶስ የሱስ ኣብ ብሉይ ኪዳን

ምዕራፍ ዓለርተ ሰለስተ፡- ክርስቶስ የሱስ መልኣኽ አምላኽ

ምዕራፍ ዓለርተ ኣርባዕተ፡- እቲ ካብ መላእኽቲ ቅሩብ ዝነኣስ ክርስቶስ

ምዕራፍ ዓለርተ ሓምሽተ፡- መንፈስ ቅዱስ

መጠቃለሊ ሓሳብ

ቃል አዳላዊ

ኣብዚ ዘመን እዚ መጽሐፍ ቅዱስ ብብዙሓት ምግላጽ ረኺብና በሃልቲ ክጥወን፤ ዘይመልከዑ ክሕዝን ንርኢ ኣሎና። እቲ ብዛዕባ መንነት ኣምላኽ ንሰምዖ ዘሎና ጋሻ ምህሮ ድማ ንነፍስ ወከፍና ከተሓሳስበና ካብ ዝጅምር ሓጺር ጊዜ ኣይገበረን። እዚ እናኩነ ግና እታ ነዚ ቅዱስ መጽሐፍ ከምዘለዎ ተቀቢላ ክትእዘዞን ክትምህረሉን፤ ካብ ኣምላኽ ሓላፍነት ዝተዋህባ ማሕበር ክርስቶስ ኣፋ ብፍልጠት ሓቂ ከፊታ ብምሉእ ትብዓት ነዘም ናይ ስሕተት መምህራን ክትምክቶም ተበጉሶ ክትወስድ ከላ ኣይንርእያን ኣሎና።

እዚ ንነፍስ ወከፍ ሓቂ ዝደሊ ኣማኒ ጓሂኡን ዘየባትኽ ስቃዩን እዩ። ከመይሲ እቶም ንመጽሐፍ ቅዱስ ከምድላዮም ዝጠዋወዩ ሰባት ክስበኑ፤ እታ ሓቂ ሓዛ ደው ክትብል ዘለዎ ኣካል ክርስቶስ ድማ ዝሓር ርእሳ ክትሓብእን ካብቲ ዝተጸዋዕትሉ በኹሪ ዕላማኣ ዘበላ ረብሓ ኣብ ዘይብሉ ነገራት ክትጽመድ፡ በዚ ድማ እተን ህይወት ዘልኣለም ደልየን ናብ ጐይታ፤ ዕብየት ደልየን ድማ ናብ ማሕበር ዝመጸ ጌና ዘይደልደላ ነፍሳት ኣደዳ ጥፍኣትን ምህሮ ኢጋንንትን ክኮፍ ምርኣይ ኣዝዩ ዘተሓሳስብ እዩ።

እምበኣር እዚ እናርኡካ ሱቕ ኢልካ ውራይ ዝሓር ርእሰኻ ጥራይ ምግባር ዘይመንፈሳውነት ምዃኑ ብምግንዛብ ነዛ ቅድሚ ሕጂ ከም መወከሲት ብውሑድ ትሕዝቶ ተዘርጊሓ ዝነበረት መጽሐፍ፤ ሕጂ ግና ብስፍሕ ዝበለ መገዲ፤ ነቶም ዝሰሓቱ ናብ ኣምላኽ ትመልስ በትሪ ሓቂ፤ ነቶም ኣብታ ሓቂ ደው ኢልና ዘሎና ድማ ዝያዳ ኣብቲ ተሰሪትናሉ ዘሎና ሓቂ ደልዲልና ደው ክንብል፡ ብመጠን ኣምላኽ ዝረድኣኒ ንምህናጽ ኣካል ክርስቶስ ኣዳልየዎ ኣሎኹ።

ነዛ መጽሐፍ ቅድሚ ምድላወይ ንኣስታት ሽዱሽተ ዓመት ንመጽሐፍ ቅዱሲይ በዚ ኣርእስቲ ኣጽኒዔዮ፡ ኣብ ዙርያ እዚ ኣርእስቲ ድማ ብዝሕ ዝበሉ ብዓቢይቲ ናይ ኣምላኽ ሰባት ዝተጻሕፉ መንፈሳዊ ጽሑፋት ኣንበበን ምስ ብዙሓት ኣሕዋት ተዘራረበን እዮ።

ኣብቲ ብዛዕባ እዚ ክንርእዮ ተደልዩ ዘሎ ኣርእስቲ ምስ ብርኽት ዝበሉ ኣሕዋት ኣብ ዝተዘራረብኩሉ እዋናት ግና ሓደ ዘሕዝን ነገር ከም ዘጋጠመኒ ክሓብእ ኣይደልን። ንሱ ከኣ ኣብ ምድርና እቶም ሰዓብቲ ስላሴ እንብሃል መብዛሕትና ብዛዕባ ስላሴ ዘሎና ምርዳእ ኣዝዩ ትሑት ምዃኑ እዩ። ወረ ኣብ ገሊኡ እዋናትሲ ምርዳእና እምብዛ ዘሕዝንን ምስቶም ተጻረርቲ ስላሴ ዝዳረግ ኮይኑ እዩ ረኪቡዮ።

ብርግጽ መብዛሕትና ብዛዕባ ስላሴ ዘሎና ኣፍልጦ ጌና ዘይበሰለ ስለዝኾነ፤ ኣብ ዙርያ እዚ ኣርእስቲ ንእንሕተቶ ምላሽ ከነቅርብ ስለዘይንኽእል፤ መጽሐፍ ቅዱስ እዚን እትን ይብል ኢልና ኣብ ክንዲ ከነረድእ ንጋደል ክንሃድም ኢና እንመርጽ። እቲ ምህዳምሲ በቲ ሓደ ወገን

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

አይምተጸልኤን፤ ክሳብ መዓስ ኢና ግና ከምኡ ኢልና ከንጉዳዝ ዝብል ሕቶ ግና ዘየተሓሳስብ
አይከኑንን። ኣሕዋት ናብቲ ቅዱስ ቃል ዝምህሮ ምህሮ ከንምለስ እዋኑ እዩ።

እዚ ዘመን ንኩሉ ሰብ ብክርስቶስ ምሉእ ጌርና ከነቐሞ፤ ኣምላኽ ንዝሃበና ሓላፍነት እነተግብረሉ
ዘመን እዩ። እዚ ንምግባር ድማ ቅድሚኡ ኩሉ ንዝሃእ ርእሰና ኣብ ዘተኣማምን መሰረት ብፍልጠት
ሓቂ ምስራት የድሊ። ኣብ ዘተኣማምን መሰረት ንምስራት ድማ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ርድኢት
ከንሕዝ ኣሎና። ነዚ ከኣ መጽናዕቲ መጽሓፍ ቅዱስ እቲ ቅድሚኡ ኩሉ ከንገብሮ ዘሎና ነገር
እዩ።

ዕላማ እዛ ንእሹቶ መጽናዕታዊት መጽሓፍ እምበኣር ነቲ ብዛዕባ መንነት ኣምላኽ ዘይፈልጥ
ክርስትያን ወለዶ፤ ብዛዕባ ሰላሴ መባእታዊን መጽሓፍ ቅዱሳዊን ምርዳእ ብምሃብ፤ ኣንጻር
እኩያት መናፍስቲን ናይ ሓሶት ትምህርታትን ብምስትውዓልን ሓይልን ተመሊኡ ሕነ ክፈጁ
ዝጨከነ ሰራዊት ኣምላኽ ምትንሳእ እዩ። ኣምላኽ ነዚ ከምዝገብሮ ድማ ካብኡ ዝሰማዕኩዎ ቃል
ስለዘለኒ፤ ዝኣምኖን ዝእመነሉን ኣብ ዕለታዊ ናብራይ ድማ ዝጽልየሉ ነገር እዩ። ከመይሲ
ዘሎናዮ ዘመን ኣምላኽ ብፍልጠት ሓቂ ዝተናገፈ ብሱል ወለዶ ዘተንስኣሉን፤ ዕዮታቱ ህያው
ዝገብረሉ ዘመን እዩ።

ኣብዚ ንነፍስ ወከፍ ኣንባቢ ኣቐዲመ ከዘካኸሮ ዝደልዮ ነገር ኣሎኒ። ነፍሲ ወከፍ ኣማኒ እዛ
መጽሓፍ ብምልኣት ብዛዕባ ሰላሴ ትምህር እያ ማለት ከምዘይኩነ ብምርዳእ፤ ከም መበገሲ
ተጠቐሙ፤ ንምዕማቕን ምሕያላን ግላዊ ጻዕርታት ከካይድ ይግብኡ። ከምኡውን ንምጽናዕ
ክጥዕም ተባሂሉ ኣብዛ መጽሓፍ ብዙሕ ናይ መጽሓፍ ቅዱስ ጥቅስታት ብዘይ መግለጺ ተጻሒፉ
ኣሎ። ስለዚ ነፍሲ ወከፍ ኣማኒ ነዛ መጽሓፍ ኣብ ዘንብበሉ እዋን መጽሓፍ ቅዱስ ካብ ጎኑ ክፈሊ
ከምዘይብሉ እላበ።

“እግዚአብሔር ብኹሉ ኣእምሮ ኺህበካ እዩ እሞ ነዚ ዝብሎ ዘሎኹ ኣስተብህሎ።” 2ጢሞ2፥7

ምስጋና

ቅድሚ ዝኸነ እቲ ንኣገልግሎቱ መዲቡ እሙን ክኸውን ዘብቐዓኒ ኣምላኽ ስብሓት ይኹኖ። ንሱ ካብ ንእስነተይ ብኸሉ እናንሰየ ንማሕበሩ ከገልግል ስለዝቀበዓኒ የመስግኖ። ኣብዛ ንበረኸት ብዙሓት ክትኸውን ዘዳለኩዎ መጽሐፍ ድማ፣ ጀሚረ ክሳብ ዝውድእ ናቱ ረድኢት እምብዛ ብዙሕ እዩ እሞ ነይሩ ክብሪ ንስሙ ይኹን። ኣነ ጸሓፊ ደኣ እምበር ምንጪ እዛ መጽሐፍ እዚኣስ ባዕሉ እቲ ስሉስ ሓደ ኣምላኽ ምዃኑ ኣጸቢቐ ይርዳእ እዩ እሞ ደጊመ ኩሉ ክብሪ ንእኡ ይቐደስ።

ነዛ መጽሐፍ እዚኣ ጽሑፊ ክሳብ ዝውድእ፣ ኣብ ጐይዳ ከይተፈለየ ንዝተባብዑኒን፣ ነቲ ጽሑፍ ኣብ ምእራም ግዲእም ዘበርኽቱን፣ ሓሳባት ብምሃብ ሓይለይ ንዝሕድሱ ዝነበሩን ዘለውን ኩሎም ቅቡኣት የዕሩኽተይ ብሓፈሻ፣ ብፍላይ ድማ ነታ ምሳይ ትጽዕር ዝነበረትን ዘላን በዓልቲ ቤተይ ብስም ኣምላኽ እባርኽም።

ነዛ መጽሐፍ

- * ንኩሎም ኣብ ማሕበር ኣምላኽ ነባሪ ለውጢ ከምጽኡ ዝጋደሉ፣
- * ኣብ ቤት ኣምላኽ ተሓድሶ ንምምጻእን ሓድሽ ወለዶ ንምትንሳእን ንዝዓዩ ኩሎም ቅቡኣትን ናይ እምነት ጀጋኑን፣
- * ነቲ ዝትንስእ ሃዋርያዊ ወለዶን፣
- * ነቶም ኣብ ጸጽባሕ ብጸሎት ስለ ማሕበር ኣምላኽን እዛ ሃገርን ዝነቐሉ ቅዱሳን እውፍያ ኣሎኹ።

ፍቓድ ነዛ መጽሐፍ እዚኣ ክጥቕመላ ንዝደሊ ኩሉ

ተጠቓሚ እዛ መጽሐፍ ነቲ ንሱ ዝረኸበ መንፈሳዊ ረብሐ፡ ካልኣት መታን ክረክብዎ፡ ነዛ መጽሐፍ ብዝደለሎ መገዲ ክጥቕመላ ሰናይ ፍቓድ ኣዳላዊ እዛ መጽሐፍ እዩ። እዚ ማለት ከምህረላ፡ ኮፒ ገይሩ ንካልኣት ክዝርግሓ፡ ብመገዲ መራኽቢ ብዙሓን (ኢንተርኔት ይኹን ካልእ) ክዝርግሓ፡ ከም መበገሲ ንዝደለሎ መጽናዕታዊ ጽሑፍ ክጥቕመላ ይኸእል እዩ።

ምስናይዚ ግና ነቲ እዛ መጽሐፍ ዘለዎ ትሕዝቶ ኣጉዲልካ ወይውን ውሱን ምትእርራይ ብምግባር ከም ናትኻ ጌርኻ ክትዝርግሓ ምፍታሕ ዘይቅኑዕ ተግባር ብምዃን ንተሓሎ።

መእተዊ

አገዳስነት ምፍላጥ መንነት አምላኽ

“..ነቲ አምላኽ አቦኻ ፍለጦ፡ ብፍጹም ልብን ብፍታው ነፍስን ከአ አገልግሎ።” 1ዜና28፡9

ንመን ትስዕብ አሎኻ ከይፈለጥካ እትጉዳዞ ጉዕዞ ምውልዋል ዝመልኦን ዓወት ዝረሓቆን ከኸውን ብግዲ እዩ። ከምኡውን ንአምላኽ ከይፈለጥናዮ ምስኡ ሕብረት ከንጉብር ይኹን ከም ፍቓዱ ጌርና ከነገልግሎ አይንኸእልን። ነፍሲ ወከፍ አማኒ ነቲ ዝስዕቦ አምላኽ ምፍላጥ ኣብ ክርስቲያናዊ ጉዕዞኡ እቲ መሰረታዊ ነገር ምዃኑ ክስሕቶ አይግባእን እዩ። ከምቲ ኩሉ ከንጉብሮ ብአምላኽ ንጥለቦ ነገር ምስንጉብሮ ዓስቢ ዘሎና፡ ንአምላኽ ብምፍላጥ ኣቢልና ንበጽሖን ንወርሶን በረኽታት ኣሎ። እስከ ገለ ካብቲ በረኽታት ክንዝርዝር።

- ❖ **ምስትዉዓልዮ፡** “..ነቲ ቅዱስ ምፍላጥ ከአ ምስትውዓል እዩ።” ምሳ9፡10 ብሰባት ብዙሕ ምስትዉዓል ዝበሃል ነገር ኣሎ። እቲ መጽሐፍ ቅዱስ ምስትዉዓል ዝብሎ ግና ንአምላኽ ብምልኣት ምፍላጥ እዩ።
- ❖ **ካብ ኩሉ ዓይነት መስዋእቲ ይበልጽ፡** “..ካብ ዚሓርር መስዋእቲ ድማ ፍልጠት አምላኽ ለፈቱ።” ሆሴ6፡6 ንአምላኽ መስዋእቲ ምቕራብ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ትእዛዝ ስለዝኸኸነ ነፍስ ወከፍ አማኒ ከተግብሮ ይግባእ። ምስዚ ኩሉ ግና እቲ አምላኽ ካባና ዝደልዮ ብሉጽ መስዋእቲ ንአምላኽ ምፍላጥ እዩ።
- ❖ **ከትብርትዕን ከትገብርን ይገብረኩ፡** “..እቲ ንአምላኽ ዝፈልጥ ህዝቢ ግና ኪብርትዕን ኪገብርን እዩ።” ዳኒ11፡32 መንግስቲ አምላኽ እምበር ብሓይሊ ደኣ ብዘረባ ስለዘይኮነት፡ ኣብታ ኣብ ምድሪ ከትገህድ ተደልዮ ዘላ መንግስቲ አምላኽ ተሳታፊ ንምዃን መንፈሳዊ ብርታዔ ይሓትት። እዚ መንፈሳዊ ብርታዔ ድማ ምንጩ ካልእ ዘይኮነስ ንአምላኽ ብምልኣት ምፍላጥ እዩ። ንአምላኽ ብምፍላጥ ዝበርትዔ አማኒ ድማ ነቲ ክገብሮ ብአምላኽ ዝተመደበሉ ግብሪ ክገብር ዘኽእል መንፈሳዊ ዓቕሚ ይውገን። ብካልእ ኣዘራርባ እቲ ንአምላኽ ዝፈልጥ አማኒ ኣብ ናይ ኣእምሮ ፍልጠት ዘይተደረተ ኣብ ባይታ (ኣብ ግብሪ) ዝርኤ ግብራዊ ህይወት እዩ ዘለዎ።
- ❖ **ናይ ዘለኣለም ህይወት እዩ፡** “..አምላኽ ሓቂ ንስኻ በይንኻ ምዃንኻን ነቲ ዝለኣኸካዮ የሱስ ክርስቶስን ኪፈልጡ ናይ ዘለኣለም ህይወት እዚኣ እያ።” ዮሃ17፡3 ህይወት ዘለኣለም ፍረ ንአምላኽ ምፍላጥ እዩ። ስለዚ ድማ ሰብ ንአምላኽ ክፈልጦ ከሳዕ ዘይኸእል፡ ካብ ህይወት ዘለኣለም ርሑቕ ኩይኑ ክመለስ ዝግደድ።
- ❖ **መሰረት ሓቕኛ አምልኽዮ፡** “ህድኣ በሉ እም ኣነ አምላኽ ምዃኒይ ኣስተብህሉ” መዝ46፡10 አምላኽ ብግቡእ ክንፈልጦ እሞ ንአምላኽነቱ ግቡእ ምላሽ ክንህብ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ይደልየና። እቲ ንእኡ ንህቦ ግቡእ ምላሽ ድማ ኣምልኹ እዩ። ኣምልኹ ድማ ከምቲ ቅዱስ ቃል ዝብለና ውጽኢት ንኣምላኽ ምፍላጥ እዩ።

- ❖ **ምሉእ ዝኾነ ሓበንን ሓጎንን ይህልወካ፡** “...እነ ኣብ ምድሪ ምሕረትን ፍርድን ጽድቅን ዝገብር እግዚአብሄር ምዃነይ ብምስትውዓሉን ብምፍላጡን ደኣ ይተሓበን...” ኤር9:23-24 ሓጎስ ዝመልኦ ህይወት ኣብ ህይወት ክርስትና ክትውንን እንተድኣ ደሊኻ ንኣምላኽ ክትፈልጦ የድልየካ። ንኣምላኽ ብምልኣት ምስእትፈልጦ ሓጎስካ ወሓዚ ይኸውን፡ ተሕበነሉ ድማ ምሉእ ምኽንያት ይህልወካ።
- ❖ **መንፈስ ጥበብን ምግላጽን ይበዝሓልካ፡** “ኣምላኽ ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ኣቦ ኹብሪ ብፍልጠቱ መንፈስ ጥበብን ምግላጽን ምእንቲ ኺህበኩም... ።” ኤፌ1:17 ሓዲ ኣማኒ ብዘይ መንፈስ ጥበብን ምግላጽን ዕውት ክርስትያናዊ ጉዕዞ ክነብር ከምዘይኸእል ንኩላትና ርዱእ እዩ። ስለዚ ናይ ግድን መንፈስ ጥበብን ምግላጽን ኣብ ጸጽባሕ ክበዝሓሉ ኣለዎ። መንፈስ ምግላጽን ጥበብን ግና ንንኣምላኽ ብምፍላጥ እዩ ዝመጽእ።
- ❖ **ኣብ ኣምላኽ ትእመን፡** ሃዋርያ ጳውሎስ ከምቲ ኣብ ብዙሕ መልእኽታቱ ገሊጽዎ ዘሎ፡ ብብዙሕ ዓይነት መከራ ክሓልፍ ከሎ ይምካሕን ይፍሳሕን ነይሩ። እዚ ምናልባት ንኣእምሮና ምቹእ ዘይኸኸውን ይኸእል እዩ። ይኹን ደኣ እምበር እዚ ሃዋርያ እዚ ከምቲ ኣብ 2ጢሞ1:12 ገሊጽዎ ዘሎ ብመን ከምዝእመነ ስለዝፈልጥ ከምካሕ ምሉእ ትብዓት እዩ ኔነርዎ። ሓዲ ኣማኒ ንኣምላኽ ብግቡእ ክፈልጦ ክሳብ ዝኸኣለ፡ እቲ ዝሓልፎ ዘሎ ህልወ ኩነታት ብዘየገድስ ኣብ ኣምላኽ ብምልኣት እዩ ዝእመን።
- ❖ **ካብ ዕሸነት የናግፈኹ፡** ኤር4:22, 5:4 ክርስትና ምስትዉዓል ዝሓትት ረዚን ናብራ እዩ። ካብ ዕሸነት ኣናጊፋ ለባምን ረዚንን ሰብ ዝገብረካ ድማ ንኣምላኽ ምፍላጥ እዩ።
- ❖ **ተባዕን ጽኑዕን ይገብረካ፡** ግ.ሃ5:29 ዳን3:15-18 እቶም ብገጽ ርኤ ዘይመላለሱ፡ ካብ ሓሳብ ሰብ ነቲ ኣብ ልቦም ዝደመቀ ምግላጽ መንፈስ ቅዱስ ክእዘዙ ምክርም ዝቈረጹ ተባዓትን ጽኑዓትን እቶም ንኣምላኽ ብምፍላጥ ዝተባረኸ ህይወት ዘለዎም ወለዶ ጥራይ እዮም።
- ❖ **ካብ ባርነት ትናገፍ፡** ገላ4:8 የሃ8:32 ሎሚ ኣብ ህይወት መብዛሕትኡ ኣማኒ ዘሎ ማእሰርትታትን ጸቕጥታትን ከምቲ ንገለ ዘይብሉላት ኣመንቲ ዝመስሎ ኣምላኽ ስለዘፍቐደሉ ወይውን ሰይጣን ስለዝበርትዎም ዘይኩነስ ምንጩ ንኣምላኽ ዘይምፍላጥ እዩ። ሰብ ነቲ ዝግዝእ ንእኡ ባርያ እዩ። እቲ ካብ ባርነት ዝወጸሉ እንኮ መገዲ ድማ ንኣምላኽ ምፍላጥ እዩ።
- ❖ **ካብ ጥፍኣት ትናገፍ፡** ሆሴ4:6 ኣብቲ ንኣምላኽ ብምፍላጥ ኣብ ትሃንጸ ህይወት ጥፍኣት ክዓዩሉ ዝኸእል ምንም ባይታ የብሉን። ስለዚ ሎሚ ከም መጠን ኣማኒ ክርስቶስ ንጥፍኣት ካብ ደምበካ ተርሕቐሉ በትሪ ኣምላኽ ሂቡካ ኣሎ እሞ ተጠቐሙሉ። እቲ ዝተዋህበካ በትሪ ድማ ንኣምላኽ ምፍላጥ እዩ።

ንኣምላኽ ዘይምፍላጥ

“በዕራይ ንዋናኡ፡ ኢድጊ ደማ ንሙበልዕ ማይ ጎይታኡ ይፈልጦ እስራኤል ግና ሓንቲ እኳ ኣይትፈልጥን ህዝቢይውን ኣየስተወዕልን እዩ።” ኢሳ፡3

❖ **ንኣምላኽ ዘይምፍላጥ የጥፍእ**

“ህዝቢይ ሰኣን ፍልጠት ይጠፍእ።” ሆሴ4፡6

ነዛ ኣብ ላዕሊ ዘላ ፍቕዲ ምስ እነስተወዕላ ብዛዕባ ህዝቢ ኣምላኽ እያ ትዛረብ። ከምቲ ቅዱስ ቃል ዝነገረና ደማ ህዝቢ ኣምላኽ ንጥፍኣት ኣይተፈጥረን። እዚ ማለት ግና ኽጠፍእ ኣይኽእልን ማለት ኣይኮነን። እቲ ንጥፍኣት ዘይተፈጥረ ህዝቢ ኣምላኽ ብምኽንያት እቲ ኣብኡ ዘሎ ድንቁርና ከጠፍእ ይኽእል እዩ። ስለዚ ደማ ኢና ከይንጠፍእ ናብ ፍልጠት ኣምላኽ ከነድህብ ዘሎና።

❖ **ኣብ ዕሽነትን ድኽነትን የንብረካ**

“ህዝቢይ ዓሻ እዩ እም ኣይፈለጠንን፡ ድንዘዛት ደቂ እዮም እም ኣእምሮ የበሎምን። እከይ ንምግባር ጥበበኛታት እዮም፡ ሰናይ ንምግባር ግና ኣይፈልጡን እዮም።” ኤር4፡22

“...እዚኣቶም መገዲ እግዚኣብሄርን ፍትሒ ኣምላኽምን ዘይፈልጡ ይም እም ድኻታትን ዓይኩን እዮም።” ኤር5፡4

ኣምላኽ ንኣና ንድኽነትን፡ ጉስቐልና ሕማም ኣይፈጠረናን። ክርስቶስ የሱስ ብሰምብራቱ ከንፍወስ ኣብ ከንዳና ቐረሰሉ እዩ። ሃብታም ከነሱ ብድኽነቱ ንሕና ከንህብትም ድኻ ከይኮልና እዩ። እዚ ሓቂ ኣብ ቦታኡ እንከሎ ሓደ ኣማኒ እንተድኣ ብፍልጠት ኣምላኽ ዝተመልኤ ልቢ እንተድኣ ዘይብሉ ካብቲ ዝተፈጥረሉ ዕላማ ርሒቑ ብድኽነትን ዕሽነትን ከነብር እዩ ዝግደድ።

❖ **ነቲ ብእግዚኣብሄር ዝተዋህበኻ ናይ ከህንነት መዓርግ ከትምንጠል ይገብረካ**

“...ፍልጠት ሰለ ዝኣቤኻ ኣነ ደማ ካህን ከይትኹነኒ ኽኣብዩኻ እዩ።” (ሆሴ4፡6ለ) ኣመንቲ ክርስቶስ ዘበልና ብደም ክርስቶስ የሱስ ዝተዓደገና ካህናት ኣምላኽ ኢና። (1ጴጥ2፡9 ራእ፡6 5፡10) ከም መጠን ካህናት ደማ ፍልጠት ናይቲ ቅዱስ ኣምላኽ ከህልወና ይግባእ። እዚ ክንገብር እንተድኣ ዘይኽእልና ግና ነቲ ዝረከብናዮ ማእርግ ናይ ከህንነት ንሓዋሩ ክንከስር ከምንኽእል ክርድኣና ኣለዎ።

❖ **ዘይምፍላጥ ኣብ ምርኽ እዩ ዘንብረካ**

“ስለዚውን ህዝቢይ ሰኣን ፍልጠት ተማረኹ፡ ክቡራቶም ብጥሜት ይሞቱ፡ ሰባም ደማ ብጽምኢ ይነቕጹ ኣለው።” ኢሳ5፡13

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ንሓርነት ጽዉዓት ከነስና ብዘይ ፍልጠት ኣብ እንኲነሱ እዋናት ግና ብዝተፈላለዩ ነገር ከንማረኽ ከም እንኽእል ከንርዳእ ኣሎና። እዚ ኸኣ ዘይምፍላጥ ንጸላእትኻ ንምርኽ ደገ ስለዝኸፍት እዩ። ስለዚ ከም መጠን ኣመንቲ ክርስቶስ ካብ ምርኽ ሓራ ዝወጸ ህይወት ከንሕዝ ብፍልጠት ሓቂ ከንምላእ ኣሎና።

❖ **ንኣምላኽ ዘይምፍላጥ መርኢያ ኣብ ውሽጥኻ ንዘሎ ምንዝርና እዩ**

“መንፈስ ምንዝርና ኣብ ውሽጥም ኣሎ ንእግዚኣብሄር ኸኣ ኣይፈልጥዎን እዮም...” (ሆሴ5:5)። ምንዝርና ማለት ካብ ኣምላኽ፤ ወጻኢ ዚግበር ኣምልኽ ማለት እዩ። ከምኡውን ምንዝርና ጣኦት ምምላኽ እዩ። ጣኦት ድማ ስፍራ ኣምላኽ ዝሕዝ፡ ልዕሊ ኣምላኽ ንርእዮን ንግዝኡን ኩሉ ነገር እዩ።

ኣብ መወዳእታ ናይዚ ምዕራፍ ሓደ ነገር ክብል። ጐይታ የሱስ ነታ ሳምራዊት ሰበይቲ “..ህያብ ኣምላኽን እቲ ኣስትይኒ ዚብላኪ ዘሎ መን ምዃኑን እንታ ትፈልጥስ፡ ንስኺ ግዳ ምለመንክዮ ኔርኪ፡ ንሱ ኸኣ ማይ ህይወት ምህበኪ ነይሩ።” በላ። ዮሃ4:10 ነነዛ ፍቕዲ ጽቡቕ ጌርና እንተድኣ ኣስተብሂልናያ፡ ሓደ ዓብዪ ቐም ነገር እያ ትምህረና። ንሱ ኸኣ ንኣምላኹ ዝፈልጥ ህዝቢ ምስ ኣምላኽ ዝጠበቐ ርኽብ ከምዝህልዎን፡ ነቲ ሕሱርን ጊዜያዊን ነገር ምሕታት ሓዲጉ ነቲ ዝከበረ ሰማያዊ ነገር ካብ ኣምላኽ ከምዝሓትት እም ከምዝረከብ እዩ።

እምበኣር ነዚ ኩሉ ክንርእዮ ዝጸናሕናዮ ቃል ኣምላኻዊ ሓቕታት ኣብ ግምት ብምእታዉዉ፡ ንህዝቢ ኣምላኽ ብዛዕባ ኣምላኹ መባእታዊ ፍልጠት ንምዕጣቕ፡ እዛ መጽሓፍ እዚኣ ብረድኤት እቲ ክንፈልጦ ዝደልየና ኣምላኽ ተዳልያ ኣላ። ነፍስ ወከፍ ነዛ መጽሓፍ እዚኣ ዘንቡብ ሰብ፡ ብዛዕባ ሰላሴ ዘለዎ ምርዳእ ዓሚቕ ስለዝኹነሉ፡ ኣብቲ ተሰሪቱሉ ዘሎ ጽኑዕ መሰረት መሊሱ ክድልድል ምዃኑ ርዱእ እዩ። ከመይሲ እዛ ናይ በረኽት መጽሓፍ ኣብ ዙርያ እዚ ኣርእስቲ ዓሚቕ ትምህርቲ ኣዳልያትሉ ስለዘላ፡ ሰኣን ፍልጠት ካብቶም ብዛዕባ ሰላሴ ጌጋ ምህሮ ዝምህሩ ሰባት ዝሃደምናሉ ዘመን ከብቐዕ እዩ። ብኣንጻሩ ማሕበር ክርስቶስ በዚ ምህሮ እዚኣ ክሳዳ ቅንዕ ከተብል፡ ድምጻ ዓው ኣቢላ ተመለሱ ክትብል እያ። ኣሜን!! ሰናይ ምኽትታል።

ምዕራፍ ሓደ

ሓፈሻዊ ባህርያት አምላኽ

አምላኽ ከምቲ ኣብ ቃሉ ተገሊጹ ዘሎ ናቱ ዝኹነ ባህርያት ኣለዎ። ንሓፈሻዊ ባህርያት አምላኽ ድማ ኣብ ክልተ መቐፍልና ክንርእዮ ንኽእል። ንሳቶም ድማ ዝምቐልን ዘይምቐልን ባህርያት እዮም። ዝምቐል ክንብል ከሎና፡ አምላኽ ካብቲ ንገዛእ ርእሱ ኣብ ሰባት ናይ ምግሃድ ባህሪ ዘለዎ ዝተላዕለ፡ ንደቂ ሰባት ዝሃቦ ባህርያት እዩ። ገለ ካብቶም ካብ አምላኽ ንሰብ ዝተመቐሉ ባህርያት ንምዝርዛር፡ ቅድስና፡ ጽድቂ፡ ድንጋጽ፡ ናጻ ፍቓድ፡ ለውሃት፡ ፍቕሪ፡ ዓቕሊ፡ ናይ ምሕሳብን ምውሳኽን ሓይሊ፡ ስምዒት...ይርከብዎም። ዘይምቐል ባህርያት ክንብል ከሎና ድማ ብዘይካ አምላኽ ካልእ ማንም ክውንዮ ዘይኽእል ባህርያት ማለትና እዩ። እቲ ብመልክዕ አምላኽ ከም ምስሉ ዝተፈጥረ ሰብ ይኹን ዝኹነ ፍጡር (እዚ ነቶም ሓያላት መላእኽቲውን የጠቃልል እዩ) ንአምላኽ ብቲ ዘይምቐል ባህርያቱ ክመስሎ ኣይኽእልን።

ዘይምቐል ባህርያት ክንብል ከሎና ገለ ኣብነት ንምጥቃስ፡ *ኩሉ ከኣልነት፡ ኩሉ ፈላጥነት፡ ኣብ ኩሉ ሰፍራ ዝርኽብ፡ አምላኽ፡ ፈጣሪ፡ ዘይተመርማሪ፡ ብርእሱ ዝነበር፡ መጀመርታን መወዳእታን ዘይብሉን ካልእን እዩ።* ንመጽሐፍ ቅዱስና ብህድኣትን ጥንቃቄን ምስ እንፍትሻ ብዛዕባ ባህርያት አምላኽ ብዙሕ ሓቅታት ይበርሃልና እዩ።

ከም መጀመሪ ትምህርትና ድማ ቐጺልና ካብቲ ብዛዕባ ባህርያት አምላኽ ክንፈልጦ ዚግባእና መሰረታዊ ነጥብታት ኣልዒልና ክንርኢ ኢና።

*** አምላኽ መንፈስ እዩ**

ዮሃ4:24

መንፈስ ክንብል ከሎና ክሳብ ዘይተገልጸልካ ብስጋዊ ኣዲነትካ ክርኤ ዘይኽእል፡ ኣዕጽምቲን ስጋን ድማ ዘይብሉ ማለት እዩ። አምላኽ መንፈስ ካብ ምዃኑ ዝተላዕለ ብቦታ ኣይድረትን። እቲ ብንፉዓት ቀረጽትን ቀባእትን ዝተዳለወ ምስሊን ስእሊውን ዘይገልጽ መልክዕ ኣለዎ። (ዘዳ5:8 ኢሳ42:8 1ዮሃ5:21) እዚ መንፈስ ዝኹነ አምላኽ ገለ ከምዘጨንቆ ኢድ ሰብ ኣይተገልግሎን እዩ፡ ንሱ ብመንፈስ ዝምለኽ አምላኽ እዩ። (ዮሃ4:24) ስለዚ ድማ እዩ ሓደ ምስ አምላኽ ሕብረት ክህልዎ ዝደሊ ሰብ ዳግም ክውለድን መንፈሳዊ ክኸውንን ዘድልዮ። (ዮሃ3:3-8 1ቆሮ15:50)

*** ፈጣሪ ኩሉ ነገር እዩ**

አምላኽ ናይቲ ዝርኤን ዘይርኤን ፈጣሪ ምዃኑ ምሉእ መጽሓፍ ቅዱስ ደጋጊሙ ዝምህር ሓቂ እዩ። ኩሉ እቲ ዝኹነ ብአምላኽ እዩ ኩይነ፡ ካብቲ ዝኹነ ብዘይ አምላኽ ዝኹነ ፍጹም የልቦን። ፈጣሪ ክንብል ከሎና ንሓደ ዘየሎ ነገር ካብ ባዶ ናብ ህላዌ ዘምጽእ ማለትና እዩ። ብዘይ አምላኽ ድማ ነዚ ክገብር ዝኽእል ኣይነበረን፡ የልቦን፡ ኣይክህሉን።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ንመረጋገጺ ክኩኑልና ነዞም ዝስዕቡ ጥቅስታት ነንብበን። (ኢሳ44:24 ዘፍ1:1 መዝ104:30 መዝ33:6 102:25 ዮሃ1:1-3 ሚልከ2:10)

* ብርእሱ ዚነበር እዩ ዘጸ3:13-14 ኢሳ43:10-13

እግዚአብሔር ኣምላኽ ብገዛእ ርእሱ ብዘይ ደገፍ ማንም ኣሎኹ ክብል ዝኸኸል ኣምላኽ እዩ። ብርግጽ ንሱ ኣብ ማንም ይኹን ብምንም ዘይድገፍ ብርእሱ ዚነበር ኣምላኽ እዩ። ስለዚ ድማ እዩ ቅዱስ ቃል ኣብ ዮሃ1:1 “ኣምላኽ ብመጀመርታ ነበረ...” ዝብለና። ንሱ ብመጀመርታ እንተድኣ ነይረ ብዘይ ደገፍ ማንም ዝነበር ምዃኑ ብሩህን ዘየማትእን እዩ። ኣብ ካልእ ጽሑፍውን ኣምላኽ ብርእሱ ህይወት ከምዘላቶ ተጻሒፉ ኣሎ። ዮሃ5:26 መዝ36:9

* ቅዱስ እዩ

ቅዱስ ማለት ፍሉይ ማለት እዩ። ኣምላኽ ብኩሉ ነገሩ ካብ ፍጥረታቱ ፍልይ ዝበለ እዩ። ቅዱስ ቃልውን ደጋጊሙ ከም ኣምላኽ ቅዱስ ከምዘየለ እዩ ዝነግረና። (1ሳመ2:2 ራእ15:4 ዘሌ19:2 ማቴ5:48) ቅዱስ ካብ ምዃኑ ዝተላዕለ ደቂ ሰባት ቅዱሳን ክኩኑ ይጽውዑ፡ ኩሉ መገድታቱ ድማ ብቅድስና እዩ። ራእ4:8 መዝ99:9 1ጴጥ1:5

* ጻድቕን ቅኑዕን እዩ ራእ16:5 19:2 ዘጸ9:27 እዝ9:15 ነህ9:8 ዘጸ15:11

ኣምላኽ ጻድቕ እዩ። ስለዚ ድማ እዩ ምስ ሓጢአት ፍጹም ጽልእ ዘለዎን፡ (እብ1:8-9) ንበዳሊ ከም ንጹህ ክርእዮ ዘይኩነሉን። እንባቆም “ኣዲ ንትኻ እኩይ ንምርኣይ ኣዘን ጽሩይት ለዖኒ...” ክብል ብዛዕባ ፍጽምና ኣምላኽ ይዛረብ። እንባ1:13 ዳንኤልውን እንተኹነ ቡቲ ኣብ ደቂ እስራኤል ዝበጽሑ ስቅያትን መከራን ኣምላኽ ጻድቕ ምዃኑ ዝተሓመነ ባህርያት ኣምላኽ ኣጸቢቐ ዝርዳእ ልቢ ስለዝውንን እዩ። “እግዚአብሔር ኣምላኽና ብዚገብሮ ዘበለ ኹሉ ግብሩ ጻድቕ እዩ...” ዳን9:14 ኣምላኽ ጻድቕን ቅኑዕ ካብ ምዃኑ ዝተላዕለ ኣብታ ብጽድቂ ዝተመልኤት መንግስቱ ዘይቅኑዕ ሰብ ክኣቱ ኣየፍቕድን። 1ቆሮ6:9-10

* ፈቃር

ኣምላኽ ካብቲ ንደቂ ሰባት ክብጅ ዝገበሮ ባህርያቱ ሓዲ ፍቕሪ ምዃኑ እዩ። ኣምላኽ ፍቕሪ እዩ። (1ዮሃ4:18) ነዛ ናብ ጥፍኣት ትግስስ ዘላ ዓለም ኣምላኽ ስለዘፍቕረ እዩ ነቲ ሓዲ ወዱ በጃ ከህብ ድሕር ዘይበለ። (ዮሃ3:16) ብዘለኣለማዊ ፍቕሪ ኣፍቂሩ ናብኡ ክንእከብ ዝገበረ እዚ ፈቃር ኣምላኽ ዝመስሎ የልቦን። “...በናይ ዘለኣለም ፍቕሪ ኣፍቀርኩኺ፡ ስለዚ ኸኣ ብመሕረት ሰሐብኩኺ።” ኤር313 ኣምላኽ ንኣና ካብ ባህርይኡ ዝተላዕለ ደኣ እምበር፡ ገለ ነገር ስለዝገበርናሉን ጽቡቕ ነገር ስለዝርኣየልና ኣይኩነን ኣፍቕሩና። (ዘዳ7:7-8)

* መሓሪ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ሰብ ካብቲ ዘለዎ ሓጥእ ባህርይ ዝተላዕለ ኩሉሳዕ ኣብ በደል እዩ ዝርከብ። ይኹን ደኣ እምበር ኣምላኽ መሓሪ ብምዃኑ ደቂ ሰባት ናብኡ ክምለሱ ይዕገስ ኣሎ። (መዝ103:8-17 እብ8:8,12 ዮና4:2 ጠጢጥ1:13)

* እሙን

ኣምላኽ ነቲ ዝበሎ ቃል ዘይልውጥ፡ ምስ ኩነታትን ነገራትን ባህርያቱ ዘይቀያይር፡ እሙን ኣምላኽ እዩ። “ኣብ ጸጸባሕ ሓድሻ እዩ፡ እሙን ምዃንካ ጥብዩ እዩ።” ደጉዓ3:23 እቲ ናቱ እሙንነት ዋላ ሰብ እናጠለመ ዘይቅየር ብምዃኑ ሓለፋ ኣለዎ። “ንሕና እንተ ጠለምናዮ ንሱ ንርእሱ ኪኸሕድ ኣይከኣሎን እዩ እሙን ከዐይኑ እዩ ዚነብር።” (2ጢጦ2:13)። ንሱን እቲ ብእኡ እተነግረ ቃልን እሙን እዩ (ኣብ10:23 1ተሰ5:24 ጠጢጥ1:15)። ስለዚ ድማ ኢና ንሕና ንኣምላኽ ከይጠልመና ዘይንጥርጥር። ከመይሲ እቲ ቅዱስ ቃል “እቲ ዝጸውዓኩም እሙን እዩ ንሱውን ኪገብር እዩ።” ይብልና እዩ። 1ተሰ5:24 እሙንነት ኣምላኽ ኣብ ህይወት ክርስትና ምርዳእ ከም ሳራ ነቲ ክትገብር ዘሎኻ ንምግባር ሓይሊ ከምዝህልወካ እዩ ዝገብር። “ሳራ እኳ ጊዜኣ ምስ ሓለፈ ነቲ ተሰፋ ዝሀባ እሙን ገይራ ስለ ዝረኣየዮ ዘርኢ ንምትካል ብእምነት ሓይሊ ረኽብት።” እብ11:11 ስለዚ “...እግዚአብሄር ኣምላኽካ..... ኪዳን ዘሕሉ እሙን ኣምላኽ ከም ዝኾነ ፍለጥ።” (ዘዳ7:9)።

* ሓቂ

ቅዱስ ቃል ኣምላኽ በይኑ ሓቂ ምዃኑ ብንጹር እዩ ዝነግረና። “ኣምላኽ ሓቂ ንስኻ በይንኻ ምዃንካን ነቲ ዝለኣኸካዮ የሱስ ክርስቶስን ኪፈልጥ ናይ ዘለኣለም ህይወት እዚኣ እያ።” ዮሃ17:3 “የሱስ ክኣ መገድን ሓቕን ህይወትን ኣነ እዩ...” ዮሃ14:6 ነቲ ኣብ ራእ3:14 ን 19:11 እተጻሕፈ ጽሑፍ ምስገርኢ ድማ ክርስቶስ የሱስ ሓቕኛ ምዃኑ ደጊምና ንግንዘብ። እምበኣር ኣምላኽ በይኑ ሓቕኛ ኩሉ ሰብ ግና ሓሳዊ ምዃኑ ነስተውዕል። “...ኣምላኽ ሓቕኛ ምዃኑ ኩሉ ሰብ ግና ሓሳዊ ምዃኑ ይረኽብ።” ሮሜ3:4 ከምኡ ድማ ዘይሕስ ኣምላኽ ነምልኽ ብምህላውና ልብና ይተሓገስ። ቲቶ1:1-2 1ተሰ1:9

* ሊጋስን ወሃቢን እዩ

ኣምላኽ ብልግስኻ ሃብታም ኣምላኽ እዩ። ንሱ ካብ መጀመርታ ነቶም ዝፈጠርዎ ኩሎም ፍጥረቱ ዘድሊ ዘበለ ዘዳለወን፡ ኣብዚ ዘመንውን ሂቡ ዘይተወድኦ ሃብታም ኣምላኽ እዩ። መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ኣምላኽ ንደቂ ሰባት ዝሃበን ዝህቦ ዘሎን ብዙሕ ነገራት እዩ ዝዝርዝር። ንኩሉ በብሓደ ክንርእዮ ዝከኣል ኣይኩነን። ገለ ካብቶም ብተደጋጋሚ ዝተጠቅሱ ውህበታት ግና ሒደት ክንርኢ ክንፍትን ኢና።

- ~ ንወዱ፡ ዮሃ3:16 ሮሜ8:32
- ~ መንፈሱ፡ ሉቃ11:13 ሮሜ5:5 1ተሰ4:8
- ~ ንንስሓ ዚኸውን ጊዜ፡ ሮሜ2:25 ራእ221
- ~ ህይወት ዘለኣለም፡ ሮሜ6:23 1ዮሃ5:11
- ~ ንትሑታት ጸጋ፡ 1ጴጥ5:5 ያእ1:5

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

- ~ ነቶም ጸር ዝከበዶም ዕረፍቲ፡ ማቴ11:28
- ~ ጥበብ፡ ዳን2:23 ያእ1:5
- ~ ሓይሊ፡ ፊሊ4:13
- ~ ብክርስቶስ አቢሉ ዓወት፡ 1ቆሮ15:57
- ~ ንአገልግሎት ዝኸውን ጸጋን ክእለትን፡ 1ጴጥ4:11 ኤፌ3:7
- ~ መግቢ ንኩሉ ፍጥረት፡ መዝ136:25
- ~ ሓይሊ ንስራሕ፡ ዘዳ8:18

*** ኩሉ ፈላጥ እዩ**

“እግዚአብሄር ኩሉ ዚፈልጥ አምላኽ እዩ..” 1ሳመ-2:3 አምላኽ ኩሉ ዝፈልጥ አምላኽ ብምዃኑ ምስትውዓሉ ወስን ዝበሃል ዮብሉን። (መዝ147:5) ንሕና ሰባት ብትምህርቲ፡ ተመኩሮ፡ ምንዋሕ ጊዜ እንፈልጦም ምቓል ነገራት አለውና። “..ማለት ሓደ ምቃል ንፈልጥ ኢና..” (1ቆሮ13:9)። አምላኽና ግና ብባህሪኡ ኩሉ ዝፈልጥ አምላኽ ስለዝኸነ ንነገራት ብዘይደገፍ ማንም እዩ ዝፈልጦም። “...ንመንፈስ እግዚአብሄር ዝመርመረ ወይስ መኸሪኡ ከይይኑ ዝመህርኹ መን እዩ? ምስ መን ተማኸረ? ኣእምሮ ዝሀቦ እቲ ቕኑዕ መገዲ ኸአ ዝመህር ፍልጠት ዘፍለጦ መገዲ ምስትውዓል ድማ ዘርአዮኹ መን እዩ?” ኢሳ40:13-14 ነዛ ሕቶ እዚአ “ኣነ” ኢሉ ምላሽ ከህብ ዝኸእል ዋላ ሓደ የልቦን። አምላኽ ባይኑ ኩሉ ዝፈልጥ አምላኽ እዩ። ስለዝኸነ ድማ እዩ ብዛዕባ ነገራት ክፈልጥ ካብ ሱብ ሓበሬታ ዘየድልዮ። “እቲ ጸብጸብ እንህቦ (እግዚአብሄር) ኸአ ኣብ ቅድሚኡ ዓይኑ ኹሉ ጋህ ዝበለን ቅሉዕን እዩ እምበር ኣብ ቅድሚኡ ዚሕባእ ፍጡር የልቦን።” ኢብ4:13 እስከ ነዚ ንብሎ ዘሎና ዝያዳ ከረድኡና ዝኸእሉ ካብ መጽሐፍ ቅዱስ ገለ አገደስቲ ነጥብታት ብዛዕባ እቲ ኩሉ ዝፈልጥ አምላኽ ንርኤ፡-

- ~ ጥበቡ ዓሚቕ እዩ፡ እዮ9:4 መዝ139:4-6 ሮሜ11:33
- ~ ንኩሉ ይርኢ፡ ምሳ15:3
- ~ ካብቲ ዝነኣስ ከሳዕ ዝዓበየ ይፈልጦ፡ መዝ147:4 ማቴ10:29-30
- ~ ንሓሳባት ደቂ ሰባት ይፈልጦ፡ መዝ139:2
- ~ ቃላትናን ኩሉ መገድናን ይፈልጦ፡ መዝ139:3-4
- ~ ንግብርና ይፈልጦ፡ ራእ2:2,9,13,19, 3:8,15
- ~ ንጸበባና ይፈልጦ። ዘጸ3:7
- ~ ንድሌትና ኩሉ ይፈልጦ። ማቴ6:32
- ~ ንድካምናን ዕሽነትናን ይፈልጦ መዝ69:5 103:14
- ~ ንኩሉ ሕሉፍ፡ ህሉው፡ መጻኢ ይፈልጦ፡ ግ.ሃ15:18

*** ኩሉ ከኣሊ እዩ**

አምላኽ ሓደ እዋን ንኣብርሃም “...ኣነ እቲ ኹሉ ዝኸእል አምላኽ እዩ..” ብምባል ብዛዕባ ባህሪኡ መግለጺ ሃቦ። ዘፍ17:1 ሳራ ነቲ ብአምላኽ ዝተነግራ ተስፋ ምእማን ተሳኢንዋ ኣብ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ዝሰላቸቡሉ እዋንውን ምላሽ ኣምላኽ “ንእግዚአብሄር ዶ ዚጨንቆ ነገር ኣለዎ?” ዝብል ብሕቶ ዝተሰነየ ቃል እዩ። ዘፍፀፀ፡14 ብርግጽ ኣምላኽ ኩሉ ዝኸእል ኣምላኽ እዩ። ኣብ ካልእ ጽሑፍውን ናብ ኤርሚያስ “...ንኣይ ዘይከአልኒ ነገር ዶ ኣሎ እዩ?...” ዚብል ቃል እግዚአብሄር ከምዝመጸ ነንብብ። ኤር32፡27 እቲ ንሰብ ዘይከአል ንኣምላኽ ስለዝኸእል ድማ እዩ። ንሕና ደቂ ሰባት ኣብ ከአልነት ኣምላኽ ከነዕርፍ ዘሎና። “...እዚ ንሰብ ኣይከአሎን ንኣምላኽ ግና ኩሉ ይከአሎ እዩ...” ማቴ19፡26 “...ንኣኻ ዘይከአለካ ነገር የልቦን።” ኤር32፡17 ብርግጽ ንእኡ ዝሰኣኖ ነገር የልቦን። ነፍሱ ዝደለየቶ ከገብር ዝኸእል ኣምላኽ እዩ እቲ ነምልኹ ኣምላኽ። “ኣምላኽናስ ኣብ ሰማይት ኣሎ። ዝደለየ ሹሉ ይገብር እዩ።” መዝ115፡3

*** ኣብ ኩሉ ስፍራ ይርከብ**

ኣምላኽ ከም ፍጡር ብቦታ ዝድረት ኣምላኽ ኣይኮነን። ንሱ ኣብ ሓደ እዋን ኣብ ኩሉ ስፍራ ክርከብ ዝኸእል ኣምላኽ እዩ። ስለዝኸኾነ ድማ እዩ ዝኸኾነ ነገር ካብኡ ክሕባእን ክሃድምን ዘይኸእል። መዝ139፡7-12 ንሕና ባህርያት ኣምላኽ ዝተረድኣና ሰባት እምበኣር ቦታ ከይመረጽና ምስ ኣምላኽ ሕብረት ከንገብር ዝመረጽና፡ ንሱ ኣብ ኩሉ ስፍራ ከምዘሎ ካብ ቃሉ ተማሂርና ስለዝኣመንናዮ እዩ። ማቴ18፡20

*** ዘለኣለማዊ እዩ 1ዮ፡፶5፡20**

ኣምላኽ ፈጣሪ ጊዜ ስለዝኸኾነ ብጊዜ ዝድረት ኣምላኽ ኣይኮነን። ቅድሚ ጊዜ ነይሩ እዩ፡ ሕጂውን ኣብዚ ዘመን እዚ ኣሎ፡ ንዘለኣለም ድማ ከምኡ ኢሉ ክነብር እዩ። ብርግጽ ንሱ ከምቲ ኣብ ቃሉ ዘሎ ካብ ዘለኣለም ንዘለኣለም ዝነብር ኣምላኽ እዩ። “...ንሰኻስ ካብ ዘለኣለም ንዘለኣለም ኣምላኽ ኢኻ።” መዝ90፡1-2 “...ንሰኻ ካብ ዘለኣለም ኢኻ።” መዝ93፡2 ኤር10፡10 “...እቲ ምውጻኡ ኻብ ጥንቲ ኻብ ዘለኣለም ዝኸኾነ ኣብ እስራኤል ገዛኢ ዚኸውን ኺወጸለይ እዩ።” ሚከ5፡1-2 ስለዚ ድማ እዩ ቅዱስ ቃል ብተደጋጋሚ ኣምላኽ ኣልፋን ኦሜጋን፡ ዝነበረን ዘሎን ዝመጽእን እናበለ ዝገልጽ። (ራእ1፡8 22፡13-16 ኣንብብ) ኣምላኽ በይኑ ቀዳማይ ስለዝኸኾነ ቅድሚኡ ዝነበረ የልቦን። “...ቅድመይ ኣምላኽ ከቶ ኣይተደከኑን ድሕረይ ከኣ ኣይኪኸውንን እዩ።” ኢሳ43፡10 “...ንሱ ኣነ እዩ፡ ቀዳማይ ኣነ እዩ፡ ዳራይውን ኣነ እዩ።” ኢሳ48፡12 እምበኣር ነስተውዕል ኣምላኽ ዘይነበረሉ ይኹን ዘይህልወሉ ጊዜ የልቦን፡ ኣይከህሉን ድማ። ኣሜን!!

*** ኣይልወጥን**

ካብተን ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ባህርያት ኣምላኽ ንምግላጽ ዝተጻሕፉ ፍቕድታት ሓንቲ ሚልከ3፡6 እዩ። ከምዚ ዝሰዕብ ድማ ትንብብ፡ “ኣነ እግዚአብሄር ኣይልወጥን እየ እም ኣቶም ደቂ ያለቆብ ስለዚ ኣይጠፋእኩምን።” ብርግጽ ኣሕዋት ኣምላኽ ዘይልወጥ ባህርያት ስለዘለዎ ኢና ንሕና ዘይጠፋእና። ኣብ ካልእ ጽሑፍውን እቲ ንሕና እነምልኹ ጐይታ “የሱስ ክርስቶስ ትማልን ሎምን ንዘለኣለምን ንሱ እዩ።” ዝብል ተጻሒፉ ኣሎ። እብ13፡8 “እዚኣቶም ኪጠፍኡ እዮም፡ ንሰኻ ግና ትነበር፡ ኩሉውን ከም ከዳን ኪበሊ እዩ።...ንሰኻ ግና ከም ቀደምካ ኢኻ፡ ዓመታትካውን ኣይኪውድኣን እየን..” እብ1፡10-12 ያለቆብ ብዛዕባ እቲ ካብ ኣምላኽ ዝመጽእ ምሉእ ውህበት ክዛረብ ከሎ ድማ ነዚ ሓሳብ እዚ መለሱ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ዘደልድለልና ሓቂ ኢና ንረኽብ። “ጽቡቕ ውህበትን ምሉእን ውህበትን ካብ ላዕሊ እዩ፡ ካብቲ ለውጢ ወይስ ምምልላስ ጽላሎት ዜብሉ ኣቦ ብርሃናት እዩ።” ያእ1፡17 መዓስ እዚ ጥራይ እቲ በዚ ዘይልወጥ ዝባህሪኡ ኣምላኽ እተነግረ ቃል ዝልወጥ ቃል ኣይኮነን። ስለዘይልወጥ ድማ ሎሚውን ምስ ሓይሉ እዩ እሞ ዘሎ ንኣና ኣብዚ ዘመን ንዘሎናውን ይሰርሓልና ኣሎ። (ኢ.ሳ49፡6-8 መዝ119፡89,151-152)

* ቀናእ፡ ዘጸ20፡4-5

ኣምላኽ ምስዚ ኩሉ ባህርያቱ ቀናእ ኣምላኽ እዩ። ምቅናእ ካብተን ዓበይቲ ባህርያት ኣምላኽ ሓደ እዩ። ንሱ ቀናእ ስለዝኾነ ድማ እዩ ብዘይኸኡ ንማንም ከነምልኽ ዘየፍቕድ። (ኢ.ሳ44፡9-20 46፡6-7) ስለዚ ንሕናውን ነዚ ተረዲእና ከይነቅንኡ ኣምልኹ፡ ስግደት፡ ክብሪ፡ ውዳሴ.. ንበይኑ ንሃብ። ብምኽንያት ቅንኣቱ ቐጥዓኡ ምስዝልዓል ማንም ክጽመሞ ስለዘይኸእል ንጠንቀቕ።

* ስሉስ ሓደ ኣምላኽ እዩ፡

እዚ ቀንዲ ትምህርትና ስለዝኾነ ካብ ምዕራፍ ስለስተ ናይዚ መጽሐፍ ጀሚርና ክንርእዮ ኢና።

ምዕራፍ ክልተ

አስማት እግዚአብሔር አምላኽ

ሙሴ ሓደ እዋን አምላኽ አብ ምድረበዳ ከረን ሆራብ ምስ ተጓነፎ፡ ብዛዕባ ስም አምላኽ “...ስሙ መን እዩ እንተ በሉንስ እንታይ ክብሎም እዩ” ዝብል ሕቶ ንአምላኽ ከምዝሓተቶ ንርኢ (ዘጸ3:13)። እዚ ብነፍስ ወከፍ አማኒ ክሕተት ዘለዎ ቅኑዕ ሕቶ እዩ። አምላኽ አብ መጽሐፍ ቅዱስ ዝተጸውዓለን ብዙሓት አስማት ኣለውዎ። ገለ ካብቶም አስማት ድማ ቀጺልና ክንርኢ ኢና፡-

- **ጆሆቫ - Jehovah** = Self existent or eternal one Lord “ብርእሱ ዚነበር አምላኽ”፡ “እቲ ዘለ”፡ “ዘለአለማዊ ሓደ ጐይታ” ይትርጎም። ዘጸ3:15
 - ጆሆቫ ጂሬህ = እግዚአብሔር የዳሉ። ዘፍ22:13-14
 - ጆሆቫ ራፋ = ፈዋሲ። ዘጸ15:26
 - ጆሆቫ ነሲ = እግዚአብሔር ሰንደቕ ዕላማይ እዩ። ዘጸ17:15
 - ጆሆቫ ራህ = እግዚአብሔር ጻጻየይ። መዝ23:1
 - ጆሆቫ ጺድቀኑ = እግዚአብሔር ጽድቅና። ኤር26:6
 - ጆሆቫ ሻማህ = እግዚአብሔር ህያው እዩ። እግዚአብሔር አብኣ ኣሎ። ህዝ48:35
 - ጆሆቫ ጸባዖት = እግዚአብሔር ጎይታ ሰራዊት። ኤር28:2
 - ጆሆቫ ሚቅደስ = እግዚአብሔር ቀዳሲየይ። ዘጸ31:13
 - ጆሆቫ ሻሎም = እግዚአብሔር ሰላምና። መሳ6:24
- **ኤሎሄም** = እቲ ሓያል፡ ብርቱዕ አምላኽ
 - ኤል = ሓያል
 - ኤል ኢልዮን = ልዑል፡ ብርቱዕ፡ኩሉ ዝኸእል፡ ናይ ሓይላን ሓያል። ዘፍ14:18-19 ዘሁ24:16
 - ኤል ኦላም = ዘለአለማዊ። ዘፍ21:33
 - ኤል ጊበር = ብርቱዕ፡ ኢሳፃ:6
 - ኤል ሻዳይ = ልዕሊ ኩሉ ልዕል ዝበለ አምላኽ፡ ኩሉ ዘለዎ አምላኽ፡ ሓይሊን ብርታዔን ወሃቢ። ዘፍ17:1
 - ኤል ኖቬ = አምላኽ ምሕረት፡ መዝ99:8
 - ኤል ሃኑን = አምላኽ ጸጋ። ነህ9:31
 - ኤል ሮሂ = ዝርኢ አምላኽ። ዘፍ16:12
 - ኤል ራሁም = አምላኽ ድንጋጽ፡ ርሕሩሕ አምላኽ። ዘዳ4:31
 - ኤል ካናእ = ቀናእ አምላኽ። ዘጸ20:5
- **ኣዶናይ** = ጎይታይ፡ መራሒኤይ፡ ወናኒ፡ ገዛኢ። ዘፍ15:2

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

- አዶን = ጎይታ፡ መዝ35፡23,27 37፡13
- አዶንያ = ያህዌ ጎይታ 2ሳሙ3፡4
- አዶናሪም = ጎይታይ ከብ ዝበለ እዩ፡ 1ነገ4፡6

- **ያህዌህ** = ዝነበረ፡ ዘሎ ዝነብር፥ ከም ባህርይኡ ዝሰርሕ ዘጸ3፡13-14

መዘካኸሪ፡- እዚ ኣብ ላዕሊ ክንርእዮ ዝጸናሕናዮ ኣስማት ኣምላኽ ኣብ ትግርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ኣይንረኽቦን። ናይ እብራይስጥ ቃል እዩ። ኣብ ቋንቋ ግሪኽ ድማ ኣምላኽ ዝጽውዓላ ሓንቲ ቀንዲ ስም ኣላ፥ “ቲአስ” (Theos) ትብል። ትርጉም ናይዛ ስም ከኣ “እቲ ሉኣላዊ” ወይ ‘ልዑል መለኮት’ (the Supreme God) ዝብል እዩ። ማቴ፡1፡23, 3፡9,16, 4፡3-10። እዚ ዝርኤናዮ ከሉ ኣስማት ንኣብ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ዝውኽል ኣስማት እዩ። ብዛዕባ ክርስቶስን መንፈስ ኣምላኽን ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ዝተጸውዑሉ ኣስማት ድማ ኣብ ዝቐጽል ምዕራፋትና ክንርእዮ ኢና።

ምዕራፍ ስለስተ

አምላኽ ስሉስ ሓደ አምላኽ እዩ

ብዛዕባ አምላኽ ካብ ዝተፈላለዩ ሃይማኖታትን ሰባትን ዝቐርቡ ርእይቶታት ብዙሓትን ዝተፈላለዩን እዮም። እቲ ብሩኽ መንፈስ አምላኽ ዝነፈሶ መጽሐፍ ቅዱስ ግና እቲ ንሕና ክርስትያናት እነምልኹ አምላኽ ስሉስ አምላኽ (Triune God) ከምዘኾነ እዩ ብንጹር ዝነግረና። ብርግጽ እቲ መጽሐፍ ቅዱስ ሓቕኛ አምላኽ ኢሉ ዝጽውዖ አምላኽ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት፡ ብሓደ መለኮትነት ጽንዓት ዝቐመን ዝፍለጥን ስሉስ ሓደ አምላኽ እዩ። ስለዚ ድማ ኢና ስላሴ ዝብል ትምህርቲ በሊሕ ኣእምሮ ብዝውንኑ ሰባት ዝተማህዘ ምህዞ፡ ሊቃውንቲ ተኣካኪቦም ዘጽደቑ ናይ ጠረጴዛ ስምምዕ ከምዘይኮነ ክርዳኣና ዘለዎ። ነዚ ምህር እዚ መጽሐፍ ቅዱስ ብዓውታን ብንጹርን ደጋጊሙ ዝምህረሉ ሰማያዊ ትምህርቲን ሓቕኛ መንነት አምላኽን እዩ።

አምላኽ ኩሉ ህዝቢ መታን ክርድኡን፡ ክፈልጦን፡ ብእምነት ክቅበሎን ኣብ ቃሉ ብሰለስትነትን ብሓድነትን ርእሱ ገሊጹ ወይ ከኣ ንመንነቱ ብንጹር ኣርእዩ ኣሎ።

“ስለዚ ኺዱ ንኹሎም ኣህዛብ ብሰም ኣቦን ወድን መንፈስ ቅዱስን ኣናጥመቕኩም.....ደቀ መዛሙርቲ ግበርዎም።” ማቴ28፡20

“ጸጋ ንይታና የሱስ ክርስቶስን ፍቕሪ አምላኽንን ሕብረት መንፈስ ቅዱስን ምስ ኩላትኩም ይኹን።” 2ቆሮ13፡13

እዚ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ዚብል ቃል፡ ናይ ሰለስተ መለኮታውያን ኣካላት ኣስማት ምዃኑ፡ ኣእምሮ ንዘለዎን ሓቂ ክቐበል ንዘደሊ ኩሉ ብሩህን ዘየማትእንዩ። አምላኽ ብዘይተሓዋወሰ ሰለስትነት፡ ብዘይፈላለ ሓድነት ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት (ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ) ዝቐመ ሓደ አምላኽዩ። ብካልእ ኣዘራርባ እቲ እነምልኹ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አምላኽ ስላሴ እዩ።

ትርጉም ስላሴ

ስላሴ ዝብል ቃል ካብ “ትርያድ” (triad) ዚብል ናይ እብራይስጥ ቃል ዝተረኸበ ቃል ኮይኑ፡ ቃል ብቃሉ ድማ ‘ሕብረት ወይ ከኣ ሓድነት ናይ ሰለስተ’ (union of three) ይትርጎም። እቲ ንሕና ክርስትያናት እነምልኹ ሓቕኛ አምላኽ ድማ ከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ ብዘይተሓዋወሰ ሰለስትነት፡ ብዘይፈላለ ሓድነት ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ዝቐመ ስሉስ ሓደ አምላኽ እዩ። እዚ ስጋ ወይ ከኣ ኣእምሮ ሰብ ዘይወለደ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርቲን ሓቕኛ መንነት አምላኽን እዩ። እዚ ምህር እዚ ነቶም ዝተቐበልዎ በረኽት ንዘይተቐበልዎ ድማ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ንጥፍኣት ዝኸውን ምህር እዩ። ኣምላኽ ብሰለስተ ኣካላት ዝቐመ ስለዝኹነ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ብሓድነት ሓደ ኣምላኽ እዮም። እዚ ማለት ስለሴ ሓደ ኣምላኽ እዩ።

ኣብዚ ግና ከነስተውዕሎ ዘሎና ኣገዳስነ ነጥቢ ኣሎ፡ ሰለስተኣም (ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ) ነናቶም እተፈላለየ ሰብነት (personality) ስለዘለዎም ኣይንደባልቆምን፡ ኣብ ንሓድሕዶም ከኣ መለኮታዊ ጽንዓት ዘለዎ ፍጹም ሓድነት ስለዘሎ ኣይንፈላልዮምን። ኣቦ ርእሱ ዝከኣለ ሓደ ኣካል እዩ፡ ወዲ ድማ ካልእ ርእሱ ዝከኣለ ኣካል እዩ፡ መንፈስ ቅዱስ እውን እንተኹነ ርእሱ ዝከኣለ ካልእ ኣካል እዩ። (ዮሃ፡1) ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ምስቲ ዘለዎም ናይ ሰብነት ፍልልይ (distinction) ሓደ ኣምላኽ ምዃናም ግና ቅዱስ ቃል ደጋጊሙ ዝምህረሉ ሓቂ ስለዝኹነ ምቅባሉ ብኩሉ ግብእ እዩ።

ስላሴ ክበሃል ከሎ ከምቲ ንገሊኣቶም ዝመስሎም ዚነጻጸሉ ወይ ከኣ ዝተከፋፈሉ እሞ ብሓባር ዚነበሩ ሰለስተ ኣማልኹቲ (Trinitheism) ዘይከሰነስ፡ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ብሓደ መለኮታዊ ጽንዓት ዝቐመ ሓደ ኣምላኽ እዩ። ሕጂውን ስላሴ ክንብል ከሎና ኣምላኽ ርእሱ ሰለስተ ሳዕ ብሰለስተ ዓይነት መልክዕ እናለዋወጠ ንዝተራእየሉ መድረኽ (Modalism) ንምግለጽ ንጥቀመሉ ቃል ከምዘይከሰነ ክርዳእና ኣለዎ። እዚ 'እቲ ሓደ ኣካል ዝኹነ ኣምላኽ ንርእሱ ሰለስተ ሳዕ ብሰለስተ ዓይነት መልክዕ እናለዋወጠ ተራእዩ' ዝብል ምህር መጽሐፍ ቅዱሳዊ ዘይከሰነስ፡ ሲኦል ዝመበቐሉ ምህር ኣጋንንቲ ኩይኑ፡ ናይቶም ኣብ ልዕሊ እቲ ስሉስ ኣምላኽ ዝዓመጹ መናፍቓን ርድኢት እዩ። ነዞም በዚ ከምዚ ምህር እምነት ሓያሎ ሰባት ዝገላብጡ ዘለው ዕዙማት፡ ካብ ኣምላኽ ግብ ዝበል ጸልማት ተዕቑሩሎም ኣሎ። ንሕና ግና ንስላሴ ኣብ ቃሉ ከምኡ ጌርና ኣይተማህርናዮን።

ስላሴ ዚብል ቃል ካበይ መጹኡ?

ስላሴ ዚብል ቃል ኣብ ዝኹነ ክፍሊ መጽሐፍ ቅዱስ ቃል ብቃሉ ኣይርከብን። እንተ እቲ ትምህርቲ ስላሴ ግና ካብ ኦሪት ዘፍጥረት ክሳዕ ራእይ ዮሃንስ ብዘየሻሙ መገዲ ሰፊሩ ይርከብ። ብርግጽ ነቲ ትኹል ቃል ብግርህነት ክንቅበሎ እንተደኣ መሪጽና እቲ ስላሴ ዚብል ቃል ዘመሓላልፎ ኣምላኻዊ መልእኽቲ ነቲ እንኣምኖን እንቐበሎን መጽሐፍ ቅዱስ መሊእዎ ይርከብ ኣሎ። ብካልእ ኣዘራርባ ስላሴ ዚብል ቃል መጽሐፍ ቅዱሳዊ ስለዝኹነ እቲ ቃል ዘመሓላልፎ መልእኽቲ ኣብ ቃል ኣምላኽ ብንጹርን ሰፊሕን ተገሊጹ ኣሎ።

ነቲ 'ስላሴ ዚብል ቃል ካበይ መጹኡ?' ዝብል ሕቶና ንምምላስ ግና፡ ነዚ ስላሴ ዝብል ቃል ንመጀመርታ ጊዜ ዝተጠቐመ ወይ ከኣ ንማሕበር ህያው ኣምላኽ ዘበርከተ ቱርቱልያን (ጠርጢሪዮስ) እተባህለ ብዙሕ ናይ ስነ- መለኮት ቃላት ኣብ ዘመን ኣገልግሎቱ (196-212) ንማሕበር ክርስቶስ ዘበርከተ ሰብ እዩ። ንሱ ነቲ ኣብ ብዘሎ መጽሐፍ ቅዱስ ተገሊጹ ዘሎ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ዝቐመ ኣምላኽ ብሓደ ቃል ንምግለጽ 'ስላሴ' ዝብል ቃል ንመጀመርያ ተጠቂሙ። ታሪኽ ማሕበር ክርስቶስ ከምዝሕብሮ ድማ ካብዚ ጊዜ ጀማራ እያ እምበኣር ማሕበር ክርስቶስ ነቲ ስላሴ ዚብል ቃል ክትጥቀም ዝጀመረት።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ስላሴ ዝብል ቃል እምበኣር ቃል ብቃሉ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ስለዘየለ፡ ወይ ከኣ ነቲ ቃል እቲ ቅድሚ ገለ ዘመናት ክንጥቀመሉ ስለዝጀመርና፡ ስላሴ ዚብል ትምህርቲ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኣይኮነን ማለት ከምዘይኮነ ንኩላትና ብሩህ ክኸውን ኣለዎ። ከምኡ ንብል እንተደኣ ሃሊና መርኣያ ዕሽነትናን ንመጽሐፍ ቅዱስ ጽቡቕ ጌርና ከምዘይንፈልጦ ዓብዪ መረጋገጺ ምዃኑ ኣይንዘንግዕ። ብዛዕባ ኣምላኽ ብዙሕ ነገራት ኣብ ጸጽባሕ ክንፈልጥ ንኽእል ኢና፡ ነቲ ዝፈለጥናዮ ድማ ብናትና ቋንቋ ክንገልጽ ንኽእል ኢና። እዚ ስለዝገበርና ግና እቲ ሽዑ ዝተገልጸልና ቅድሚ ንኣና ምግላጹ ኣይነበረን ማለት ከምዘይኮነ ክንርድኦ ኣሎና። ከምኡውን ስላሴ ዝብል ቃል ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ስለዘየሎ ስላሴ ዝበሃል ነገር የልቦን ማለት 'ናተይ ስም ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ስለዘየሎ መጽሐፍ ቅዱስ ንኣይ ኣይምልከተኒን ኣምላኽ ድማ ንኣይ ኣይፈልጠንን' ከም ምባል እዩ። እዚ ከኣ ከሳዕ ክንደይ ኣብ ድንቁርና ትነብር ከምዘሎኻን፡ ድሮ መጋበርያ ናይ ሰይጣን ኣጀንዳ ክሕደት ካይንካ ከምዘሎኻ ብግርብኻ ትምስክር ከምዘሎኻ እዩ ዘመልከት። እንተ እቲ ሓቂ ግና ኣነን ንስኻን ንቀበሎ ኣይንቀበሎ ህይው ኩይኑ ከነብር እዩ።

ምዕራፍ አርባዕተ

ጌጋ ትምህርቲ ኣብ ልዕሊ ስላሴ

ታሪኽ ማሕበር ክርስቶስ ከምዝሕብሮ ኣብ ዝተፈላለዩ እዋናት እተፈላለዩ ሰባት ነቲ ኣምላኽ ብሰለሰተ ምሉኣት ኣካላት ዝቐመ ስሉስ ሓደ ኣምላኽ እዩ” ዚብል መጽሐፍ ቅዱሳዊ (ኣምላኻዊ) ምህሮ ብምንጻግን ምርጋጽን ኣብ ልዕሊ እቲ ስሉስ ሓደ ኣምላኽ ወይ ከኣ ስላሴ ዝዕምጽ ኣጋንንታዊ ናይ ስሕተት ትምህርቲ ምሂሮም እዮም። ብዛዕባ እቲ ናይ ክሕደት ትምህርታቶም ኣቐዲምና ክንርኢ ኢና ብድሕሪኡ ግና ቦተን ዝስዕባ ምዕራፋት ንነፍስ ወከፍ ትምህርታቶም መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሽ እናሃብና ነቲ ሓቂ ከነረድእ ኢና። ቅድሚ ዝኹነ ግና ሓደ ነገር ደጊመ ክብል እፈቱ። ዝኹነ ሰብ ዋላ ኣብ ሓንቲ ማሕበር ላዕለዋይ ናይ ኣገልግሎት ጽፍሒ ይሃልዎ፡ ስላሴ የልቦን እንተበለ፡ እምነት ናትና ኣብ ስልጣን መጽሐፍ ቅዱስ ደኣ እምበር ኣብ ሰባት ተመኩሮን ህይወትን ዝተሰረተት ስለዘይኮነት ኣብቲ ሓቂ ንጽናዕ። ምጽናዕ እንተሰኣንና ግና እቲ ኣምላኽ ነቶም መናፍቃን ዘዳለዉሎም ጥፍኣት ንኣናውን ከረከብልና ምዃን ኣይንዘንግዕ። ሕጂ እምበኣር ናብቶም ብዛዕባ ስላሴ ዝከሓዱ እም ትምህርታቶም ከሳዕ እዚ ዘሎናዮ ዘመን ዝቐጽል ዘሎ መናፍቃን ክንርኢ ኢና።

1. ኦሪገን

እዚ ኦሪገን እተባህለ ሰብ ኣብ ዘመኑ (185-254) ናይ ሓንቲ ኣብቲ ጊዜ ዝነበራ ማሕበራት መራሒ (ፓስተር) ዝነበረ እዋ፡ ኣብ መንጎ ስላሴ ምብልላጽ ከምዘሎ ገይሩ ምህሮ ኣጋንንቲ ዝመሃረ ሰብ እዩ። ንሱ “ኣቲ ናይ ሓቂ ኣምላኽ ኣብ ጥሪይ እዩ። ወዲ ዘይተፈጥረ ግናኹ ካብቲ ናይ ሓቂ ኣምላኽ ዝኹነ ኣብ ዝወጸ እዩ። መንፈስ ቅዱስ ኣውን እንተኹነ ካብ ወዲ እዩ ወዲኡ። ኣብ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ብኹሉ መዳይ (መለኮት፡ ሰልጣን፡ ሓይሊ፡ ግርማ ወዘተ..) ንኣድሕዶም ቅዳሕ (ኮፒ) እዮም። ይኹን ደኣ እምበር ብዘይካ ኣብ እቶም ክልተ (ወዲን መንፈስ ቅዱስን) መጀመርታ ኣለዎም።” ክብል ከምዝመሃረ ታሪኽ ይነግረና። እዚ ናይ ኦሪገን ትምህርቲ ነቲ ናይ ወዲን መንፈስ ቅዱስን ቅድመ ህላዌ ምሉእ ብምሉእ ዝኸሕድ ትምህርቲ እዩ።

2. ቱርቱልያን

ቱርቱልያን ስላሴ ንትብል ቃል ዘበርከተ ናይ ሓንቲ ኣብቲ ጊዜ ዝነበራ ማሕበራት መራሒ እዩ ነይሩ። ንሱ ኣብ ኣጀማምራኡ ጽቡቕ ምጅማር እኳ እንተነበሮ ከምቲ ሰለሞን ኅብ መጀመርታ ነገር መወዳእታኡ ይሓይሽ..” ዝብሎ ፍጻሜኡ ከጽብቕ ብዘይምኽኣሉ፡ ብናይ ስሕተት ትምህርቲ ተጠሊፉ ዝሓለፈ ሰብ እዩ። (መከ7፡8) ንሱ ምንም እኳ ናይ ሰለስቲአም (ኣብ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ) ኣምላኽነት ኣይኸሓድ ወይ ከኣ ሰለስቲአም ኣምላኽ ከምዝኹነ ይተኣመን። ከም ኦሪገን ኣብ መንጎ ስላሴ ናይ ደረጃ ምብልላጽ ከምዘሎ ገይሩ ብምምሃር፡ ኣብ ልዕሊ ሓድነትን ማዕርነትን ስላሴ (ኣብ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ) ዓመጽ ከምዘካየደ መዛግብቲ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ታሪኽ ማሕበር ክርስቶስ ብንጽር ኣስፊርዎ ዘሎ ሓቂ እዩ። ገለ ምቹል ካብ ትምህርቱ ከምዚ ይብል፡- “ኣብቲ ሓደ ባህርይ ዘለዎ ሓደ ኣምላኽ፡ ሰለስተ በበይኑ ዝኹን ሰብነታት እዚ ማለት ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ኣለው። ከምቲ ኣቦ ኣምላኽ ዝኹን ወዲን መንፈስ ቅዱስ እውን እንተኩኦ ኣምላኽ እዮም። ንሳቶም (ወዲን መንፈስ ቅዱስን) ካብ ዘለኣለም ኣብ እግዚአብሄር ኣቦ ተሰብሮም ዝነበሩ እም ኣብ ጊዜ ፍጥረት ካብ እግዚአብሄር ኣቦ ዝወጹ ስለዝኹኑ ግና ካብ ኣቦ ብዓይነት ዘይኩነስ ብደረጃ ትሕት ይብሉ እዮም።”

3. መቅደንዮስ

እዚውን ከምቶም ካልኣት መናፍቃን መራሒ ናይ ሓንቲ ኣብቲ ጊዜ ዝነበራ ማሕበራት እዩ ነይሩ። ነስተውዕል ርእሲኻ ምሕላው ደኣ እምበር መራሒ ሓንቲ ማሕበር ምዃን በይኑ ካብ ምህር ኢጋንንቲ ሓራ ኣይገብረካን። መቅደንዮስ ኣብ ልዕሊ ስላሴ ናይ ስሕተት ምህር ከምህር ከሎ፡ ኣካልነት ናይ መንፈስ ቅዱስ ኣይከሓደን። ይኹን ደኣ እምበር ኣብ መንጎ ስላሴ ምብልላጽ ከምዘሎ ገይሩ ብምምሃሩ ነቲ ቃል ሓቂ ተጻራሩ እዩ። እስከ ንመረዳኢታ ክከነና ገለ ካብ ትምህርታቱ ንጥቀስ፡- “መንፈስ ቅዱስ ምሉእ ሰብነት ዘለዎ ኣምላኽ እዩ። ኣቦ ኣምላኽ እዩ፡ ወዲ እውን ኣምላኽ እዩ፡ መንፈስ ቅዱስውን ኣምላኽ እዩ። እዚ ማለት ግና ሰለስተኣም ማዕረ እዮም ማለት ኣይከኣንን። ካብ ኣቦ ወዲ ይንእስ፡ ካብ ወዲ ድማ መንፈስ ቅዱስ ይንእስ።”

4. ሳበልዩስ

ሳበልዩስ ኣብ 3ይ ክፍለ ዘመን (200 ዓ.ም) ኣብ ሰሜን ኣፍሪቃ ናይ ሓንቲ ማሕበር መራሒ ከምዝነበረ ይነገረሉ። እቲ ንሱ ዝመሃሮ ናይ ጌጋ ትምህርቲ ከኣ ቦቶም ንርእሶም “ሕብረት በዓለ ሓምሳውያን” (pentecostalism ኢሎም ዝሰመዩ፡ ኣብ እተፈላለዩ ቦታታት ድማ ንሃገርና ወሲኽካ ብ’ሃዋርያዊት ማሕበር ’ ዝፍለጡ፡ ከም ልምዲ ድማ ብብዙሓት ‘ኦንሊ ጂሰስ’ (Jesus ዝጽውዑ ሰባት ብብዝሒ ተዘርጊሑ ይርኽብ ኣሎ። ናቱ ናይ ስሕተት ትምህርቲ ከምዚ ዚብል እዩ፡- “ሓደ ኣምላኽ ጥራይ እዩ ዘሎ። ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ናይ ሰለስተ ህልዋን ሰብነታት ኣሰማት ኣይከኣንን። እቲ ሓደ ህሉው ኣካል ኣብ እተፈላለየ ጊዜ ከም ኣቦ፡ ከም ወዲ፡ ከም መንፈስ ቅዱስ ገይሩ ርእሱ እናለዋወጠ ብሰለስተ መልክዕ ተገሊጹ እዩ። ስለዚ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ዚብል ኣሰማት እቲ ሓደ ህሉው ኣካል ርእሱ እናለዋወጠ ብምቕራብ ትርኢት ዘርእየሉ ናይ መድረኽ ኣሰማት ደኣ እምበር ናይ ሰለስተ ሰብነታት ኣሰማት ኣይከኣንን።” ንኢኡ ነቲ ኣብ ልዕሊ ስላሴ ኣምላኽ ዝጀመሮ ናይ ዓመጽን ከሕደትን ትምህርቲ ብምቅጻል ከምዚ ይብል፡- “እቲ ሓቕኛ ኣምላኽ ሓደ ጥራይ እዩ። ኣብቲ ሓደ ኣምላኽ ሰለስተ ሰብነታት ዚብሃል የልቦን። እቲ ሓደ ኣካል ዝኹን ኣምላኽ ኣቦ ከይኮነ ይፈጥር፡ ወዲ ከይኮነ የድሕን፡ መንፈስ ቅዱስ ከይኮነ ድማ ይቕድስ።”

5. ኣርዮስ

እቲ ካልእ ኣብ ልዕሊ ስላሴ ናይ ዓመጽ ትምህርቲ ዝመሃረ ኣብ ዘመኑ (250-336) ኣብ ሊብያ ናይ ሓንቲ ማሕበር መራሒ ዝነበረ ኣርዮስ እዩ። ንሱ ነቲ ባህርያዊ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ከሒዱ፡ ክርስቶስ ፍጡር ከምዝኹን እዩ ምሂሩ። ሎሚውን እቶም ንገዛእ ርእሶም 'መሰካኸር ጀሆቫ' witnessዘጥመቁ አሰሩ ስዒቦም ነቲ ናቱ ሲኣል ዝመበቐሉ ትምህርቲ የስፋፍሖም አለው። ገለ ካብቲ ትምህርታቱ ንምጥቓስ ዝኣኸል፡- “ናይ ወዲ (የሱስ) አምላኽነት ባህርያዊ ከም አቦ ኣይከውንን። ንሱ ካብቶም አምላኽ ዝፈጠሮም ዝለዓለ ፍጡር እዩ። ወዲ ካብቶም እተፈጥሩ መላእኸቲ ሓዲ ከይኮኑ። ብሹመት ንኡስ አምላኽነት ካብ አምላኽ ዝተቐበለ ማዕረ አምላኽ ዘይከውን አምላኻዊ ፍጡር እዩ።” ንኡ ነቲ ናይ ክሕደት ትምህርቱ ብምቕጻል “ክርስቶስ ብባህርይ ካብ አምላኽ ስለዝፍለን ማዕረ አምላኽ ስለዘይከውንን 'ሓቕኛ' አምላኽ፡ ይሆዋ፡ ኤልሻዳይ፡ መጀመርታን መወዳእታን ዘይብሉ' ብዝብል ኣስማትን ማዕርግን ክጽዋዕ ኣይግባእን እዩ።” ይብሉ።

6. 'መሰካኸር የሆዋ ኢና' በሃልቲ

ኣብ ልዕሊ ስላሴ ብምዕማጽ ካብ ዝፍለጡ መናፍቓን እዞም ብ1872 ዓ.ም ብቻርለስ ታዝ ራስል ዝበሃል ሰብ ተመስራቶም፡ ካብ ጊዜ ናብ ጊዜ ብቐጽሪ እናወሰኹ ዝኸዱ ዘለው ንርእሶም 'መሰካኸር ጀሆቫ' witnessዘሰመዩ፡ ብትምህርቶምን ግብርምን ግና ነቲ ስሉስ ሓዲ አምላኽ ዝከሓዱ ኣርዮሳውያን እዮም። ንሳቶም ብትምህርቲ ስላሴ ዘይአምኑ ኣብ ርእሲ ምዃኖም ትምህርቲ ስላሴ ምንጩ ሰይጣን እዩ። ብምባል ቃል ድፍረት ካብ ኣፎም ዘይፈልዩ ድንዝዛትን ደፋራትን እዮም። ብስላሴ ምእማን ንኣኦም ብሰለስተ ኣማልኸቲ ምእማን እዩ። ንሳቶም ነቲ ክርስትያናት ኣብ ልዕሊ ስላሴ ዘሉና መርገጺን እምነትን ብከምዚ ዝስዕብ ዘይክርስትያናዊ መግለጺ ክገልጽዎ ይፍትኑ እዮም፡- “ክርስትያናት ብተከፋፈለ (ብተቆራረሰ) እግዚአብሄር እዮም ዝኣምኑ። ንሳቶም (አመንቲ ስላሴ) እግዚአብሄር ኣቦ ሲሶ፡ ወዲ ሲሶ፡ መንፈስ ቅዱስ ከኣ ሲሶ እዩ ኢሎም እዮም ዝኣምኑ።” እዞም መናፍቓን ኣምላኽነትን ስብእናን መንፈስ ቅዱስ ከምዚ ብምባል ይኸሕዱ፡- “መንፈስ ቅዱስ ከምቲ ክርስትያናት ዚብልዎ ኣብ ስላሴ ሓዲ ኣካል ከይኮኑ ምሉእ ስብእና ዘለዎ አምላኽ ዘይከውንን እግዚአብሄር ዕላማኡ ዝፍጽመሉ ኣብ ስራሕ ዘሉ ተንቀሳቃሲ ሓይሊ እግዚአብሄር እዩ።”

እዞም ኣርዮሳውያን ንትምህርቲ ስላሴ ዘይቅበሉ ምኽንያት እንታይ ምዃኑ ምስ ዝሕተቱ ምላሾም እዚ ዝስዕብ እዩ፡- “ንኣእምሮና ብቀሊሉ ዝርዳእ ስለዘይከውን ትምህርቲ ስላሴ ቅቡል ኣይከውንን።” (እዚ እቲ መስራቲ ናይዚ እምነት ዝኹን ቻርለስ ተሓቲቱ ንከረድኦ ዝመለሶ መልሲ ከይኮኑ ሎሚውን እቶም ሰዓብቱ ዝደግምዎ ድግምቲ እዩ) ኣእምሮ ዝለዎ ሰብ እዚ ዘይብሱል ምላሽ እዞም ሰባት እዚኣቶም ክሳዕ ክንደይ ዕዙማት ምዃኖም ዝምስክር ዓብዩ መረጋገጺ እዩ። ኣቱም ሰባት ንአምላኽ በዛ ኣዝያ ጸባብን ንእሽቶን ኣእምሮካ ክትርድኦ ስለዘይኸኣልካ ጥራይ ብዛዕባ አምላኽ ዘይኸውን ነገር ምዝራብ ምስ ምንታይ ክቐጽር ይኸኣል። እምበኣር ንአምላኽ ኣእምሮኦም ክሳዕ ዝተረድኦ ጥራይ ክውስንዎ ካብደለዩ ናብ ገዛእ ርእሶም ቐጥዓ አምላኽ ዝዕድሙ ዓይኹ ምዃኖም ተረዲእና፡ ካብቲ ስሕተቶም ስሕተት ከይህቡና ንጠንቀቀሎምን ብቃል ሓቂ ንመክቶምን።

7. አመንቲ ሞርሞን (ናይ መወዳእታ ዘመን ቅዱሳን ማሕበር ክርስቶስ)

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

እዚ እምነት ብረቂቅ ናይ ስሕተት ትምህርታቱ ብሚልዮናት ዝቐጸሩ ሰዓብቲ ዘጥረዩ ሓደገኛ ምህር እዩ። እዚ እምነት እዚ ብ1830 ኣብ ኒውዮርክ ጀሴፍ ስሚዝ ብእተባህለ ሰብን ሓሙሽተ ኣዕሩኽቱን እዩ ተመስሪቱ። ኣመንቲ ሞርሞን ካብ ሓደ ኣምላኽ ንላዕሊ ካልኣት ኣማልኽቲ ከምዘለውን፡ እዞም ኣማልኽቲ እዚኣቶም ድማ ብሓባር ከምዝሰርሑን እግዚኣብሄር ኣብ ከም ሰብ ስጋን ደምን ከምኡውን ዓጻጽምቲ ኣለዎ ኢሎም ይሓምኑ። ጎይታ የሱስውን ኣብ ምድሪ ኣብ ዝነበረሉ እዋን ስጋ ለቢሱ ነይሩ፡ መንፈስ ቅዱስ ግና ስጋ፡ ደም፡ ዓጽሚ ዘይበሉ መንፈስ ዝኾነ ኣምላኽ እዩ ኢሎም ይሓምኑ። ከምቲ ንሳቶም ዝብልዎ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ዝተፋላለዩ ግናኹ ብሓባር ዝነበሩ ኣማልኽቲ እዮም። ዝብል ምርዳእ እዩ ዘለዎም። እዞም መናፍቓን ከንዮ እዚ “እግዚኣብሄር ኣምላኽ ሓደ እዋን ከምዚ ከማና ሰብ ከምዝነበረ ናብ ላዕሊ ከብ ዝበለ ዝበበዩ ሰብ (supernatural man) እዩ” ይብሉ። ‘ሰለዚ ንሕና ደቂ ሰባት እግዚኣብሄር ናይ ምጂን ክእለት ኣሎና፡ ነዚ ነገር ድማ ከንሓመዶ ይግባኣና እዩ’ ድማ ይውስኹ።

ኣብ ዘመንና እውን ንዝሓለፈ ርእሶም ማዕረ ኣምላኽ ክርእዩ ዝደለዩ ኣብ ደምበ ማሕበር ኣይተሳሉኑን። ነቲ ናይቲ ጽሑፍ መንፈስን ዕላማን ብግቡእ ሰኢን ምርድኦም ካብ መጽሓፍ ቅዱስ ሓደ ክልተ ጥቅሲ ጥራይ ብምውጻእ ንዝሓለፈ ርእሶም ነኣሽቱ ኣማልኽቲ፡ ክርስቶስ ክሰምዩ ምርኣይ ዳርጋ ልሙድ እናኾነ ይከይድ ኣሎ። እዚ ምህር ቦቶም ዘይጸንዓ ነፍሳት ተቐባልነቱ እናሓየለ ይኸይድ እኳ እንተሎ፡ መጽሓፍ ቅዱሳዊ እዩ ማለት ግና ኣይኮነን። ነፍስ ወከፍ ነዚ ምህር እዚ ኣብ ምዝርጋሕ ዝነጥፍ ድማ ኣምላኽ ፍርዱ ከጹሮ እዩ። “...ምንም እኳ ንልብኻ ኸም ልቢ ኣምላኽ እንተ ዝበርካዮ፡ ንሰኻ ሰብ ኢኻ እምበር ኣምላኽ ኣይኮንካን።” ህዝ28:2 “...ኣነስ ክርስቶስ ኣይኮንኩን ምባል ምእማን እንተድኣ ኩይኑ፡ ክርስቶስ እየ ምባል ምክሓድ ከምዝኾነ ንኩላትና ብሩህ ይኹን።

ምዕራፍ ሓሙሽተ

መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርትዖ ብዛዕባ ስላሴን ኣምላኽ

ቅዱስ ቃል ብምሉእ ምርዳእ ክንቅበሎ እንተድኣ መሪጽና ብዛዕባ እቲ እንኣምኖ ስላሴ ሓደ ኣምላኽ ዘመሓላልፎ መልእኽቲ ብዙሕ እዩ። ብዙሕ ጊዜ ኣመንቲ ብዛዕባ ስላሴ ከነረድእ ኣብ ንደልየሉ እዋን ካብቲ መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይዛረብ ዘይምፍላጥና ዝተላዕለ ብኣብነት ጥራይ ኢና ከነረድእ ንፍትን። ይኹን ደኣ እምበር ብዘይ ኣብነት ከነረድእ ክሳዕ ንኽእል መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ ንጹር ዝኹን መልእኽቲ የመሓላልፈልና እዩ። እስከ ካብቲ ብዙሕ ሓደት መረጋገጺ ብዛዕባ ስላሴ ካብ መጽሐፍ ቅዱስ ክንርኢ።

1. ዘፍ:1:1 “ኣምላኽ ብመጀመርታ ሰማይን ምድርን ፈጠረ”

እዚ ኣብዛ ፍቕዲ እዚኣ ‘ኣምላኽ’ ዚብል ቃል ኣብቲ በኹሪ ናይ እብራይስጥ መጽሐፍ ‘ኤሎሒም’ ተባሂሉ ተገሊጹ ኣሎ። ኤሎሒም ዝብል ስም ኣምላኽ ካብቲ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ዝተጠቀሰ ኣሰማት ኣምላኽ እቲ ብብዝሒ ዝተጠቀሰ ስም እዩ። ልክዕ ንምዃን እዚ ስም እዚ ኣብ ብሉይ ኪዳን ልዕሊ 4000 (አርባዕተ ሺሕ) ግዜ ተጻሒፉ ይርኽብ። ብእብራይስጥ፡ ሰዋሰው ናይ ኤሎሂም ብዙሕ ቁጽሪ ድኣ እምበር ንጽል ኣይከውንን። እቲ ንእኩ ዘሰነዮ ግሲ (ፈጠረ) ግና ንጽል ደኣ እምበር ብዙሕ ኣይከውንን። እዛ ፍቕዲ ብግብኣ ሰዋሰው እንተ ትጽሓፍ “ኣማልኽቲ ብመጀመርታ ሰማይን ምድርን ፈጠሩ።” ምስ ተባህለት ነይራ። ምስናይዚ ህዝቢ እስራኤል ከምቶም ካልኣት ኣህዛብ ኣምላኽቲ ከየብዝሑ (ዘዳ6:4) ብርቱዕ መጠንቀቅታ ተዋሂብዎም ነይሩ። ስለዚ ድማ እዩ እቲ ብዙሕ ቁጽሪ ዝሕብር ስም እናነገርም ከነሱ ሓደ ኣምላኽ ምዃኑ ኣበርቲዑ ዚሕብረሎም። እምበኣር ነስተውዕል እዛ ፍቕዲ እዚኣ ነቲ ሓደ ኣምላኽ ብሰለስተ ኣካላት ዝቑመ ኣምላኽ ምዃኑ እያ ተብርሃልና።

2. ዘፍ:1:26 “ኣምላኽ ከኣ፡ ብመልክዕና ኸም ምስልና ሰብ ንግበር... በለ።”

ነስተውዕል እቲ ‘ብመልክዕና ኸም ምስልና’ ዝብል ሓሳብ ነቲ ካብ ሓደ ኣካል ንላዕሊ ብዝኹነ ምሉኣት ሰለስተ ኣካላት ዝቑመ ስላሴ ሓደ ኣምላኽ ብንጹር እዩ ዘርእየና። ከመይሲ “..ብምስልና” ደኣ እምበር “ብምስለይ” ደኣ እምበር “ብመልክዕይ” ብዘይምባሉ ሰለስተነቱ ከርኢ ከሎ “..ንግበር በሊ..” ደኣ እምበር “..ንግበር በሊ..” ብዘይምባሉ ከኣ ንኣድነቱን መለኰታዊ ጽንዓቱን የመልክተና። ስለዚ ከኣ ኢና ብስላሴ ብምእማንና ሓበን ደኣ እምበር ሕፍረት ዘይስምዓና። ገለ ገለ ሰባት ነዛ ሓቂ ክሰግርዎ ስለዘይኽኣሉ፡ ብዛዕባ እዛ ፍቕዲ ብዙሕ ምስምሳት እዮም ዘቕርቡ። ገለ ካብቲ ዘቕርቡ ድማ እዚ መልክዕና ዝብል ምስ መላእኽቲ እዩ ዝዛረብ ዘሎ ይብሉ። ይኹን ደኣ እምበር መጽሐፍ ቅዱስና ክንፍትሽ ከሎና ሰብ ብመልክዕ ኣምላኽ ደኣ እምበር ብመልክዕ መላእክቲ ከምዘይተፈጥረ ስለዝዛረብ ነቲ ድኹም ናይ መካትዒ ሓሳብም የፍርሱ። (ዘፍ:1:26-27 5:1 9:6 1ቆጥ:7 ያእ3:9))

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

3. ዘፍ3:22 **“እግዚአብሔር አምላኽ ድማ እንሆ አዳም ከም ሓደ ካብ ካል ሰላሴ ኩይኑ ከፋእን ዘፈልጥ ኩይኑ አሎ...”**

እዛ ፍቕዲ እዚአ ነቲ ስሉስ አምላኽ ብሓድነቱን ሰለስትነቱን ብንጽር እተርኢ ፍቕዲ እያ። አዳም ነታ ክበልዓ ዘይተፈቐደትሉ አም ምስበልዓ ከም ሓደ ካብ ካል ሰላሴ ኩይኑ፡ ስለዚ ከአ እዩ እቲ ሓደ ካል ነቶም ክልተ ዝተረፉ ኣካላት አዳም ከም ሓደ ካብ ካል ኩይኑ ዝበለ። ንሕና አመንቲ ስላሴውን እንተኩንና ነዚ መሰረት ብምግባር አምላኽና ስሉስ ሓደ አምላኽ ምዃኑ ብምሉእ ልብና ንአምኖን ንቕበሎን።

4. ዘፍ11:6-7 **“እግዚአብሔር ድማ... ንዑ ንውረድ አብኡ ኸአ ዘረባኦም ንደባልቕ በለ።”**

አብዛ ፍቕዲ ከምእንርእዮ ሓደ ካል ካብ ሰላሴ ነቶም ዝተረፉ ክልተ ኣካላት ንዑ ንውረድ ብምባል ይዛረቦም። በዚ ከአ እቲ ንሕና እንአምኖ አምላኽ ስሉስ ሓደ አምላኽ ከምዝኾነ ንማንዘብ። አብ ገለ ናይ ኣገልግሎተይ እዋናት ገለ ሰባት ብምሰረት እተን አብ ላዕሊ ዝርኤናየን ክልተ ፍቕድታት (ዘፍ1:26 3:22) ስላሴ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምህሮ እዩ ኢሉ ከረድኦም ከሎኹ፡ እቲ ካብ ዓቕሊ ጽበትን ሓቂ ክትቕበል ዘይምድላይን ዝተላዕለ፡ ዘምጽእዎ ድኹም ሓሳብ አሎ፡ 'እዚ ፍቕዲ እም ብዛዕባ ክልተ ኣካላት እንደዮ ዝዛረብ ንሰኻ ድማ ሰለስተ ኣካላት ትብል አሎኻ፡ እዚ ንኢድኡኡ ኣይጋጮን ዶ?' ዝበል እዩ። ብርግጽ ቃል አምላኽ ኣይጋጮን። ብፍላይ እዛ ሕጂ ንርእያ ዘሎና ፍቕዲ (ዘፍ11:6-7) ምስ እነስተውዕላ ሓደ ካል “ንዑ ንውረድ” ብምባል ካልኣት ክልተ ኣካላት ከምዘለው ዮርእየና። ነስተውዕል እቲ ተዛራባይ ሓደ ካል እዩ፡ እቶም “ንዑ ንውረድ” እተባህሉ ድማ ክልተ ኣካላት እዮም፡ ብሓፈሻ ስላሴ ብሰለስተ ምሉእት ኣካላት ዝቐመ ሓደ አምላኽ እዩ ኢልና ንአምን።

5. ዘፍ19:24 **“ኸው እግዚአብሔር ካብ ሰማይ አብ ልዕሊ ሶዶምን አብ ልዕሊ ንሞራን ካብ እግዚአብሔር ዲንን ሓውን አዝነመ።”**

አብዚ ቃል ከምእንርእዮ እግዚአብሔር አምላኽ ካብ እግዚአብሔር አምላኽ እዩ አብ ልዕሊ ሶዶምን ንሞራን ሓዊን ዲንን ዘዝነመ። አብዚ ክልተ ዓዕ ስም እግዚአብሔር ተጠቂሱ አሎ። እቲ ሓደ ካብቲ ሓደ ሓዊ ካብ አውረደ፡ እቲ ሓደ አብ ምድሪ አሎ እቲ ሓደ ድማ አብ ሰማይ አሎ። እዚ ዘመልከተና ከአ እግዚአብሔር አምላኽ ካብ ሓደ ካል ንላዕሊ (ሰለስተ ኣካላት) ከምዝኾነ እዩ። እዚ ከምቲ ንብዙሓት ዝመስሎም ናይ ሰቆስው ጸገም ዝፈጠሮ ጽውጽዋይ ዘይከኑስ መለኰታዊ መንነትን ሓቕኛ ባህርይ አምላኽን (Nature of God) ፪እዩ።

6. ኢሳ6:8 **“ንመን ክልእክ መንክ ኪኸደልና እዩ? ዚብል ድምጺ እግዚአብሔር ሰማዕኩ..”**

አምላኽ "ንመን ክልእክ" ብምባል ሓደ ምዃኑ ከርኢ ከሎ 'መንክ ክኸደልና' ብምባል ድማ ሰለስትነቱ እዚ ማለት ብሰለስተ ምሉእት ኣካላት ከምዝቐመ ዮርኢ። ስለዚ አምላኽ ብሰለስተ ምሉእት ኣካላት ዝቐመ ሓደ አምላኽ እዩ ኢልና እንተአመንና ምስቲ ቃል ሓቂ ኢና ንሰማማዕ እምበር ኣንጻር ቅዱስ ቃል ኣይከድናን።

7. ዘካ2:8-9 “እግዚአብሔር ጎይታ ሰራዊት ከምዚ ይብል አሎ፡ እቲ ንኣኻትኩም ዚትንክስ መርዓት ዓይኑ እዩ ዚትንኪ እም ስለ ኹብሩ ናብቶም ዝዘመቱኹም ኣህዛብ ለኣኸኒ። እነሆ ኣነ ኢደይ ከልዕለሎም እዩ ንሳቶም ከኣ ነቶም ግዙፋቶም ዝነበሩ ዘመተ ኪኹንዎም እዮም ንስኻትኩምውን እግዚአብሔር ጎይታ ሰራዊት ከም ዝለኣኸኒ ኸትፈልጡ ኢኹም።”

እዛ ፍቕዲ 'እግዚአብሔር ጎይታ ሰራዊት ከምዚ ይብል አሎ' ኢላ ስለ እትጅምር እቲ ተዛራቢ ባዕሉ እግዚአብሔር ኣምላኽ እዩ። እቲ ተዛራቢ ኩይኑ ዘሎ እግዚአብሔር ንሱ ባዕሉ እግዚአብሔር ኣምላኽ ከነሱ "ንንስኻትኩምውን እግዚአብሔር ጎይታ ሰራዊት ከም ዝለኣኸኒ ኸትፈልጡ ኢኹም" ይብል። ነስተውዕል እግዚአብሔር ባዕሉ እግዚአብሔር ልኢኹኒ ይብል አሎ። እዚ ዘርእየና ካብ ስላሴ እቲ ሓደ ኣካል (ክርስቶስ የሱስ) ቡቶም ክልተ ኣካል ተላኢኹ ከምዝመጸ እዩ። ስለዚ ድማ ኢና ኣፍ ልብና ነፊሕና ኣምላኽ ስሉስ ሓደ ኣምላኽ እዩ ንብል ዘለና።

8. 1ዮሃ5:7-8 “እቶም ዝምስከሩ ኸኣ መንፈስን ማይን ደምን ሰለስተ እዮም እም ሰለስተኣም ሓደ እዮም።” እቲ ናይ ኪንግ ጆምስ ትርጉም ነዛ ፍቕዲ ከምዚ ዝስዕብ ገይሩ ተርጓምዎ ይርከብ። “ኣብ ሰማያት ዝምስከሩ ሰለስተ እዮም፡ ኣቦ፥ ቃል (ወዲ)፥መንፈስ ቅዱስ። እዞም ሰለስተ ደማ ሓደ እዮም።” *For there are three that bear record in heaven, the Father, the Word, and the Holy Ghost: and these three are one.*’ (kiv)

ብርግጽ ከምቲ ኣብዛ ፍቕዲ ተገሊጹ ዘሎ እግዚአብሔር ኣምላኽ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ዝቐመ ሓደ ኣምላኽ እዩ። ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ከምቲ ኣብዛ ፍቕዲ ተገሊጹ ዘሎ ብኩሉ ነገር ሓደ ወይ ከኣ ማዕረ እዮም።

9. ዘካ10:12 “በእግዚአብሔር ከበርትዎም እዩ ንሳቶምውን ብስሙ ኺመላለሱ እዮም ይብል እግዚአብሔር።”

ኣብዛ ፍቕዲ ከምእንርእዮ እግዚአብሔር ኣምላኽ ህዝቢ ኣምላኽ ብስም እግዚአብሔር መታን ኪመላለሱ ብእግዚአብሔር ከምዘበርትዎም እዩ ተገሊጹ ዘሎ። ብካልእ ኣዘራርባ እግዚአብሔር ኣምላኽ ብእግዚአብሔር ኣቢሉ ንህዝቡ ከበርትዎም እዩ። እዚውን ምስጢረ ስላሴ ዘብርሃልና ዓማኒቕ መልእኹቲ ዘለዎ ሓሳብ እዩ። ስለዚ ኣንባቢ ብስሉስ ሓደ ኣምላኽ ብምእማንካ ሰናይ ጌርካ ኢኻ እም ኣይትሕፈር ኣይትሸበር። ከመይሲ እታ ሓቂ ምሳኻ እያ ዘላ። ኣብ ሓቂ ደኣ እምበር ኣብ ቁጽሪ ሰባት ኣይትእመን። ብዙሓት ምናልባት ምስዚ ሓሳብ ዘይተሰማምዑ ክኩኑ ይኸእሉ እዮም። ደጊመ ግና ክብልካ እታ ሓቂ ኣባኻ እያ እም ዘላ ኣታ ብስሉስ ሓደ ኣምላኽ ትኣምን ሰብ ስፍራኻ ኣይትሕደግ።

10. ዘካ3:2 “እግዚአብሔር ንስይጣን ኣታ ሰይጣን እግዚአብሔር ይግናሕካ እቲ ንዩሩሳሌም ዝሐረያ እግዚአብሔር ይግናሕካ እዝስ ካብ ሓቂ እተመንጠለ እዩድዶ ኣይኩንን በሎ።”

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ከምዚ ኣብዛ ፍቕጺ ንርእዮ ንሰይጣን እግዚአብሄር ይግናሕካ ኢሉ ዝገንጦ እግዚአብሄር ኣምላኽ ባዕሉ እዩ። እዚ ከኣ ዘመልከተና ኣምላኽና ካብ ሓዲ ኣካል ንላዕሊ ብዝኸነ ኣካል፡ እዚ ማለት ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ከምዝቐመ እዩ። እዚ እንተዘይኸውን ነይሩ ኣምላኽ ንሰይጣን ከምኡ ኣይምበሎን ነይሩ። ሕጂ ግና ኣምላኽ ከምኡ ብምባሉ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ከምዝቐመ ብቃሉ ኣረጋጊጹልና እዩ እሞ ኩላትና ገዛእ ርእሰና ኣብዚ ቃል እዚ ምንባር ነላምድ።

11. ዳን 9፡17 ም ኣምላኽና፡ እምበኣርሲ ናይ ባርያኻ ጸሎትን ምህለላኡን ሰማዕ፡ ስለ እግዚአብሄር ኢልካውን ነታ ዝፈረሰት መቐደስካ ገጽካ ኣብርሃላ።

ዳንኤል ምስጢረ ስላሴ ጽቡቕ ገይሩ ዝተረድኦ ሰብ ስለዝነበረ እዩ ንእግዚአብሄር ኣምላኽ ስለ እግዚአብሄር ኣምላኽ ከትብል ጸሎትና ሰማዕ ዝበሎ። ዳንኤል ንእግዚአብሄር ኣምላኽ ስለ እግዚአብሄር ኣምላኽ ካብ በሎ፡ ንሕናውን ምስዚ ናይ እምነት ኣቦና ሓቢርና ኣምላኽ ስሉስ ኣምላኽ እዩ ንብል።

12. መዝ45፡6-7 ም ኣምላኽ ዝፋንካ ዝለአለም ኣለም እዩ ዘንጊ መንግስትኸውን ዘንጊ ቅንዕና እዩ። ጽድቂ ትፈቱ ረሲእነት ትጸልእ። ስለዚ እግዚአብሄር ኣምላኽካ ሓለፋ ብጾትካ ብዘይቲ ሓጐስ ቀባእካ።”

እዚ ዘማራይ ኣብ መዝሙሩ ምስጢረ ስላሴ ተረዲኡ እዩ ዝዝምር ዘሎ። ንሱ ንኣምላኽ ብዛዕባ ዝፋንካ ዘንጊ መንግስቱን ቅንዕናኡን ከውድሶ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ጽድቂ ስለዝፈተወ ዓመጸ ግና ስለዝጸልኤ እግዚአብሄር ኣምላኽ ንኣምላኽ ሓለፋ ኩሎም ብጾቱ ብዘይቲ ሓጐስ ከምዝቀበሉ ይዛረብ። እቲ ብእግዚአብሄር ኣምላኽ ብዘይቲ ሓጐስ ዝቐባእ ዘሎ መን እዩ? እቲ ቃል እቲ ዝተቀበኤ እግዚአብሄር ኣምላኽ ምዃኑ እዩ ዝነግረና። እምበኣር በዚ ክንድዚ ደበና ምስክር ተከቢብና ካብ ሃለና፡ ብስላሴ ዘይንኣምነሉ ወይውን ብስላሴ ብምእማንና እንኣፍረሉን ተጋጊና ከይንኸውን ኢልና እንፈርሃሉን እንጠራጠረሉ ምኽንያት ኣይርኣየናን።

13. መዝ110፡1-3፡- “**ጐይታ** (እግዚአብሄር ኣቦ) **ጐይታይ** (እግዚአብሄር ወዲ) ንጸላእትኻ መርገጺ እግርኻ ኽሳዕ ዝገብርም ኣብ የማኒይ ተቐመጥ በሎ። እግዚአብሄር ካብ ጽዮን በትሪ ሰልጣንካ ኽልእኽ እዩ፡ ኣብ ማእከል ጸላእትኻ ግዛእ። ቢታ ሰራዊትካ እተኸትተላ መዓልቲ ህዝብኻ ፈትዩ ይመጽእ፡ ከምቲ ኻብ ከርሲ ወጋሕታ ዚመጽእ ኣውሊ ከምኡ መንእሰይካ ብልብሲ ቐድሰና ይመጽኻ።” “

14. ዘፍ18፡- ንዝዘፍጥረት ምዕራፍ 18 ብዕምቄት እንተድኣ ተከታቲልናዮ፡ ብዛዕባ ስላሴ ጽቡቕ መረዳእታ ክንረኽብ ንኽእል ኢና። ኣብርሃም ኣብ ኣፍ ደገ ድንኳን ተቐሚጡ ከሎ እግዚአብሄር ከምዝተገልጸሉ እሞ፡ ስለስተ ሰብኡት ከምዝርኣዩ፡ ብዝርኣዩም ድማ ክቐበሎም ናብኡታቶም ከምዝገዮዩ እሞ ኣብ ምድሪ ከምዝሰገደ፡ ቐጺሉ ድማ ስለስተ ሰብኡት ራኡን ናብኡም ጐይቶን ኸነሱ “ጐይታይ ኣብ ቅድሜኻ ሞገስ እንተ ደኣ ረኺበስ በጃኻ ንባርያኻ ኣይትሕለፈኒ...” ከምዝበለ ነንብብ። (ዘፍ18፡1-3)ነቲ ድሒሩ ዝመጸ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ከንምለሶ ኢና። ኣብዛ ፍቕዲ ከምንርእዮ ኣብርሃም ሰለስተ ሰብኡት ሪኡ። ናብኡም ጐይዩ ኸነሱ። ከም ንሓደ ሰብኣይ ዝዛረብ ዘሎ እንኪመስል “ጐይታይ” ኢሎ። ኣብዚ ከነስተውዕሎ ዘሎና ንኣብርሃም ኣምላኽ እዩ ተገሊጹሉ ዘሎ። ስለዚ እዞም ሰለስተ ሰብኡት እቶም ሰለስተ ኣካላት ሰላሴ እዮም። ኣብርሃም ሰለስተ ብምርኣዩ ኣምላኽ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ከምዝቆመ ንርዳእ። “ጐይታይ..... ኣይትሕለፈኒ” ብምባሉ ድማ ነቲ ኣብ መንጐ እዞም ሰለስተ ኣካላት ሰላሴ ንዘሎ መለኰታዊ ሓድነት ከነስተውዕሎ ንኸእል። ሕጂ እዞም ሰለስተ ሰብኡት እም ከመይ ጌርና ኢና ሰላሴ ምዃናም ነጋጋግጽ ዝብል ሓሳብ ናብ ኣእምሮና ከመጽእ ይኸእል እዩ። ብርግጽውን መልሲ ክረከብ ዘሎዎ ሕቶ እዩ። ብዛዕባ እዚ ድማ ከንርኢ ኢና።

ብመጀመርያ ነቲ ናይታ ምዕራፍ ቀዳመይቲ ፍቕዲ ንርኣዮ፡ ንኣብርሃም ዝተገልጸሉ እግዚአብሄር ከምዝኸነ እያ ትነግረና። ብድሕርዚ እውን ኣብርሃም ነዞም ሰለስተ ሰብኡት ዝዳሎ ኣዳልዩ ምስ ወድኤ፡ እቲ ኣብ መንጐ እዞም ሰብኡትን ኣብርሃምን ዝተካየደ ዝርርብ ከምዚ ይንበብ። “ ንሳቶም ድማ ሰበይትኻ ሳራኽ ኣበይ ኣላ በልዎ። ንሱ ኸኣ ኣብ ድንኳን እንሃ በለ። ሸው ንሱ ንዓመታ ከምዚ ቐንዖት እዚ ርግጽ ከምለስካ እያ ሰበይትኻ ሳራ ድማ እንሃ ሸው ወዲ ኺህልዎ እያ በለ።” ዘፍ፡8፡9-10 ሕጂውን ብጥንቃቄ ነስተውዕል እቶም ሰለስተ ሰብኡት ብዛዕባ ሰበይቱ ሓቲቶም ክንሶም፡ ኣብርሃም መልሲ ምስሃበም እቲ ዝዛረብ ኣካል ሓደ ኮይኑ ኢና ንረኽቦ። እዚ ንዓመታ ከመጽእ እዩ ሳራ ክትወልድ እያ ዝብል ዘሎ መን እዩ ኢልና ምስ እንሓትት፡ እቲ ዝዛረብ ዘሎ ኣምላኽ ባዕሉ ምዃኑ ኣብተን ስዒበን ዘለዎ ፍቕድታት ክንርዳእ ንኸእል። ሳራ ክትወልዲ ኢኺ ምስ ተባህለት ኩነታት ሪኣ ከም ዝሰሓቀት እም፡እግዚአብሄር ንምንታይ ትሰሓቂ ክብላ ከሎ ነንብብ። ብሕጽር ዝበለ ኣዘራርባ እቲ ዝርርብ ምስ ሰለስተ ተራ ሰብኡት ዘይኮነስ ምስቶም ብኣርኣያ ሰብ ዝሓ ርእሶም ንኣብርሃም ዝገለጹ ሰለስተ ኣካላት ሰላሴ እዩ ነይሩ። እዞም ሰለስተ ሰብኡት ተራ ሰብኡት ኔሮም እንተተዝኮኑ ንሳራ ከምትወልድ እዚ ድማ ንኣታቶም ቀሊል ምዃኑ ክዛረብዎ ፈጸሞም ኣይምኸኣሉን። እምበኣርሲ ነስተውዕል ኣምላኽ ስሉስ ሓደ ኣምላኽ እዩ ክንብል ከሎና ንስጋና ዘይኮነስ ንቻል ኣምላኽ ስለዝኣመንና እዩ።

15. **ማቴ28፡19-20** “ስለዚ ኺዱ ንኸሎም ኣህብብ ብስም ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ እናኣጥመቓኩም ዝኣዘዝኩኹም ከሉ ኺሕልው ከኣ እናመህርኩም ደቀ መዛሙርቲ ግበርዎም።”

መጽሐፍ ቅዱስ ኣብዚ ክፍሊ ንኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ግና ኣብ ትሕቲ “..ብስም..” ዝብል ንጽል ስም እዩ ገሊጽዎም ዘሎ። ሰለስተ ክንሶም **ብእስማት** ክብሎም እናተገብዑ (ብልምዳዊ ኣጸሓሕፋ ማለታይ እዩ) **ብስም** ምባሉ ምስጢረ ሰላሴ ንምግላጽ እዩ። ስለዚ እቲ “..ብስም ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ...” ዝብል ቃል ዘሕልፎልና መልእኽቲ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ነፍስ ወከፎም ዝሓ ርእሱ ዝኸእለ ኣካል እኳ እንተለዎ፡ ፍጹም ማእረን ሓደን እዮም።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ቅዱሳን ኣሕዋተይ ከምዚ ክንርእዮ ዝጸናሕናዮ ብተደጋጋሚ ነቲ ሓደ ኣምላኽ ብቛንቛ እብራይስጥ ተዋሂቡዎ ዘሎ ኣስማት፡ ኣብ ክንዲ ንጽል ቁጽሪ ናይ ስዋስው ናይ ብዙሕ ምዃኑ ይሕብር። ግናኹ ነቲ ብብዙሕ ቁጽሪ እተጠቕሰ ስም ዘሰንዮ ግሲ ናይ ብዙሕ ቁጽሪ ምዃን ገዲፉ ናይ ንጽል ቁጽሪ ይኸውን። ናይዚ ኣገባብ ኣጸሓሕፋ ካብ ልሙዳዊ ስዋስው ዝወጸ እዩ። ግናኹ እቶም ዝጸሓፍዎ ነብያት ብኣምላኽ ንእተዋህቦም መዝገብቲ ምስክር ደኣ እምበር መሃዝቱ ስለ ዘይነበሩ ከምቲ እተዋህቦም ክጽሕፉ ናይ ግድን ነበረ። በዚ ምክንያት እዚ ድማ ልሙዳዊ ኣገባብ ስዋስው ስዒሮም ክጽሕፉ ግድን ከኖም። ንመረድኢ ክኸነና፡ እቶም ነብያት ደጋጊሞም ኣብ ክንዲ "ንሕና ኢና" ዚብል ግቡእ ስዋስውሲ፡ "ንሕና እዎ" ኢሎም ይጽሕፉ ነይሮም ከም ማለት እዩ። እዞም ኣብ ላዕሊ ዝርኤናዮም ጥቅስታት ካብ ብዙሕ ብሒደት መረጋገጹ እቲ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ እተገልጸ እሞ ንሕና ድማ እነምልኾ ኣምላኽ ንሱ ስሉስ ኣምላኽ ከምዝኾነ እዩ። ብሰላሴ ንምእማን እቲ ዝዓበየን እንኮን መርትዖና መጽሐፍ ቅዱስ ስለዝኾነ ነዚ ቃል እዚ ምቕባሉ ብኩሉ ግቡእ እዩ።

ምዕራፍ ሹዱሸተ

አምላኽ ሓደ አምላኽ እዩ

ቅዱስ ቃል ኣብ ብዙሕ ስፍራ አምላኽ ሓደ አምላኽ ከምዝኹን ይዛረብ እዩ። ገለ ሓደት ክንጠቅስ።

“ዎ እስራኤል፡ ሰማዕ እግዚአብሄር አምላኽና ሓደ እግዚአብሄር እዩ።” ዘዳ6፡4

“..ቢጀካይ አምላኽ የልቦን።... ቢጀካይዶ አምላኽ ኣሎ እዩ? ካልእ ከውሒ የልቦን? ገለ እኳ ኣይፈልጥን።” ኢሳ44፡6,8 ,8

“...አምላኽ ግና ሓደ ቢይኑ እዩ” ገላ3፡20

መጽሐፍ ቅዱስ በቲ ሓደ ወገን ሓደ አምላኽ ከምዘሎ እናነገረና፡ በቲ ካልእ ወገን ድማ ኣበ ወዲ መንፈስ ቅዱስ ነፍስ ወከፎም ብንጹር 'አምላኽ' ስሚይዎም ይርኹብ። እዚ ንምንታይ እዩ ከምኡ ኩይኑ? እቲ መልሲ ኣዝዩ ቀሊል እዩ። እቲ ሓደ አምላኽ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት (ኣበ ወዲ መንፈስ ቅዱስ) ዝቐመ ስለዝኹን እዩ። እዚ ነቲ ምስ ቃል አምላኽ ከሰማማዕ ኢሉ ዝኣምን ልቢ ንዘለዎ ሰብ ብዙሕ ከቢድ ኣይኩነን። እንተ ነቲ ንቃል አምላኽ ንረብሓ ርእሱ ዝጠቐ ጠዋይ ግና ክወሓጡ ኣይኽእልን እዩ። እቲ ንኣይ ዘሕጉሰኒ ነገር እንተሎ ቃል አምላኽ ሰብ ይቀበሎ ኣይቀበሎ ሓቂ ኩይኑ ክነብር ምኽኣሉ እዩ። ነዚ እዩ እምበኣር ንሕና ምስዚ ቃል ሓቂ ክንሓብር ተደልዩና ዘለዎ።

ነታ ኣብ ዘዳ6፡4 **“ዎ እስራኤል፡ ሰማዕ እግዚአብሄር አምላኽና ሓደ እግዚአብሄር እዩ።”** ትብል ቃል፡ ብዙሓት ሰባት ሰላሴ ዝባሃል ነገር የልቦን ንምባል ኣብ ዘይቦታእ እናእተው ነቲ መሰረታዊ ትርጉም ክጠውይዎ ይፍትኑ እዮም። እቲ ባህ ዘብል ግና ካብተን ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ እቲ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ዝቐመ አምላኽ ብንጹር ዝዛረባ ፍቕድታት ሓንቲ እዛ ፍቕዲ ምዃና እዩ። ብርግጽ ነዛ ፍቕዲ በቲ መሰረታዊ ትርጉማ ምስ እነስተውዕላ፡ ነቲ ኣብ ስሉስ አምላኽ ዘሎ ሓድነትን ሰለስትነትን ክንርድኦ ኣየጸግመናን። “

ዎ እስራኤል ሰማዕ እግዚአብሄር አምላኽና ሓደ እግዚአብሄር እዩ።” እዚ ኣብዚ ንረኽቦ “ሓደ” ዚብል ቃል ኣብቲ በኹሪ ጽሑፍ “ኤሃድ” ተባሂሉ ተተርጊሙ ኣሎ። ናይ እብራይስጥ መጽሐፍ ቅዱስ ነቲ ንሕና ‘ሓደ’ እንብሎ ቃል ንምግላጽዎ ክልተ ቃላት እዩ ዝጥቐም፡ “ኤሃድ” ን “ዮሂድ” ዚብል። ‘ዮሂድ’ ማለት ‘ሓደ በይኑ፡ ንጽል፡ ካልኣይ ዘይብሉ’ ማለት እዩ። ኤሃድ ማለት ግና ‘ሕብረት ናይ ብዙሓት (ናይ ልዕሊ ሓደ ዝኹን ሕብረት)’ ፡ ሓድነት’ እዩ ዝትርጎም። እምበኣር ነስተውዕል እቲ ኣብ ዘዳ6፡4 ዘሎ ቃል ብዛዕባ ሓደ ኣካል ዚዛረብ ዘይኩነስ አምላኽና ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ዝቐመ ሓደ አምላኽ ምዃኑ እዩ ዘመልከተና። ነዚ ሓሳብ እዚ ንምርዳእ ዘፍ2፡24 ክንርእዮ ሰናይ እዩ፡ **“ስለዚ ሰብኣይ ኣቦሉን ኣዲሱን**

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ይሐድግ ምስ ሰበይቱ ኸኣ ይጠብቕ። ሓደ ስጋ ድማ ይኸውን።” ኣብዚ ሓደ ስጋ ኪኾነ እዮም ኪብል ከሎ እቶም ክልተ ዝነበሩ እቲ ሓደ ኣብቲ ሓደ ተጠቅሊሉ ወይ ተዋሒጡ፡ ሓደ (ንጽል) ይኮኑ ማለት ኣይኮነን። ኣብዚ ዘመልከተና ሰብኣይን ሰበይቲን ናብ ሓደ ፍጹም ምትእስሳርን ሕብረትን ሓድነትን ከምዝመጹ እዩ። ናብቲ ሓድነት ከመጹ ከለው ግና ክልተ ኣካላት ምዃናም ንማንም ብሩህ እዩ። ስለዚ እቲ ናይ እብራይስጥ ቃል ነቲ ናይ ኣምላኽ ሓደ ምዃን ክገልጽ ከሎ ዝተጠቀመሉ ቃል እቲ ንሰብኣይን ሰበይቲ ሓደ ስጋ ይኮኑ ከብል ዝተጠቀመሉ ቃል እዩ። እዚ ከኣ እዩ ንኣና ኣምላኽ ሓደ ኣምላኽ እዩ፡ ሓደ ምዃን ግና ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ከይቐውም ኣይኸልከሎን ናብ ዝብል ቅዱስ መደምደምታ ዘብጽሓና።

† ኣምላኽ (ስላሴ) ብምንታይ እዩ ሓደ ዝኸውን ብምንታይዩ ከኣ ሰለስተ ዝኸውን?

ከምቲ ኣቐዲምና ዝበልናዮ ኣምላኽና ስሉስ ሓደ ኣምላኽ እዩ። ንሱ ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ዝቐመ ሓደ ኣምላኽ እዩ። ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ዝቐመ ክንብል ከሎና ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ማለትና እዩ። ሓደ ክንብል ከሎና ድማ ኣብ መንጎ ስላሴ ምብልላጽ ዝበሃል የልቦን። ንትምህርትና ምርድኡ መታን ክከኣለና ስላሴ ብምንታይ ሓደ ይኸውን ብምንታይኻ ሰለስተ ይኸውን ቐጺልና ቡብሓደ ክንሪኣ ኢና።

ኣምላኽ ብምንታይ ሓደ (ማዕረ) ይኸውን?

1. ብህልውና

ገለ ገለ መናፍቓን ማዕርነት ኣብ መንጎ ስላሴ ከምዘየሎ ንምርዳእ ኣቦ ቅድሚ ወዲ ነይሩ እዩ ዚብል ዘይመጽሓፍ ቅዱሳዊ ርድኢት ከቅርቡ ይፍትኑ እዮም። እቲ ሓቂ ግና ሓዲኦም ቅድሚ ሓዲኦም ኣይነበሩን። ኣቦ ቅድሚ ዓለም ጸኒሑ እዩ፡ ድሕሪ ዓለም ምሕላፋውን ብምልኣት ንዘለኣለም ክነብር እዩ። ወዲን መንፈስ ቅዱስውን ከም ኣቦ ቅድሚ ዓለም ኔሮም እዮም። ድሕሪ ዓለም ምሕላፋውን ንዘለኣለም ብምልኣት ጸኒዖም ክነብሩ እዮም። ብካልእ ኣዘራርባ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ህልዋን፡ ዘለው፡ ዘይሞቱ፡ ነበርቲ ዘለኣለማውያን እዮም።

“..ኣነ ኸሳዕ መወዳእታ ዓለም ኩሉ መዓልቲ ምሳኸታኩም እየ።” ማቴ28:19-20
“ቃል ብመጀመርታ ነበረ...” ዮሃ:1-2
“ኣነ እግዚኣብሄር ኣይልወጥን እየ እም ኣቶም ደቂ ያእቆብ ስለዚ ኣይጠፋእኩምን።” ሚልከ3:6 (ተወሰኸቲ ፍቕድታት ኢሳ40:28 44:28 መዝ102:25,27)

2. ብክብሪ፡ እቲ ሓደ ካብቲ ሓደ ብክብሪ ኣይበልጽን ድማ ኣይንእስን፡ ሰለስቲኦም ማዕረ ዝኾነ ክብሪ ይውንኑ። መዝ104:31 ዮሃ5:23 ዮሃ1:1-18

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

3. ብስልጣን: ማዕረ ስልጣን አለዎም። እቲ ሓደ ካብቲ ሓደ ብስልጣን ኣይበልጽን። ማቴ28:20 ሉቃ10:21-22 ዮሀ14:16 15:26 ግ.ሃ2:33 ሮሜ13:1

4. ብመለከት: መለኮት ንኣይሊ: ኣምላኽነት: ባህርይ: ግዝኣትን መንግስትን ክብርን ሞገስን ዘጠቃልል ፍሉይ ቃል እዩ። እዚ ካብ ኩነ ትርጉም መለከት ካብቶም ሰለስተ ኣካላት ሰላሴ ብኣይሊ: ኣምላኽነት ባህርይ: ግዝኣትን: መንግስትን: ክብርን: ሞገስን ዝዓቢ ይኹን ዝንእስ ከምዘየልቦ ከነስተውዕል ይግብኣና። ገለ ገለ ኣመንቲ ካብቲ ዝሰተይዎ ናይ ምህሮ ስሕተት ዕቋር ማይ ዝተላዕለ: ንእባ ብኣይሊ ካብ መንፈስ ቅዱስን ወዲን ከዕዕብይዎ ይደልዩ እዮም። መጽሐፍ ቅዱስ ኣቦ ወዲ መንፈስ ቅዱስ ብኣይሊ ማዕረ ምዃኖም እዩ ዝገልጸልና።

- ⌘ ኣቦ ኣይሊ ከምዘለዎ: 1ጴጥ1:5
- ⌘ ወዲ ኣይሊ ከምዘለዎ: 2ቆሮ12:9
- ⌘ መንፈስ ቅዱስ ኣይሊ ከምዘለዎ: ሮሜ15:13

5. ብባህርይ: ሰለስቲኦም ሓደ ዓይነት ባህርይ እዩ ዘለዎም። ነቲ ኣቦ ዝውንኖ ኩሉ ባህርይ ወዲን መንፈስ ቅዱስውን ይውንንዎ። ብዛዕባ ባህርያት ኣምላኽ ነቲ ኣቐዲምና ኣብ ትሕቲ ሓፈሻዊ ባህርያት ኣምላኽ ዝብል ኣርእስቲ ዝርኤናዮ ሓሳብ ብምርኣይ ክንርዳእ ንኽእል ኢና። ንኣብነት ንምርኣይ:

- ⌘ ኣቦ ሓቂ እዩ: ዮሀ17:3
- ⌘ ወዲ ሓቂ እዩ: ዮሀ14:6
- ⌘ መንፈስ ቅዱስ ሓቂ እዩ: ዮሀ16:13

ካልእ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኣብነት እንተድኣ ወሲድና ሰለስቲኦም ፍጹማን እዮም።

- ⌘ ኣቦ ቅዱስ እዩ: ዘጸ15:11 ዘሌ11:44-45 ዮሀ17:11 ኢሳ5:16
- ⌘ ወዲ ቅዱስ እዩ: ሉቃ1:35,49 ግ.ሃ3:14 4:29 1ጴጥ1:16
- ⌘ መንፈስ ቅዱስውን ቅዱስ እዩ: ኢሳ63:11 6:3 ራእ4:8 1ጴጥ1:2

6. ብፍቓድ: ንኩሉ ነገር ብሓደ ሓሳብ: ልቢ: ፍቓው ብሓደ ፍቓድ ይገብርዎ። ንኣብነት:-

- ⌘ ኣብ ምፍጣር ዓለም (ዘፍ1:1-3)
- ⌘ ኣብ ምፍጣር ሰብ (ዘፍ1:26-28)
- ⌘ ኣብ ምስጓግ ኣዳም ካብ ኤደን ገነት (ዘፍ3:22)
- ⌘ ኣብ ምውራድ ናብ ምድሪ (ዘፍ11:7) ከታሰብ ኣብ ኩሉ መዳይ ኣብ: ወዲ: መንፈስ ቅዱስ ንኩሉ ነገር ብሓደ ሓሳብን ፍቓውን እዮም ዚገብርዎ።

7. ብኣይሊ: ሰለስቲኦም ማዕረ ዝኹን ኣይሊ ኣለዎም። እቲ ሓደ ካብቲ ሓደ ብኣይሊ ኣይበልጽን ድማ ኣይንእስን።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

- ✧ አቦ ሓያል እዩ፡ 1ዜና29፡11-12 ኢሳ40፡29 ሉቃ1፡35 ሮሜ1፡16፡20
- ✧ ወዲ ሓያል እዩ፡ 1ቆሮ5፡3-4
- ✧ መንፈስ ቅዱስ ሓያል እዩ፡ ግ.ሃ1፡8 ሮሜ15፡13

- 8. **በመልከዕ (ብትርኢት)፡** ሓዲአም ካብ ሓዲአም ነዊሕ፡ ሓጺር፡ ሓያል፡ ድኹም፡ ቅልጡፍ፡ ዝሓላ ዝበሃል የልቦን። ገለ ገለ ለዋሃት አመንቲ አቦ ካብ ወዲ ዝኣርግ መንፈስ ቅዱስ ድማ ካብ ወዲ ብትርኢት ዝንእስ ኩይኑ ዝስምዖም እኳ እንተኹነ እቲ ሓቂ ግና ሰለስቲአም ብትርኢት ይኹን ብዝኹነ ነገር ማዕረ ከምዝኹኑ እዩ።
- 9. **በስም፡** ሰለስቲአም ብማዕረ ዝምልከቶም ሓባራዊ ስም ወይ ከኣ ናይ ሓድነት ስም አለዎም። ንኡብነት ሰለስቲአም 'አምላኽ፡ ጎይታ፡ እግዚአብሄር፡ ጆሆቫ፡ ኤልሻዳይ፡ ያህዌህ ብዝብልን ካልእን ስም ይጽውዑ።

አምላኽ (ስላሴ) ብምንታይ እዩ ሰለስተ ዚኸውን?

1. **ብኣካል**

ስላሴ ነፍሲ ወከፎም ቀዋሚ ኣካል አለዎም። እዚ ማለት አቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ነናቶም ኣካል አለዎም። አቦ ከንብል ከሎና ወዲ ወይውን መንፈስ ቅዱስ ኣይኩነን፡ ወዲ ድማ አቦ ወይ ድማ መንፈስ ቅዱስ ኣይኩነን፡ መንፈስ ቅዱስ እውን አቦ ወይውን ወዲ ኣይኩነን። ማቴ3፡16 አቦ ንሱ አቦ እዩ፡ ወዲ ድማ ወዲ እዩ፡ መንፈስ ቅዱስ እንተኹነውን ንሱ መንፈስ ቅዱስ እዩ።

ኣብነት ነታ ኣብ ዮሃ1፡1 ዘላ ቃል ንውሰድ። **“ቻል በመጀመርታ ነበረ፡ እቲ ቻል ድማ ኣብ ኣምላኽ ነበረ፡ እቲ ቻልውን ኣምላኽ ነበረ።”** ኣብዚ ቦታ እንተርኢና ቃል ተባሂሉ ተገሊጹ ዘሎ ወዲ ወይ ድማ የሱስ እዩ። ቃል ምስ ኣምላኽ ነበር ዝብል ቃል ድማ ነቲ ኣብ መንጐ አቦን ወዲን ፍጹም ሕብረት ከምዘሎ ዘመልከት እኳ እንተኹነ፡ ኣብኡ ዝተሓጸረ መልእኽቲ ግና የብሉን። ካልእ ረዚን መልእኽቲ አለዎ፡ አቦ ርእሱ ዝኸኣለ ኣካል እዩ፡ ወዲ ድማ ርእሱ ዝኸኣለ ኣካል እዩ ዝብል።

ኣብ ኢሳ48፡16 ድማ **“...እግዚአብሄር ኣምላኽ ንኣይን ንመንፈሱን ልኢኹ ኣሎ።”** ዝብል ቃል ኣሎ። እዚ ቃል እንተድኣ ብዕምቑት ከንርድኦ እንተድኣ ፈቲና የሱስን መንፈስ ኣምላኽ ከምዝተላኹ እዩ ዘርእየና። እዚ ኸኣ የሱስ ርእሱ ዝኸኣለ ኣካል ከምዝኹነ፡ መንፈስ ቅዱስውን ርእሱ ዝኸኣለ ኣካል ከም ዘለዎ እዩ ዘርእየና።

ኣብ ዮሃ14፡16-17 ድማ **“ኣነ ኸኣ ነብ ኸልምኖ እየ ንሱ ድማ ንዘለኣለም ምሳኸትኩም ዚነብር ካልኣ መጻናንዒ ኺህበኩም እዩ።”** ዝብል ቃል ኢና ንረኽብ። ኣብዚ **“ኣነ”** ብምባል ከርስቶስ ተገሊጹ ኣሎ። **“ነቢ”** ብምባሉ ድማ አቦ ተገሊጹ ኣሎ። **“ካልእ መጽናንዒ..”** ዝብል ድማ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ንመንፈስ ቅዱስ እዩ ዝውኽል። በዚ ኸኣ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ብኣካል ሰለስተ ምዃኖም ክንርዳእ ንኽእል።

ኣብ ማቴ28፡19-20 ኸኣ “ስለዚ ሺዱ ንኸሎም ኣህዛብ ብስም ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ እናእጥመቓኩም ዝኣዘዘኩኹም ኩሉ ሺሕልው ከኣ እናመሀርኩም ደቀ መዛሙርቲ ግበርዎም።” ኣብዚውን ናይ ሰለስቲኦም ኣካልነት ብግልጺ እዩ ሰፊሩ ዘሎ።

2. ብግብሪ

ኣቦ ናቱ ግብሪ ከምዘለዎ ወዲን መንፈስ ቅዱስውን ነናቶም ግብሪ ኣለዎም። ንኣብነት ኣቦ ወላዲ እዩ፡ ወዲ ድማ ተወላዲ መንፈስ ቅዱስ ድማ ሰራጺ እዩ።

3. ብስም

ከምቲ ናይ ሓባር ስም ስለዘለዎም ስላሴ ብስም ሓደ ይኸውን ዝበልና፡ ከምኡ ድማ ኣቦ ዝጽውዓሉ ስም ካብ ወዲን መንፈስ ቅዱስን ስለዝፍለ ብስም ድማ ሰለስተ ይኸውን እዩ። ኣቦ ብ 'ኣቦ' ዚብል ስም ክጽዋዕ እንክሎ ጎይታ የሱስ ድማ 'ወዲ' ብዝብል ስም ይጽዋዕ። መንፈስ ኣምላኽ ድማ 'መንፈስ ቅዱስ' ብዝብል ስም ይጽዋዕ። ስለዚ ስላሴ ብስም ሰለስተ እዩ።

ሰለስቲኦም ማዕረን ሓደን እዮም። ገለ ካብ መጽሐፍ ቅዱስ ሓሳብ ክንርኢ እንተድኣ ኣድልዩ ድማ ነዚ ዝስዕብ ሰንጠረዥ ምርኣይ ብዛዕባ እዚ ንብሎ ዘሎና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ሓቂ ጽቡቕ ምርዳእ ክህበና እዩ። ብዝተኻእለ መጠን ግና ነዚ ሰንጠረዥ መጽሐፍ ቅዱስና ሒዝና ነተን ኣብኡ ዝተጠቅሳ ፍቕድታት ብዕምቑት ንመርምረን።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

<u>መግለጺ</u>	<u>አባ</u>	<u>ወዲ</u>	<u>መንፈስ ቅዱስ</u>
አምላኽ	መዝ89:26	ጠሊሞ1:16-17 ዮሃ20:28	ግ.ሃ5:3-4
ፈጣሪ	ኢሳ44:24 ዘፍ1:1	ቈሌ1:16 ዮሃ1:3 እብ1:3 መዝ33:6	መዝ33:6 እዮ33:43
ዘለክለማዊ	መዝ93:2	ኢሳ9:6	እብ9:144
ኩሉ ፈላጢ	መዝ147:5 1ነ78:39	ዮሃ2:24-25 21:17 ማቴ11:27 ራእ2:23	ኢሳ40:13-14 1ቆሮ2:10-115
አይምርመርን	መዝ147:5 ማቴ11:27	ሮሜ11:33 ማቴ11:27	ኢሳ40:13-146
አብ ኩሉ ቦታ ዝርከብ	ኤር23:24	ማቴ18:20 28:20 ዮሃ3:13	መዝ139:7-107
ንኣገልግሎት ምሻምን ምድራኽን	ዘካ1:3,6 2ዜና36:15	ማቴ28:17-20	ግ.ሃ13:2,4
ንዩሱስ ካብ ሞት ኣተንሰኦ	1ተሰ1:9-10	ዮሃ2:19-21	ሮሜ8:11 1ጴጥ3:18
ስልጣን ኣብ ቅዱሳን ጽሑፋት	ዘጸ20:22	ዮሃ5:24	ጠሊሞ4:11
ንርኽሰት ምቕጻዕ	ዘጸ20:7	ሉቃ12:8-9	ማቴ12:311
ምቕዳስ፡ ምድሓን	ነህ9:16-19	ቲቶ1:3	1ቆሮ6:11 2ተሰ2:13 1ጴጥ1:21
ህይወት ምሃብ	ሮሜ 6:23	ዮሃ10:27-28	ዮሃ6:63 ገላ6:181
ሓቅነት	ዮሃ17:3	ዮሃ14:6	ዮሃ16:131
ቅድስና	ዮሃ17:11	ግ.ሃ3:14	ኢሳ63:10-111
ሓያል	1ዜና29:11-12	1ቆሮ5:3-4	ሮሜ15:131
ጸጋዊ	ያእ4:6	ጠሊሞ1:14	ዘካ12:10

ምዕራፍ ሸውዓተ

ክርስቶስ የሱስ

† ክርስቶስ ዝተጸውዓሉ ኣስማትን ዝተገልጸሉ መግለጺታትን

ነዚ ምዕራፍ ነቲ ክርስቶስ የሱስ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ዝተገልጸሉ መግለጺታትን፡ ዝተጸውዓለን ኣስማትን ብምዝርዛር ክንጅምሮ ኢና። እዚ ንርእዮ መግለጺን ኣስማትን ግና ብዛዕባ ክርስቶስ ካብ ተጻሕፊ ገለ ምቻል ስለዝኸነ ነፍስ ወከፍና ኣብ ምስፋሕ እዘን ኣስማትን መግለጺታትን እጃምና ነበርኹት።

1. የሱስ፡ ማቴ1፡23
2. የሱስ ክርስቶስ፡ ዮሃ1፡17
3. የሱስ ብዓል ናዝሬት፡ ማር1፡24 ሉቃ24፡19
4. አማኑኤል፡ ኢሳ7፡14
5. አቦ ዘልኣለም፡ ኢሳ9፡6
6. አምላኽ፡ ኢሳ9፡6 ዮሃ1፡1
7. ሓይል አምላኽ፡ ኢሳ9፡6 ዮሃ1፡3
8. እግዚአብሄር፡ ኢሳ40፡3 ምስ ማር1፡1-8
9. ጐይታን አምላኽን፡ ዮሃ20፡28
10. አነ፡ ዮሃ5፡58
11. ንጉሰ፡ ማቴ21፡5 መዝ2፡6 ማቴ2፡1-2
12. ንጉሰ ነገስት፡ ጐይታ ጐይተት፡ ራእ19፡16
13. መስፍን ሰላም፡ ኢሳ9፡6 ኤፌ2፡14
14. ቅዱስ፡ ኢሳ41፡4 ማር1፡24
15. ቃል፡ ዮሃ1፡1
16. ሕያዋይ ጓሳ፡ ዮሃ10፡11
17. መምህር፡ ዮሃ3፡2 ማቴ9፡11
18. ሓቂ፡ ዮሃ14፡6
19. ግሩም፡ ኢሳ9፡6 ዮሃ1፡14
20. መድሐኒ፡ ሉቃ2፡11 ቲቶ2፡13 2ጢሞ1፡10
21. መድሐኒ ዓለም፡ 1ዮሃ4፡14
22. ደገ፡ ዮሃ10፡9
23. ኑብዪ፡ ዘዳ11፡15,18 ማቴ21፡11 ሉቃ24፡19
24. ረቢ፡ ሉቃ1፡49 20፡16
25. አሜን፡ ራእ3፡14
26. እንጌራ ህይወት፡ ዮሃ6፡32

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

27. መርዓዊ: ማቴ9:15
28. መሲሕ: ዮሀ1:41
29. እምነ መዳከም: ኤፌ2:20 መዝ118:22 1ጴጥ2:8
30. መካር: ኢሳ9:6 ቆሌ2:3
31. እሙን ምስክር: ራእ5:5
32. ርእሲ ማሕበር: ኤፌ5:25
33. ወራሲ: እብ1:2
34. ገንሸል አምላክ: ዮሀ1:14
35. ዳሕረዋይ አዳም: 1ቆሮ15:45
36. ህይወት: ዮሀ14:6
37. ብርሃን ዓለም: ዮሀ8:12
38. ናይ ይሁዳ አንበሳ: ራእ5:5
39. ሰብ: 1ጢሞ2:5
40. ካልኣይ ሰብ: 1ቆሮ15:47
41. ሊቀ ካህናት: እብ3:1
42. ትንሳኤን ህይወትን: ዮሀ11:25
43. ኸውሒ: 1ቆሮ10:4 ማቴ16:18
44. ብሩኽ ወዲ: ማር14:61
45. ወዲ ዳዊት: ማቴ12:23
46. ወዲ አምላክ: ዮሀ10:36
47. ወዲ ሰብ: ማር10:45 ዳን7:13 ማቴ20:28
48. ወዲ: መዝ12:7 እብ5:8
49. ፍትው ወዲ: ማቴ3:17
50. እቲ እንኮ ወዲ: ዮሀ1:14,18 3:16
51. ጉንዲ ሓቂ: ዮሀ15:1
52. መገዲ: ዮሀ14:6
53. መልአክ አምላክ: ዘፍ48:16 ዘጸ23:20-21
54. ቅቡእ: መዝ12:2
55. ሃዋርያ: እብ3:1
56. ጀማሪን ደምዳሚን እምነትና: እብ12:1
57. በኸሪ ፍጥረት አምላክ: ራእ22:12 3:14
58. ጨንፈር: ኢሳ11:1 ማቴ2:23

ክርስቶስ እቲ ብስጋ እተገልጸ አምላክ

መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቶስ የሱስ እቲ ብስጋ ዝተገልጸ፡ ካብ ዘለኣለም ዘነበረ አምላክ ምዃኑ ኣብ እተፈላለየ ቦታታት ብንጹር እዩ ዝምህር። ንኣብነት ጳውሎስ ንጢሞቴዎስ ኣብ ዝጸሓፈሉ መልእክቲ ከምዚ ዝስዕብ ብምባል ክርስቶስ እቲ ንምድሓን ደቂ ሰባት ብስጋ ዝተገልጸ አምላክ ከምዝኹነ ይዛረብ። “ብሓቂ እቲ ምስጢር አምልኮ ዓብዪ እዩ፡ ንንሱ (የሱስ) ብስጋ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

እተገልጸ ብመንፈስ ጸደቐ፡ ንመላእኸቲ ተራእዮ፡ ኣብ ኣህዛብ ተሰብከ፡ ኣብ ዓለም ተጸምነ፡ ናብ ክብሪ ዐረገ።” 1ጢሞ3:16 ነዛ ”ንሱ ብስጋ እተገልጸ” ትብል ቃል እቲ ናይ ኪንግ ጀምስ ትርጉም ከምዚ ዝስዕብ ክብል ኣብሪህዋ ኣሎ፡ “እቲ ብስጋ እተገልጸ ኣምላኽ” (God was manifest in the flesh

ብርግጽ ነቲ ሓቂ ብግርህነት ክቕበልዎ ንዝመርጹ ኩሎም መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ክርስቶስ ኣምላኽነት ብንጹር ከምዝዛረብ ንምርድኡ ኣይጽገሙን እዮም። ኣብ ኣገልግሎተይ ብዙሓት ብዛዕባ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ ቃል ኣምላኽ ብንጹር ዝዛረብ ዘይስምዖም፡ ግናኸ ኣምላኽነት የሱስ ዝቅበሉ ኣመንቲ፡ ንእምነቶም ብቲ ትኹል ቃል ዘይኮነስ፡ ብኣብነት ጥራይ ከረድኡ ከፍትኑ ኣጋጢሞምኒ እዮም። ኣነ ኣብነት ኣይኮነን ዝቃወም ዘሎኹ ግናኸ ብዘይ ኣብነት ከነረድኡ ክሳብ ንኽእል መጽሐፍ ቅዱስ በዚ ሓቂ እዚ መሊኡ ከምዘሎ ከርኢ እየ ደልየ ዘሎኹ። ብርግጽ ሕጂውን ነቲ ዝበልኩዎ ደጊመ ክብሎ እፈቱ፡ ክርስቶስ የሱስ ብስጋ እተገልጸ ኣምላኽ እዩ፡ እዚ ድማ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምህሮ እዩ። ነዚ ንምርግጋጽ ቐጺልና ገለ ክፋላት መጽሐፍ ቅዱስ ኣብ ዙርያ እዚ ኣርእስቲ ክንርኢ ኢና።

- **ዘለኣላማዊ ኣምላኽን ፈጣሪን እዩ፡** “ብዛዕባ ወዱ ግና ኢታ ኣምላኽይ ዝፋንካ ንዘለኣለም ኣለም ይነብር በትሪ መንግስትኻውን በትሪ ቕንዕና ኢዩ።” እብ1:8,10-12 13:8 መዝ102:24-27 ኢሳ9:6 ዮሃ1:1-3 ዮሃ8:58 ራእ1:8
- **ሓይል ወይ ከኣ ብርቱዕ ኣምላኽ እዩ፡** “ህጻን ተወሲዱልና ወዲ ተውሂቡና እዩ እም፡ እቲ ግዝኣት ከኣ መንኰቡ እዩ፡ ስሙውን ግሩም፡ መካር፡ ብርቱዕ ኣምላኽ፡ ኣብ ዘለኣለም፡ መሳፍን ሰላም ኪሰመ እዩ። ኢሳ9:6 ተወሳኺ እዘን ዝስዕባ ፍቕድታት ብህድኣት መርምረን ሉቃ6:8 ዮሃ2:24-25 21:17 ራእ2:23
- **ፈጣሪ ኩሉ ነገር እዩ፡** “በኣኡ ኹሉ ኹነ፡ ካብቲ ዝኹነ ዘበለ ድማ ብዘይ ብእኡ ዝኹነ የልበን። ዮሃ1:3 “ኣብ ሰማያትን ኣብ ምድርን ዘሎ ዚርኤን ዘይርኤን ዝፋናት ኩነ ወይስ ጉይትነት ሕልቅነት ወይስ ሰልጣናት ኩሉ ብእኡ ተፈጢሩ ኣሎ እም ኩሉ ብእኡን ንእኡን እዩ እተፈጥረ።” ቆሌ1:16 እብ1:2,10 ነህ9:6 ኢሳ40:28
- **ኩሉ ከኣሊ እዩ፡** “ግናኸ ከምቲ ኣባና ዚገብር ሓይሊ ካብቲ ንሕና እንልምናን ኣንሓስቦንም ዘበለ እምብዛ ኣዕዚዙ ኺገብር ዚከኣሎ...” ኤፌ3:20 “ንሱ ብቲ ንኹሉ ኺመልከሉ ዚከኣሎ ሓይሊ ነቲ ኸቡር ስጋኡ ምእንቲ ኺመስል ነዚ ናይ ውርደት ስጋና ኺልወጥ እዩ።” ፊሊ3:20-21 (ቆሌ2:10 እብ1:3 ራእ1:8 2:26-27 ኣንብብ)
- **ኩሉ ፈላጢ እዩ፡** ክርስቶስ የሱስ ኩሉ ዝፈልጥ ኣምላኽ ስለዝኹነ ነቲ ንሱ እንተድኣ ዘይገሊጹሉ ማንም ክፈልጦ ዘይኽእል እግዚኣብሄር ኣብ ይፈልጦ፡ “ንኣብ ከኣ ብጀካ ወድን እቲ ወዲ ኺገልጽሉ ዚፈቱን ዚፈልጦ የልበን።” ማቴ11:27 ከምኡውን ኩሉ ፈላጥን ልቢን ኩላሊትን ዝምርምር ካብ ምዃኑ ዝተላዕለ፡ ነቲ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ብቀሊሉ ከትፈልጦ ዘይኸኣል ኣብ ደቂ ሰባት ኣእምሮ ንዘሎ ሓሳባት ኩሉ ይፈልጦ።
(ማቴ12:25 ሉቃ6:8 ዮሃ2:24-25 21:17 ቆሌ2:3 ራእ2:18,23 ተመልከት)

- ኣብ ኩሉ ስፍራ ይርከብ። ክርስቶስ የሱስ ከምቲ ንብዙሓት ዝመስሎም ብቦታ ዝድረት ኣምላኽ ኣይኮነን። ንሱ ኣብ ሓደ እዋን ኣብ ኩሉ ስፍራ ክርከብ ዝኸኣል ብቦታ ዘይድረት ኣምላኽ እዩ። ስለዚ ድማ እዩ ኣበዮናይ ቦታ ብዘየገድስ ክልተ ወይ ሰለስተ ብስሙ ኣብ እተኣከቡሉ ንሱ ኣብ ማእከሎም ክርከብ ከምዝኸኣል ኣብ ቃሉ እተጻሕፈ። (ማቴ18:20 28:20) ኣብ ካልእ ጽሑፍ ምስእንርኢ ድማ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ምድሪ ኣብ እተመላለሰሉ እዋን ኣብ ምድሪ ኸነሱ ኣብ ሰማያት ከምዘሎ ይዛረብ ነይሩ። እዚ ኣብ ኩሉ ስፍራ ዝርከብ ንምጅኑ ዓብዪ መጽሓፍ ቅዱሳዊ መርትዖ እዩ። “በጀኻ ለቲ ኹብ ሰማይ ዝወረደ ላብ ሰማይውን ዘሎ ወዲ ሰብ ናብ ሰማይ ዝደየበ ሓደ እኳ የልቦን።” ዮሃ3:13 ኤፌ1:23
- ዕዘዝ ኣምላኽን መድሓኒን እዩ። “እቲ ብሩኽ ተሰፋን ናይቲ ዕዘዝ ኣምላኽናን መድሓኒና የሱስ ክርስቶስን ምግላጽ ክብሪ እናተጸበና...” ቲቶ2:13 ኣምላኽ ካብቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ብዛዕባ እቲ ብክርስቶስ የሱስ ዝመጽእ ምድሓን ብኣፍ ኑቢያቱ ካብ ተዛረበን ቃላት ሓንቲ ዝኹነት ሆሴ1:7 ምስ እንርኢ ኣምላኽ በቲ ኣምላኽ ዝኹነ መድሓኒ ክርስቶስ የሱስ ንህዝቡ ከምዘድሕኖ እዩ ዝዛረብ። “ንቢት ይሁዳ ግና ከምሕርም እዩ እግዚኣብሄር ኣምላኽም እዩ ዘድሕኖም እምበር ብቅስትን ብሰይፍን ብወግእን ብፍራስን ብፈረሰኛታትንሲ ኣየድሕኖምን እዩ።” ብእምትውዓል ንርኢያ ነዛ ፍቕዲ ኣምላኽ ንቤት ይሁዳ ብኣምላኽ ከምዘድሕኖም እዩ ዝዛረብ ዘሎ። እዚ እምበኣር ነቶም ክርስቶስ መድሓኒ ደኣ እምበር ኣምላኽ ኣኣይኩኑን ዝብሉ ዕዘማት ዓብዪ ጽፍዒት እዩ። ክርስቶስ መድሓኒን ኣምላኽን እዩ።
- ልዕሊ ኩሉ ዝኹነ ኣምላኽ፡ ብዙሓት ሓያላን ዝመስሉ እኳ እንተለው ክርስቶስ የሱስ ግና ከምቲ ኣብ ቃሉ ተገሊጹ ዘሎ ልዕሊ ኩሉ ዝኹነ ኣምላኽ እዩ። “ኣቦታት ከኣ ናታቶም እዮም ክርስቶስውን ብሲጋ ኻባታቶም እዩ ንሱ ንዘለኣለም ብሩኽ ኣምላኽ ልዕሊ ኹሉ እዩ።” 1ኛኛ9:5 ብርግጽ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ሰማይ ይኹን ኣብ ምድሪን ትሕቲ ምድርን መወዳድርቲ ዘይብሉ ልዕሊ ኩሉ ዝኹነ ኣምላኽ እዩ። ነዚ ከምዚ ኣምላኽ ምምላኽ ክንደይ ዕድል እዩ። ኣታ ሰብ ንክርስቶስ ከተምልኽ ካብ ኣምላክ ዓብዪ ርስቲ ብምርኻብካ ኣዝዩ ባህ ክብለካ ይግብኣ እዩ።
- ፈራዲ ኣምላኽ እዩ። ቅዱስ ቃል ብዘይካ ኣምላኽ ካልእ ፈራዲ ከምዘየሎ ብንጹር እዩ ዝምህር። እዚ ንኩላትና ርዱእ ስለዝኹነ መብርሂ ዘድልዩ ነገር ኣይኮነን። ኣምላኽ ፈራዲ እዩ። እቲ ሕቶ ግና እዚ ፈራዲ ኩሉ ዝኹነ ኣምላኽ መን እዩ ዝብል እዩ። እዚውን ንቃል ኣምላኽ ጠንቁቁ ዝፈልጥ ሰብ ንክምልሶ ዘጸግም ኣይኮነን። እቲ ፈራድ ኩሉ ዝኹነ ኣምላኽ ክርስቶስ የሱስ እዩ። ጳውሎስ እዚ ሚስጥር ዝበርሃሉ ሰብ ስለዝነበረ እዩ ነቲ ኣብ ቅድሚ ክርስቶስ ንግሃደሉ ስፍራ መንበር ፍርዲ ክርስቶስ ኢሉ ዝገለጸ። ክርስትሶ ፈራዲ ስለዝኹነ ኩላትና ኣብ ቅድሚ መንበር ፍርዲ ክርስቶስ ክንገሃድ ኢና። 2ቆሮ5:10 ኣብ ካልእ ጽሑፍውን ክርስቶስ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

የሱስ ከምዝፈርድ ተገሊጹ አሎ። አብነት ነቲ ኣብ መዝሐ2:1-4 እተጻሕፈ ቃል ካብ ብሉይ ኪዳን ወሲድና፡ ምስቲ ኣብ ሓድሻ ኪዳን ኣብ 1ቆሮ4:5 ዘሎ ኣዛሚድና ምስ እንርእዮ ክርስቶስ እቲ ፈራዲ ኩሉ ኣምላኽ ከምዝኾነ ኢና ኣብ መደምደምታ ንበጽሖ። ካብዚ ሓሳብ ከይወጸእና ሕጂውን ነቲ ኣብ 2ጢሞ4:1 ዘሎ ቃል ክንርእዮ እፈቱ፡ “...በጊዜኡን ብዘይጊዜኡን ከተሰምዕ፡ ከትገንሕ፡ ከትቀጽህ ከትምዕድ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽን ኣብ ቅድሚ እቲ ንጌሪዮንን ምውታትን ኪፈርድ ዘለዎ ክርስቶስ የሱስ በቲ ምግላጹን መንግስቱን ኤማሕጽነካ ኣሎኹ።” እዚ ፍቕዲ እዚኣ ኩሉ ብክርስቶስ የሱስ ከምዝፍረድ እያ ተረድኣና። እዚ ከኣ ኣምላኽትነት ክርስቶስ የሱስ እዩ ዘብርሃልና።

- ንጉስ እዩ፡ ክርስቶስ የሱስ ብሰብን ካብ ሰብን ዘይኮነ ብገዛእ ርእሱ ንኩሉ ዝገዝእ፡ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽናን ስርዓቱን ከእቱ ዝኸእል ንጉስ ነገስታት እዩ። እዚ ከኣ እዩ ብትብዓት ክርስቶስ የሱስ ኣምላኽ እዩ ክንብል ዘኽእልና ዘሎ። “...ረቢ ንሰኻ ወዲ ኣምላኽ ኢኻ፡ ንሰኻ ንጉስ እስራኤል ኢኻ...” ዮሳ፡49 ኣስተውዕል ክርስቶስ የሱስ ኣብዛ ፍቕዲ እዚኣ ንጉስ እስራኤል ከምዝኾነ እዩ ተገሊጹ ዘሎ። ብዘይካ ኣምላኽ ድማ ናይ እስራኤል ንጉስ ከምዘየሎ ኩላትና ንስማምዓሉ ሓቂ እዩ። እዚ ሓቂ ካብ ኮነ ክርስቶስ የሱስ ኣምላኽ እዩ ኣብ ዝብል መደምደምታ እንተበጸሕና፡ ምስቲ ቃል ሓቂ ብምሕባርና በረኽትና ይዐዝዝ ደኣ እምበር ከምቶም ነቶም መናፍቃን ዝመስሎም ካብ መጽሐፍ ቅዱስ ዝምህር ምህር ኣይሃደምናን። (ኢሳ፡6:5 ሉቃ23:2 1ጢሞ1:17 ርዕ15 ኣንብብ)
- ኣማኑኤል እዩ፡ ነቲ ኣብ ኢሳ7:14 ተገሊጹ ዘሎ ቃል ምስቲ ኣብ ማቴ1:23 ተገሊጹ ዘሎ ቃል ምስ እነዛምዶ ክርስቶስ የሱስ ኣማኑኤል ከምዝኾነ ንርዳእ። ኣማኑኤል ማለት ድማ ከምቲ ቅዱስ ቃል ዝነግረና ኣምላኽ ምሳና ማለት እዩ። ኣምላኽ ምሳና ዝብል ቃል ንክርስቶስ ዝተዋህበ ድማ ንሱ ባዕሉ እቲ ምሳና ዘሎ ኣምላኽ ስለዝኾነ እዩ።
- ጎይታ ጎይታትን፡ ንጉስ ነገስትን እዩ፡ እቲ ንዳኒኤል ዝተገልጸሉ ወዲ ሰብ ዝመስል እተባህለሉ ክርስቶስ የሱስ ምዃኑ ብሩህ እዩ። ዳንኤል ነዚ ዝተገልጸሉ ወዲ ሰብ ዝመስል ዝበሎ ክርስቶስ የሱስ ክገልጽ ከሎ ጐይታ ኢሉ እዩ ዝገልጽ። (ዳን10:17 ኣንብብ) ሃዋርያ ዮሃንስ ንክርስቶስ የሱስ ብመንፈስ ቅዱስ ተወሪሱ ክገልጽ ከሎ ከምዚ ይብሎ፡ “...ካብቲ ዘሎን ዝነበረን ዚመጽእን ካብቶም ኣብ ቅድሚ ዝፋኑ ዘለው ሹብዓተ መናፍስትን እሙን ምስክርን በኹሪ ምውታትን ርእሲ ነገስታት ምድርን ዝኾነ የሱስ ክርስቶስ...” ርእ1:5 ብርግጽ ንሱስ ንጉስ ነገስታት እዩ እሞ ክብሪ ተኣዛዝነት ይግብእ እዩ። እዚ ገንሾል ኣምላኽ ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ውግእ ዝብርታዕ ንጉስ ነገስትን ስለዝኾነ ንኹሉ ኣብ ትሕቲ ኣኢጋሩ ክረግጽ ስልጣን ዘለዎ እዩ። “እዚኣቶም ምስቲ ገንሾል ኪዋግኡ እዮም እቲ ገንሾል ግና ጐይታ ጐይታትን ንጉስ ነገስትን እዩ እሞ ኪሰዕሮም እዩ። እቶም ምስኡ ዘለው ጽውዓትን ሕሩዮትን እሙናትን ድማ ኪሰዕሩ እዮም” ርእ17:14

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

- በይኑ ቅዱስን ጻድቅን እዩ፡ ሃና አምላኽ ካብ ውርደታ ከናግፋ ምስበጽሓ፡ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ብጸሎት መንፈስ ኮይና ንኣምላኽ ከምዚ በለቶ፡ “*ብጀኻኻ ኻልእ የልቦን እሞ፡ ከም እግዚእ-ብሄር ዝበለ ቅዱስ የልቦን፡ ከም ኣምላኽና ዝበለ ኸውሒ ኸኣ የልቦን*” 1ዮሐ2፡2 ከም ኣምላኽ ዝበለ ቅዱስ የልቦን። ናብ ሓድሽ ኪዳን መጺእና ድማ ብዛዕባ ክርስቶስ ከንፍትሽ ከሎና ንሱ ቅዱስን ጻድቅን ምዃን ንርዳእ እሞ፡ እቲ ሃና ከምኡ ቅዱስ የልቦን ዝበለቶ ኣምላኽ ንሱ ክርስቶስ እዩ ናብ ዝብል መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምርዳእ ንበጽሕ። ፲.ሃ3፡14 ተመልከት።
- ጎይታ ሰንበት እዩ፡ ኣምላኽና ናይታ ዝፈጠራ እሞ ዝወረፈላ ሰንበት ጎይታ እዩ። (ዘፍ2፡3) ነቲ ኣብ ማቴ12፡8 እተጻሕፈ ቃል ምስእንርእዮ ድማ እዚ እነምልኽ ክርስቶስ የሱስ ናይዚ ኣምላኽ ካብ ግብሩ ዝዓረፈላ ሰንበት ጎይታ ምዃኑ ይበርሃልና። እዚ ከመይ ዓይነት ምርዳእ እዩ። ናይዚ ኣምላኽ ዝቐደሳን ዝበረካን ሰንበት ጎይታ እዩ ዝብል ዘሎሲ ኮታ መንነቱ ኣብ ልብና እንተዝበርሃልና መን እሞ ክህብ። ንሱ ጎይታ ሰንበት ቢታ ዝፈጠራ እሞ፡ ካብ ግብሩ ዝዓረፈላ መዓልቲ ዘይቅየድ ኣምላኽ እዩ እሞ ክብሪ ንሃብ።
- ጎይታ ኩሉ እዩ፡ ጴጥሮስ ብመንፈስ ቅዱስ ኣብ ማእከል እቶም ኣሕዋት ኣፉ ከፊቱ ብዛዕባ ክርስቶስ የሱስ፡ ጎይታ ኩሉ ምዃኑ ከምተኣመነ ቅዱስ ቃል ይነግረና። “*...ብየሱስ ክርስቶስ፡ ንሱ ከኣ ጎይታ ኹሉ...*” ፲.ሃ10፡36 ብሩኽ ሓወይ ልብና ብኣምላኽነት የሱስ ክፍሳህ ይግብኦ እዩ። ንሱ ጎይታ ኩሉ እዩ። ንኩሉ ኣብ ትሕቲ ኣእጋሩ ከገዝኣሉ ዝኸእል በትሪ ዘለዎ ኣምላኽ እዩ።
- እቲ እንኮ ወዲ ኣምላኽ እዩ፡ ክርስቶስ የሱስ ኣብቲ ምድራዊ ምምልላሱ ንገዛእ ርእሱ ከም ወዲ ኣምላኽ ከገልጸ ከሎ፡ ብኣይሁድ ተቃውሞ ዝገጥሞ ዝነበረ ወዲ ኣምላኽ እዩ ምባል ንገዛእ ርእሱኻ ምስ ኣምላኽ ምትዕርራይ ስለዝኾነ እዩ። ብርግጽ ክርስቶስ የሱስ ‘*ኣን ወዲ ኣምላኽ እዩ*’ ክብል ከሎ ‘*ኣን ኣምላኽ እዩ*’ ይብል እዩ ነይሩ። ከመይሲ ንሱ እንኮ ወዲ ኣምላኽ እዩ፡ በዚ ድማ ንሱ ባዕሉ ኣምላኽ ከምዝኾነ እዩ ዘርእየና። ነስተውዕል ብዘይካ ክርስቶስ ካልእ ወዲ ኣምላኽ የልቦን። ናትና ውልድነት ከም ናይ ክርስቶስ ናይ ባህርይ ውልድነት ዘይኮነ ከምቲ ኣስቴር ንማርዶካይ፡ ሙሴ ንጌል ፈርአን፡ ኣልኣዛር ወዲ ደማስቆ ንኣብርሃም ዝነበሮም ዓይነት ውልድነት እዩ። (ዘፍ15፡3 ዘጸ2፡10 ኣስ2፡7) እዚኣቶም ብሓቂ ካብቶም ኣቦታትና እዮም ዝብልዎም ዝተወልዱ ዘይኮኑስ ካብቶም መዕቢይቶም ናይ ሞግዚትነት ዕድል ዝረኽቡ እዮም። ንሕናውን ካብ ኣምላኽ ናይ ሞግዚትነት መሰል ብምቕባል ክርስቶስ የሱስ ዝረኽብና ሰባት ኢና። (ሮሜ8፡15,23 9፡4 ገላ4፡5) ክርስቶስ የሱስ ግና ናይ ኣምላኽ እንኮ ናይ ባህርይ ውሉድ እዩ። (ዮሳ፡18 3፡16,18 ማቴ26፡63-67 1ዮሃ5፡12)
- ኣዶናይ (LORD) ተባሂሉ ተሰማዩ ኣሎ። ኣዶናይ ከምቲ ኣብ ምዕራፍ ክልተ ትምህርትና ዝርኤናዮ ካብተን ኣምላኽ ዝጽውዓለን ዓበይቲ ኣስማት ሓደ እዩ። ኣብ ኢሳ6፡8-11 ድማ ኣምላኽ በዚ ስም እዚ ኣብቲ ናይ እብራይስጥ መጽሐፍ ተገለጹ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

አሎ። ናይዚ ኣብ ኢሳያስ እተጻሕፈ ትንቢታዊ ቃል ድማ ብክርስቶስ የሱስ ፍጻሜ ብምርኻቡ እቲ ኣብ ኢሳያስ ኣዶናይ እተሰምየ ንሱ ክርስቶስ የሱስ ምዃኑ ንኣምን። የሃ12:40-41

- እቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ያህዌህ እተባህለ ንሱ እዩ፡ ንመጽሐፍ ቅዱስና ብምስትውዓል ነንብብ ሰባት እንተድኣ ኳይንና ነዚ ሓቂ እዚ ከነስተውዕሎ ኢና። ኣብ ዘካ12:10 እግዚአብሄር ኣምላኽ ኣብቲ በኹሪ ጽሑፍ ያህዌህ ብዝብል ስም ኢና ተገሊጹ ንረኽቦ። ኣብዚ ቦታ ያህዌህ “...ንሳቶም ከኣ ንኣይ ነቲ ዝወግእዎ ኺጥምቱ እዮም..” ኩበል ከሎ ንርኢ። ነዚ ቃል ሒዝና ናብ ወንጌላት እንተድኣ መጺእና እዛ ቃል እዚአ ብዛዕባ ክርስቶስ የሱስ እተጻሕፈት ምዃና ነስተውዕል እዎ ብኡብኡ ክርስቶስ የሱስ ያህዌህ ኣምላኽ እዩ ናብ ዝብል ረብሓ ዘለዎ መደምደምታ ንበጽሑ። የሃ19:37
- ሓጢአት ከሒድግ ምሉእ ስልጣን ዘለዎ ናይ ምሕረት ኣምላኽ እዩ፡ ኣብዚ ንኩሉ ሰብ ብኣህ ክኸውን ዘለዎ ሓሳብ ኣሎ ንሱ ከኣ ብዘይካ ኣምላኽ ሓጢአት ክሓድግ ዝኽእል ዋላ ሓደ የልቦን። ነቲ ኣብዘም ቐጸሎም ተጠቂሶም ዘለው ፍቕድታት ዝተጽሕፈ ቃል ምስእንርእዮ ግና ክርስቶስ የሱስ ሓጢአት ከሒድግ ስልጣን ዘለዎ ምዃኑ ንርኢ። (ማቴ1:21 9:6 ማር2:5 ሉቃ5:20 ቆሌ3:13 የሃ1:29-34) እዚ እንታይ እዩ ዘመልከተና? ብርግጽ እዚ ንኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ እንተዘይኮይኑ ካልእ ኣየርእየናንን እዩ።
- ህይወት ዘለኣለም ይህብ፡ ክርስቶስ የሱስ ከምቲ ኣብ ቃሉ ተጻሒፉ ዘሎ ወሃብ ኩሉ ህይወት እዩ። “...ኣነ ኸኣ ህይወት ዘለኣለም እህበን፡ ንዘለኣለም ድማ ኣይጠፍኣን እዮን፡ ካብ ኢዲድውን ዚምንዝዔን የልቦን።” የሃ10:27-28 “...ኣነ ንዘጸምኤ ኻብ ዓይኒ ማይ ህይወት ብኸምኡ ኸህቦ እዮ።” ሪክ21:6 ክርስቶስ ብዛዕባ ዝሓር ርእሱ ህይወትን መገድን ሓቂን ምዃኑ ኣብ የሃ14:6 ምምስካና ወሃብ ህይወት ንምዃኑ እዩ ዘመልከተና። ንሱ ህይወት እዩ፡ ህይወት ንዝደሊ ዘበለ ድማ ይህብ።
- ማዕረ ኣብ ንመንፈስ ቅዱስ ናብ ምድሪ ለኣኹ፡ መንፈስ ናይ ኣምላኽ ስራሕ ኣምላኽ ንምፍጻም ናብ ምድሪ ተላኢኹ ዝመጸ ስብእና ዘለዎ ኣምላኽ እዩ። ንመንፈስ ቅዱስ መን እዩ ዝለኣኹ? ኣብ የሃ14:16 ኣብ ንመንፈስ ቅዱስ ከምዝለኣኩ ንርኢ። “ኣነ ኸኣ ነብ ኸልምኖ እዮ፡ ንሱ ድማ ንዘለኣለም ምሳኸትኩም ዚነብር ካልእ መጽናንዒ ኺህበኩም እዩ።” ከምዚ ኣብዛ ፍቕዒ ተጻሒፉ ዘሎ ኣብ እዩ ንመንፈስ ቅዱስ ዝለኣኹ። ኣብ ካልእ ጽሑፍ ምስእንርኢ ድማ መንፈስ ኣምላኽ ብክርስቶስ የሱስ ተላኢኹ ከምዝመጸ ኢና ነንብብ። “ኢቲ ኣነ ኻብ ኣብ ዝሰደልኩም መጽናንዒ...” የሃ15:26
- ኣይምርመርን ወይ ከኣ መንክር እዩ፡ ክርስቶስ የሱስ ኣምላኽ ካብ ምዃኑ ዝተላዕለ ብማንም ከምርመር ዘይኽእል መንክር እዩ። “ናብ ሰማይ ዝደየበ ኣም ዝወረደ መን እዩ? ንንፋስ ኣብ ዕምኩ ዝኣከበ መን እዩ? ንማያቶ ኣብ ኩዳት ዝቐጸሮ መን እዩ? ንበዘሎ ወሰናት ምድሪ ዘጽንዔስ መን እዩ? እንታይ እዩ ስሙ? ስም ወዱኽ እንታይ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

እዩ? እዚ ደግሞ ትፈልጥ ኢኻ?” ምሳ30:4 ብርግጽ ዝኾነ ሰብ ኣምላኽ እንተዘይገለጹሉ ንክርስቶስ የሱስ ክፈልጦ ኣይኸእልን እዩ። ከመይሲ ንሱ ከም ስሙ መንከር እዩ። (መሳ13:18) “...ንወዲ ብጀኻ ኣቦ ሓደ እኳ ዚፈልጦ የልቦኝ...” ማቴ11:27

- **መንፈስ ቅዱስ መንፈስ የሱስ እዩ፡** ንመጽሐፍ ቅዱስ ብህድኣት ኣብ ንምርምረሉ እዋናት ሓደ ዘገርም ሓቂ ኢና ንረኽብ። ንሱ ከኣ ከምቲ መንፈስ ቅዱስ 'መንፈስ ኣምላኽ' (ዘፍ1:2) ተባሂሉ ኣብ ብዙሕ ቦታ ተገሊጹ ዘሎ፡ ከምኡ ድማ 'መንፈስ ክርስቶስ የሱስ' ተባሂሊ ተገሊጹ ንረኽቦ። (ሮሜ8:9 ፊሊ1:19 1ጴጥ1:11) እዚ ኣእምሮኡ ንሓቂ ክቐበል ንዘዳለወ ኩሉ ዘመሓላልፎ መልእኽቲ እንተሉ፡ ክርስቶስ የሱስ ኣምላኽ ከምዝኾነን ማዕረ ኣቦ ክብሪ ስልጣን ኣምልኽ ከምዝግብኦ እዩ።

† ምስክር ብዛዕባ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ

ክርስቶስ የሱስ ንሱ ኣምላኽ ከምዝኾነ ብብዙሕ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረዳእታታት ርኢና ኣሎና። ሕጂ ድማ ካብዚ ኣርእስቲ ከይወጸእና ብዛዕባ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ብዙሕ ምስክርነት ስለዘሎ ገለ ካብኡ ክንርኢ ኢና። እቲ ኣምላኽን ጐይታን ዝኾነ ክርስቶስ ነዚ ንርእዮ ቃል ንርድኣሉ ኣእምሮ ይሃበና።

1. **እቦ መስከረሉ፡** እግዚአብሄር ኣቦ ብዛዕባ መለኮትነት ክርስቶስ የሱስ፡ ኣብ እተፈላለየ ቦታ ብቐጥታዊን ዘይቐጥታዊን መገዲ ምስክርነቱ ሂቡ እዩ። ዮሃ5:32,34,37 6:27 8:18 ግ.ሃ13:33 ዮሃ7:5:9
2. **ኣብ ጊዜ ጥምቀቱ፡** ክርስቶስ የሱስ ከም ኩሉ እስራኤላዊ ንምክሪ ኣምላኽ ብምቕባል፡ ኩሉ ጽድቂ ክፍጽም፡ ብዮሃንስ መጥምቅ ኣብ እተጠምቀሉ እዋን፡ መንፈስ ቅዱስ ብኣርኣያ ስጋ ከም ርግቢ ናብ ልዕሊኡ ብምውራድ፡ ሰማያት ተኸፊቱ ኣቦ ብዛዕባኡ ምምስካሩ እዚ ንኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ ብንጹር እዩ ዘርእየና። ማቴ3:16-17
3. **ኣብ ከረን ብምልዋጡ ክብሩ ኣርኣየ፡** ክርስቶስ የሱስ ናብ ከረን ንጸሎት ኣብ ዝድይበሉ እዋናት ንደቀ መዛሙርቱ ሒዙ ብምድያብ ክብሩ ብምንጽብራቕ ኣምላኽነቱ ኣርእይዎም እዩ። ንሳቶም ካብዚ ዝተላዕለ እዮም ኣብ መልእኽቶም ኣምላኽነት የሱስ ብምሉእ ምትእምማን ዝጸሓፉ፡ (ማቴ17:5 ማር9:7 ሉቃ9:35 2ጴጥ1:17)
4. **ባዕሉ ክርስቶስ መስከረ፡** ክርስቶስ የሱስ ብዛዕባ ዝሓር ርእሱ ኣምላኽ ከምዝኾነ መስኪሩ እዩ። ካብዚ ዝተላዕለ ድማ እዮም ሃይማኖታውያን ክቀትልዎ ዝደልዩ ዝነበሩ። ገለ ካብቲ ዝመስከሮም ምስክርነታት ንምርኣይ ዝኣኸል፡-
 - ቅድሚ ኣብርሃም ከምዝነበረ፡ ዮሃ5:58
 - ማዕረ እግዚአብሄር ኣምላኽ ምዃኑ፡ ዮሃ10:30
 - ንንእኡ ዝርኣየ ንኣቦ ከምዝርኣየ፡ ዮሃ14:9

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

- ብዘይ ንሱ ሓደ እኳ ንኣቦ ከምዘይፈልጦ፡ ማቴ11፡27
- ንንእኡ ዝፈልጦ ዘበለ ንኣቦ ከምዝፈልጦ፡ ዮሃ14፡7
- ጸኑ ኣብ ኣቦ፡ ኣቦ ድማ ኣብኡ ከምዘሎ ብምባሉ፡ ዮሃ14፡10
- ማንም ኣብ ታሪኽ ኣነ ኣምላኽ እየ ኢሉ ዝመስከረ የልቦን፡ ኣብርሃም ይኹን መሓመድ፡ ከምኡውን ቡድሃ ኣምላኽ ምዃኖም ኣይተኣመኑን። የሱስ ወዲ ህያው ኣምላኽ ግና ኣምላኽ እዩ እሞ ፍጹም ኣምላኽ ምዃኑ ተኣመነ። (ዮሃ5፡18,31,33,36 8፡18,42 10፡33,36,38 12፡45 14፡11-13 16፡27-45 ተመልከት)

5. ደቀ መዛሙርቱ መስከፍ፡ ደቀ መዛሙርቲ የሱስ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ ብምልኣት ይምስክሩ ከምዝነበሩ ንመጽሐፍ ቅዱስ ኣብ ንርእየሉ እዋን ንረኽብ ሓቂ እዩ። “...እቶም ደቀ መዛሙርቱ ኸኣ፡ እንሆ ሕጂ ብግሁድ ትዛረብ ኣሎኻ፡ ሓንቲ እኳ ብሕቡሉ ኣይተዛረብካን። ኩሉ ኸም እትፈልጥ ሓደ እኳ ኺሓተካውን ከም ዘየድልየካ ሕጂ ፈለጥና፡ ሰለዚ ኻብ ኣምላኽ ምውጻእካውን ንኣምን ኣሎና በልዎ።” ዮሃ16፡29-30 ቶማስ ክርስቶስ የሱስ ካብ ምውታት ተንሲኡ ምስተራእዮ ብዛዕባ ክርስቶስ እንታይ ኢሉ ከምዝመስከረ ኩላትና ንፈልጦ ነገር እዩ። “ዋማስ መሊሱ ጐይታይን ኣምላኽይን በሎ።” ዮሃ20፡28 (ተወሳኺ ነዘን ዝስዕባ ፍቕድታት ብህድኣት ተመልከተን ማቴ16፡16-17 ማር8፡29-30 ሉቃ9፡20-21)

6. እቲ ኣዲንቱ እተፈወሰ ሰብ መስከረ፡ ጐይታ የሱስ ነቲ ብዕውሩ እተወልደ እሞ ዝፈወሰ ሰብኣይ ኣብ መገዲ ረኽቡ ‘ብወዲ ኣምላኽ ትኣምን ዶ?’ ኢሉ ኣብ ዝሓተቦ እዋን፡ ምላሽ ናይዚ ሰብኣይ ‘ጐይታይ ብእኡ ኸኣምንሲ መን እዩ ንሱ’ ዝበል እዩ ነይሩ። የሱስውን “እዚ ምላኻ ዚዛረብ ዘሎ ንሱ እዩ።” ብምባል ዝሓ ርእሱ ምስገለጸሉ፡ ናይዚ ሰብኣይ ግብረ መልሲ ነቲ ዝተገልጸሉ ሓቂ ከምዚ ዝስዕብ ይንበብ። “ንሱ ኸኣ ጐይታይ እኣምን በለ ሰገደሉውን።” ዮሃ9፡35-37 እዚ ሰብኣይ እዚ ኣምላኽነት የሱስ ስለዝተገልጸሉ እዩ፡ ክሰግደሉ ዝኸኣለ፡ ክርስቶስውን ከም መጠን ኣምላኽ ይግብኦ እዩ እሞ ነቲ ሰግደት ብሓጐስ እዩ ተቐቢልዎ።

7. ብቀያፋ፡ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ቅድሚ ቀያፋ ሊቀ ካህናት ተከሲሱ ደው ኣብ ዝበለሉ እዋን፡ ቀያፋ ኸርሱቶስ ወዲ ኣምላኽ እንተ ኼንካስ ከትነግረና፡ በቲ ህያው ኣምላኽ ሌምሕለካ ኣሎኹ..” ብምባል ብዛዕባ ክርስቶስ መለትነት ብምእማኑ ክርስቶስ የሱስ እቲ ቀያፋ ዝበሎ ኩሉ ሓቂ ምዃኑ ብከናፍሩ ከምዚ ብምባል ንምስክርነት ቀያፋ ሓቂ ምዃኑ ሓተሞ። “..የሱስ ከኣ ንሰኻኤ በልካ።” ማቴ26፡63-64

8. ንፈሪሳውያን ኣብ እተዛረበ ቃል፡ ክርስቶስ የሱስ ብተደጋጋሚ ምስ ፈሪሳውያንን ጸሓፍቲን ኣብ ዝገብር ዝነበረ ዝርርባት ንሱ ክርስቶስ፡ ማዕረ ኣምላኽ፡ ጐይታ ዳዊት፡ ፈራዲ ኩሉ፡ ንእኡ ዝርኢ ንኣቦ ከምዝርኢ... ካልኣን ብምዝራብ ኣምላኽነቱ የረድኦም ከምዝነበረ ነዘን ዝስዕባ ፍቕድታት ብጥንቃቄ ምስንፍትሽን ንበጽሖ ሓቂ እዩ። (ማቴ22፡41-46 ዮሃ5፡23 10፡30,33,36,38 12፡45)

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

9. **ጲላጦስ:** ክርስቶስ ንክፍረድ ኢሎም ኣብ ቅድሚ ጲላጦስ ኣብ ዝቀረበሉ እዋን፡ ጲላጦስ ነታ ሓቂ ክሰግራ ስለዘይኸኣለ ንግስነት ክርስቶስ ክእመን እዩ ተገዲዱ። (ዮሳ፡36-37 ጠሊፖ6:13)
10. **ብኣጋንንቲ:** የሱስ ክርስቶስ ኣብ ሰማይ ይኹን ኣብ ምድርን ትሕቲን ምድርን ጐይታ ብምዃን ኣጋንንቲ ኣብ ዝርከቦም እዋን ነቲ መንነቱ ከይተዛረበዎ ከሓልፉ ኣይከኣሉን። ስለዝኸነ ድማ እዩ ብከፍፍርም ወዲ ኣምላኽ ከምዝኸነ፡ ቅዱስ ከምዝኸነ፡ ዋላ ኣብ ዘይግዚአም ከጥፍአም ምሉእ ስልጣን ከምዘለዎ፡ ዝተኣመኑ። (ማቴ8:29 ማር1:23-24 3:11 5:6-7 ሉቃ4:34,41)
11. **ከም መጠን ኣምላኽ ኣብ ልዕሊ ተፈጥሮ ሰልጠነ ወይ ከኣ ስልጣን ኣለዎ።** ኣምላኽ ኣብ ልዕሊ ኩሉ ኣምላኽ ብምዃን ነፍሱ ዝደለቶ ክገብር ዝኸልከሉ ሓይሊ ይኹን ነገር የልቦን። ስለዝኸነ ድማ እዩ እቲ ኣምላኽ ዝኸነ የሱስ ክርስቶስ ኣብ ልዕሊ ተፈጥሮ ብስልጣን ዝመላለስ ዝነበረ። እስከ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ልዕሊ ተፈጥሮ ክሳብ ክንደይ ስልጣን ከምዝነበሮ ከርእዩና ንዝኸኣሉ ገለ ምቛል ኣብነት ንርእ።
 - ማይ ናብ ወይኒ ለወጠ፡ ዮሃ2:1-10
 - ዓሳታት ብተደጋጋሚ ተገዝእዎ፡ ሉቃ5:4-9
 - ካብ ኣፍ ዓሳ ገንዘብ ኣውጽኤ፡ ማቴ17:24-27
 - ማዕበላትን ንፋሳትን ተገዝእዎ፡ ማቴ8:23-27
 - ነቲ ሒደት መግቢ ኣብዝሐ፡ ማቴ14:15-21
 - ኣም በለስ ረገማ ነቐጸት፡ ማቴ21:19
 - ገዛ ተዓጺዩ፡ ማዕጾ ከይተከፍተ ከሎ ንሱ ግና ናብ ውሽጢ ገዛ ኣተወ፡ ዮሃ20:19

† ክርስቶስ የሱስ ከም መጠን ኣምላኽ ኣምልኾ ወሲዱ እዩ

እዚ ቐጸልና እንርእዮ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቶስ የሱስ ከም መጠን ኣምላኽ ከምተመልኽ እሞ ኣምልኾ ከምእተቀበለ ዘርእየና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረዳኢታ ሒደት ካብቲ ብዙሕ እዩ። ከምዚ ከማይ ሓቂ ክትቐበል እንተድኣ መሪጽካ ኣምላኽ ንበይኑ ክስገደሉ ዝግብኦ ኣምላኽ ክነሱ፡ ክርስቶስ የሱስ ብዙሓት ክሰግዱሉ ከለው ዘምቅዎሙ፡ እኳ ደኣ ብሓጐስ ነቲ ዝመጸ ዝነበረ ኣምልኾ ምቅባሉ፡ ንምንታይ ከምዝነበረ ንምርድኡ ኣይትጽገምን ኢኻ። ከመይሲ ኣብተን ዝሓለፉ ምዕራፋት ብብዙሕ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረዳኢታ ክርስቶስ ኣምላኽ ምዃኑ ስለዘረጋገጽና። ስለዚ ንስኻውን ክርስቶስ ዝስገደሉ ዝነበረ ኣምላኽ ስለዝኸነ እዩ ናብ ዝብል መደምደምታ ከይትበጽሕ ዝኸልከለካ የልቦን። እንተድኣ ሃሊዩ ድማ እቲ ንሓቂ ከግዛእ ዘይደሊ ዘይግዙር ልብኻ ወይ ድማ እቲ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ ርእሱ ተጨፍሊቐ ብብዙሕ ምንቅጥቃጥ ክእመን ክቐበልን ብግዲ ዝኮኖ ሰይጣን ንልብኻ ስለዝሓበሎ እዩ። እንተ መጽሐፍ ቅዱስ ግና ንሕና ንቐበሎ ኣይንቐበሎ ብብዙሕ ምስክር ክርስቶስ ኣምልኾ፡ ስግደት ክወስድ ብቐዕ ምዃኑ የርኢ ኣሎ።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

መላእኸቲ ይኩኑ እቶም ብብዙሕ መለኰታዊ ሓይሊ ዝተጋህዱ ቀዳሞት ሃዋርያት ናብኡም ንዝመጽእ ዝኹነ ዓይነት ኣምልኾ ብትሪ ይነጽግዎ ከምዝነበሩ ቅዱስ ቃል ብተደጋጋሚ ይነግረና እዩ። ንኣብነት እንተወሰድና ቆርኔሌዎስ ንጴጥሮስ ከሰግድ ኣብ ዝፈተነሉ እዋን ጴጥሮስ ንስግደቱ ከምዝተቃወመ ኣብ ግ.ሃ10:25-26 ንርኢ። ጳውሎስን ባርናብስውን እንተኩሱ በቲ ዘለዎም ቅብኣት ኣብ ልስጥራ ነቲ ኣእጋሩ ዝዋተ ሰብኣይ ብኣእጋሩ ደው ከምዝበል ምስገበርዎ፡ ነበርቲ እታ ከተማ መስዋእቲ ብምቅራብ፡ ከምልኽዎም ከምዝፈተኑ እሞ ንሳቶም ግና ከዳውንቶም ከሳዕ ዝቐዱ ከሳዕ ከንድኡ ብትሪ ነቲ ነገር ከምዝተቃወመዎ መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረና። (ግ.ሃ14:14-15) መዓስ ንሳቶም ጥራይ እቲ ኣብ ራእይ ዮሃንስ ብዙሕ ሚስጥራት ነቲ ሃዋርያ ከርእዮ ኢሉ ብኣምላኽ ዝተላእኸ መልኣኽ ዮሃንስ ከሰግደሉ ኣብ ዝፈተነሉ እዋን ምስ መጠንቐቕታኡ ክልተ ሳዕ እዩ ተቃውሞኡ ኣስሚሑ። (ራእ19:10 22:8-9) እዚ ኸኣ ኣምላኽ በይኑ ከስገደሉ ከምዝገባእ፡ ኣብ መላእኸቲ ይኹን ኣብ ሃዋርያት ፍሉጥ ስለዝኹነ እዩ።

ክርስቶስውን ሓደ እዋን ብስይጣን ኣብ ዝተፈተነሉ እዋን ንኣምላኽ ጥራይ ስግደት ከምዝገባእ ባዕሉ ተዛሪቡ እዩ። እሞ ደኣ ንምንታይ እዩ ከሰግዱሉ ከለው ብስቕታ ዝርእዮም ዝነበረ? እቲ መልሲ ርዱእ እዩ፡ ኣምልኾ ከወስድ ዝግብኦ ኣምላኽ ስለዝኹነ እዩ ዝብል እዩ። ቅዱሳን እምበኣር ቐጺልና ንክርስቶስ ከምዝስገደሉ ገለ ኣብነት ካብ መጽሐፍ ቅዱስ ከንርኢ ኢና።

1. ሰብ ጥበብ፡ ማቴ2:2
2. ሓለቓ ሚእቲ፡ ማቴ9:18
3. ደቀመዛሙርቱ፡ ማቴ14:33 28:17 ሉቃ24:52
4. እታ ከነኣናዊት ሰበይቲ፡ ማቴ15:25
5. ስምዖን ጴጥሮስ፡ ሉቃ5:8
6. እቲ ዝተፈወሰ ዓይነ ስውር፡ ዮሃ9:38
7. ክፉኣት መናፍስቲ፡ ማር3:11
8. እቲ ብኣጋንንቲ እተኣስረ ሰብኣይ፡ ማር5:6-7
9. እቲ ለምጻም ሰብኣይ፡ ማቴ8:2
10. እተን ትንሳኤኡ ዝረኣያ ኣንስቲ፡ ማቴ28:9
11. እስጢፋኖስ፡ ግ.ሃ7:59-60
12. ጳውሎስ፡ 1ጢሞ1:12
13. ጴጥሮስ ኣብ መልእኽቱ፡ 2ጴጥ3:18
14. እቶም ኣርባዕተ እንስሳታትን ዕስራን ኣርባዕተን ሽማግሌታትን፡ ራእ5:8-14
15. ክቐጽሩ ዘይኽእሉ ብዙኣት ሰባት፡ ራእ7:10
16. መላእኸቲ፡ ስልጣናት፡ ሓይልታት፡
“ከም ብሓድሽ ድማ ነቲ በኹሪ (የሱስ) ናብ ዓለም ኬእትዎ ኸሎ፡ ኩጥቶም መላእኸቲ ኣምላኽ ይሰጉዱሉ፡ ይብል።” (እብ1:6)። “ንሱ ናብ ሰማይ ዐራጉ ኣብ የማን ኣምላኽ ኣሎ፡ ንእኡ መላእኸትን ስልጣናትን ሓይልታትን ይግዝእዎ ኣለው።” (1ጴጥ3:22)።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ኣብዘን ኣብ ላዕሊ ዝርኤናየን ፍቕድታት፡ ክርስቶስ የሱስ ኣምላኽ ዝግብእ ኣምላኽ ስለዝኾነ ብመላእኸቲ ኣምልኽ ከምተቀበለ ኢና ነንብብ። ሓደ እዋን ሰይጣን ከም ኣምላኽ ክኸውን ምስደለየ፡ ኣምላኽ ካብ ሰማይት ምስቶም ሓሳቡ ዝሓበርዎ መላእኸቲ ከምዝደርበዮም መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረና። ኣብዘን ዝርኤናየን ፍቕድታት ግና መላእኸቲ ንክርስቶስ እናሰገዱሉ ክንሶም ብኣምላኽ ክስጎጉ ከለው ኣይንርእዮምን ኢና። እዚ ከኣ ክርስቶስ ባዕሉ ኣምላኽ ከምዝኾነ እዩ ዘርእየና። ጆን ቡንዮን ዝበሃል ኣገልጋሊ ኣምላኽ ሓደ እዋን እተዛረበ መንፈሳዊ ርዝነት ዘለዎ ዘረባ ኣሎ፡ “ክርስቶስ የሱስ ኣምልኽን ኩሉ ሰግደትን ክወሲድ ዝግብእ ኣምላኽ እንተደኣ ዘይከዕይኑ መንግስተ ሰማይ ብጣኢታት እተመልኤት እያ።” ዝብል። ብርግጽ እቲ ቀናእ በይኑ ክምለኽ ዝደሊ ኣምላኽ መላእኸቲ ንወዱ ክሰግዱሉ ምእዛዙ የሱስ ክርስቶስ ኣምላኽ ምዃኑ ዘርእየና ዓቢ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርትዖ እዩ።

ምዕራፍ ሸሞንተ

ማዕርነትን ሓድነትን ክርስቶስ የሱስ ምስ እግዚአብሄር አምላኸ

ብዙሓት ሓሳቦም ዝጸልመቶም፡ ምስ ፍልጠት ሓቂ ዝጻረሩ፡ ምስቲ ከውሒ ክጋጨው ዝመረጹ ዕዙማት፡ 'ክርስቶስ የሱስ ማዕረ አምላኽ ኢይኩነን' ብምባል ቦቲ ድኹም ዘይመጽሓፍ ቅዱሳዊ መረድኢታቶም ከረድኡ ይፍትኑ እዩ። ይኹን ደኣ እምበር ቅዱስ ቃል ኣብ መንጎ ክርስቶስ የሱስን እግዚአብሄር አምላኽን ማዕርነት ከምዘሎ ብንጹር እዩ ዝምህረና። ብርግጽ ነቲ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዘሎ ሓቂ ምስ ሓሳብናን ሓሳብ ካልኣት ከነሰማምዖ ከይፈተንና፡ ከምዘለዎ ክንቅበሎ እንተድኣ መሪጽና፡ ነቲ ንኣምኖ መጽሓፍ ቅዱስ እዚ ሓቂ እዚ (ማዕርነት ኣብ መንጎ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ) መሊእዎ ከምዘሎ ክንርዳእ ኣይንጽግምን ኢና።

ንመጽሓፍ ቅዱሳይ ብዕምቁት ኣብ ዝመርመርኩሉ እዋናት ብዛዕባ ክርስቶስ የሱስ ብዙሕ ብርሃን እዩ ረኺቢ። ገለ ካብቲ ዝረኽብከዎ ብርሃን ድማ፡ ክርስቶስ የሱስ አምላኽ ጥራይ ከውንን ዝኸእል ባህርያት ከምዝውንን፡ አምላኽ ጥራይ ክገብር ዝኸእል ስራሕ ድማ ከምዝሰርሕ እዩ። ነዚ ኣብዘን ኣቐዲምና ክንርእየን ዝጸናሕናየን ምዕራፋት ክገልጹ ፈቲነ እዩ። ሕጂውን በዚ ምዕራፍ ንማዕርነት ክርስቶስን እግዚአብሄር አምላኽን ዘርእዩና ብዝሕ ዝበሉ ናይ መጽሓፍ ቅዱስ ሓቅታት ክንርእ ኢና። ንምዝኸካር ዝኣኸል ክርስቶስ የሱስ አምላኽ ጥራይ ዝውንኖን ዝገብርን ባህርያት ኣለዎ ክንበል ከሎና፡ ኣብ ኩሉ ስፍራ ይርኽብ፡ ኩሉ ይኸእል፡ ኩሉ ይፈልጥ፡ ሓጢኣት ይሓድግ፡ ፈጣሪ እዩ፡ ይምላኽ..... ማለትና እዩ። እዚ ኩሉ ድማ ማዕርነት ኣብ መንጎ አምላኽን ጎይታ የሱስን ከምዘሎ እዩ ዘመልከተና።

እዚ ቐጺልና ንርእዮ ሰንጠረዥ ነዚ ሓቂ እዚ ኣድሚቐ ከርእየና እዩ። ነፍስ ወከፍ ኣንባቢ ነዚ ሰንጠረዥ ኣብ ንርእየሉ እዋን መጽሓፍ ቅዱስ እናተጠቐመ ነቲ ኣብኡ ተገሊጹ ዘሎ ጥቅስታት ክንበብ ኣቐዲመ እላቦ። ከምኡውን ምስቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ ምዕራፋት ዝመሳሰል ሓሳብ ብዕላማ ኣብዚ ስፍራውን ተደጊመ ስለዘሎ ነፍስ ወከፍ ኣንባቢ ብትዕግስቲ ይከታተሎ።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

መግለጺ	እግዚአብሔር አምላኽው	ወዲ (ጎይታ የሱስ)
አምላኽ	መዝ89:26	እብ1:8 ሮሜ9:5 2
ሐያል አምላኽ	ኤር32:18	ኢሳ9:63
ሐቆኛ አምላኽ	ኤር10:10 ዮሳ17:31	ዮሃ5:204
ኩሉ ዝኸእል	ዘፍ17:1	ራእ1:8 ምስ 22:20 ኤፌ3:20 ፊሊ3:20-21 5
በይኑ አምላኽ	ኢሳ45:221	ጢሞ1:16-176
ጐይታ ጎይቶት	ዘዳ10:17	ራእ17:147
ጐይታ ክብሪ	መዝ24:10	1ቆሮ2:88
ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ	ኢሳ6:3	ራእ4:8 ምስ 22:209
እቲ ቅዱስ	ኢሳ12:6	ግሃ3:141
አነ	ዘጸ3:14	ዮሃ8:581
አልፋ አሜጋ	ራእ1:8-11	ራእ22:13-161
ፈጣሪ	ኢሳ44:24	ቄሌ1:16 ዮሳ1:3,10 1
መድሐኒ	ኢሳ43:11	ሉቃ2:111
ንጉሥ	መዝ29:10	ራእ17:141
መድሐኒ ህዝቢ	2ሳሙ7:23-24	ቲቶ2:141
ዘለአለማዊ አቦ	ማቴ6:9	ኢሳ9:61
ከውሒ	ዘዳ32:4	1ቆሮ10:41
ፈራዲ	ዘጸ18:25	2ጢሞ4:81
ዓሳ	መዝ23:1	ዮሃ10:112
ቀዳማይን ዳሕራይን	ኢሳ44:6	ራእ1:17 2:82
ልዕሊ ኩሉ	መዝ103:19 97:9	ዮሃ3:31 ሮሜ9:52
ይስገደሉ	መዝ95:6	ማቴ28:9 እብ1:6
ንነገራት ይቆጸጸር	መዝ107:29	ማቴ8:272
መወዳእታ የብሉን	መዝ102:25-27	እብ1:10-122
ጅማሬ የብሉን	መዝ93:2	እብ1:82
ፍጻመ ዘይብሉ ግዝኣት	መዝ146:10 108:5	2ጴጥ1:11 ፊሊ2:92
ክምለስ እዩ	ዘካ12:10	ራእ1:72
ተሸይጡ	ዘካ11:12-13	ማቴ26:14-162
አይልወጥን	ሚልክ3:6	እብ1:12 13:83
መንግስቲ አለዎ	ማቴ6:9-10,33	ማቴ13:413
መላእክቲ አለዎ	ሉቃ2:9 ሉቃ15:10	ማቴ13:41 ሉቃ12:8-93
አበሳ ምሕዳግ	መዝ103:8-17	ማር2:5-73
ንመንፈስ ቅዱስ ልኢኸዎ	ኢሳ48:16	ዮሃ15:26

† አብ መንጎ አቦን ወዲን ምብልላጽ የልቦን

“እነ ከኸይድ ናባኻትኩምውን ከምለሰ እየ ከም ዝበልኩኹም ሰሚዕኩም ኣሎኹም። ካባይ ኣቦይ ይዓቢ እዩ እም እተፍቅሩኒ እንተ ትኹኑስ ናብ ኣቦይ ብምኸደይ ምተሓገስኩም ኔርኩም።” ዮሃ14:28

የሱስ ደቀመዛሙርቲ ናብ ኣቦ ከኸይድ ምዃኑ ምስነገርም፡ ዘኸታማት ከይኩኑ ብምስጋእ፡ ነቲ ብክርስቶስ ምካድ ኣቢሉ ካብ ኣቦ ከመጽእ ዘለዎ ብሉጽ ህያብ ኣምላኽ ማለት መንፈስ ቅዱስ ብዘይምስትውዓሎም ሓዘኑ። ጐይታ ግና ጓሂኦም ከም ፍቓድ ኣምላኽ ስለዘይነበረ ከሓዘኑ ከምዘይብሎም ከረድኦም ምስደለየ 'ካባይ ኣቦ ይዓቢ'ዩ ስለዚ ብምኸደይ ተሓጎሱ እምበር ኣይትጉሃዩ' በሎም። ዮሃ14:28 የሱስ ከምዚ ከብሎም ከሎ ኣብ መንጎኡን ኣብ መንጎ አቦን ምብልላጽ ከምዘሎ ከርኢ ደልዩ ኣይኩነን። ከመይሲ ንሱ ማዕረ ኣቦ ስለዝኹን ምስ ኣቦ ሓደ እዩ። ነዚ ድማ ባዕሉ ኣቐዲሙ ተኣሚንዎን ምሉእ መጽሐፍ ቅዱስ እውን ብዘየማትእ መገዲ ገሊጽዎ እዩ። ዮሃ10:30 ፊሊ2:6 (ነቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ ሰንጠረዥ ተመልከት) ብዙሓት ግና ነዛ ፍቕዲ (ዮሃ14:28) ብምጥቃስ ወዲ ብባህርይ፡ ብደረጃ፡ ብኩብሪ ካብ ኣቦ ይንእስ፡ ኣቦ ድማ ካብ ወዲ ይዓቢ ይብሉ። እዚ ግና ነቲ ናይቲ ጽሑፍ መንፈስ ዘይምስትውዓል ደኣ እምበር እቲ 'ኣቦ ካባይ ይዓቢ' ዝበለ ወዲ ኣብ ካልእ ጽሑፍ ወሲኹ 'ኣንጎ ኣቦን ሓደ ኢና' ኢሉ ኣሎ።

እሞ እዛ ፍቕዲ ደኣ እንታይ እዩ ትርጉማ? ነስተውዕል የሱስ ነዛ ፍቕዲ ክነግሮም ከሎ ደቀ መዛሙርቲ የሱስ ድሮ ብክርስቶስ የሱስ ኣሚኖም እዮም ነይሮም። ብክርስቶስ ኣሚንካ ምድሓን ምርኻብ ድማ ከምቲ ቅዱስ ቃል ኣብ እብ6:1-2 ዝብሎ ናይ ክርስትና መጀመርታ ነገር እዩ። ስለዚ ንዓቶም ነቲ ናይ ክርስትና ናይ መጀመርታ ነገር ድሮ ጀሚሮም ነይሮም እዮም ማለት እዩ። ንዓቶም ጌና ኣብ መጀመርታ ነገር ክርስትና ዘለው ክንሰም፡ ቦቲ ዘለውዎ ድሮ ዓጊቦም ነበሩ። ብርግጽ ንዓቶም ኣብቲ ጊዜ እቲ ዘለውዎ ደረጃ መንፈሳውነት ወይ ከኣ ንጐይታ የሱስ ምቕባል፡ ናይ ክርስትና መጀመርታ ነገር ምዃኑን፡ እቲ ብክርስቶስ የሱስ ምኻድ ኣቢሉ ዝመጽእ ብሉጽ መንፈስ ቅዱስ ዓብዱን ፍሉይን ነገር ከምጽኣሎም ምዃኑን ስሒቶም ነበሩ። የሱስ ግና ነቲ ድሮ ረኺቦም ዘለው ምድሓን ከም መበገሲ ንኩሉ መንፈሳዊ ነገር ተጠቂሞም፡ ንቅድሚት ገጸም ከግስግሱን ብምድሓኖም ከዓብዩ ካብ ኣቦ ዓቢ ዝኹን ህያብ ከምዝመጸም “ኣቦ ካባይ ይዓቢ እዩ” ብዝብል ንጹር መገዲ ኣረዲእዎም። ብካልእ ኣዘራርባ እቲ ብመንፈስ ኣምላኽ ኣቢሉ ዝመጽእ ብምድሓን ምዕባዩን ንምድሓን ምፍጻምን፡ ካብቲ ብክርስቶስ የሱስ ዝመጸ ናይ ምድሓን መጀመርታ ስለዝዓቢ፡ ክርስቶስ ቦቲ ንሱ ዝሃቦም ክኣትሉ ግናኹ ኣብሉ ደው ከይበሉ ነቲ ዝበለጸጎ ዝሓሸን ነገር ካብ መንፈስ ኣምላኽ ክጸበዩ ከምዘለዎም እዩ እተዛረቦም። ቅዱስ ቃልውን ነዚ ነገር እዚ ከምዚ ክብል የረጋግጸልና። “ኣብ መጀመርታ ነገር መወዳእታኡ ይሓይሹ።” መዘ7:8 እቲ ብክርስቶስ ዝመጸ ምድሓን መጀመርታ እዩ። ብመንፈስ ቅዱስ ግና ምድሓንና ንፍጽም።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

እምበኣርሲ ቅዱሳን ኣሕዋተይ የሱስ እንታይ ክብል ከምዝደለየ ሰኣን ምስትውዓልና ወዲ ካብ ኣቦ ይንእስ፡ ዝብል ኣጋንንታዊ ምርዳእ ሒዝና ከይንርኽብ እሞ ምስ ቃል ኣምላኽ ከይንበኣስ፡ ናብቲ ትኹል ቃል ደኣ ንመለስ። እቲ ትኹል ቃል ድማ ወዲ ካብ ኣቦ ኣይንእስን ኣቦ ድማ ካብ ወዲ ኣይዓቢን ክልቲኦም ብኹሉ መዳዮም ሓደን ማዕረን እዮም እዩ ዝብለና።

† ክርስቶስ የሱስ መልከዕ ኣምላኽ

ጳውሎስ ኣብ መልእኹቱ ክርስቶስ የሱስ መልከዕ ኣምላኽ ከምዝኹነ ኣነጺሩ ገሊጾዎ ኣሎ። “ንሱ (የሱስ) ብመልከዕ ኣምላኽ ክነሱ ነቲ ማዕረ ኣምላኽ ምዃኑ ኸም ምምንዛዕ ኣይረኣዮን።” ፊሊ.2፡6 ‘Who, being in the form of God, thought it not robbery to be **equal with God**;’ (kiv) እዛ ‘መልከዕ ኣምላኽ’ ትብል ቃል ሓያልን ንጹርን ዝኹነ መልእኹቲ ብዛዕባ ክርስቶስ የሱስ እዩ እተመሓላልፍ። እዛ ቃል ኣብቲ ናይ ግሪኽ ትርጉም ‘morpheu’ (ሞርፌ) ተባሂላ ተገሊጻ ኣላ። ትሕዝቶኣዊ ትርጉም ናይዛ ቃል ድማ ‘to denote the exact image, the image of being & essence’ (ናይቲ ህልው ነገር እዚ ማለት ናይ ዝሓር እሱ መልከዕ፡ ናይቲ ሓቕኛ መንነት መግለጺ፡ መግለጺ ናይቲ ልክዕን ሓቕኛን ዝኹነ መልከዕ) ዚብል እዩ። ስለዚ ክርስቶስ የሱስ ብመሰረት እዛ ፍቕዲ ንሱ ባዕሉ ኣምላኽ እዩ። መልከዕ ናይ ኣምላኽ ድማ እዩ።

ክርስቶስ የሱስ ንኣምላኽ ናይ ክብሩ ነጻብራቕን ቅርጺ ባህርዩን እዩ። “ንሱ (የሱስ) ናይ ክብሩ ነጻብራቕን ቅርጺ ባህርዩን ከሎ..” እብ.3 ክርስቶስ የሱስ እቲ ሓቕኛ መልከዕ ኣምላኽ ከምዝኹነ እዛ ኣብ ላዕሊ ዝርእይና ፍቕዲ ኣብሪሃትልና እዩ። ስለዚ ክርስቶስ መልከዕ ኣምላኽን፡ ኣምላኽን እዩ (ዮሃ.1፡1 ቆሎ2፡9)። ገላ ገላ ሰባትን እምነታትን ‘ክርስቶስ የሱስ መልኣኽ ኣምላኽ (angel of God) ስለዝኹነ እዩ ቃል ኣምላኽ መልከዕ ኣምላኽ እዩ ዝብሎ’ ዚብል ዘይመጽሓፍ ቅዱሳዊ ምርዳእ ከህቡና ይፍትኑ እዩ። ነስተውዕል ሰይጣን ካብ ሰማይት ዝተደርበየ ነቲ ልዑል ከመስል (መልከዕ ኣምላኽ ከወስድ) ስለዝደለየ እዩ። እምበኣር ‘ክርስቶስ መልኣኽ ስለዝኹነ እዩ መልከዕ ኣምላኽ ተባሂሉ’ ንብል እንተደኣ ሃሊና ኣምላኽ ነቲ ሓደ መልኣኽ (ሰይጣን) ዝከልኣ መልከዕ ነቲ ካልእ መልኣኽ (ከም ኣበሃህላም የሱስ) ሂብዎ ንብል ከምዘሎና ኣይንዘንግዕ። እዚ ከኣ ‘እግዚአብሄር ኣምላኽ ኣብ መንጎ መላእኹቱ ኣድልዎ ገጽ ይገብር እዩ’ ከም ምባል ስለዝኹነ ካብ ሓቂ ዝረሓቐ ዘይመጽሓፍ ቅዱሳዊ ምርዳእ እዩ። ስለዚ እቲ ሓቂ ኣየናይ ምዃኑ ኣስተውዒልና ናብቲ ሓቂ ደኣ ንመለስ። እቲ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ሓቂ ድማ ክርስቶስ መልከዕ ኣምላኽ እተባህለ ንሱ ባዕሉ ኣምላኽ ስለዝኹነ እዩ ዝብል እዩ።

† ክርስቶስ የሱስ መልከዕ እቲ ዘይርኤ ኣምላኽ፡

ጳውሎስ ንሱብ ቆሎሴ ኣብ ዝጽሓፎ መልእኹቲ ክርስቶስ የሱስ መልከዕ እቲ ዘይርኤ ኣምላኽ ምዃኑ ገሊጹ ኣሎ። “ንሱ (የሱስ) መልከዕ እቲ ዘይርኤ ኣምላኽ... እዩ።” ቆሎ.1፡15 (Jesus) is the **image** of the invisible God... (kiv) እዛ ‘መልከዕ’ ትብል ቃል ነቲ ኣብ መንጎ ኣቦን ወዲን ዘሎ ቐጥታዊ ርኽብን ማዕርነትን እዩ እተመልከት። ብርግጽ እዛ መልከዕ ትብል ቃል ልዕሊ ተመሳሳልነትን (resemblance) ውክልናን (representation) ሓያል ዝኹነ መልእኹቲ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

እዩ ዘለዎ። እቲ ዘይርኤ ኣምላኽ ብክርስቶስ የሱስ ተራእዩ እዩ። እዚ ከኣ ክርስቶስ የሱስ እቲ ካብ ጥንቲ ዘይተራእየ ደሓር ግና ብስጋ ዝተገልጸ እሞ ንኩሉ ሰብ ዝተራእየ ኣምላኽ ስለዝኾነ እዩ። ኣምላኽ ስጋ ለቢሱን ስጋ ኩይኑን ንኣና ንደቂ ሰባት ተገሊጹ እዩ። 1ጢሞ3:16

ቃል ኣምላኽ ብንጹር ከምዝገልጸ ኣምላኽ ከብሩ ንማንም ኣይህብን እዩ። “ኣነ እግዚአብሔር እዩ፡ ስመይ እዚኣ እዩ፡ ከብረተይ ከኣ ንኸልእ ምስጋናይውን ንጽኑብ ምስልታት ኣይህብን እዩ።” ኢሳ42:8 እዚ ነፍስ ወከፍና እንሰማምዓሉ ሓቂ እዩ። ብርግጽ እዚ ሓቂ እዩ ንብል እንተደኣ ሃሊና ክንምልሶ ዚግባኣና ሕቶ ክህሉ እዩ። ኣምላኽ ከብሩ ንማንም ዘይህብ እንተደኣ ኩይኑ ከመይ ኣቢሉ ደኣ እዩ ክርስቶስ የሱስ ነጻብራቕ ክብሪ ኣምላኽ እዩ ዚብለና እቲ ጽሑፍ? (አብ:3) ብርግጽ እቲ መልሲ ዘማትእ ኣይኩነን ክርስቶስ የሱስ ከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤና? ንሱ ባዕሉ እቲ ክብር ኣምላኽ ስለዝኾነ እዩ ነጻብራቕ ክብሪ ኣምላኽ ተባሂሉ። (1ቆሮ2:8) ቅዱስ ቃል ክርስቶስ መልክዕ እቲ ዘይርኤ ኣምላኽ እዩ ካብ በለና፡ እምነትና ኣብዚ ሓቂ እዚ ኢና እንስርቶ። ንእይ ብዛዕባ እዚ ክሓስብ ከለኹ ዝገርመኒ ነገር ኣሎ። ኩሉ እቲ ዘይርኤ ዘበለ መልክዕ ዝበሃል ስለዘይብሉ፡ መልክዑ ከተቐርብ ኣዝዩ ኣጸጋግ ጥራይ ዘይኩነስ ዘይከኣል እዩ። ስለዚ የሱስ መልክዕ ናይቲ ዘይርኤ ኣምላኽ ክንብል ከለና ኮፒ ናይ ኣምላኽ ማለትና ዘይኩነስ ንሱ ባዕሉ እቲ ዘይርኤ ኣምላኽ እዩ ማለትና እዩ። “ንሱ ቢይኑ ዘይመውት ሓደ ሰብ እኳ ከቶ ዘይረኣዮ ኺርእዮውን ዘይኸእል ኣብ ዘይቅረብ ብርሃን ዚነብር ንእኡ ኸብርን ናይ ዘለኣለም ሰልጣንን ይኹን? ኣሜን?” 1ጢሞ6:16

† **ንየሱስ ዝፈለጠ ንኣቦ ፈለጠ**

ክርስቶስ የሱስ ኣብ ወንጌል ዮሃንስ ክዛረብ ከሎ “..ንኣይ ኣንተ ትፈልጡንስ፡ ነባይውን ምፈለጥኩምዎ ኔርኩም።” ይብል። (ዮሃ14:7) ንክርስቶስ የሱስ ምፍላጥ ማለት ነቲ ስሉስ ሓደ ኣምላኽ ብምልኣት ምፍላጥ እዩ። ብዙሓት ብከናፍርም ንኣቦ ከምዝፈልጥዎ ይዛረቡ እዮም፡ ይኹን ደኣ እምበር ንክርስቶስ የሱስ ቦቲ መጽሐፍ ቅዱስ ዝገልጸ መገዲ ጌርም ስለዘይፈለጥዎ ፍልጠቶም ከንቱ ምዃኑ ንኣምን። ንኣቦ ትፈልጠሉ እንኮ መገዲ ንወዲ ብምልኣት ምፍላጥ እዩ። እዚ ቃል እዚ ነቲ ኣብ መንግሥ ኣቦን ወዲን ንዘሎ ሓድነትን ማዕርነትን እዩ ዘመልከተና።

† **ንየሱስ ዝረኣየ ንኣቦ ረኣየ**

ክርስቶስ የሱስ ኣብ ማእከል ደቀ መዛሙርቱ ማዕረ ኣቡኡ ምዃኑ ክእመን ምስጀመረ፡ ካብቶም ዓብርተው ክልተ ሓደ ዝኾነ ፊሊጶስ ንክርስቶስ የሱስ ከምዚ በሎ፡- “..ጐይታይ ነባ ኣርእየና እም ይኣክለና...” ዮሃ14:8 የሱስ ብሕቶ ፊሊጶስ ብምግራም ዝመለሰሉ መልሲ “..ፊሊጶስ እዚ ኸንድዚ ዚኣኸል ዘመን ምሳኻትኩም ክነብር ከሎኹስ ኣይተፈልጠንን ዲኻ? እቲ ንኣይ ዝረኣየ ነባ ረኣየ። ከመይ ኢልካኸ፡ ነባ ኣርእየና ትብል ኣሎኻ?” ዝበል እዩ ነይሩ። ዮሃ14:9 ዎ እዝኒ ዘለዎ ኩሉ ነቲ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ቃሉ ማዕረ ኣቦ ምዃኑ ንዝምስከር ዘሎ ቃል የሰተውዕል። ኣቱም ሰባት ኣረ ካበይ ኢና ነምጽኦ፡ ካብ ወዲ ኣቦ ይዓቢ ንዝብል ጌጋ ምርዳእ። ንክርስቶስ ዝረኣየ ንኣቦ ካብ ረኣየ፡ ኣብ መንግሥ ኣቦን ወዲን ንዘሎ ማዕርነትን ሓድነትን ከነስተውዕሎ ይግብኣና እዩ። ኣብ ጸልማት ኣይንቐመጥ። ክርስቶስ የሱስ ማዕረ ኣቦ እዩ።

† ክርስቶስ የሱስ በኹሪ ኩሉ ፍጥረት

ቅዱስ ቃል አብ ቄሎሴ ክርስቶስ የሱስ በኹሪ ኩሉ ፍጥረት ምዃኑ ይነግረና እዩ። “ንሱ (የሱስ) መልክዕ እቲ ዘይርኤ አምላኽ፡ በኹሪ ኩሉ ፍጥረትውን እዩ።” ቄሎ፡፡15 እዛ ቃል እዚአ ብምስትውዓል ንዝመርመራን ዝተቀበላን አምላኽነት ክርስቶስ የሱስን፡ ሉአላውነቱን፡ ነቲ አብ ልዕሊ ኩሉ ፍጥረት ዘለዎ ልዑል ቦታን፡ ግዝአትን፡ ምልኪን (dominion) እያ ብንጹርን ብዓውታን እትዛረብ። ስለዛ ፍቕዲ እቲ አብ ልዕሊ ኩሉ ፍጥረት ስልጣንን ምልኪን ዘለዎ ጎይታ የሱስ ስሙ ይባረኽ። በኹሪ ፍጥረት ክብሃል ከሎ ክርስቶስ የሱስ ናይ መጀመርያ ፍጡር እዩ ማለት ኣይከብን። እዚ ሓቂ እዚ አብ ቦታኡ ኣንከሎ፡ ክርስቶስ የሱስ እቲ ናይ አምላኽ ናይ መጀመርታ ፍጡር ጌሮም ዝወሰድዎ ኣብዚ ጊዜ እዚ ብፍላይ ድማ ምስ ምትንሳእ ስሞም ምጥቃስ ዘየድሊ አምላኽነት ክርስቶስ ዘነኣእሱ ዘይብሱላት ኣሕዋት ሓሶት ሒደት ኣይከብን። ካብ ጌጋኡም ክመሃሩ ዘይደልዩ፡ አብ ናይ ገዛእ ርእሶም ዓለም ብስሕተት ክነብሩ ዝወሰኑ ድንዘተት ገዛእ ርእሶና ክንሕሉ ይግባእና እዩ። ነቲ እኩይ ትምህርታቶም ድማ ብፍልጠት ሓቂ ከንምክቶን ከንምኽኖን ኣሎና።

እዞም ንዘይጸንዓ ነፍሳት ዝሓብቡሉ፡ ቤተ ቤተ እናዞሩ ምብሃር ዕዮ ጥራይ ዝምህሩ ማይ ዘይብሎም ደበናታት፡ ነቲ አብ ቄሎ፡፡15 ዘሎ ቃል ምስቲ አብ ራእይ፡፡14 እተጻሕፈ ቃል ብምንጽጻር፡ ንክርስቶስ ካብቲ ዘለዎ አምላኽነት ከወርድዎ ይፍትኑ እዮም። ኣሕዋት ነስተውዕል አብ ብዝሒ ሰዓብቲ ዘይከኑናስ አብ ሓቂ ኢና ከንኣምን ዘሎና። ምናልባት እዞም ሰባት እዚኦቶም ብብዝሒ ሰዓብቶም ክደናግሩ ይፍትኑ ይኩኑ፡ ይኹን ደኣ እምበር እቲ ንሓዋሩ ክጠፍኡ ንኣጺር ጊዜ ምስሰሳኖም ንኣና መለከዒ መንፈሳውነቶም ኣይከብን። ከመይሲ ንሳቶም ተራእዮም ዝጠፍኡ በርቕታት ስለዝኹኑ። እታ አብ ራእይ፡፡14 እተጻሕፈት ፍቕዲ ከምዚ ትንበብ፡ “እቲ ሓሜን እሙን ሓቕኛ ምስክር መጀመርታ ፍጥረት አምላኽ...” መጀመርታ ክብል ከሎ እንታይ ማለቱ እዩ? እስከ ነዛ ፍቕዲ ብቀሊሉ ክንርድኣ አብ ካልእ ትርጉም ከመይ ተጻሒፋ ከምዘላ ንርኤ። “እቲ ሓሜን እሙንን ሓቕኛን ምስክር ናይ ኩሉ ፍጥረት አምላኽ መበቄል ዝኾነ...” (ሓድሽ ትርጉም) “*..the Amen, the faithful and true witness, the ruler of Godcreation*” (niv) “*..the one who stands firm, the faithful and true witness, the primeval source of God creation:*” (NEB) ብዙሕ ክንዝርዝር ዝኾከለና ክንስና እዚ ዝርኤናዮ እኹል እዩ። ስለዚ እቲ መጀመርታ ፍጥረት ማለት ቅድሚ ኩሉ ዝተፈጥረ ቀዳማይ ፍጡር ማለት ዘይከብን፡ እቲ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ትርጉም ናይዚ ቃል ክርስቶስ የሱስ መበቄል ኩሉ ፍጥረት አምላኽ እዩ ዝብል እዩ። ብካልእ አዘራርባ ንኩሉ ፍጥረት ክርስቶስ የሱስ እዩ ፈጣሪኡ።

ስለዚ እዘን ዝርኤናየን ፍቕድታት ንረብሓ እዞም ጠዋያት ዝዓይያ ዘይከኑናስ፡ ነቲ ብምኽንያት ትሪ ልቦም ካባታቶም ዝተከወለ፡ ንኣና ንንኣምን ግና ዝተገልጸልና ፈጣሪነት ክርስቶስ የሱስ ብዓውታ ዝእውጃ መሰረተ እምነትና ዝኹና ቃላት እየን። ብርግጽ ነቲ ናይዘን ፍቕድታት መንፈስ እንተደኣ ረኺብናዮ፡ እቲ ቅነዕ መልእኹቲ ክርስቶስ የሱስ ብጊዜ ይኹን ብሉኣላውነት ቀዳምነትን ምሉእ ስልጣንን ከምዘለዎ ኢና ንርዳእ። ስለዚ ድማ እዩ ቃል አምላኽ ንክርስቶስ የሱስ ኣልፋ ዝብሎ። (ራእ22፡13-16) ክርስቶስ የሱስ ምውጻኡ ካብ ጥንቲ እዩ። (ሚካ5፡2)

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ካብ ጥንቲ ክብለና ከሎ እቲ ቃል ክርስቶስ የሱስ ብርእሱ ዝነበረ ምንጪ ኩሉ ነገር ዝኾነ ኣምላኽ እዩ ማለት እዩ። ግዜ ብክርስቶስ ዝተፈጥረ ስለዝኾነ ግዜ ንክርስቶስ ክድርቶ ኣይኸእልን እዩ። ንሱ ቅድሚ ኩሉ ነይሩ እዩ። ናይ ኩሉ ነገር ድማ መጀመርታ እዩ። ንኩሉ ነገር ንሱ ፈጣሪኡ እዩ። እቲ ዘሕዝን እዞም ንመጽሐፍ ቅዱስ ክሕድስም ዝደልዩ፡ ልቦም ዝላደየ ብመንፈስ እርግና ዝተወርሱ ዓያሱውን ክይተረፉ፡ ብቲ ዝኸሕድም ፈጣሪኡም ዝተፈጥሩ ምዃናም እዩ። ኣቱም ሰባት ሰብሲ ንፈጣሪኡ ከነኣእስ ምስ ምንታይ ይቐጽር?

ክርስቶስ የሱስ ቅድሚ ፍጥረት ዝነበረ ንኩሉ ፍጥረት ድማ ናብ ህላዌ ዘምጽኤ ፈጣሪ ደኣ እምበር ፍጡር ኣይኩነን። መጽሐፍ ቅዱስ ንክርስቶስ የሱስ 'በኹሪ ፍጥረት' ስለዝበሎ ካብ ናትና ርእሲ ዝመንጨዉ መርዛም ሓሳባት ወሲኽና ክርስቶስ የሱስ ፍጡር እዩ ምባል ስሕተት ኣብ ልዕሊ ምዃኑ ንኣምላኽ ሓቕኛ መንነቱ ምዝራፍን ናብ ደረጃ ፍጡር ከተውርዶ ምፍታንን ስለዝኾነ መወዳእታኡ ሓደገኛ ምዃኑ ደጊመ ክገልጽ እፈቱ። ብኣገላልጺ እቶም ንልቦም ሓቂ ከይቅበሉ ዘጸበቡ ሰባት በኹሪ ትብል ቃል ቀዳማይ ቀዲሙ ዝተወልደ ወይ ዝተፈጥረ ማለት እዩ። መጽሐፍ ቅዱስ ግና ንኣና ከምኡ ኣይምህረናን እዩ። ነዚ ዝብሎ ዘሎኹ ካብ ንግስነት ህይወት ዳዊትን፡ ካብ ህይወትናን ክንማሃር ንኸእል ኢና። ብዛዕባ ዳዊት ኣብ መዝ89:27 **“ኣነውን በኹሪ ካብ ነገሲታት ምድሪ ልዕል ዝበለ ክገብሮ እዮ።”** ተጻሒፉ ኣሎ። ነስተውዕል ዳዊት ቀዳማይ ንጉስ እስራኤል ኣይነበረን። ከመይሲ ቅድሚ ዳዊት ሳኦል ዝበሃል ንጉስ ነይሩ እዩ። ስለዚ ኣምላኽ ቀዳማይ ንጉስ ኢኻ ወይ ከኣ ክገብረካ እየ ከምዘይበሎ ንጹር ነገር እዩ። እንታይ ደኣ እዩ መልእኽቲ ናይዛ 'በኹሪ ነገሲታት' ትብል ቃል ብርግጽ መልእኽቲ ናይዛ ቃል ዳዊት ካብ ኩሎም ነገሲታት ተፈታዊ፡ ብሉጽ፡ ክበር፡ ዝብል እዩ።

ካልእ መረዳኢታ ንምውሳድ ነቲ ኣብ ያእቆብ:18 ብዛዕባና **“በኹሪ ፍጥረቱ ምእንቲ ኸንክውን ኢሉ እዩ ሽም ፍቓዱ ብቓል ሓቂ ዝወለደና”** ተጻሒፉ ዘሎ ቃል ክንርኢ ንኸእል ኢና። ያእቆብ ኣብዚ ናይ ፍጥረታት መጀመርታ ወይ ከኣ ቀዳሞት ፍጡራት ምዃንና ንምግላጽ ኣይኩነን 'በኹሪ ፍጥረት' ኢሉ ብዛዕባና ዝገለጸ። ምኽንያቱ ንሕና ኣብ መበል ሻዱሻይ መዓልቲ ስለ እተፈጠርና ቅድሜና እዩ ኩሉ ነገር ተፈጠሩ። ስለዚ ያእቆብ ቀዳሞት ኢና ንምባል ወይውን እቲ ቀዳማይ ፍጡር ሰብ እዩ ንምባል ኣይኩነን ከምኡ ኢሉ። ንሱ ነቲ ኣብ ኣዲንቲ ኣምላኽ ዘሎና ብሉጽ ቦታ ንምግላጽን ኣብ መደብ ኣምላኽ ደቂ ሰባት ልዕሊ ዝኾነ ዓይነት ፍጥረት ዝከበርና ምዃንና ንምርኣይ እዩ በኹሪ ፍጥረቱ ዝብል ቃል ዝተጠቐመ። እምበኣር እዛ ኣብ ቈሎ:15 ተገሊጻ ዘላ በኹሪ (ኣብ ግሪኽ prototokos) ትብል ቃል ሕጂውን ደጊምና ነስተውዕላ ቀዳማይ (ናይ መጀመርታ) ብዝብል ኣይኩነትን ትትርጎም። እዛ ቃል ተፈታዊ፡ ምንጪ፡ መበቐል፡ ወራሲ፡ ርእሲ ናይ ኩሉ ነገር፡ ዋና፡ ብሉጽ.. ብዝብል እያ ትትርጎም። ስለዚ ክርስቶስ የሱስ ከምቲ መናፍቓን ዝብልዎ ፍጡር ዘይኩነስ ብሉጽ፡ ምንጪ ኩሉ ነገር፡ ዝኣኢ፡ መላኺ... ዝኾነ ፈጣሪ እዩ (ዮሃ:1 ቆሌ:16)።

† ክርስቶስ የሱስ እቲ ኩሉ ዝፈልጥ ኣምላኽ

ገለ ደቂ ኣርዮስ ዝኾኑ ሰባትን እምነታትን 'ክርስቶስ የሱስ ካብ ኣቦ ብደረጃ፡ ብመለኮት፡ ብክልልነት ይንእስ እዩ' ዝዝብል ሲኦል ዝመበቐሉን ዝመወዳእታኡን ትምህርቶም ሓቂ ንምምሳል ጥቅሲ ይጠቐሱ እዮም። እዚ ንሓሶትኻ ሓቂ ንምምሳል ጥቅሲ ምጥቃስ ካብ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ባህርያት ናይቲ ሓሳዊን ኣቦ ሓሶትን ዝኹን መራሒኦም ሰይጣን ሓደ ኩይነት፡ ንሓቶም ከኣ ካብኡ ዝወረሰዎ እዩ። ስለዚ ንኣናውን ብዙሕ ጥቅስታት ሽሚዲዶም ኣብቲ ናይ ርኽሰት ኣጀንዳኦም ከእትውና እንተፈተኑ ምላሽና ኣይፋል ዝብል እዩ። ብዝኹን ነቲ ከም መርትዖ ኢሎም ዘምጽእዎ ጥቅሲ ከንፈርሆ ዘይከኑንናስ ግቡእ ምላሽ ከንህበሉ ስለዘሉና ቐጺልና ከንርእዮ ኢና። እታ ንሶም ክርስቶስ የሱስ ካብ ኣቦ ብደረጃ ይኹን ብኩሉ ፈላጥነት ይንእስ እዩ ንምባል ዝጠቅስዎ ጥቅሲ እዛ ትስዕብ እያ። “...ብዛዕባ እታ መዓልቲ እቲኣን እታ ሰዓትን እቲኣን ግና ኣቦ ደኣ እምበር መላእኸቲ ሰማይ ኩነ ወዲ ኹነ ሓደ እኳ ዘፈልጥ የልበን።” (ማር13:32 ማቴ24:36)። ክርስቶስ የሱስ ኩሉ ዝፈልጥ ኣምላኽ ምዃኑ ቃል ኣምላኽ ስለዝነግረና ንሱ ኩሉ ዝፈልጥ ኣምላኽ ከምዝኹን ኢና ንሕና ንኣምን። ገለ ካብ መጽሐፍ ቅዱስ የሱስ ኩሉ ዝፈልጥ ኣምላኽ ምዃኑ ዘርእዩና ኣብነታት ንመልከት፡

- ደቀ መዛሙርቱ ኸሉ ከምዝፈልጥ መስኪሮም እዮም። “...እቶም ደቀ መዛሙርቱ ኸኣ፡ እንሆ ሕጂ ብግሁድ ትዛረብ ኣሎኻ፡ ሓንቲ እኳ ብሕቡእ ኣይተዛረብካን። ኩሉ ኸም እትፈልጥ ሓደ እኳ ኺሓተካውን ከም ዘየድልዎኻ ሕጂ ፈለጥና፡ ስለዚ ኻብ ኣምላኽ ምውጻእካውን ንኣምን ኣሎና በልዎ።” ዮሀ16:29-30
- ናትናኤል እንታይ ዓይነት ሰብ ምዃኑ ብዘይ ዝኹን ናይ ሰብ ሓበሬታ ፈለጠ፡ ዮሀ1:48
- ነቲ ብደገ ምንም ዓይነት ምልክት ዘየርኢ ውሽጣዊ ተንኩል ይሁዳ ፈሊጡ፡ ዮሃ6:70 13:11
- ልቢ ፈረሳውያን፡ ማቴ12:25 ሉቃ5:22 6:8 7:39-40
- ሓሳባት ጸሓፍቲ፡ ማቴ9:3-4
- ታሪኽ ሳምራዊት ሰበይቲ፡ ዮሃ4:29
- ሽግር ደቀ መዛሙርቱ፡ ሉቃ9:46-47
- ንኣቦ ብዘይካ የሱስ ዝፈልጦ የልበን፡ ማቴ11:27
- ብዘሎ መዝገብ ፍልጠት ኣምላኽ ኣብኡ ተሰዊሩ ኣሎ፡ ቈሎ2:3
- ግብሪ እተን ሸውዓተ ማሕበራት፡ ራእ2:18,23

ክርስቶስ የሱስ ኣብ ምድሪ ንምድሓን ደቂ ሰባት ኣብ እተመላለሰሉ እዋን ድማ ብንብረቱ ሰብ ከምዝመሰለ (ፊሊ2:7) በዚ ድማ ወዲ ሰብ ተባሂሉ ከምእተሰመየ ኩላትና ንሰማምዓሉ ሓቂ እዩ። በዚ ካብ ተሰማማዕና ሕጂ ድማ ክርስቶስ የሱስ ሓደ ኣካል ከነሱ ክልተ ባህርያት ከምዘውንን ነስተብህል። እቲ ክልተ ባህርያት እንብሎ ሰብኣውን (human nature) ኣምላኻውን (Divine nature) እዩ። ስለዚ ክርስቶስ የሱስ ፍጹም ኣምላኽ፡ ፍጹም ሰብ እዩ ማለት እዩ። ክርስቶስ የሱስ ናብ ምድሪ ኣብ ዝመጸሉ እዋን ካብቲ ንኣና ክብል ዝኸፈሎ ዋጋ ኣምላኻዊ ክብሩ ምሕዳግ እዩ። ስለዝኹን ድማ ኣብቲ ኣብ ምድሪ ኣብ እተመላለሰሉ እዋን ኣብ ኩሉ ቦታ ኣብ ሓደ እዋን ካብ ምህላው ዝተቐመጠ። (ዮሃ11:14-15) ከምኡውን ከም መጠን ኣምላኽ ኩሉ ካብ ምፍላጥ ተቐጢቡ። (ሉቃ8:45-46 ማር13:32) ኩሉ ካብ ምግባር ተቐጢቡ። (ዮሃ5:19-20) እዚ ከኣ ካብ ኣቦ ብደረጃ ስለዝንእስ ወይ ከኣ ኩሉ ዝፈልጥ ኣምላኽ ስለዘይኮነ ዘይኮነስ ብንብረቱ ንኣና ንድሩታት ሰባት ስለዝመሰለና እዩ። እምበኣር ነስተውዕል ክርስቶስ የሱስ ከም መጠን ኣምላኽ ኩሉ ይፈልጥ ከም መጠን ሰብ ድማ ውሱን ይፈልጥ። ምስዚ ኩሉ ግና ክርስቶስ የሱስ ማዕረ ኣቦ ኣምላኽ እዩ (ዮሃ10:30)። ኩሉ ፈላጥ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

አይኩነን ምባልና ግና ነቲ ደረት አልቦነቱ ከም ምቁንጻብ ስለዝቐጸር ሳዕቤኑ ሓደገኛ እዩ እሞ ካብዚ ከምዚ መርዛም ቐታሊ ምርዳእ ንተሓሎ።

† ወዲ ባዕሉ ንኣምላኽ ኪግዛእ እዩ

“ኩሉ ምስ ተገዝእ ግና ኣምላኸውን ኩሉ ኣብ ኩሉ ምእንቲ ኪኸውን ሸው እቲ ወዲ ባዕሉ ነቲ ኹሉ ዘግዝእ ሺግዛእ እዩ።” 1ቆሮ15፡28

እቲ ብስጋ እተገልጸ ወዲ (የሱስ ክርስቶስ) ነቲ ዘለኣለማዊ ናይ ምድሓን ተግባሩ ንምፍጻም ኣብቲ ቀዳማይ ምምጽኡ ንኣቦ ፍጹም ተገዚኡን ኣቦ ተወኪሉን እዩ። (ዮሃ5፡19 8፡42) በዚ ከአ ወዲ ንኣቦ ኣክቢርዎን የዕቢይዎን። ክርስቶስ የሱስ ከምቲ ኣብ ቀዳማይ ምምጽኡ ንኣቦ እተገዝኤን እተኣዘዘን፡ ኣብቲ ካልኣይ ምምጽኡውን እንተኸኑ ነቲ ዝጀመሮ ምእዛዝ ክፍጽም፡ ከምቲ ቅድሚ ሕጂ ምስ ኣቦ ብዝነበሮ ዓይነት ሕብረት ክቅጽሎ እዩ ወይ ከአ ኪግዛእ እዩ። ወዲ ከሳዕ እታ እተመደበሉ ጊዜ ኪገዝእ፡ ነቲ መድሓኒን ኣማላዲን ናይ ምዃን ዕማም ምስዛዘመ ድሕሪ እታ ጊዜ ግና ነቲ ግዝኣት ንኣምላኽ ክረከቦ እዩ። እዚ ከአ ኣምላኽ ኩሉ ኣብ ኩሉ መታን ክኸውን እዩ። ስለዝኸኑ ድማ ኣምላኽ ኣብ ኩሉ ኪገዝእ ደረት ኣልቦ ግዝኣት ክውንን እዩ። ነስተውዕል እቲ ናይ ስላሴ መሰረታዊ ሕብረትን ሓድነትን ማዕርነትን ወዲ ንኣቦ ስለ እተገዝኤ ጥራይ በዚ ኣይውሰንን። ስለስቲኣም (ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ) ብመለኮት ይኹን ብግዝኣትን ክብሪን ማዕረ እዮም። ኣብ መንጎ ስላሴ ከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ ምንም ምብልላጽ የልቦን። ስለዚ ከምቲ ኣቦ ከም መጠን ኣምላኽ ዝገዝእ ወዲውን ኣምላኽ እዩ። ከም መጠን ኣምላኽ ኣብ ኩሉ ክገዝእ እዩ።

ኣቦ ኣብ ስላሴ ብምምሕዳር ርእሲ እዩ። ከምኡ ስለዝኸኑ ግና ኣቦ ካብ ወዲን መንፈስ ቅዱስን ይዓቢ ማለት ኣይኩነን። ስለስቲኣም ብክብሪ፡ ማዕርግ፡ ደረጃ፡ ማዕረን ሓደን እዮም። ወዲ ድማ ምስቲ ኩሉ ምስ ኣቦ ዘለዎ ማዕርነት ኣብ ስላሴ ፍቓድ ኣቦ ክጸውር ናይ ስራሕ ብጽሒት ኣለዎ። ወዲ ነቲ ናትና ምድሓን ንምፍጻም ንኣቦ ክግዛእ ኣብ ስላሴ ዝተዋህቦ ናይ ስራሕ ብጽሒት እዩ። መንፈስ ቅዱስ እውን እንተኸኑ ህይወት ንምሃብ ናይ ኣምላኽ ሓቂ ንምግላጽን ምድሓን ኣምላኽ ንህዝቡ ንምግላጽን ንፍቓድ ኣምላኽ ክእዘዙ ንምድጋፍን ካብ ኣቦን ወዲን ተላኢኹ ከመጽእ ናይ ስራሕ ብጽሒት ኣለዎ። እዚ ናይ ስራሕ ብጽሒት ምብልላጽ ዘይኩነስ ብኣንጻሩ ነቲ ኣብ መንጎ ስላሴ ዘሎ ሓድነትን ማዕርነትን ምግዝዛእን ምክብባርን እዩ ዘጠንቅረልናን ዝገልጸልናን።

እቲ መሰረታዊ ማዕርነት ኣቦን ወዲን ብብዙሕ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረዳእታ ተዘርዚሩ ስለዘሎ ብዛዕባኡ ምንም ዓይነት ሕቶ ከነምጽእ ኣይግባኣናን እዩ። ኣቦ ማዕረ ወዲ፡ ወዲውን ማዕረ ኣቦ እዩ። እዚ ድማ ንሕና ክርስትያናት ዝመሃዝናዮ ምህዞ ወይውን ሊቃውንቲ ተሰማማዕዎም ዘምጽእዎ ናይ ኣእምሮ ፍልጠትን ናይ ጠረጴዛ ስምምዕን ዘይኩነስ ከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ መጽሐፍ ቅዱስ ብዓውታ ዘስተምህሮ ትምህርትን ሓቕኛ መንነት ኣምላኽ እዩ።

† ርእሲ ክርስቶስ አምላኽ እዩ

“ግናኸ ርእሲ ሰብኣይ ዘበለ ክርስቶስ ርእሲ ሰበይቲ ኸኣ ሰብኣይ ርእሲ ክርስቶስውን አምላኽ ከም ዝኹን ከትፈልጡ እፈቱ ኣሎኹ።” (ዮሐንስ 1:3)።

ቃል አምላኽ ርእሲ ክርስቶስ አምላኽ እዩ ስለዝበለ ነቲ ናይቲ ቃል መንፈስ ከይተረድእዎ ገለ ገለ ሰባትን እምነታትን ኣቦ ርእሲ ወዲ ካብ ኩነ ኣቦ ካብ ወዲ ብስልጣን ይበልጽ እዩ ዚብል ኔጋ ምርዳእ ሓዞም ክመላለሱ ይርእዩ። ነስተውዕል ሰብኣይ ርእሲ ሰበይቲ እዩ፡ ሰብኣይን ሰበይቲን ድማ ብክርስቶስ የሱስ ማዕረ እዮም (ገላ 3:28)። ንምሕደራ ክጥዕም ግና አምላኽ ንሰብኣይ ከም ርእሲ ኣቐመጦ። እዚ ስለዝኹን ግና ሰበይቲ ብደረጃን ፍጥረትን ካብ ሰብኣይ ትንኣስ ማለት ኣይከኣን። ከመይሲ ሰብኣይ ይኹን ሰበይቲ ኣብ ክርስቶስ ሓደ እዮም። ልክዕ ከምኡ ድማ ርእሲ ክርስቶስ አምላኽ እዩ ስለዝበለና አምላኽ ካብ ወዲ ይዓቢ ማለት ኣይከኣን። ከምቲ ሰብኣይ ርእሲ ሰበይቲ ስለዝኹን ብሰበይቲ ዝኩበር አምላኽ ድማ ርእሲ ክርስቶስ ስለዝኹን ብክርስቶስ ኣቢሉ ይኩበር። መንፈስ አምላኽ ኣቦ ብወዲ ከምዝኩበር ከረደኣና እዩ ብጳውሎስ ኣቢሉ ነዚ ብርሃን እዚ ዝሃበና። ስለዚ መጽሐፍ ቅዱስ ሰላሴ ብኩሉ መዳዩ ማዕረ እዩ ስለዝብለና ማዕርነት ሰላሴ ኣሚንና ደኣ በቲ ሓቂ ንመላለስ። ክንዮ እዚ እንተደኣ ኣሚንና ኣንጻር ቃል አምላኽ ኢና ክንሰለፍ ንግደድ እሞ ነስተብህል ደኣ።

ምዕራፍ ትሸዓተ

ብንብረቱ ሰብ ኩይኑ እተረከበ የሱስ

“ንሱ ብመልከዕ አምላኽ ከነሱ ነቲ ማዕረ አምላኽ ምዃኑ ኸም ምምንዛዕ ኣይረኣዮን። መልከዕ ባርያ ወሲዱ ርእሱ ኣሕሰረ፡ ሰብውን መሰለ ብንብረቱ ኸም ሰብ ኩይኑ ተረኽበ። ርእሱ ከሳዕ ሞት ኣትሐተ ከሳዕ ሞት ኣብ መስቀል እኳ ደኣ ተኣዘዘ።” ፊሊ.2፡6-8

ክርስቶስ የሱስ ብንብረቱ ሰብ ኩይኑ ተረኽቡ እዩ። እዚ ምህሮ እዚ ኣብ እምነት ክርስትና ካብቶም ኣዕኩድ ሓቂ ሓደ እዩ። ኣብቲ ምድራዊ ምምልላሳቱ ክርስቶስ የሱስ ነቶም ናብ ምድሓን ከምጽእም ዝመረጸም ደቂ ሰባት ከድሕን ካብቲ ሓደ ዝኸፈሎ ዋጋ ብንብረቱ ሰብ ምዃን እዩ። ገለ ገለ ንመጽሓፍ ቅዱስ ብግቡእ ዘይተርድእም ሰባትን፡ ናይ ሓሶት እምነታትን ነዛ ፍቕዲ ብምውሳድ እተፈላለየ ዘይ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ትርጉም ክህቡ ጸኒሖምን ኣለውን። ገለ ካብቲ ዝብልዎ ንምጥቃስ ‘ክርስቶስ የሱስ ምሉእ ብምሉእ ኣምላኽነቱ ሓዲጉ እዩ ሰብ ኩይኑ’ ዝብል ይርኽቦ። መጽሓፍ ቅዱስ ከምኡ ገይሩ ስለዘይምህረና፡ ንሕና ሰዓብቲ ስላሴ ነዚ ጽውጽዎይ እዚ ኣይንቅበሎን ኣይንኣብሮን። ክርስቶስ የሱስ ምሉእ ብምሉእ ኣምላኽነቱ ሓዲጉ፡ መልከዕ ባርያ ወሲዱ ብንብረቱ ሰብ ኣይኩነን። ንምሉእ ትሕዝቶ ሓድሽ ኪዳን ምስንርእዮ እቲ ኣብ መወዳእታ እንበጽሖ ሓቂ ክርስቶስ የሱስ ዝሓ ርእሱ ኣዋራዱ (ኣሕሲሩ) ካብ ገለ ገለ ኣምላኻዊ ባህርያቱ ከምተቐጠበ እዩ።

ክርስቶስ ዝሓ ርእሱ መታን ደቂ ሰባት ስለዘሕሰረ ጥራይ ምሉእ ብምሉእ ኣምላኽነቱ ሓዲጉ ናብ ሰብ ተለዊጡ ክብል ኣይደፍርን እዩ። ቅዱስ ቃል ብብዙሕ መረዳእታ ስለዝሕግዘኒ ግና ክርስቶስ ንኣጲር እዋን ነቲ ኣምላኻዊ ዝንኡ፡ ክብሩ፡ ኣብ ምድራዊ ስጋ ከምዝሓብኤ ይእምን። እዚውን ኣብ ውሱን መድረኽ እዩ። ከመይሲ ኣብ ምድሪ ኣብ እተመለሰሉ እዋንውን ኣምላኽነቱ ዘግሃደሉ እዋን ስለዝነበረ። (‘ምስክር ብዛዕባ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስን’፡ ‘ክርስቶስ የሱስ ከም መጠን ኣምላኽ ኣምልኾ ወሲዱ እዩ’ ዝብል ኣርእሶቲ ተመልከት) እዚ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ሓቂ በዚ ጸቢብ ናይ ሰብ ኣእምሮ ክትሓዝ ዝኽእል እኳ እንተዘይኮነ ምቕባሉ ግና ብኩሉ ግቡእ እዩ። እቲ ደረት ኣልቦ (Infinite) ቅዱስ ኣምላኽን ፈጣሪን ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ፡ ድንገት ነቲ ውሱንን ድኑትን ዝኾነ ሰብ መሲሉ ክርከብ ከሎ፡ እቲ ዘይጭበጥ፡ ዝሰኣኖ ዘይብሎ፡ ንብዘላ ዓለም ዝመልእ ኣምላኽ ድንገት ኣብ ሓንቲ ንእሽቶ ዝላ ክርከብ ከሎን፡ ኣብ ሓንቲ ድንግል ማሕጸን ክሓድር ከሎ፡ ፈጣሪ ደቂ ሰባት ክነሱ ‘ወዲ ሰብ’ ተባሂሉ ክስመ ከሎ ምናልባት ንሱብ ኣእምሮ ምቕባሉ ይከብድ ይኸውን ይኹን ደኣ እምበር እቲ ሓቂ ካብኡ ኣይሓልፍን እዩ። ሕጂውን ክርስቶስ የሱስ ሓቂ ክቐበል ንዘደሊ ኩሉ ብንብረቱ ሰብ ኩይኑ እተረከበ ብስጋ እተገልጸ ትማሊን ሎሚን ንዘለኣለምን ህያው ዝኾነ ኣምላኽ እዩ (1ጢሞ3፡16 ዮሃ1፡14)።

ብዛዕባ እዚ ንብሎ ዘሎና እቲ ብናይ 20 ክ/ዘ ነብዩ ዝፍለጥ ዝነበረ ኣይደን ዊልሶን ቶዘር ኣብታ ፍልጠት ናይቲ ቅዱስ ትብል መጽሓፉ ከምዚ ይብል፡- *‘ክርስቶስ ስጋ ኣብ ዝለበሰሉ*

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ግዜ ንመለኮትነቱ ብመጋረጃ ከዊልዎ እምበር ከንቱ ኣይገበርን። ካብ መለኮትነቱ ምንም ከየጉድል ሓድነት ኣምላኽ የገድዶ እዩ። ኣምላኽ ካብ ርእሱ ንታሕቲ ከትሕት ኣይኸለልን እዩ እም ስጋ ለቢሱ ከም ሰብ ኩይኑ ምስ ተረኽበ ካብቲ ቀደም ዝነበሮ ኣምላኽነቱ ምንም ኣየጉደለን። ኣምላኽ ካብ ዝነበሮ ከንእስ እዩ ኢልካ ምሕባብ፡ ፍጹም ዘይኸውን እዩ።'

ጐይታ የሱስ ነቶም ኣብ ትሕቲ ባርነት ዘለው ሓራ ከውጽእ፡ ሓያል ጎይታ ከነሱ ብሓይሊ ዘይከውነስ መልክዕ ባርያ ወሲዱ፡ ኣብ ቤተ-መንግስቲ ከውለድ እናከኣለ ነቶም ኣብ ትሕት መነባብሮ ዘለው ብሰብ ንዝተረሰቡ ክረድእ፡ ማንም ኣብ ዘይግምቶ ቦታ ኣብ መብልዕ ማል ከውለድ ዝመረጸ ፊቻርን ዝላእ ርእሱ ንክብሪን ትንሳኤን ደቂ ሰባት ዘሕሰሪ ለዋህ ኣምላኽ እዩ። ንሱ ልዕሊ ኩሉ ክነሱ ዝላእ ርእሱ ዘትሓተ ኣምላኽ እዩ። ብንብረቱ ሰብ ኩይኑ ስለተረኽበ ድማ እዩ፡ ንስልጣናትን ሕጊ ሰባትን ዝተገዛኤ። ንሱ ንስርዓት ሰብ ዘበለ እናተገዛኤ ናብቲ ናቱ ስርዓት ዝማረኽ ጅግና እዩ። ኣምላኽ ከነሱ ስለ መንነቱ ክጣበቅን፡ ነቲ ኣብ ልዕሊኡ ዝመርድ ዝነበረ መከራ ሕነ ክፈዲ እናኸኣለ፡ ንህዝቡ ኣርኣያ ክሓድግ ዝላእ ርእሱ ክሳብ መወዳእታ ከም ማሕረዲ ዝገተት በጊዕ ኣትሓተ። 1ጴጥ2፡21-24

ብመሰረት ፊሊ2፡6-8 ክርስቶስ የሱስ ብንብረቱ ሰብ ኩይኑ ዝተረኽበ ማዕረ ኣምላኽ ዝኾነ ኣምላኽ እዩ። እስከ ኣጸቢቐ እዚ ነገር እዚ ክበርሃልና፡ ብዛዕባ ብንብረቱ ሰብ ምዃኑ፡ ገለ ነጥቢ ካብቲ ትኹል ቃል ንርኤ፡-

1. ምድራዊ፡ ሰብኣዊ ስድራ ነበሮ

- ክርስቶስ የሱስ ከም ዝኾነ ሰብ ስጋዊት ኣዲ ከምዝነበረቶ፡ ሰብኣይ ኣዲኡ ድማ ከም ኣቡኡ ኣብ እተፈላለየ ቦታ ከምእተጠቐሰ፡ ካብ ኣዲኡ ዝውለዱ ኣሕዋትን ኣሓትን ድማ ከምዝነበሮ መጽሐፍ ቅዱስ ብንጹር ዝምህር ሓቂ እዩ። (ሉቃ1፡31 ገላ4፡4 ማር6፡3-4 ኣንብብ)

2. ከም ሰብ መንፈስ፡ ነፍሲ፡ ስጋ ነበሮ

- ሰብ ከምቲ ንገለጹኦም ዝመስሎም ስጋ ጥራይ ወይውን መንፈስ ጥራይ ኣይከውነን። ሰብ ብመንፈስ፡ ነፍሲ፡ ስጋ፡ ዝቐመ መንፈሳዊ ፍጡር እዩ። እቲ ኣብ 1ተሰ5፡23 ተጻሒፉ ዘሎ ቃልውን ኮለንተና ሰብ መንፈስ፡ ነፍሲ፡ ስጋ ምዃኑ እዩ ዘበርሃልና።
- ክርስቶስ የሱስ ድማ ከም ሰብ መንፈስ፡ ነፍሲ፡ ስጋ ከምዝነበሮ ኣብ ቃል ኣምላኽ ተገሊጹ ኣሎ። ብዝርዝር ንምርኣይ፡-
 - ስጋ፡ “ንስጋ የሱስ ወሲዶም...” ዮሃ19፡40
 - ነፍሲ፡ “ሕጅስ ነፍሲይ ጉህያ ኣላ...” ዮሃ12፡27 ማቴ26፡38
 - መንፈስ፡ “የሱስ..... ብመንፈሱ ፈሊጡ...” ማር2፡8

3. ትርኢት ሰብ ነበሮ

- እታ ሳምራዊት ሰበይቲ ክርስቶስ የሱስ ማይ ከተስትዮ ምስ ሓተታ፡ “..ንስኻ ኣይሁዳዊ ኸነስኻስ ካባይ ሳምራዊት ሰበይቲ ደኣ ከመይ ኢልካ ማይ ክትሰቲ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ትልምን አሎኸ..” ገለለቶ፡ መንነቱ ስለዝነገራ ዘይኮነስ፡ ትርኢት ኣይሁዳዊ ስለዝነበሮ እዩ። ዮሃ4፡9

4. ሲጋን ደምን ነበሮ

- “..ከምዚ ንኣይ ዘሎኒ እትርእይዎ ዘሎኹም፡ ንመንፈሰሲ ሲጋን ዓጽምን ዮበሉን።” (ሉቃ24፡39)። “ሓደ ኻብቶም ዓቀይቲ ግና ጌድኑ ብኹናት ወግኦ፡ ብኡብኡ ኸኣ ደምን ማይን ወጸ።” (ዮሃ19፡34 እብ2፡14)።

5. ብቛመት፡ ጥበብ፡ ጸጋ ዐብዩ

- “እቲ ሕጻን ዐበዮ... የሱስ ከኣ ኣብ ቅድሚኡ ኣምላኽን ሰብን ብጥበብን ብቛመትን ብጸጋን ዐበዮ።” (ሉቃ2፡40,52)።

6. ሕቶ ይሓትት ነይሩ

- እቲ ብንብረቱ ሰብ ኮይኑ እተረኸበ ክርስቶስ የሱስ ኣብቲ ምድራዊ ምምልላሳቱ ጌና ወዲ ዓሰርተ ክልተ ዓመት እንክሎ ነቶም መምህራን ብዛዕባ እቲ ዝምህርዎ ዝነበሩ ምህሮ ይሓትት ከምዝነበረ ኣብ ሉቃ2፡46 ተጻሒፉ ንረኽቦ ሓቂ እዩ።

7. ድሩት ፍልጠት ይውገን ነይሩ

- እቲ ኩሉ ዝፈልጥ ክርስቶስ የሱስ ብንብረቱ ሰብ ኮይኑ ስለእተረኸበ፡ ኣብቲ ምድራዊ ምምልላሳቱ፡ ኣብ ገለ መድረኻት ድሩት ፍልጠት ይውገን ከምዝነበረ ቃል ኣምላኽ ይነግረና። እዚ ስለዝኸፍነ ድማ እዩ ሓደ እዋን ሓይሊ ካብኡ ከምዝወጸ ብውሽጡ ተፈሊጥዎ ኸነሱ፡ መን ከምዝተንከዮ ስለዘይፈለጠ “...ናብቶም ህዝቢ ግልጽ ኢሉ መን እዩ ኸዳኒይ ዝተንከየኒ...” ዝብል ሕቶ ዝሓተተ (ማር5፡30)።
- ከምቲ ኣብ ማር11፡13 ተገሊጹ ዘሎ ክርስቶስ የሱስ ብርሑቕ ቁጻል በለስ ምስረአዩ፡ ምናልባሽ ገለ እንተረኽብኩላ ኢሉ ናብኣ ከም ዝኸደ እሞ፡ ከንዮ ትጽቢቱ እታ ኣም በለስ ብዘይ ፍረ ከምዝጸንሐቶ ንፈልጥ። ክርስቶስ ነዛ ኣም በለስ ከይቐረባ ፍረ ከምዘይብላ ኣይፈለጠን። እዚ ከኣ ብንብረቱ ሰብ ብምዃኑ ድሩት ፍልጠት ስለዝነበሮ እዩ።
- ኣብ ማር13፡32 ብዛዕባ ክርስቶስ “ብዛዕባ እታ መዓልቲ እቲኣን እታ ሰዓት እቲኣን ግና ኣብ ደኣ እምበር መላእኸቲ ሰማይ ከኡ ወዲ ሹኑ ሓደ እኳ ዘፈልጥ የልቦን።” ዚብል ቃል ተጻሒፉ ንረኽብ። እዚውን ክርስቶስ የሱስ ከም መጠን ኣምላኽ ኩሉ ዝፈልጥ ኸነሱ፡ ነቲ ብፍልጠቱ ድሩት ዝኸፍነ ሰብ ብምምሳሌ ግና ንሱውን ድሩት ፍልጠት ከምዝውገን እዩ ዘርእየና። ክርስቶስ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

የሱስ ብምርጫኡ ድሩት ፍልጠት ከውንን እሞ፡ ኣብቲ ገላጺ ኩሉ ሚስጥር ዝኹነ መንፈስ ኣምላኽ ከውከል ብንብረቱ ሰብ ኩይኑ ተረኺቡ እዩ።

8. ይጽሊ ነይሩ

- እቲ ጸሎት ሰሚዑ ዝምልስ የሱስ፡ ነቲ ናብ ኣምላኹ ክጽሊ ዘድልዮ ሰብ ብምምሳሌ ንሱውን ናብ ኣቦ ክጽሊ ኣድልይዎ እዩ። “...ናብ ጽምዊ ቦታ ኺይዱ ድማ ኣብኡ ጸለዮ።” (ማር1፡35 ሉቃ11፡1)።

9. ተፈቲኑ

- እቲ ንማንም ብእከይ ዘይፍትን፡ ነቶም ኣብ ምድረ በዳ ዝፈተንዎ ኣቦታት ድማ ዘጥፍኡ ጐይታ፡ መልክዕ ናይቲ ብሰይጣን ክፍተን ዝኸእል ሰብ ብምውሳዱ ብተደጋጋሚ ብሰይጣን ተፈቲኑ ስዒሩ ወጺኡ። “ንጎሱ (የሱስ) ባዕሉ ኺፍተን ከሎ ተሰቓዩ እዩ እም፡ ነቶም ዚፍተኑ ኺረድኡዎ ይከኣሎ እዩ።” (ኦብ2፡18 4፡15 ማቴ4፡1)።

10. ምእዛዝ ተማህረ

- እቲ ብኩሉ ዝተፈተነ ክርስቶስ የሱስ፡ ኣብ ጊዜ ፊተና ተሰቓዩን፡ በቲ ስቓይት ምእዛዝ ተማሂሩን እዩ። እዚውን ከምቲ ክንብሎ ዝጸናሕናዮ ሰብ ስለዝመሰለ እዩ። “ወዲ እኳ ኸነሱ፡ በቲ አተሰቓዮ ስቓይት ምእዛዝ ተማህረ።” ኦብ5፡8

11. ጠመየ

- ክርስቶስ የሱስ ኢዱ እናኸፈተ ንህያው ዘበለ ዘጽግብ ኣምላኽ እዩ። ይኹን ደኣ እምበር እዚ ምንጩ ኩሉ ጽጋብ ዝኹነ ኣምላኽ፡ ነቲ ድኹም ሰብ ስለዝመሰሎ ከም ሰብ ጠመየ እዩ። “...ድሕርዚ ጠመየ።” ማቴ4፡2 “ንንግሆ ናብ ክተማ ኺምለስ ከሎ ድማ ጠመየ።” ማቴ21፡18

12. ጸምኤ

- ንዝጸምኤ ዘበለ ዘርዊ ጐይታ ከም ሰብ ምጽምኡ ብዙሕ ዘገርም ኣይኮነን። ከመይሲ ብንብረቱ ሰብ ኩይኑ ክሳዕ ዝተረኸበ እዚ ክኸውን ብግዲ ስለዝኹነ፡ “ድሕርዚ የሱስ... ጸማእኩ በለ።” ዮሳ19፡28 4፡7

13. ደኺሙ

- ሓይሊ ሓያላን እናድኹሙ፡ ንድኹም ሓይሊ፡ ንስኑፍ ከኣ ብርታዔ ዝህብ ጐይታ ብንብረቱ ሰብ ብምኽኑ ካብቲ ክሓልፎ ብግዲ ዝኩኖ ሓደ ብስጋ ምድካም እዩ። “...የሱስ ኸኣ ብምኽድ መገዲ ደኺሙ....” ዮሳ4፡6

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

14. ደቕስ

- “...ንሱ ግና ደቂሱ ነበረ።” ማቴ8:24
- ከምቲ ንዝኹነ መጽሐፍ ቅዱስ ዝኣምን ሰብ ብኣህ ዝኹነ ኣምላኽ ኣይድቅስን ኣየታኸስን እዩ። እዚ ማለት እቲ ኣምላኽ ዝኹነ ክርስቶስ የሱስ ኣምላኽ ኣይድቅስን ኣይታኸስን። እዛ ኣብ ላዕሊ ዘላ ፍቕዲ ግና ክርስቶስ ደቂሱ እያ ትብል ዘላ። እዚ ከኣ ነቲ ዝድቅስ ሰብ ብንብረቱ ስለዝመሰሎ እዩ።

15. ፈተዎ

- ከምቲ ሰብ ንሓደ ነገር ናይ ምፍታው ባህርይ ዘለዎ፡ እቲ ብንብረቱ ሰብ ዝኹነ የሱስውን ከም ሰብ ንሓደ ነገር ርእዩ ናይ ምፍታውን ምድናቕን ባህርይ ነይርዎ እዩ። “የሱስ ከኣ ጠሚቱ ፈተዎ...” ማገ10:21 ዮሃ11:3

16. ጎሃየ

- “በቲ ድርቅና ልቦም ጉህዩ...” ማር3:5 ምጉሃይ ካብቶም ስምዒት ወዲ ሰባት ዝንጸባረቑሎም ሓደ ባህርያት እዩ። ክርስቶስ የሱስ ድማ ወዲ ሰብ ምኃኑ እዩ ዘርእየና።

17. ነብዔ

- የሱስ ከምቲ ዝኹነ ሰብ ኣብ ጊዜ ጓሂኡ ዝነበረ፡ ንሱውን ዘጉህይ ነገር ከጋጥም ከሎ ይነበዕ ከምዝነበረ ነዘን ክልተ ፍቕድታት ምስ እንንብበን ንርድኦ ሓቂ እዩ። ዮሃ11:35 ሉቃ19:41

18. ርሂጹ

- “...ረሃጹ ኸኣ ከም ነጥቢ ደም ናብ ምድሪ ይነጥብ ነበረ።” ሉቃ22:44

19. መከራ ጸገበ

- ደቂ ሰባት ንመከራ ዝተፈጠርና ነደንግጽ ፍጥረት ኣይከዕንናን። እዚ ማለት ግና መከራ ኣይምልከተናን ማለት ኣይኮነን። ኣብ ገጽ ምድሪ ክሳዕ ዘሎና መከራ ብእተፈላለየ መልክዕ ክገጥመና ይኸእል እዩ። ስለዚ ድማ እዩ እቲ ንኣና ከድሕን ብከሉ ብዘይ ሓጢኣት ዝመሰለና ጐይታ የሱስ መከራ ዝጸገበ። “ደጋም ክርስቶስ ምእንታና ሓሳረ መከራ ኻብ ጸገበሰ...” 1ጴጥ4:1

20. ሞተ

- ዕድመ ሰብ ከም ጽላሎት ስለዝኹነ ዋላ ነዊሕ ዕድመ ይጽጉበ ምማቱ ግና ኣይተርፎን እዩ። እዚ ስለዝኹነ ድማ እዩ ክርስቶስውን ከም ሰብ ክመውት ዝነበሮ። (ማቴ27:50 1ቆሮ15:3)

ምዕራፍ ዓስርተ

ክርስቶስ የሱስ ካብ ድንግል ተወልደ

ቅዱስ ቃል አብ እተፈላለየ ክፍሊ ክርስቶስ የሱስ ካብ ድንግል ከምእተወልደ ይነግረና እዩ። “...እንሆ ድንግል ክትጠንስ ወደ ሽኡ ክትወልድ እያ፡ ስሙውን ኣማኑኤል ክትሰምሶ እያ።” (ኢሳ7፡14)። አብ ዝተፈላለዩ እዮናት ብዙሓት ዘይብሱላት ኣመንቲ ነቲ ‘የሱስ ካብ ድንግል ተወልደ’ ዝብል መሰረታዊ ቃል ናብ ዝመስሎም ብምጥዋይ ተጋጊዮምን ንካልኦት ሰባት ካብቲ ሓቂ ኣዝበሎምን እዮም። እቲ ሓቂ እንታይ እዩ? ብዛዕባ እቲ ሓቂ ቅድሚ ምርኣይና ኣብ ዙርያ እዚ ኣልዒልናዮ ዘሎና ኣርእስቲ፡ ብዙሓት ሰባት ዝሓዝዎ እኖ ዝምህሩሉ ጌጋ ዝኾነ ምርዳእ ክንርእ ኢና።

ጌጋ ምርዳእ ብዛዕባ ብስጋ ምውላድ የሱስ ካብ ድንግል

1. **‘ካብ ሰብ ሰለተወልደ ሰብ ጥራይ እዩ፡’** ዚብል ምርዳእ። እዚ ዓይነት ኣረኣእያ ዘለዎም ሰባት ካብ ዘይብሱል ምርድኦም ዝተላዕለ ንኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ እዮም ዝኾሙዎ።
2. **‘ክርስቶስ ፍጹም ባህርይ ሰብ ኣይወሰደን፡ ንሱ ስጋ ዝመሰል ኣካል ይልበስ ደኣ እምበር ሓቕኛ ስጋ ኣይለበሰን።’** እዚ ፍጹም ሰብ ኣይኮነን ዚብል ካብ ሓቂ ዝረሓቀ ጽውጽዎይ፡ ምህር ዶሴቲዝም ዝስዕቡ ሰባትን እምነታትን ዝምህርዎ ትምህርቲ እዩ። ዶሴቲዝም ካብቲ “ዶሴኦ” ዚብል ናይ ግሪኽ ቃል ዝወጸ ኮይኑ “ምምሳል” ድማ ይትርጎም።
3. **‘ቅድሚ ብስጋ ምውላዱ ነይሩ እዩ ግናኸ ፍጡር ደኣ እምበር ኣምላኽ ኣይኮነን’** እዚ ምህር ጀማሪኡ ኣርዮስ ኮይኑ፡ ኣብዚ ጊዜ እቶም ንዝላእ ርእሶም መሰካኸር የሆዋ ዝሰመዩ ሰዓብቲ ሓሶት ዝምህርዎ ምህር ኮይኑ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ ምሉእ ብምሉእ ዘይቅበል እዩ።
4. **‘ክልተ ነገባይኑ ኣካላት ኣብ ሓደ ክርስቶስ ኣሎ። እቲ ሓደ ኣካል ከም ማንም ሰብ ተራ ዝኾነ ካብ ማርያም እተወልደ የሱስ ክኸውን ከሎ እቲ ካልኣይ ድማ ካብ ሰማይ ካብ ኣምላኽ ዝተወልደ ክርስቶስ እዩ። እቲ ካብ ሰማይ ዝመጸ ክርስቶስ ኣብቲ ካብ ማርያም እተወልደ የሱስ ሓደረ።’** እዚ ምሉእ ምሉእ ምስ ቃል ኣምላኽ ዝጻረር ውጹእ ሓሶት እዩ።
5. **‘እቲ መለኰታዊ ባህርይ ኣምላኽ ዝኾነ ክርስቶስ ኣብ ጊዜ ጥምቀት ምስቲ የሱስ ዝበሃል ሰብኣይ ተዳቂሉ (ተኣዋዊሱ) የሱስ ቅድሚ ሞቱ ከኣ ኣብ መስቀል ክርስቶስ ሓዲገዎ። ስለዚ ድማ እዩ የሱስ ኣብ መስቀል ኣምላኺይ (ከም ኣበሃህላኦም ክርስቶስ) ንምንታይ ሓዲግካኒ ክብል ዝጸለዩ።’** ናይዚ ምህር መስራቲ ሴሬንቲዩ ዝበሃል ሰብ ስለዝኾነ እቲ ትምህርቲ ብስሙ ሴሬንቲያኒዝም እዩ ተሰማሪዩ።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

6. **ኣምላኽ ኣይወልድን ድማ ኣይውህድን ሰለዚ ክርስቶስ የሱስ ብዘይ ኣቦ ካብ ሓንቲ ድንግል ዝተወልደ ግቢ ናይ ኣምላኽ ነቢዩ ደኣ እምበር ኣምላኽ ወይ ከኣ ወዲ ኣምላኽ ኣይኮነን?** እዚ ምህር ሰዓብቲ ምስልምና እዩ። እዚ ከኣ ኣወላልዳ የሱስ ከመይ ምዃኑ ከምዘይርድኡ ዓብዪ መረጋገጺ እዩ። እዞም ነዚ ትምህርቲ ዝቅበሉን ዝኣምኑን ሰባት ክርስቶስ የሱስ ብዘይ ኣቦ ካብ ሕጊ ተፈጥሮ ወጺኢ ብዝኾነ መገዲ ካብ ሰብ ከውሊድ ከምዝከኣለ ይእመኑ እዮም። እዚ ሓቂ (የሱስ ብዘይ ኣቦ ካብ ሰበይቲ ጥራይ ምውላዱ) ንኣምላኽ ካብ ዘይከበዶ እዚ ኣምላኽ ንክርስቶስ ባዕሉ ከወልዶ እሞ ንሱ ኣቦ ክበሃል ወዱ ድማ ወዲ ኣምላኽ ከስመ ዘጸግም ወይ ከኣ ዘይከኣል ነገር ኣይኮነን። ከመይሲ እቲ ንሱን ዘይከኣል ንኣምላኽ ይከኣሎ እዩ። ብዛዕባ እዚ ኣብቲ ክርስቶስ ወዲ ህያው ኣምላኽ ዝብል ኣርእስቲ ተመልከት።

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምርዳእ ብዛዕባ ምውላድ ክርስቶስ ብስጋ ካብ ማርያም

1. **ክርስቶስ የሱስ ሓደ ኣካል እዩ፡ ከልተ ባህርያት ድማ ይውንን?**

ከምቲ ንገሊኣቶም ዝመስሎም ክርስቶስ እተፈላለየ ከልተ ኣካላት የብሉን። ከልተ ባህርያት ግና ኣለዎ። ከልተ ባህርያት ክንብል ከሎና ኣምላኻዊን ሰብኣዊን ባህርያት ማለትና እዩ። ስለዚ ክርስቶስ የሱስ ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ እዩ። ከምቲ ሰብ ኣብ ብሉይ ኪዳን መልክዕ ኣምላኽ ወሲዱ ከምእተፈጥረ ነንብብ፤ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ድማ መታን ድሕነት ሰባት እቲ ኣምላኽ ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ መልክዕ ሰብ ከምዝወሰደ ኢና ነንብብ። ንሱ ንሰብ ኣምላኻውነት ከልብስ ሰብኣውነት ዝለበሰ ኣምላኽ እዩ። ፊሊ.2፡5-6 ዘፍ.1፡26-28

2. **ክርስቶስ የሱስ ካብ ድንግል ዝተወልደ ብዘይ ስጋዊ ኣቦ እዩ**

ገለ ገለ ደፋራት ነቲ መጽሐፍ ቅዱስ ብዓውታ ዝምህር ሰኣን ምፍላጦም ንክርስቶስ ምድራዊ ኣቦ ከምዘለዎ ከረድኡ ይፍትኑ እዮም። እዚ ድማ ንኣምላኽ ምቅላል እዩ። ክርስቶስ የሱስ ምድራዊት ኣደ እኳ እንተላቶ ምድራዊ ኣቦስ የብሉን። እዚ ብዛዕባ ኣምላኽነት ክርስቶስ ዚዛረብ ዘደንቐ ተኣምራታዊ ሓቂ እዩ። ከመይሲ ብዘይካኡ ካልእ ሰብ ብዘይ ስጋዊ ኣቦ ስለዘይተራእየ።

3. **እቲ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ምድሪ እተመላለሰ ኣምሳሌ ዘይኮነስ ሓቕኛ ካብ ሰማይ ዝመጸ ምድራዊ ስጋ እዩ**

ክርስቶስ የሱስ ኣብቲ ኣብ ምድሪ እተመላለሰሉ እዋን ድራማ ኣይኮነን ሰራሑ። ንሱን ብዘይ ሓጢኣት ብኩሉ ከመስሎ ስለዝተገብኦ ክርስቶስ የሱስ ኣብቲ ኣብ ምድሪ እተመላለሰሉ እዋን ሓዝዎ ዝነበረ ስጋ ካብ ሰማይ ዝመጸ ምድራዊ ስጋ እዩ።

4. **ማሕጸን ማርያም መጀመርታ ክርስቶስ የሱስ ኣይኮነን?**

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ገለ ገለ ንመጽሐፍ ቅዱስ ብግቡእ ዘይፈልጡ ዘይብሉላት ሰባት ንክርስቶስ ናብ ደረጃ ሰብ ከውርድዎ መታን፡ ክርስቶስ ቅድሚ ብስጋ ምውላዱ ከምዘይነበረ ጌሮም ክርድኡን ከረድእን ይርእዩ። ከም ኣበሃህላኡም እንተተድኡ ኩይኑ ድማ ማሕጸን ማርያም ከምቲ ንኩሉ ሰብ ማሕጸን ኣዲኡ መጀመርታኡ ዝኹን ንክርስቶስውን ከምኡ እዩ ማለት እዩ። እዚ ግና ምስቲ ብግርህነት ክንቅበሎ ዘለዎና ቅዱስ ቃል ዘይሰማማዕ ውጹእ ሓሶት እዩ። ከመይሲ ቅዱስ ቃል ክርስቶስ የሱስ ቅድሚ ህላዌ ከምዝነበረን ኣምላኽ ከምዝኹነን ብንጹር ኣቐሚጥዎ ስለዘለ። (ዮሳ፡1-3) ነብዩ ዮሃንስ ነቲ ብድሕሪኡ ዝተወልደ የሱስ ቅድሚኡ ከምዝነበረ ብከናፍሩ ምእማኑውን ነዚ ንብሎ ዘለዎና ሓቂ መሊሱ ዘደልድል እዩ። (ዮሳ፡15,27,30 ምስ ሉቃ፡36) ብርግጽ ክርስቶስ የሱስ ቅድሚ ብስጋ ምውላዱ ብህይወት ነይሩ እዩ። ንምዝካር ዝኣክል ዮሃንስ ቅድሚ የሱስ ቅድሚ ሽዱሽተ ወርሒ እዩ ተወሊዱ።

ቅዱስ ቃል ዝምህሮ ሓቂ ስለዝኹን ክርስቶስ የሱስ ካብ ድንግል ከምእተወልደ ኩላትና ንሰማማዕ ኢና። ምስዚ ኩሉ ሓቂ ግና ማሕጸን ድንግል ማርያም መጀመርያ የሱስ ክርስቶስ ከምዘይኩን ንእመን። ክርስቶስ ብስጋ ኣብ ዘይተወልደሉ እዋን ሙሴ ስለ ክርስቶስ መከራ ክጸግብ ምሕራዩ፡ (እብዙ፡25-26) ባዕሉ ክርስቶስውን ቅድሚ ኣብርሃም ከምዝነበረ ምዝራቡ፡ ዘመልከተና ክርስቶስ ካብ ጥንቲ ዝነበረ መጀመርታ ዝበሃል ዘይብሉ ናይ ኩሉ ነገር ግና መጀመርታ ከምዝኹን እዩ።

5. ካብ ኣዲኡ ዝወሰደ ስጋ የልቦን

“እቲ ቃል ስጋ ኩነ። ጸጋን ሓቂን መሊእዎ ኣባና ሓደረ።” ዮሳ፡14 እዚ ቃል ንዘስተውዕሎን፡ ሓቂ ክቐበል ንዘደሊን ኩሉ ክርስቶስ የሱስ ስጋ ካብ ማርያም ከምዘይወሰደ ዓብዩ መረጋገጺ እዩ። ነስተውዕል ብመሰረት እዛ ፍቕዲ ክርስቶስ የሱስ (ቃል) ቅድሚ ናብ ማርያም ምሕዳሩ ስጋ እዩ ከወይኑ። ብርግጽ ነቲ ሓቂ ከምዘለዎ ክንወስድ እንተተድኡ መሪጽና ክርስቶስ ድሕሪ ኣብ ማርያም ምሕዳሩ ኣይኩንን ስጋ ከወይኑ፡ ቅድሚ ምሕዳሩ እምበር። ስለዚ የሱስ ካብ ማርያም ስጋ ኣይወሰደን እንተበልና ምስቲ ቃል ሓቂ ኢና ንሰማማዕ ዘለዎና።

ክርስቶስ የሱስ ስጋ ካብ ማርያም ስለዘይወሰደ ፍጹም ጻድቅ እዩ፡ እቲ ካብ ኣዳም ዝተወርሰ ሓጥእ ባህርይን መርገምን ንእኡ ኣይተመልከቶን። ኣዲኡ ማርያም ግና እቲ ኣዳማዊ ሓጢአት ይምልከታ ስለዝነበረ እዩ ኣብ ጸሎታ ንኣምላኽ መድሓኒየይ ዝበለቶን፡ ዝተዋረደት ባርያ ምዃና ዝተኣመነትን። (ሉቃ፡46-49) ኣስተውዕል ማርያም ከምቲ እቶም ሃይማኖትን፡ ፍቕሪ ንግስቲ ጠፈር (ርእሳ ማርያም ዝሰመየት ብስውር ትምለኽ ጋኔን) ዘስከሮም ሰባትን፡ እምነታትን፡ ሰበክቲ ሓሶትን ዚብልዋ፡ ናይ ኣዳም ሓጥያት ዘይምልከታ ፍልይቲ ፍጥረት ዘይኩነትስ ንሳውን ከም ኩሉ ሰብ ኣብ ትሕቲ ባርነት ዝነበረት እሞ፡ ኣምላኽ ቡቲ ካብኣ ክወልድ ዝደለየ ወዱ ዝደሓነት ሓጥእ ዝነበረት፡ ብምእማን የሱስ ግና ከምዚ ከማይን ከማኻን ዝደሓነት ትውልዲ ኩሉ ብጽእቲ ዝብላ ሰብ እያ። ቃል ኣምላኽ ኩሉ ሰብ ሓጥእ እዩ እንተደኣ ኢሉና ኣብ ማርያም በጺሕና ‘ማርያም ሓጥእ ኣይነበረትን’ ምባል ዕሽነት ጥራይ እዩ። ክብሪን ስግደትን ኣምልኹን ነቲ ንማርያም ዘድሓነን ብእኣ ዓላማኡ ዝገለጸ ኣምላኽ ይኹን!!

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ገለ ገለ ሰባትን እምነታትን 'የሱስ ካብ ማርያም ስጋ ኣይወሰደን እንተደኣ ኢልና እም ከኣ እቲ ናይ ክርስቶስ ስጋ ዝጠምዩ፡ ዝጸምእ፡ ዝደክም፡ ዝመውት.....ምድራዊ እዩ ንብል እንተደኣ ሃሊና ንሓድሕዱ ኣይጋጮን ዶ?' ዚብል መርትዖ ብመልከዕ ሕቶ ከቅርቡ ይፍትኑ እዮም። እዚ ከኣ ንመጽሐፍ ቅዱስ ጽቡቕ ጌርም ከምዘየስተውዕልዎ ዓብዪ መረጋገጺ እዩ። ነስተውዕል እቲ ቀዳማይ ሰብ ኣዳም ክፍጠር ከሎ ምድራዊ ስጋ እዩ ኔርዎ። ነዚ ምድራዊ ስጋ ድማ ኣዳም ካብ ወለዱ ኣይከሰን ኣምጺእዎ። ምኽንያቱ ቅድሚ ኣዳም ሰብ ኣይነበረን። "እቲ ቀዳማይ ሰብ ኣዳም..." ሶፎ15፡45 እሞ ደኣ ኣዳም ቀዳማይ ሰብ ካብ ኩነ ነዚ ስጋ እዚ ካበይ እዩ ኣምጺእዎ? እቲ ምላሽ ኣዳም ካብቲ ሰማያዊ ኣምላኽ እዩ ኣምጺእዎ ዝብል እዩ። እዚ ሓቂ እንተደኣ ከይኑ ኣብ ክርስቶስ የሱስ እተፈጸመውን ካብዚ ዝፍለ ኣይከሰን። እምበኣር ነስተውዕል የሱስ ካብ ማርያም ማለት ካብ ሰብ ስጋ ኣይወሰደን። ንሱ ኣብ ምድሪ ኣብ እተመለሰሉ እሞን ካብ ሰማይ ዝኹነ ምድራዊ ስጋ ሓዙ ኣብ ማሕጸን ማርያም ብምሕዳር እዩ ጉዕዞኡ ጀሚሩ።

6. ክርስቶስ የሱስ ወዲ ህያው ኣምላኽ

ከምቲ ቅዱስ ቃል ኣብ እተፈላለየ ቦታ ገሊጽዎ ዘሎ ክርስቶስ የሱስ ወዲ ህያው ኣምላኽ እዩ። (ዮሃ፡14፡18 3፡16፡18 1ዮሃ4፡9) ብዙሓት ነዘን ፍቕድታት እዚኤን መሰረት ብምግባር ነቲ ከምህርዎ ዝደለዩ ኣእምሮ ዝወለዱ፡ ሰይጣን ዘመንጨፎ፡ ምህሮ ሓሰት፡ ከምህሩ ይፍትኑ እዮም። ገለ ካብቲ ዝብልዎ ንምጥቃስ፡ 'መጽሐፍ ቅዱስ ንክርስቶስ ወዲ ኣምላኽ ካብ በሎ፡ ወላዲ ድማ ካብ ውሉዱ ከዓቢ ባህርያዊ ሰለዝኹን ወዲ ብሰልጣን፡ ከብሪ፡ መዓርግ፡ መለኮትነት ኩታስ ብኩሉ ካብ ኣቦ ይጓእሶዩ' ዝብል ይርኽቡ። እዚ እቶም ኣርዮሳዊ መርገጺ ዘለዎም ሰባት ዚዛረቡዎ ቃል እዩ። መጽሐፍ ቅዱስ ግና ንኣና ብዛዕባ ወዲ ከምኡ ገይሩ ኣይምህረናን።

የሱስ ቅድሚ ብስጋ ናብዛ ምድሪ ምግላጹ ሰብኣውነት (humanity) ኣይነበሮን። ንሱ ቅድሚ ብስጋ ምግላጹ መለኮት (Divine) ጥራይ እዩ ነይሩ። ጎይታ የሱስ 'ወዲ ኣምላኽ' ከበሃል ዝኸኣለ ድማ ኣቦ ብከምቲ ሰብ ኩሉ ዝፈልጦ ዓይነት ናይ ኣወላልዳ ሰርዓት ስለዝወለደ ኣይከሰን። እሞ እንታይ እዩ እቲ ሓቂ? ቅድሚ እዛ ሕቶ ምምላሰይ ሓደ ነገር ክብል እደሊ። ክርስቶስ የሱስ ቃል ኣምላኽ እዩ። ከምኡ ምጂኑ እንተደኣ ተሰማሚዕና ንምንታይ ወዲ ከምተባህለ ክንርድኦ ኣየጸግመናን እዩ። ዮሃንስ ኣብ ወንጌሉ ክርስቶስ የሱስ ቃል ምጂኑ ገሊጽዎ ኣሎ። (ዮሃ፡1፡14) ጎይታ የሱስውን ንገዛእ ርእሱ ካብ ኣቦ ዝወጸ ምጂኑ መስኪሩ ኣሎ። (ዮሃ8፡42 16፡28) ክርስቶስ የሱስ ቃል ኣምላኽ ከምዝኾነ ካብ ኣምላኽውን ከምዝወጸ እንተደኣ ኣረጋገጽና፡ ኣቦ ንወዲ (ቃል) ዘውጽኦ ንሱ እንታይ ስለዝነበረ እዩ? ዚብል ሕቶ ክለዓለና ብግዲ እዩ። ነዚ ሕቶ መጽሐፍ ቅዱስ ብቐፅ ዝኹነ መልሲ እዩ ዘለዎ። መጽሐፍ ቅዱስ ቃል ዘበለ ኩሉ ካብ ልቢ ከምዝወጽእ ደጋጊሙ ይነግረና እዩ። (ማቴ12፡34 15፡28) እምበኣር ምስዚ ሓቂ ክንሰማማዕ እንተደኣ መሪጽና ኣቦ ንወዲ ዘውጽኦ ንሱ (ኣቦ) ልቢ ስለዝኾነ እዩ። ስለዚ እቲ ቃል ዝኹነ የሱስ 'ወዲ ኣምላኽ' ተባሂሉ ዝተሰመየ ከም ልማድ ሰብ ገይሩ ካብ ስጋዊ ኣቦን ኣደን ስለዝወለደ ኣይከሰን። እንታይ ደኣ? የሱስ ወዲ እተባህለ ከምቲ ቃል ካብ ልቢ፡ ብርሃን ድማ ካብ ጸሓይ ዝወጸ ዓይነት ኣወጻጽኦ ካብቲ ኣብ ሰላሴ ከም ልቢ ከይኑ ዘሎ ኣቦ ንምድሓን ሰባት ናብ ምድሪ ስለዝወጸ እዩ።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ቃል ካብ ልቢ ዝወጽእ እሞ ዘስልጥ ከምኡ ድማ ወዲ ካብ ኣቦ ወጺኡ ኣምላኻዊ ተግባሩ ኣስለጠ። እዚ መስርሕ ድማ ልደት ተባሂሉ ንየሱስ ወዲ ኣበሎ። ስለዚ የሱስ ወዲ ስለ እተባህለ ጥራይ ካብ ኣቦ ይንእስ ዝብል ኣተሓሳስባ ኣብ ትሕቲ ናይቲ ክቡርነትን ኣምላኽነት የሱስን፡ ማዕርነት ሰላሴን እናፈለጠ ክነሱ ክኸሕድ ዝፍትን ሰይጣን እሱር ናይ ምጂን ምልክት እዩ እሞ ብኢጋ ነምልጥ። እንተ እቲ ብዘይ ስጋዊ ኣቦ ካብ ሓንቲ ድንግል እተወልደ፡ ንምድሓን ሰባት ድማ ካብ ኣቡኡ ወጺኡ ናብ ምድሪ ዝመጸ የሱስ፡ ንእመኖ ኣይንእመኖ፡ ናትና ኩነታትን እምነትን ኣብ ከምኡ ደረጃ ስለዘየብጽሖ፡ ካብ ቦታኡ ኣይነቓነቓን። ንሱ ትማሊ ሎሚ ዝለለላም ህያውን ማዕረ ኣቦን መንፈስ ቅዱስን ኣምላኽ እዩ። ስሙ ይባረኽ።

ክርስቶስ የሱስ ካብ ድንግል ወይ ከኣ ካብ ሰብ ክውለድ ንምንታይ ኣድለዮ?

1. እቲ ዘይርኤ ኣምላኽ መታን ንሰብ ክርኤ ዮሳ፡18 14፡9

ሰብ ድሕሪ ውድቀት ንኣምላኽ ርእዮ ብህይወት ክነብር ስለዘይኸእል፡ እቲ ለዋህ ኣምላኽ ቦታ ሰብ ተኪኡ ትሕት ብምባል ንሰብ ክርኤ እዩ መሪጹ። ነዚ ድማ እዩ ክርስቶስ የሱስ ስጋ ክሰብስ ዝፈተወ። ኣምላኽ ናብ ቦታና ትሕት እንተዘይሉ ናብ ቦታኡ ኬድና ክንርእዮ ከምዘይንኸእል ስለዝፈለጠ ካብ ሰብ ተወሊዱ ንሰብ ተራእዮ እሞ በዚ ዕጫ እዚ ዝተበጻሕና ክንሕጎስ ይግባእ እዩ።

2. ትንቢት መታን ክፍጸም ዘፍ3፡15 2ሳሙ፡7፡8-17

ኣምላኽ ሓለፉ ዝኹነ ንቃሉ ዘኸብር ኣምላኽ ብምጂኑ ነቲ ብኣፍ ነብያቱ እተዛረቦ ምምጻእ እቲ መሲሕ ክፍጽም ወዱ ካብ ሓንቲ ድንግል ብዘይ ስጋዊ ኣቦ ክውለድ መዲቡ፡ ከምኡ ድማ ከዐይኑ።

3. ጒሓጢኣት ብቐዕ መስዋእቲ ክርኹብ እብ2፡9 10፡4,5,10,12 1ዮሃ3፡5 ማር10፡45

ኣብ ብሉይ ኪዳን እቲ መታን ሕድገት ሓጢኣት ሰብ ናብ ኣምላኽ ዝቐርብ ነፍስ ወከፍ መስዋእቲ፡ ብቐዕን ንኣምላኽ ዘዕግብን ብዘይምንባሩ ኣምላኽ ዝሓይሸን ዘተኣማምንን መስዋእቲ ይደሊ ነበረ። ነዚ ድማ ብዘይካ ኣምላኽ ባዕሉ ክፍጽም ዝኸእል ኣይነበረን። ስለዚ ድማ እዩ እቲ ወዲ ኣምላኽ ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ ብስጋ ተወሊዱ፡ ኣብ ክንዲ ሰብ ናብ ኣምላኽ ዝቐርብ መስዋእቲ ዝኹነ። “ከምቲ ክርስቶስ ዘፍቀረኩም፡ ነፍሱውን መባእን መስዋእትን ገይሩ ንኣምላኽ ንምዑዝ ጨና በጃና ዘሕለፈ ከምኡ ብፍቕሪ ተመላለሱ።” ኤፌፌ5፡2

4. ደቂ ሰባት ምስ ኣምላኽ መታን ክዕረቑ 2ቆሮ5፡19 እብ2፡17 1ጢሞ2፡5-6

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

አምላኽ ምስ ርእሱ ክወርቐና ምስ ደለየ ዝገበሮ ነገር እንተሎ፡ ነቲ ማእከላይ ዝኹነ ወዱ መታን እዚ ዕላማ ናብ ምድሪ ብስጋ ክውለድ ምልኣኽ እዩ ነይሩ። ነዚ ብምግባር ድማ ነቲ ብበደሉ ካብ አምላኽ ኣዝዩ ዝረሓቐ ሰብ ኣብ ቅድሚኡ አምላኽ ሞገስ ከምዝረኽብ ገበሮ።

5. ንኣመንቲ ኣርኢያ ንምድላው (1ጴጥ2፡21 1ዮሃ2፡5-6)

አምላኽ መልክዑ ኣብ ገጽ ምድሪ ከንጸባርቆ ይደሊ እዩ። ከምኡውን ምድሪ ብሰማይ ክትመሓደር ባህጉ እዩ። ስለዚ ድማ እዩ አምላኽ ኣብ ምድሪ ናቱ ሰራዊት ዘዳሉ። እቲ ዝተዳለወ ሰራዊት ድማ ኣስኢር እቲ ጐይታ ሰራዊት ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ ብምስግብ፡ ንመንግስቲ አምላኽ ኣብ ምድሪ የሰፍሑ። ጐይታ የሱስ እምበኣር ነዚ ዕላማ እዚ ስለዝመጸ እዩ፡ ንማሕበሩ ካብ መጀመርታ ኣትሒዙ በተን ኣዝዩን ኣገደስቲ ዝኾና ናይ ኣገልግሎት ህያባት ዘዕጥቑን ዘሕይላን ዝነበረን ዘሎን። እቶም ኣገደስቲ ህያባት ሃዋርያት፡ ነብያት፡ ወንጌላውያን፡ ጓሶትን መምህራንን እዮም። ከምኡውን ነዘም ናይ ኣገልግሎት ህያባት (ኣፊሳት) ንምግሃድ ዝዓዩ ከም እኒ ግብረ ሓይሊ፡ ተአምራት፡ ፈውሲ፡ ቃል ፍልጠት፡ ቃል ጥበብ፡ ቋንቋታት፡ ምትርጓም ቋንቋታት፡ ምልላይ መናፍስቲ፡ ምምሕዳር፡ እምነት፡ ትንቢትን ካልእ ነዘም ዝኣመሰሉን እዮም። እዘም ህያባት እዚኣቶም ኣብዚ ዘመን እዚ ኣብ ምድርና ብምልኣት ከዓዩ ከምዝኸእሉን ከምዝግባእን ኣጸቢቐ ይኣምን እዩ። ብዘይ እዘም ኣገደስቲ ህያባት ድማ ማሕበር ናብ ምልኣት ክትመጽእ ከምዘይትኸእል፡ ልባዊ እምነተይን ኣብ ባይታ ዝዓየሉ ኣገልግሎተይን እዩ።

6. ነቶም ካህናት ኪኹኑ ብአምላኽ ዝተመደቡ ርእሲ ዝኹኖም ሊቀ-ካህን ንምድላው፡
እብ2፡17 3፡1

አምላኽ ህዝቡ ናይ መንግስቲ ክህነት ክረከብ ምኽሩ ስለዝነበረ እዩ ንደቂ እስርኤል ካብ ግብጺ ምስ ኣውጽኦም “ንንስኻትኩም ድማ መንግስቲ ካህናትን ቅዱስ ህዝብን ክትከውኑ ኢኹም።” ዝበሉሎም። ዘጸ19፡5 ነቶም ካህናት ድማ ዝመርሖም ሊቀ ካህን ከድልዮም ብግዲ እዩ። ነዚ ድማ ዋላ ኣብቲ ናይ ሕጊ ዘመን ከም በዓል ኣሮን ዝኣመሰሉ ይገብርዎ እንተነበሩ፡ እቲ ናቶም ኣገልግሎት ነቲ ክመጽእ ዘለዎ ናይ ክርስቶስ የሱስ ሊቀ ካህንነት ጽላሎቱ እዩ እሞ፡ ክርስቶስ ብስጋ ተወሊዱ ምስ መጸ፡ እሞ ከኣ ብስጋ መይቱ ብመንፈስ ህያው ምስ ኩነ፡ ከረኽብዎ እዮም ተገዲዶም። ከመይሲ እቲ ናይ ካብ መጀመርታ ዝነበረ ኽሪ ኣምላኽ ወዱ ሊቀ ካህን ከኸውን እዩ ነይሩ።

7. ስራሕ ሰይጣን ንምፍራስ፡ እብ2፡14 1ዮሃ3፡8

እቲ ብምኽንያት ውድቀት ሰብ ኣብ ምድሪ ዝሰልጠነ ስራሕ ዲያብሎስ ክፈርስ ኣምላኽ መደቡ እዩ። ነዚ ድማ ብወዱ ብክርስቶስ የሱስ ክፍጸም ስለዝመደበ ወዱ ናብ ምድሪ ከመጽእ እሞ ሰብ ክኸውን እዩ መሪጹ። ወዲ ኣምላኽ ክርስቶስ የሱስ ድማ ንስራሕ ዲያብሎስ ኣፈራሪሱ ነቲ ዓወት ነታ ስጋኡ ናይቲ ኹሉ ኣብ ኹሉ ዝመልእ ምልኣቱ ዝኹነት ማሕበር ሃባ።

8. መርገም ንምርሓቕ፡ ሮሜ5፡12 ገላ3፡14

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ሰብ በቲ ዝገበሮ ዓመጸ ናብ ርእሱ መርገም እኳ እንተምጽአ፡ እቲ ሓሳብ ኣምላኽ ግና ካብ መጀምርታ ከምኡ ኣይነበረን። ኣምላኽ ህዝቡ ብበረኽት ምሉእ ኩይኑ መግለጺ ሃብቲ ኣምላኽ ክኸውን ካብ መጀመርታ መደቡ ነይሩ። ነዚ ነገር እዚ ዝኸልኸል ናይ መርገም ሓይሊ ኣብ ህይወት ደቂ ሰባት ምስ ሰልጠነ ግና፡ ኣምላኽ ንሓይሊን ሕጊን መርገም መኸተምታ ክገብረሉ ንወዱ ናብ ምድሪ ለኣኹ። እቲ ካብ ኣቦ ተላኢኹ ዝመጸ ክርስቶስ የሱስ ድማ ንሓይሊ መርገም ካብ ሱሩ ብምውቃዕ፡ ነቶም ብእኡ ዝኣመኑ ዘበሉ ብበረኽትን ብልጽግናን ዝመላለሱሉ ደገ ክፈተሎም። ስለዚ ድማ ኢና ነፍስ ወከፍና ብክርስቶስ የሱስ ምድሓን ዝረኽብና ዘበልና በረኽት ኣብርሃም ስለዝምልከተና ድኽነት፡ ጉሰቁልና፡ ሕማም፡ መርገም፡ ውድቀት ዘይምልከተና።

9. ህይወት ምስ ተረፉ ንዝኣምን ኩሉ ንምሃቡ ዮሃ3፡16,36 10፡10

እቲ ምንጪ ኩሉ ህይወት ዝኹነ ኣምላኽ ንሱብ ካብቲ ዘለዎ ህይወት ከማቕሎ በቲ ኣባታዊ ለውሃቱ ምስ ፈተወ፡ ነዚ ዕማም እዚ ከስልጥ ወዱ ክርስቶስ የሱስ ብስጋ ተጋሂዱ። ስለዝኸነ ናይ ሕይወት ምስ ተረፉ ዝተማቕለ።

10. ንኣርነትን ምዝናንን ደቂ ሰባት ሉቃ4፡18

ኣርነት ውዳእ ምኽሪ ኣምላኽ እዩ። ስለዝኸነ ድማ እዩ ሰብ ነቲ ብኣምላኽ ዝርከብ ኣርነት መታን ከስተማቕር ንባርነት ሰብ ክቕንጥጥ ክርስቶስ የሱስ ብስጋ ናብ ምድሪ ዝመጸ። ሎሚ ካብ ምምጻእ ክርስቶስ ዝተላዕለ ኣርነት ነስተማቕር ስለዘሎና ክብሪ ነቲ ስሉስ ሓደ ኣምላኽ ይኹን።

ምዕራፍ ዓስርተ ሓደ

ብዘይካ ሓጢአት ብኩሉ ከምዚ ከማና እተፈተነ

“..ደጊም ብዘይ ሓጢአትሲ ብኩሉ ኸምዚ ኸማና እተፈተነ እዩ እምበር፡ ብድኻምና ኺድንግጸልና ዘይኸእል ሊቀ ኻህናት ዮብልናን...” አብ4፡14-15

እዛ ኣብ ላዕሊ ተጠቂሳ ዘላ ፍቕዲ ክርስቶስ የሱስ ብዘይ ሓጢአትሲ ብኩሉ ነገር ኸምዚ ኸማና ከም እተፈተነ እያ እተርእየና። ክርስቶስ የሱስ ብኹሉ ግብሩ ጻድቕ እዩ። ክርስቶስ ወዲ ህያው ኣምላኽ ብኩሉ መገዱ ፍጹም ከምዘነበረ ምሉእ መጽሓፍ ቅዱስን ኩሎም ሰባትን መስኪሮሙሉ እዮም። እስከ ቐጺልና ገለ ካብቶም ፍጹምነት ክርስቶስ የሱስ ዝመስከሩ ፍቕድታት ካብ መጽሓፍ ቅዱስ ንርኤ፡-

1. **መልክዕ ኣምላኽ ተባሂሉ፡** (2ቆሮ4፡4 ቈሎ፡15 2፡3) ክርስቶስ መልክዕ ኣምላኽ እዩ፡ መልክዕ ኣምላኽ ድማ ፍጹም እዩ። ቅዱስ ቃል ንክርስቶስ የሱስ መልክዕ ኣምላኽ ብምባሉ ነቲ ዘለዎ ቅድስና እዩ ዘረጋግጸልና።
2. **ኩሉ ምልኣት ኣብኡ ሓደረ፡** “ብዘሎ ምልኣት ኣብኡ ኺሓድር ኣቦ ሰሚርዎ ኣሎ...” ቈሎ፡19 ኣብዚ ክፍሊ እዚ ኣቦ ብምልኣት ኣብ ክርስቶስ ኺሓድር ብምስማሩ ፍጽምና ክርስቶስ የሱስ እዩ ዝገሃድ ዘሎ።
3. **ጻድቕ እዩ፡** (ኢሳ፡5 ዮሃ7፡18 2ቆሮ፡19) ክርስቶስ የሱስ ጻድቕ እዩ። እቲ ባህ ዜብል ድማ ንሱ ጻድቕ ጥራይ ዘይኩነስ፡ ንጽድቕ ብዙሓት ምንጪ ዝኾነ ጽድቂ ኣምላኽ እዩ። በዚ ድማ ንፍጽምና ክርስቶስ የሱስ ከነስተውዕል ንኸእል ኢና።
4. **ግፍዒ ኣይገበረን ተንኩል ድማ ኣይተረከቦን፡** “እኪይ ዘይገበረ ሓሶት ከኣ ኣብ ኣፉ ዘይተረበ ኸነሱሲ...” ኢሳ53፡9 ክርስቶስ የሱስ ከማና ኣብ ምድሪ ብስጋ እኳ ተመላሊሱ እንተኾነ፡ ፍጹም እዩ እሞ ከማናስ በደል ኣይተረከቦን።
5. **ብዘይ ሓጢአት ተመላለሰ፡** ምድራዊ ምምልላሳት ክርስቶስ የሱስ ካብ ሓጢአትን ግብሪ ስጋን ፍጹም ሓራ ዝወጸ እዩ ነይሩ። እዚ ኸኣ እዩ ክርስቶስ የሱስ ፍጹም እዩ ዘብለና ዘሎ። (ማቴ27፡3-4 ግ.ሃ13፡28)
6. **እሙን እዩ፡** ከምቲ ቅዱስ ቃል ዝብሎ ሰብ ኩሉ ሓሳዊ ኣምላኽ ጥራይ ሓቂን እሙንን እዩ። እቲ ፍጹም ኣምላኽ ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ ድማ ከም መጠን ኣምላኽ ኣብቲ ዝበሎ ዝነበር፡ ንቃሉ ዘይጠልም እሙን ኣምላኽ እዩ። (2ተሰ3፡3 2ጢሞ2፡13 ኡብ3፡2)

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

7. **ብጺጋን ሓቂን ምሉእ:** ክርስቶስ የሱስ እቲ ምስ ሓጢአት ምንም ሕብረት ዘይብሉ ምልኣት ጸጋ ኣምላኽን ሓቂን ሓዲርዎ እዩ፡ ኣብ ገጽ ምድሪ ተመላሊሱ። እዚ ኸኣ ንፍጽምና ክርስቶስ የሱስ ዓብይ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርትዖ እዩ። (ዮሃ1፡14,18 ቆሌ2፡3)
8. **ቅኑዕ ፈራዲ:** ደቂ ሰባት ከምቲ ዓይኖም ከምዝረኣዩ፡ እዝኖም ድማ ከምዝሰምዖ እዮም ዝፈርዱ። እቲ ብኸሉ ግብሩ ፍጹም ዝኾነ ጐይታናን መድሓኒናን ክርስቶስ የሱስ ግና ቅኑዕ ፈራዲ እዩ። ንሱ ፍርዱ ከምቲ ካብ ኣምላኽ ዝሰምዖ ብምጃኑ ፍጹም ጻድቕ እዩ። ዮሃ5፡30
9. **ኣብ ጊዜ መከራ ብፍምጽና ተመላለሰ:** ብዙሓት ሰባት ኣብ ጊዜ ጽንኩር ኩነታት ቅድስናአም ከጉድሉ ከለው እዮም ዝርኣዩ፡ እቲ ብኸሉ ግብሩ ጻድቕ ዝኾነ ጐይታ የሱስ ግና ዋላ ኣብቲ ዘይምቹእ ዝበሃል ጊዜን ቦታን ቅድስናኡ ምሉእ እዩ ነይሩ። እዚ ኸኣ እዩ እቲ ናይ ሓቂ ፍጽምና። እብ12፡10-12
10. **ሰባት ብዛዕባ ፍጽምናኡ መስኪሮም እዮም:** ብዙሓት ሰባት ነቲ ኣብ ክርስቶስ የሱስ ዘሎ ዝንጸባረቑ ቅድስና ካይመስከሩሉ ክሓልፍዎ ስለዘይኸኣሉ ንሱ ፍጹም ቅዱስ ምጁኑ ብኸናፍርዎ ከእመኑ ዮም ተገዲዶም። ገለ ካብቶም ዝመስከሩ ንምርኣዩ።
 - ጲላጦስ፡ ዮሃ19፡4
 - ሰበይቲ ጲላጦስ፡ ማቴ27፡19
 - ይሁዳ፡ ማቴ27፡4
 - እቲ ምስኡ እተሰቐለ ሰራቂ፡ ሉቃ23፡41
 - እቲ ሓለቃ ሚካኤል፡ ሉቃ23፡47

ብሕጽር ዝበለ መገዲ ነዚ ኣብ ላዕሊ ዝርኤናዮ ሓቂ ከንገልጽ

1. **የሱስ ክርስቶስ ሓጢአት ኣይፈልጥን።** “..ንሕና ብእኡ (ብክርስቶስ) ጽድቁ ኣምላኽ ምእንቲ ኸንከውን፡ ነነቲ ሓጢአት ዘይፈለገ ኣብ ክንዳና ሓጢአት ዝሮ።” 2ቆሮ5፡20-21 ካብ ደቂ ሰባት ማንም ሓጢአት ዘይፈልጥ የልቦን። ንሱ ግና ፍጹም ጻድቕ ኣምላኽ እዩ እሞ ሓጢአት ኣይፈልጥን።
2. **ሓጢአት ኣይገበረን።** “...ደጊም ብዘይ ሓጢአትሲ ብኸሉ ኸምዚ ኸማና እተፈተነ እዩ እምበር፡ ብድኻምና ኪድንግጸልና ዘይኸእል ሊቀ ኻህናት ዮበልናን እሞ...” እብ4፡14-15 “ንሱ (ክርስቶስ) ሓጢአት ዘይገበረ፡ ተንኲልውን ኣብ ኣፉ ዘይተረኸባ...” ሴፕ2፡22 ኣብ ታሪኽ ደቂ ሰባት ካብ ግብሪ ሓጢአት ዝሞለቐ ማንም የልቦን። ዋላ እቶም ብቅድስናአም ዝተመስከረሎም ናይ እምነት ኣቦታትውን ብሓጢአት ዝወደቹሉ እዋናት ከምዝነበረ ንፈልጥ። ክርስቶስ ግና በይኑ ካብ ሓጢአት ሓራ ዝኾነ ህይወት ሓዙ ተመላሊሱ። እዚ ኸኣ እዩ ፍጹም ጻድቕ ኣምላኽ ዘብሎ።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

3. ሓጢአት ዚበሃል የብሉን። “ንሱ ንሓጢአት ኬርሕቐኛ ኢሉ ኸም ተገልጻ ትፈልጡ ኢኹም። ኣብኡውን ኣጢአት የልቦን።” ጽሕፈተኛ 3:5 “..ገዛኢ እዛ ዓለም እዚኣ (ሰይጣን) ይመጽእ ኣሎ እም ኣባይ ሓንቲ እኳ የብሉን።” ዮሀ14:30 ኣምላኽ ስለዘይጸባጸብ ደኣ እምበር ሓጢአት ዘይብሉ ሰብ የልቦን። ዋላ እቲ ዳግም እተወልደ ሰብውን እንተኹነ ኣብ ትሕቲ ምሕረት ኣምላኽ ይመላለስ ስለዘሎ ደኣ እምበር ሓጢአት ስለዘይብሉ ኣይኮነን ጻድቕ ተሰምዩ። ክርስቶስ የሱስ ግና ሓጢአት ዝበሃል ዘይብሉ ፍጹም ጻድቕ ኣምላኽ እዩ።

ነዚ ምዕራፍ ንምዝዛም፡ ክርስቶስ የሱስ በዚ ኸሉ ዓበይቲ ናይ መጽሐፍ ቅዱስ መርትዖታት ኣብቲ ኣብ ገጽ ምድሪ እተመላለሰለን ሒደት ዓመታት ፍጹም እዩ ነይሩ። እዚ ኸኣ ነቲ ዘለዎ ኣምላኽነት እዩ ዘመልክተና። ከመይሲ ካብ ደቂ ሰባት ማንም ፍጹም ስለዘየልቦ። ክርስቶስውን ሰብ ጥራይ ኩይኑ እንተዝኸውን እዚ ኩሉ ምስ ኣምላኽ ዝዳረግ ፍጽምና ከህልዎ ኣይኸእልን እዩ። ሕጂ ግና ንሱ ፍጹም ኣምላኽ እዩ እም ቅዱስ እዩ።

ምዕራፍ ዓለርተ ክልተ

ክርስቶስ የሱስ ኣብ ብሉይ ኪዳን

“ናይ ዘለኣለም ህይወት በተን ጽሑፋት እትረኽቡ እናመሰግናኩም ትምርምርወን ኣሉኹም፡ ንሳተን ከኣ ብዛዕባይ እየን ዚምስክራ።” ዮሃ5፡39

ብዙሓት ፈሪሳውያንን ጸሓፍትን ነተን ኣብ ብሉይ ኪዳን እተጻሕፉ ጽሑፋት ከጠዋውይወን እኳ እንተፈተኑ፡ ክርስቶስ የሱስ ግና ኣብቲ ናይ ምድሪ ኣገልግሎቱ እተን ጽሑፋት ብዛዕባኡ ከምዝዛረባ እዩ መስኪሩ። እዚ ከኣ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ብሉይ ኪዳን ብብዙሕ መገዲ ገዛእ ርእሱ ስለዝገለጸ እዩ። ነቲ ናይ ብሉይ ኪዳን ጽሑፋት ኣብ እንምርምረሉ እዋን ክርስቶስ የሱስ ብብዙሕን ዘየማትእን መገዲ ተገሊጹ ከምዘሎ ንረኽቦ ሓቂ እዩ። ገላ ካብቲ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ብሉይ ኪዳን ዝተገልጸሎም ክፍልታት መጽሓፍ ቅዱስ ቐጻልና ክንርእ ኢና።

1. ኣብርሃም ንመዓልታት ክርስቶስ የሱስ ርእይዎን እዩ

“ኣቦኹም ኣብርሃም መዓልተይ ኪርኢ ተሐጎሰ፡ ረኣዮ እም ባህ በሎ።” ዮሃ8፡56 እዚ ብጣዕሚ ዘገርም ሓቂ እዩ። ከመይሲ ክርስቶስ የሱስ ብስጋ ካብ ዘርኢ ኣብርሃም እዩ፡ ኣብ መንጎ ኣብርሃምን እቲ ብስጋ እተገልጸ ክርስቶስን ድማ ናይ ኣርብዓን ክልተን ወለዶ ፍልልይ ኣሎ። (ማቴ1፡17) ይኹን ደኣ እምበር እዚ እናኩነ እቲ ሓቂ፡ ኣብርሃም ነቲ ድሕሪ ሞቱ እተወልደ ክርስቶስ ከምዝርኣዮ፡ እሞ ብምርኣዩ ከም እተሓጎሰ እዩ ቃል ኣምላኽ ዝነግረና። ብርግጽ እቲ ኣብ ድዋታት መምሬ ንኣብርሃም ገጽ ንገጽ እተገልጸሉ እግዚአብሔር ኣምላኽ ንሱ ጎይታ የሱስ ክርስቶስ እዩ እሞ ኣብርሃም ንክርስቶስ ርእይዎ እዩ። (ዘፍ18 ኣንብብ) እዚ ነቶም ማህጸን ማርያም መጀመርታ የሱስ ዝመስሎምን፡ ሓቂ ምቕባል ዝከብድምን ዕዙማት ጸላዕላዕ ዘብል እኳ እንተኹነ፡ ክርስቶስ የሱስ ግና ቅድሚ ብስጋ ምውላዱ ዝነበረ፡ ህይወ- ኣምላኽ ስለዝኹነ ንሕና ኣብዚ ቃል እዚ ንህይወትና ክንስርታ ኢና ንመርጽ።

2. ሙሴ ስለ ክርስቶስ መከራ ጸገበ

“ናብቲ ዓስበሊ ጠመተ እም ካብ መዝገብ ግብጽኦ ነቲ ጸርፊ ክርስቶስ ኣዝዩ ብዙሕ ሃብቲ ገይሩ ቆጸሮ።” ሉብ1፡26 እዚ ቃል እዚ ብዛዕባ ሙሴ ስለ ክርስቶስ መከራ ክጸግብ ምሕራዩ እዩ ዝነግረና። ሕጂውን ነስተውዕል ሙሴ ኣብቲ ዝነበረሉ ዘመን ክርስቶስ የሱስ ብስጋ ኣይተወልደን ነይሩ፡ ይኹን ደኣ እምበር ሙሴ ነቲ ብስጋ ጌና ዘይተወልደ ክርስቶስ የሱስ መከራ ክጸግበሉ ሓርዩ። እዚ ከኣ ክርስቶስ የሱስ ቅድሚ ብስጋ ምውላዱ ከምዝነበረን፡ ብዘሎ ክብሪ፡ ተኣዛዝነትን ዝግብእ ህይወ- ኣምላኽ ከምዝኹነ ዓብዩ መጽሓፍ ቅዱሳዊ መርትዖ እዩ። እዚ ባርያ ኣምላኽ ዝኹነ ሙሴ፡ ኣብ ከረን ሆሬብ ንመጀመርታ ጊዜ እተገልጸሉ መልኣኽን፡ ናብ ከንኣን ንህዝቡ ክመርሓሉ ዝሓረዮ ኣምላኽን መን ምጂኑ ኣጸቢቐ ስለ እተረድኤ እዩ፡ ንስለ እቲ ዝተገልጸሉ ጐይታ የሱስ ክርስቶስ መከራ ክጸግብ ዝሓረዩ (ዘጸ3 ኣንብብ)።

3. ደቂ እስራኤል ፈተንዎ

ነቲ ኣብ 1ቆሮ10:9-10 ተጻሒፉ ዘሎ ቃል ምስ እነስተውዕሎ ደቂ እስራኤል ነቲ ዝመርሖም ጐይታ ኣብ ምድረ ባዳ ስለዝፈተንዎ ብኣትማን ከምዝጠፍኡ ኢና ንርዳእ። “ከምቲ ገሊሓቶም ዝፈተንዎ እም ቦትማን ዝጠፍኡ ንክርስቶስ ኣይገፈትኖ።” ሕጂውን ክርስቶስ ብስጋ ኣብ ዘይተገልጸሉ እዋን እዩ ደቂ እስራኤል ንክርስቶስ ስለዝፈተንዎ ብኣትማን ዝጠፍኡ። ጳውሎስ ኣብ መልእኽቱ ደቂ እስራኤል ንክርስቶስ ከምዝፈተንዎ ክዛረብ ከሎ ነቲ ኣብ ዘሁ21:5-6 ዘሎ ቃል እዩ ከም መበገሲ ዝተጠቐመ። እዚ ሃዋርያ ንዝተበገሰሉ ቃል ክንርእዮ ከሎና ድማ ደቂ እስራኤል ዝፈተንዎ ንእግዚአብሄር ኣምላኽ ከምዝኸኑ ኢና ንርእዚ። እዚ ከኣ ክርስቶስ የሱስ እቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ብደቂ እስራኤል ዝተፈተነ እግዚአብሄር ኣምላኽ ምዃኑ እዩ ዘነጽረልና።

4. እቲ ንያእቆብ ዝተቃለሰ ሰብኣይ

ያእቆብ ኣብ ዘፍ32 ንኣምላኽን ሰብን ተቃሊሱ ስለዝሰዓረ፡ ኣምላኽ ስሙ እስራኤል ክብል ከምዝቀየረሉ ቅዱስ ቃል ይነግረና። ያእቆብ ምስቲ ኣምላኽን ሰብን ዝኸኑ ክርስቶስ የሱስ (1ጢዋ2:5) እዩ ተቓሊሱ ዝሰዓረ። ስለዚ እቲ ንያእቆብ እተቃለሰ ሰብኣይ እቲ ፍጹም ኣምላኽን ፍጹም ሰብን ዝኸኑ ክርስቶስ የሱስ እዩ።

5. ኣብ ማእከል ሓዊ ምስ ሃናንያን፡ ሚሻኤልን፡ ኣዛርያን ተመላለሰ

“ንሱ (ንጉሥ ነቡካድነጻር) ሽኡ እንሆ ኣነ ኣርባዕተ ፍቶሓት ሰባት ገለ እኳ ሽይተጐድኡ ኣብ ማእከል ሓዊ ኺመላለሱ እርኢ ኣሎኹ፡ ተርኢት እቲ ራብዓይ ድማ ወዲ ኣምላኽ (የሱስ) ይመስል ኢሉውን መለሰ።” ዳን3:25 እዞም ስለስተ ናይ እምነት ጀጋኑ ንካልእ ኣምላኽ ካብ ምምላኽ ናብ ጉህር ሓዊ ምእታው እዮም ሓሪዮም። እቲ ንጉስውን ናብ ሓዊ ክድርበዩ እኳ እንተገበረ፡ እቲ ንህዝቡ ኣብ ጊዜ ጽንኩር ኩነታት ዘይሓድግ፡ እኳ ደኣ ብህላዌኡ እናተጋህደ ህያውነቱ ዘመስክር፡ ንህዝቡ ዘክብር ኣምላኽ ግና ኣብ ማእከል ሓዊ ምስኦም ንረድኤቶም ክመላለስ ከሎ ኢና እንርእዚ። ንጉስውን ነቲ ብዓይኑ ዝርኣዮ ነገር ኣሉ ክብሎ ስለዘይኸኣለ ነቲ ዝርኣዮ ራብዓይ ኣካል ብከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ ክገልጽ ከሎ ኢና ንርእዚ። ብርግጽ እቲ ወዲ ኣምላኽ እተባህለ ንሱ ክርስቶስ የሱስ እዩ። ኣቱም ሰባት ኣብ ዝሃለና ንሃሉ ኩሉ ሳዕ ምሳና ዝኸኑ ህያው የሱስ ኢና እም እነምልኽ ባህ ክብለና ይግባእ።

6. ከውሒ

ሙሴ ብበትሪ ምስ ሃረሞ ደቂ እስራኤል ካብ ጽምኢ መታን ክናገፉ ማይ ዝሃበም ከውሒ ክርስቶስ የሱስ እዩ። “ከሃቶምውን እቲ ሓደ መንፈሳዊ መስተ ሰተዩ። ካብቲ ዚሰዕቦም ዝነበረ መንፈሳዊ ኸውሒ ሰተዮም እዮም እም እቲ ኸውሒ እቲ ሽኡ ክርስቶስ እዩ።” ቆሮ10:4 ምስ ዘጸ17:6 ኣንብብ። ሙሴ ነቲ ከውሒ ምስ ሃረሞ እቲ ከውሒ ማይ ሂብዎም እዩ። እዚ ነቲ ከመጽእ ዘለዎ ጽላሎቱ ስለዝኸኑ፡ ክርስቶስ የሱስ ኣብ ክንዲ ሓጢአትና ቆሲሉን ተከትኪቱን ብመከራ ተሓምሺሹ ሞይቱ እዩ። የሱስ ኣብ ክንዲ ደቂ ሰባት መከራ ስለዝጸገበ ንዝደልዮን ዝቅበሎን ኩሉ ህይወት ዘለኣለም መታን ክህበም ህያው ዝኸኑ ማይ ህይወት ዘፈልፍል ዘለኣለማዊ ከውሒ እዩ። ንመንፈሳዊ ዕቢትን

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ብርታዔን ዝኸውን መዓርን (ግሉጽ ቃል) ዘይቲ (ሓይሊ መንፈስ ቅዱስ) ኣብዚ ህያው ከውሒ እዩ ዚርከብ። “...ካብ ከውሒ መዓር ኣምጸዮ፡ ካብ ተረር ከውሒ ኸኣ ዘይቲ።” ዘዳ32፡13 እዚ ከውሒ እዚ ጽኑዕን ዘለኣለማዊን መዕቐቢ እዩ እሞ፡ ነፍሲ ወከፍና ከምቲ ንስሪ ቤቱ ኣብ ከውሒ ዝገብር እሞ እዲንቱ ከሳዕ ርሑቕ ከማዕድዋ ዝኸእላ፡ መንፈሳዊ ኣዲንትና ክበርህ ኣብኡ ንንበር። (እዮ39፡27-30 ምሳ30፡26 መዝ18፡1)

7. ማና

ማና ደቂ እስራኤል በሊዖም ብህይወት መታን ክነብሩሉ ካብ ሰማይ ካብ እግዚአብሄር ኣምላኽ ዝተዋህበም መግቢ እዩ። እዚ ከኣ ነቲ ካብ ሰማይ ዝመጸ ናይ ህይወት እንጌራ ዝኹነ ክርስቶስ የሱስ እዩ ዚውክል። ክርስቶስ የሱስ እቲ ሓቕኛ ካብ ሰማይ ዝመጸ ናይ ህይወት ማና እዩ። (ዮሃ6፡22-59) ስለዚ ድማ ኢና ክርስቶስ የሱስ ኣብ ብሉይ ኪዳን ከም ማና ተገሊጹ እዩ ንብል ዘሎና።

8. ያእቆብ ገጽ ንገጽ ዝርአዮ ክርስቶስ የሱስ እዩ

“ያእቆብ ከኣ ንኣምላኽ ገጽ ንገጽ ርእየዮ ስዮ እሞ ነፍሰይውን ድሒና ኢዮ ኢሉ ሰም እታ ቦታ እቲኣ ጴጌኤል ኣውጽኣላ።” ዘዳ32፡30

ቃል ኣምላኽ ኣብ እተፈላለየ ቦታ እግዚአብሄር ኣቦ ከምዘይርኤን ንኣቦ ዝረአዮ ከምዘየሎ ይነግረና።

ኹብ ርእየኒ ብህይወት ኣይነብርን እዩ እሞ ገጹ ክትርኢ ኣይትኸእልን ኢኻ ድማ በለ። ዘዳ33፡20

“ኣደ እኳ ንኣምላኽ ዝረአዮ የልቦን እቲ ኣብ ሕቕፊ ኣበኡ ዘሎ ሓደ ወዲ ንሱ ኣግህዶ።” ዮሃ1፡18

“በጀካ እቲ ኻብ ኣምላኽ ዝኹነ ነቦ ዝረአዮ የልቦን።” ዮሃ6፡46

ብርክት ዝበለ ፍቕድታት ክንርኢ ዝከኣል እኳ እንተኹነ፡ እዘን ኣብ ላዕሊ ዝርኤናየን ፍቕድታት ይኣኸላና። እዘን ፍቕድታት እግዚአብሄር ኣቦ ንማንም ከምዘይተርአዮ እዩ ዝነግረና። ነታ ኣብ ዘዳ32፡30 ተገሊጹ ዘሎ ቃል ምስ ንርእዮ ግና፡ ያእቆብ ንኣምላኽ ገጽ ንገጽ ከምዝርአዮ ኢና ነንብብ። ስለዚ እቲ ንያእቆብ ዝተራእየ ኣምላኽ እግዚአብሄር ኣቦ ክኸውን ኣይኸእልን እዩ፡ ንሱ ወዲ ኣምላኽ ዝኹነ ክርስቶስ የሱስ እዩ።

9. መልኣኽ ኣምላኽ

ኣብ ብሉይ ኪዳን ካብ ዘፍጥረት ከሳዕ ትንቢት ሚልክያስ፡ ክርስቶስ የሱስ ከም መልኣኽ ኣምላኽ ኣብ ታሪኽ ደቂ እስራኤል ልኡኽ እግዚአብሄርን መድሓኒኦምን፡ ከም እግዚአብሄር ባዕሉን ኩይኑ ተደጋግሚ ተገሊጹ እዩ። ገለ ገለ እቲ ኣብኡም ዘሎ ጸልማት ከይቅላዕ መታን ነቲ ሓቂ ክቐበሉ ዘይደልዩ ሰባትን እምነታትን፡ ‘ንመላእኸቲ ናይ ጸጋ ሰግደት ይግግእ እዩ ዝብል ዘይመጽሓፍ ቅዱሳዊ ምህርኡም ተቐባልነት ክረክቡሉ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

'ክርስቶስ መልአኸ ዝተሰመየሉ ክፍሊ መጽሐፍ ቅዱስ የልቦን' ዝብል ፍረ ዘይበሉ ስጋዊ ስነ ሞገት ብምቕርብ፡ ነዚ ትምህርቲ ኣይቅበልዎን። ይኹን ደኣ እምበር ንሕናስ ምስቲ ቃል ከንውግን መሪጽና ኢና እሞ፡ ክርስቶስ የሱስ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ከም መልአኸ ተገሊጹ እዩ ኣብ ዝብል ብርሃን ሓቂ ንህይወትና ንስርታ ኣሎና። ኣብነት ከንወስድ እንተድኣ ኣድልዩ ቃል ኣምላኽ ንክርስቶስ የሱስ ኣብ ሚልክ3፡1 መልአኸ ኣምላኽ ኢሉ ይጽውዖ። 'እንሆ ኣነ ልኡኸይ (ነብዩ ዮሃንስ) እልእኸ ኣሎኹ፡ ንሱ ቐቅድመይ መገዳ ኺጸርግ እዩ። ብኡብኡ ኸኣ እቲ እትደልይዎ ጐይታ (የሱስ ክርስቶስ) ናብ መቐደሱ ኺመጽእ እዩ፡ እቲ እትናፍቕዎ መልአኸ ቃል ኪዳን (ክርስቶስ የሱስ) እንሆ ይመጽእ ኣሎ፡ ይብል እግዚአብሄር ጐይታ ሰራዊት።" መልአኸ ማለት ሓደ ኣኸናፍ ዘለዎ መንፈሳዊ ፍጡር ማለት ዘይኩነስ ልኡኸ ማለት እዩ። ክርስቶስ የሱስ ከኣ ካብ ኣቦ ተላኢኩ ናብ ምድሪ ዝመጸ ስለዝኹነ ልኡኸ እዩ።(ዮሃ6፡38, 12፡49-50 ኣንብብ) ብዛዕባ እዚ ኣብዚ ዝቐጽል ምዕራፍ ብስፍሕ ዝበለ መገዲ ከንርኢ ኢና።

ምዕራፍ ዓሰርተ ሰለስተ

ክርስቶስ የሱስ መልአኸ አምላኽ

አብ ብሉይ ኪዳን ክርስቶስ የሱስ ብብዙሕ መገዲ ከምእተገልጸ አብ ትምህርትና ርኢና ኣሎና። ካብቶም ብብዙሕ መገድታት ዝተገልጸሎም ሓዲ መገዲ ኸኣ መልአኸ አምላኽ ኮይኑ እዩ ተገሊጹ። ክርስቶስ ከምቶም ካልኣት መላእኽቲ ዘይኮነስ፡ ብኩሉ መዳይ ካብኣም ዝበልጽ፡ ንሶም ብኩሉ ነገር ዝግዝእዎን፡ ብሉጽ መልአኸ አምላኽ ኮይኑ ገዛእ ርእሱ አብ ብሉይ ኪዳን ገሊጹ እዩ። ብርግጽ ምስቲ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ምህር ከንሰማማዕ እንተድኣ መሪጽና ንሱ አብ ቃሉ ማዕረ አምላኽ ዝኾነ መልአኸ አምላኽ ኮይኑ ተገሊጹ ኢና ንረኽቦ። እስከ ቐጺልና ካብቲ ክርስቶስ የሱስ ከም መልአኸ አምላኽ ዝተገልጸሎም እሞ ዘከናወናም አምላኽዊ ተግባራት ንርኤ፡-

1. ምግላጽ

አብ ማእከል ቁጥቋጥ መልአኸ አምላኽ ንሙሴ ከምእተገልጸሉ ቃል አምላኽ አብ ዘጸ3፡2 ይነግረና። ሙሴ ነቲ ዝርእዮ ነገር ኣጸቢቐ፤ ክርእዮ ናብታ ቁጥቋጥ ምስቀረብ አብ ፍቅዲ 4 ናይታ ምዕራፍ 'እግዚአብሄር ድማ ኪርኢ ኽም ዝቐረበ ምስ ረኣዮ አምላኽ ካብ ማእከል እታ ቁጥቋጥ ሙሴ፡ ሙሴ ኢሉ ጸውዖ..” ዚብል ቃል ነንብብ። ስለዚ መልአኸ ተራእይዎ አምላኽ ካብ ተዛረቦ፡ እቲ ንሙሴ ዝተራእዮ መልአኽ ንሱ ባዕሉ እቲ ድሒሩ እተዛረቦ አምላኽ እዩ ማለት እዩ። እዚ አምላኽ እዚ ድሕር ኢሉ 'ኣነ አምላኽ ኣቦታትካ እየ' ይብሎ። (ዘጸ3፡6,14) ስለዚ እዚ ንሙሴ እተገልጸሉ እሞ አምላኽ አብርሃም፡ ይስሃቅ፡ ያእቆብ እየ ብምባል ብስም አምላኽ እተገልጸሉ እቲ ዘሎን ዝነበረን ዝለላኣለም ዝነበርን ህያው አምላኽ ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ እዩ።

2. ምልአኽ

አብ ተመሳሳሊ ኣጋጣሚ እቲ መልአኽ ንሙሴ አብ እተገልጸሉ እዋን፡ ንደቂ እስራኤል ካብ ባርነት ግብጺ ኣውጺኡ ናብታ ናይ ተስፋ ምድሪ ከእትወም ንሙሴ ልኢኸዎ እዩ። (ዘጸ3፡7-8) ከምኡውን እዚ መልአኽ እዚ ንሲምሶንን ንጊዴወንን ልኢኸወም እዩ። (መሳ6፡11-23 13፡1-21) ካብ መላእኽቲ ማንም ብስልጣን ክልእኽ ዝኸለል የልቦን። እዚ መልአኽ እዚ ግና ይልእኽ ኣሎ። እዚ ከኣ እዚ መልአኽ እዚ ማዕረ አምላኽ ተኣዛዝነትን ኣኽብርትን ዝግብኡ ብምጃን እዩ። ነቲ አብ ሓድሽ ኪዳን ሰፊሩ ዘሎ ቃል ብምስትውዓል ምስ ኣነንብቦ፡ ጎይታ የሱስ ንኣና ንደቀመዛሙርቱ ነቶም አብ ባርነት ሰይጣንን ሓጢአትን ዘለው ብወንጌል ሓራ ከነውጽኦም ከም ዝለእኸና ኢና ነንብብ። (ማቴ28፡19-20 ዮሃ20፡21)

3. ምሕላው

እቲ ናይዚ መልአኽ ናይ ምሕላው ኣገልግሎት አብ መዝሙር ዳዊት ጽቡቕ ገይሩ ተገሊጹ ኣሎ። “መልአኽ ኣግዚአብሄር ኣብ ዙርያ እቶም ዝፈረህዎ ይሰፍር ዮናግሬም ከኣ እዩ።”

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

መዝ34:7 እዚ መልአኽ እዚ ኩሉ ፍርሃትን ስንባድን ዝግብኡ ፍሉይ መልአኽ እዩ። ከምቲ ንመብዛሕትና ብዛዕባ መላእኽቲ ከንሓሰብ ኣንከሎና ናብ ኣእምሮና ዝመጽልና ተራ መላእኽቲ ኣይኮነን እዚ መልአኽ እዚ። ንሱ እቲ ንህዝቡ ዝሕሉ ዘለኣለማዊ ኣምላኽ ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ። “ንሱ ባዕሉ ኣይኩሓድግካን ዕሽሽውን ከቶ ኣይብለካን እየ ኢሉ እዩ እሞ... ስለዚ ተቢዕና እግዚኣብሄር ረዳእየይ እዩ እሞ ኣይከፈርህን እየ ሰብካ እንታይ ከይገብረኒ ንበል።” ኦብ3:5-6

4. ካብ ኩሉ ኸፉኣ ምድኣን

ያእቆብ ከመውት ኣብ ኣጋ ሞቱ ካብ ዝተዛረበን ዘረባታት ‘ኣቲ ኻብ ሹሉ ኸፉኣ ዘድሓነኒ መልአኽ፡ ንሱ ነዘም ደቂ እዚእም ይባርኽ።’ ዝበል ይርኽቦ። ዘፍ48:16 ያእቆብ ኣብዚ ስፍራ እዚ መልአኽ ናይ ኣምላኽ ካብ ኩሉ ክፉኣ ከምዘድሓና እዩ ዝዛረብ ዘሎ። እዚ ንያእቆብ ካብ ሹሉ ኸፉኣ ዘድሓኖ መልአኽ ድማ እቲ ንህዝቡ ዝብጀ፡ ሓላዊና፡ መድሓኒና ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ እዩ።

5. በረኽት የሕሊፉ (ባሪኹ)

‘ኣቲ ኻብ ሹሉ ኸፉኣ ዘድሓነኒ መልአኽ፡ ንሱ ነዘም ደቂ እዚእም ይባርኽ።’ ዘፍ48:16 እዚ ቃል እዚ ከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ ብያእቆብ እተነግረ ቃል እዩ። ያእቆብ ንደቂ በዚ መልአኽ እዚ ከባረኹ እዩ ዝምርቆም ዘሎ። ካብ መላእኽቲ ኣምላኽ ብስሙ ክንባረኽሉ ዝተዋህበና መልአኽ የልቦን። ስለዚ እዚ መልአኽ እዚ እቲ ምንጪ ኩሉ በረኽት ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ እዩ።

6. ምምላድ

እዚ ብዛዕብኡ እንዛረበሉ ዘሎና መልአኽ ኣምላኽ፡ ደቂ እስራኤል ብጸላእቶም ኣብ ዝጭነቑሉ ጊዜ የማልደሎም ከምዝነበረ ቅዱስ ቃል ብንጹር ኣስፈርዎ ኣሎ። “ሸሁ እቲ መልአኽ እግዚኣብሄር ዎ እግዚኣብሄር ጐይታ ሰራዊት ነዘን በተን ሰብዓ ዓመት እተቐጣዕካየን የሩሳሌምን ከተማታት ይሁዳን ከሳዕ መኣዝ ኢኻ ዘይትምሕረን ኢሉ መለሰ። እግዚኣብሄር ነቲ ምሳይ ዚዛረብ ዝነበረ መልአኽ ብጽቡቕ ቃላትን ብዜጸናንዕ ቃላትን መለሰሉ።” ዘካ12-13 ኣምላኽ እዚ መልአኽ እዚ ብምምላድ ናብኡ ምስ ቐረበ፡ ብጹቡቕን ዜጸናንዕን ቃላት ከምዝመለሰሉ ነስተውዕል። እዚ ከኣ ነቲ ናይዚ መልአኽ ናይ ምምላድ ኣገልግሎት ኣምላኽ ከምዝሰመሮ እዩ ዘርእየና።

ኣብ ምሉእ መጽሐፍ ቅዱስ ብዘይካ እዚ መልአኽ እዚ ካልኣት መላእኽቲ ነዚ ናይ ምምላድ ተግባር ከፍጽምዎ ኣይኸእሉን፡ ኣይተዋህቦምን። ንሱ ግና እቲ ቅድሚ ብስጋ ናብዛ ምድሪ ምግላጹ ከም መልአኽ ኣምላኽ ኩይኑ ዝተገልጸ ክርስቶስ የሱስ እዩ እሞ ነቲ ናይ ምምላድ ተግባር ከኸናውኖ ክኢሉ እዩ። ክርስቶስ የሱስ ናትና ሊቀ ካህን እዩ። (ኦብ3:1) ስለዝኾነ ድማ ስሌና ናብ እግዚብሄር ኣብ የማልድ፡ እስከ ገለ ካብ መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ንብሎ ዘሎና ንርኤ። “ስለዚ ድማ ነቶም ብእኡ (ክርስቶስ የሱስ) ኣቢሎም ናብ ኣምላኽ ዝመጹ ኩሉ ጊዜ ምእንታኣም ኪልምን ዚነበር ስለ ዝኾነ ፈጹሙ ኪድሕንም ይኸእል እዩ።” ኦብ7:25 “...እቲ ዝኹንን መን እዩ ክርስቶስ የሱስ እቲ ዝሞተ፡ ኤረ ኻብ ምውታት እኳ ዝተንሰኤ ኣብ የማን ኣምላኽ ከይኮውን ምእንታና

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ዚልምን ዘሎ እዩ።” ሮሜ8:34 “...ጠቢቅ ኣብ ኣቦ ኣሎና፡ ንሱ የሱስ ክርስቶስ እቲ ጻድቕ እዩ።” ጽሑፍ 1 “...እቲ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ዘሎ ማእከላይውን እቲ ሰብ ክርስቶስ የሱስ ሓዲ ቢይኑ እዩ።” 1ጢሞ2:5

7. ጠቢቃ ምዃን?

ኣብ ትንቢት ዘካርያስ እዚ መልእኽ እዚ ነቲ ብግብሩ ፍጹም ዘይኮነ ሊቀ ኻህናት እያሱ ካብ ክሲ ሰይጣን ከምተጣበቐሉ ተጻሒፉ ኣሎ። (ዘካርያ1-7 ኣንብብ) እዚ ከኣ እዚ መልእኽ እዚ ጠቢቅ ህዝቡ ከምዝኹነ እዩ ዘርእየና። እቲ ባህ ዘብል እዚ ጠቢቅ ህዝቡ ዝኹነ መልእኽ እቲ ጻድቕ ዝኹነ ክርስቶስ የሱስ ምዃኑ እዩ። “...ጠቢቅ ኣብ ኣቦ ኣሎና፡ ንሱ የሱስ ክርስቶስ እቲ ጻድቕ እዩ።” ጽሑፍ 2:1-2

8. መጻናገዒ

መልእኽ ኣምላኽ ነታ ካብ ቤት ጉይታኣ ኣብርሃም ዝተሰገገገት እሞ ኣብ ምድረበዳ ኮለል ትብል ንዝነበረት ኣጋር ረኺቡ ነቲ ውሉድ ዓብዬ ዘርኢ ከምዝገብሮ ተስፋ ብምሃብ ከምዘጸናገዒ ቅዱስ ቃል ይነግረና። (ዘፍ16:7-13 ኣንብብ) እዚ መልእኽ እዚ ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣጋር ንትርኽቦም ብዙሓት ጥራይ ዘይኮነስ ኣብ ዘምንናውን ብምጽንናዕን በረኽትን ናብዛ ምድሪ ብምምጻእ ነቶም እተደርበዩ ኣጸናኒዕዎምን የጸናንዮም ከምዘሎ ኢና ንፈልጥ። (ዮሃ9:35-38 16:1-4) ንሱ ኣምላኽ ኩሉ ምጽንናዕን ጸጋን እዩ እሞ ከብሪ ዘበለ ንእኡ ይኹን።

9. ዘርኢ ዘብዝሕ መልእኽ

እዚ መልእኽ እዚ ንኣጋር ምስተራኽባ “..ንዘርእኺ ካብ ምብዛሉ ዝተላዕለ ኪቐጸር ክሳብ ዘይኸእል ኣዝየ ከብዝሉ እየ..” ከምዝበላ ነቲ ኣብ ዘፍ16:10 እተጻሓፈ ቃል ምስ ንርእዮ ንረኽቦ ሓቂ እዩ። ዘርኢ ምብዛሕ፡ ማሕጸን ምኽፋት፡ ወለዶ ምፍጥስ.. ናይ እግዚአብሔር ናይ ቦይኑ ስራሕ እዩ። እዚ መልእኽ ከኣ ዘርኢ ከብዝሕ ከምዝኸእል ኣብ ቅዱስ ቃል ተጻሒፉ፡ ብግብሪ ድማ ዘርኢ ኣጋር በዚሑ። መላእኽቲ ዘርኢ ናይ ምብዛሕ ዓቕሚን ክእለትን ስራሕን ስልጣንን ካብ ዘይብሎም፡ እዚ መልእኽ ድማ “ንዘርእኺ ከብዝሉ እየ” ካብ በለ ንሓድሕዱ ኣይገራጮን ዶ ብፍጹም ኣይገራጮን። ከመይሲ እዚ ዘርኢ ናይ ምብዛሕ ዓቕሚን ክእለትን ዘለዎ መልእኽ እቲ ኣምላኽ ዝኹነ ክርስቶስ የሱስ ደኣ እምበር ሓዲ ተራ መልእኽ ስለዘይኮነ። ብሉኣላዊ ሓይሉ ማሕጸን ሳራ ዝኸፈተ ጉይታ ንሱ ኣብዚ ዘመን እዚውን ህያው እዩ።

10. ፍርዲ

ሰይጣን ንዳዊት ንህዝቢ እስራኤል ብምቁጻር ንኣምላኹ ከብድል ከምዝገበሮ እሞ፡ እግዚአብሔር ኣምላኽ ድማ ከም ግብረ መልሲ በደል ዳዊት ንመልእኹ ንየሩሳሌም ከጥፍኦ ከምዝለኣኹ መጽሐፍ ቅዱስ ኣብ 1ዜና21:1,14-16 ይነግረና። እዚ መልእኽ ፈራዲ እዩ። እዚ ከኣ ምስቲ ኣብቲ ዓብዬ ናይ ጥፍኣት ዘመን ክርስቶስ የሱስ ንደቂ እስራኤል ይኹን ንኩሉም ኣህዛብ ክፈርድ ዝመጽእ ምዃኑ ከነጻጽሮ ከሎና፡ እዚ መልእኽ እዚ ባዕሉ እቲ ፈራዲ ኩሉ ዝኹነ ክርስቶስ የሱስ እዩ ናብ ዝብል መደምደምታ ከይንበጽሕ ዝኸልከለና የልቦን። (ማቴ24:44-51 2ተሰ1:5-10)

11. መላእክቲ ዝእዘዝዎ መልአኽ

“ንጎሳቶም (መላእክቲ) ድማ ነቲ ኣብ ማእከል ኣእዋም ጸጾ ደው ዝበለ መልአኽ እግዚአብሄር ንሕና ንምድሪ ዞርናያ እንሆ ኸኣ ኩላ ምድሪ ሰቕ ኢላ ዐሪፋ ኣላ ኢሎም መለሱሉ።” ዘባ፡11 “እቲ መልአክ ከኣ ነቶም ኣብ ቅድሚኡ ጄይዋም ዝነበሩ ነቲ ረሳሕ ከዳውንቲ ኻብኡ (ካብ ኢየሱስ) ኣልዕልዎ ኢሉ መለሰሎም።... ንጎሳቶም ድማ ኣብ ርእሱ ጽሩይ መጠምጠምያ ጠምጠሙሉ ከዳውንቲውን ከደንዎ። ዘባ፡4-5 ኣብዘን ክልተ ፍቕድታት እቶም መላእክቲ በቲ ሓደን ፍሉይን ዝኹነ መልአኽ ተማእዚዞም ይኹዱ ከምዘለው ነስተውዕል። እዚ መልአኽ ከምቶም ካልኣት ተራ መልአኽ ኣይኩነን። ምኽንያቱ ንሱ ንመላእክቲ ክእዝዝ ዝኸለል፡ ንጎሳቶምን ዝእዘዝዎ ፍሉይ መልአኽ ስለዝኹነ። ነቲ ኣብ ሓድሽ ኪዳንውን ብዛዕባ እዚ መልአኽ ማለት ክርስቶስ የሱስ እተጻሕፈ በቲ ተጻሒፉሉ ዘሎ መንፈስ ከምዘለዎ ክንርድኦ እንተድኣ መሪጺና፡ መላእክቲ ዝእዘዝዎ መልአኽ ኣሎ ዝብል ሓቂ ብዙሕ ኣየገርመናን። ምኽንያቱ መላእክቲ ንክርስቶስ የሱስ ከምዝእዘዝዎን ከምዘሰግዱሉን ኣብ ቃል ኣምላኽ ተገሊጹ ስለዘሎ። “ከም ብሓድሻ ድማ ነቲ በኹሪ (ክርስቶስ የሱስ) ናብ ዓለም ኪእትዎ ኸሎ፡ ኩላቶም መላእክቲ ኣምላኽ ይሰንዱሉ ይብል።” እብ፡6

12. መንክር ዝስሙ መልአኽ

ሓዲ እዋን መልአኽ ኣምላኽ ንስድራቤት ሲምሶን ምስተገልጸሎም ኣቦ ሲምሶን ማኖኣ 'ስምካ መን እየ' ኢሉ ከምዝሓተቶ እሞ እቲ መልአኽውን '..ስመይ መንክር እየ..' ኢሉ ከምዝመለሰሉ ኣብ መሳፃ፡18 ተጻሒፉ ኣሎ። “እቲ መልአኽ እግዚአብሄር ከኣ ሰለምንታይክ ሰመይ እትሓተት ንሱ መንክር እየ በሎ።” ጸዛ ኣብዛ ፍቕዲ ተገሊጹ ዘላ መንክር ትብል ቃል እዚኣ ኣብ ዝተፈላለዩ ናይ እንግሊዝኛ ትርጉማት ናይ መጽሐፍ ቅዱስ እስከ ንርኣያ እሞ ናብቲ ዝደለናዮ ሓሳብ ክንምለስ። 'And the angel of the LORD said unto him, Why askest thou thus after my name, **seeing it is secret**' (kjv) 'He replied, "Why do you ask my name **it is beyond understanding**." (niv) ከምዚ ዝርኡናዮ እዞም ናይ እንግሊዝኛ ትርጉማት “ምስጢር፡ ልዕሊ ምርጻእ፡” ብዝብል እየም ገሊጾማ ዘለው።

እቲ ዝተመሓየሸ ትርጉም ትግርኛውን ነታ መንክር ትብል ቃል 'መስተንክር' ብዝብል ቃል ኣሎ። እቲ በኹሪ ናይ እብራይስጥ መጽሐፍ ምስንርእዮ ድማ 'ፒሊ፡ ፓውሎ' ('*pil-ee*', *paw-lee*) ምስታ 'ግሩም' ትብል ናይ ክርስቶስ የሱስ ስም ሓዲ እያ። እዚ ከኣ እቲ መልአኽን የሱስ ክርስቶስን ሓዲ ከምዝኹኑ እዩ ዘረድኣና። እዚ '*pil-ee*', *paw-lee*' ('ፒሊ' ወይ ከኣ 'ፓውሎ') ትብል ናይ እብራይስጥ ቃል ቐጥታዊ ትርጉማ 'ሚስጥር፡ ዘደንቕ፡ ግሩም፡ ዘይተመርማራ..' (Remarkable, secret, wonderful) ዚብል እዩ። ከምዚ ዓይነት ስም ዘለዎ መልአኽ ድማ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ዋላ ሓዲ የልቦን። ስለዚ እዚ መልአኽ እዚ እቲ ኣብ ኢሳይ፡6 'ግሩም' (wonderful)፡ መከር (counselor) ብርቓዕ ኣምላኽ (the mighty God)፡ ኣቦ ዘለኣለም (the everlasting Father)፡ መስፍን ሰላም (the prince of peace) እተባህለሉ ወዲ ኣምላኽ ዝኹነ ክርስቶስ የሱስ እዩ።

13. አበሳ ዝሓድግ መልኣኸ

“እቲ መልኣኸ ከኣ...ንእኡ (ንእያሱ) ርኤ ኣበሳኻ ኣውጽኦልካ ብሉጽ ከዳውንቲውን ከደንኩኻ በሎ” ዘካ3፡4 እዚ ኣገዩ ባህ ዘብልን ምቅባሉ ግብኣ ዝኸነ ትኹል ቃል እዩ። እዚ ኣብዚ ክፍሊ መጽሐፍ ቅዱስ ተገሊጹ ዘሎ መልኣኸ ኣምላኽ ኣበሳ ከርሕቐ ስልጣን ዘለዎ መልኣኸ እዩ። በዚ ከኣ ካብ ኩሎም መላእክቲ ፍልይ ዝበለ መልኣኸ ከምዝኸነ ንርዳእ። እቶም ኣብ ምሉእ መጽሐፍ ቅዱስ ዝተጠቀሱ መላእኸቲ፡ ከምዚ መልኣኸ እዚ ኣበሳ ናይ ምርሓቕ፡ ናይ ምድምሳስ ስልጣን የብሎምን። ንኣብነት እንተወሲድና ካብቶም ኣብ ትንቢት ኢሳያስ ምዕራፍ ሸዱሽተ ተገሊጾም እንረኽቦም መላእኸቲ (ሱራፌላት) ኣደ ንኢሳያስ ብእግዚኣብሄር ተኣዚዙ ቡቲ ዝቅድስ ጓህሪ ኹብቲ መስውኢ ብጉጤት ወሲዱ ኣፉ ምስ ተንኮየ “እጋሆ እዚ ንኸናፍርካ ተንከዮ። ኣበሳኻ ረሓቐልካ። ሓጢኣትካውን ጸረየልካ” ደኣ እምበር “ኣጽረኩልካ” ኣይበሎን። እዚ ኣብ ዘካርያስ ተገሊጹ ንረኽቦ መልኣኸ ግና ወዲ ኣምላኽ ክርስቶስ የሱስ ስለዝኸነ ሓጢኣት ናይ ምሕዳግ ምሉእ ስልጣን ከምዘለዎ እዩ ብግህዶ ዝዛረብ ዘሎ። ከምቲ ኣቐዲምና ኣብ መጽናዕትና ዝርኤናየ የሱስ ብስጋ ዝተጋህደ ኣምላኽ ስለዝኸነ ሓጢኣት ከሓድግ ምሉእ ስልጣን ኣለዎ። (ማቴ1፡21 9፡6 ማር2፡5 ሉቃ5፡20 ቆሌ3፡13 ዮሃ1፡29-34 ተመልከት)

14. ንእያሱ ኣብ ቅድሚኡ ሳእኑ ከውጽእ ዝኣዘዞ መልኣኸ

መልኣኸ ኣምላኽ ንሙሴን እያሱን ኣብ እተፈላለየ እዋናት ምስተጓነፎም ኣሳእኖም ካብ ኣኢጋሮም ከውጽኡ እዩ ኣዚዝዎም። ንሙሴ ኣብ ዘጸኣት ሳልሳይ ምዕራፍ ከም መልኣኸ ዝተራእዮ እሞ ደሓር ግና ኣምላኽ ኣቦታቱ ምዃኑ ዝተገልጸሉ ኣምላኽ ሳእኑ ካብ ኣኢጋሩ ከውጽእ ኣዚዝዎ፡ ሙሴውን ነዚ ቃል ከምዘለዎ እዩ ኣተግቢርዎ። እቲ ቦታ ካብቲ እቲ ቅዱስን ህያው ዘለኣለማውን ዝኸነ መልኣኸ ኣምላኽ (ክርስቶስ) ዝተላዕለ ብፍሉይ መለኮታዊ ቅድስና ስለዝተመልኤ ሙሴ ከምኡ ክገብር ብግዲ እዩ። ንእያሱ ድማ እዚ መልኣኸ እዚ ኣብ ጊዜ ውግእ ከምዝተጓነፎ እሞ ኣሳእኑ ካብ ኣኢጋሩ ከምዘውጽእ እዩ ጌርዎ። (እያሱ5፡13-15) ኣብ መንጐ እቲ ንሙሴ ኣሳእኑ ካብ ኣኢጋሩ ከውጽእ ዝገበሮ ኣምላኽን ንእያሱ ኣሳእኑ ከውጽእ ዝገበሮ መልኣኽን ምንም ፍልልይ ዝበሃል የልቦን። እዚ ኣምላኽ ይኹን መልኣኽ እቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ብተፈላለየ መገዲ ዝተገልጸ ክርስቶስ የሱስ እዩ። ስለዚ ድማ እዩ ሙሴ ኣብ ክንዲ እቲ ብስጋ ጌና ዘይተገልጸ ግናኸ ኣብ ማእከል ኣሻሽዮ ዝተገልጸሉ ክርስቶስ የሱስ መከራ ክጸግብ ዝኣእር ርኢሉ ዝወፈየ። እብ11፡25-26

ምዕራፍ ዓለርተ ኣርባዕተ

እቲ ካብ መላእኸቲ ቅሩብ ዝነኣስ ክርስቶስ

“እቲ ንሰኻ እትዝከር ሰብ እቲ እትሓልየሉ ወዲ ሰብሲ እንታይ እዩ? ካብ መላእኸቲ ቅሩብ ኣንኣስካዮ ብኸብርን ጌጽን ክኣ ኸለልካዮ። ኣብ ልዕሊ ተግባር ኣኣዳውካ ሸምካዮ። ንኹሉ ኣብ ትሕቲ ኣኣጋሩ ጌርካዮ።” መዝ8:4-6

ነዛ ፍቕዲ እዚኣ ናብ ሓድሽ ኪዳን መጺእና ብዛዕባ መን እያ እተጻሕፈት ምስ ንብል ብዛዕባ ክርስቶስ የሱስ ከም እተጻሕፈት ዘማትእ ኣይኩነን። እብ2:6-8 ተመልከት። እምበኣር ክርስቶስ የሱስ ብመሰረት እዛ ፍቕዲ እዚኣ ካብ መላእኸቲ ቅሩብ ከምዝነኣስ ነስተውዕል። ብዙሓት ሰባት ኣብዘን ኣብ ክርስትና ዘሕለፍክዎን ሓደት ዓመታት ነዛ ፍቕዲ ብጌጋ ክትርጉምዎ ሪኬ ኣሉኹ። ንገለ ካባታቶም ኣብ ገለ እዋናት ነቲ ጠዋይ ምርድኡም ብቃል ሓቂ ኣቢሊ ብምፍራስ፡ ናብ ምርዳእ ክምለሱ ሓጊዞዮም እዩ። ገለ ካብ ዘጋጠሙኒ ሰባት 'የሱስ ኣይኩነን ዶ ካብ ኣምላኽ ካብ መላእኸቲ እኳ ይንእስ እዩ፡ ሰለዚ ኣምላኽ ከበሃል ኣይግብኣን እዩ' ዝብል ጌጋ ምርዳእ ዝነበርም ይርኽብዎም። ንሳቶም ነቲ ሓቂ ብቲ እቲ ጽሑፍ እተጻሕፈሉ መንፈስ ኣቢሎም ሰኣን ምርድኡም፡ ኣብ ዘይተደለየ ድፍረት ስለዝኣተው ኣምላኽ ምሕረት ይግበረሎም። ቃል ኣምላኽ ብዛዕባ ክርስቶስ የሱስ 'ካብ መላእኸቲ ቅሩብ ኣንኣስካዮ' ክብል ከሎ እንታይ ማለቱ እዩ? መዓስ እዩ ከ ክርስቶስ የሱስ ካብ መላእኸቲ ዝነኣስ? ብምንታይ እዩ ከ ዝነኣስ? ዝብል ሕቶ መልሲ ክረክብ ኣለዎ። ነዞም ሕቶታት እዚኣቶም ቅኑዕን መጽሓፍ ቅዱሳዊን ምላሽ ከይረኽብካ ምህውታት መወዳእታኡ ጥፍኣት ጥራይ እዩ እም ንህዳእ ደኣ።

ንመጽሓፍ ቅዱሳይ ኣብ ዙርያ ሰብን መላእኸትን ዝብል ኣርእስቲ ከጽንዖ ከሎኹ፡ ኣብ ሓደ መደምደምታ በጺሑ። ንሱ ከኣ ደቂ ሰባት ቅድምን ድሕርን ውድቀት ኣዳም ዝነበርም ክብረት ሓደ ከምዘይኩነ እዩ። ሰብ ቅድሚ ውድቀት ብዝነበር ክብረት፡ ሓይሊ፡ ፍልጠት፡ ማእርግ ካብ መላእኸቲ ዝበልጽ ከምዝነበረ፡ ድሕሪ ውድቀት ኣዳም ግና ሰብ ካብ መላእኸቲ ክንእስ ከም እተገደደ ኣስተውዒለ። (መዝ8:4-5 እብ2:6-11) ሰብ ነቲ ካብ ኣምላኽ እተዋህበ መለኰታዊ ሓይልን ፍልጠትን ብምኽንያት ሓጢኣት ምስ ከሰሮ፡ ካብ መላእኸቲ ክንእስ ብግዲ እዩ ኩይንዎ።

- መላእኸቲ ብሓይሊ ካብቲ ብሓጢኣት ዝወደቐ ሰብ በሊጸም። “መላእኸቲ እኳ ብሓይልን ብሰልጣንን ዚበልጹ ኸነሳምሲ...” 2ጴጥ2:11 መዝ103:20 2ተሰ1:7
- መላእኸቲ ካብቲ ብሓጢኣት ዝወደቐ ሰብ ብጥበብን ፍልጠት በሊጸም። ዳን9:21-22 10:14

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

እምበኣር እዚ ሓቂ ምስ በርሃለይ፡ እቲ ኣብ መላእኸቲ ዘሎ ሓይሊ፡ ካብ ሓይሊ ደቂ ሰባት ይግቢ እዩ ዝብል ምርዳእ እዩ ሒዘ። እዚ ሓቂ እንተድኣ ኩይኑ ድማ፡ ክርስቶስ የሱስ ንኣና ካብቲ ሒዘና ዘሎ ፍርሃት ሞት ክብጀወና ምስደለየ፡ ከምቲ እቲ ቅዱስ ቃል ዝብሎ ብስጋ ተገሊጹ ወይ ከኣ ሰብ ኩይኑ። (ፊሊ.2:6-7 ዮሃ.1:14 1ጢ.ሞ3:16) ስለዚ ሰብ ብምዃኑ ክርስቶስ የሱስ ካብ መላእኸቲ ቕሩብ ክንእስ ብግዲ ነይሩ። እዚ ከኣ እቲ ብሓጢኣት ዝወደቐ ሰብ ዳግም ተወሊዱ ክሳዕ ዝድሕን ካብ መላእኸቲ ይንእስ ስለዝነበረን ዘሎን እዩ።

እቲ ካልኣይ ምኽንያት ክርስቶስ የሱስ ካብ መላእኸቲ ዝነኣሰሉ ድማ ናይ እብራውያን ጸሓፊ ገሊጽዎ ኣሎ። *“ነቲ ብምኽንያት ሰቓይታ ሞቱ ኻብ መላእኸቲ ዝላ ቕሩብ ኣተታሕተ የሱስ...”* ሉብ2:9 ነስተውዕል ብምኽንያት ሞቱ እዩ ክርስቶስ የሱስ ካብ መላእኸቲ ቕሩብ ዝነኣሰ። መላእኸቲ እንትርፎ ብኣምላኽ ኩሉ ሳዕ ክሕጐሱ፡ ኣይሰቀዩን ድማ ኣይሞቱን፡ የሱስ ግና ተሰቂዩን ሞይቱን እዩ። በዚ ድማ እዩ ክርስቶስ የሱስ ካብ መላእኸቲ ቕሩብ ዝነኣሰ። እቲ ንኣይ ኣዝዩ ዘጉህየኒን ዘተሓሳስበኒ ነገር እንተሎ፡ ክርስቶስ የሱስ ንመን ክብል ድዩ እዚ ኩሉ መከራ ጸጊቡ፡ ካብ መላእኸቲ ቕሩብ ዝነኣሰ? ንኣይን ንክላትናን ከምኡውን ነዘም ከሓድያን ክብል ዶ ኣይኮነን? እሞ ደኣ ነዚ ምእንታካ ዝተዋረደ ጐይታ ኣብ ክንዲ እተኸብርስ ከተባጭወሉ ምፍታን ምስ ምንታይ ይቐጸር? ኣቱም ሰባት መገድና ብቃል ኣምላኽ ንመርምር እሞ ቅድሚኒ ንሓዋርያ ምጥፋእና ናብቲ ቃል ሓቂ ንመለስ።

ኩሉ ሰብ ሓጥኦ ስለዝኾነ በዚ ከኣ ካብ ኣምላኽ ተፈልዩ ክነበር ስለተገደደ (ሮሜ3:10,23) ከምኡውን እቲ ሰብ ዝገብሮ ሰናይ ግብሪ ንሱብ ምስ ኣምላኽ ከተግርቆ ስለዘይከኣለ (ኢሳ.64:6 ኤፌ.2:8-9) እቲ ፈጣሪ ኩሉ ነገር (ዝርኤን ዘይርኤን) ዝኾነ ክርስቶስ የሱስ ቦታ ሰብ ክትከእ እሞ ነቲ ሰብ ክሰርሖ ብኣምላኽ ዝጥለቦ ኩሉ ነገር ኣብ ክንዲ ሰብ ኩይኑ ክሰርሖ ዝሄእ ርእሱ ሰብ ገበረን ብንብረቱ ሰብ ኩይኑ ተረክበን። ብካልኦ ኣዘራርባ ነቶም ካብ መላእኸቲ ቕሩብ ዝንእሱ ደቂ ሰባት ክመስል ክርስቶስ የሱስ ብፍቓዱ ካብ ምሕረቱን ፍቕሩን ዝተላዕለ ሰብ ክኸውን መሪጹ። ስለዚ ድማ እዩ ቃል ኣምላኽ ንክርስቶስ የሱስ ካብ መላእኸቲ ቕሩብ ከምዝነኣሰ ዝነግረና። **“ዎ ጐይታ ስለቲ ንኣና ከተልዕል ዝተዋረድካዮ ውርደት ክብሪ ንስምካ ይኹን፡ ዘመንና ኩሉ ንክብርካን ሓሳብካን ይቐደስ።”**

ክርስቶስ ካብ መላእኸቲ ይበልጽ

ክርስቶስ የሱስ ካብ መላእኸቲ ይበልጽ እዩ። እዚ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ምህሮ ብምዃኑ፡ ነዚ ጽሑፍ ዘንቡብ ዘበለ ኣብቲ ቃል ክሰምር ኣለዎ። ብኸመይ ኢና ነቲ ካብ መላእኸቲ ይንእስ ክንበሎ ዝጸናሕናዮ ክርስቶስ ሕጂ ካብ መላእኸቲ ይበልጽ ንብሎ ዘሎና? ብመሰረቱ ክርስቶስ ካብ መላእኸቲ ይንእስ ዝበልና ሰብ ብምዃኑ ጥራይ ኢና። ካብ መላእኸቲ ይበልጽ ንብል ዘለና ድማ ኣምላኽ ስለዝኾነ እዩ። እስከ ገለ መጽሓፍ ቅዱሳዊ መርትዖ ንመልከት።

1. **ፍጡር ካብ ፈጣሪኡ ክንእስ ባህርያዊ እዩ።** እዚ ንንማንም ኣእምሮ ዘለዎ ሰብ ርዱኣ ነገር እዩ። ክርስቶስ የሱስ ድማ መላእኸቲ ወሲኽካ ናይ ኩሉ ነገር ፈጣሪ እዩ። *“ኣብ ሰማያትን ኣብ ምድርን ዘሎ ዚርኤን ዘይርኤን ዝፋናት ኩኑ ወይስ ጐይትነት ሕልቅነት ወይስ ሰልጣናት ኩሉ ብእኡ (ክርስቶስ የሱስ) ተፈጢሩ ኣሎ እሞ ኩሉ*

ብእኡን ንእኡን እዩ እተፈጥረ።” (ቆሌ1፡16)። **“...ኩሉ ብእኡ ዚኸውን ንሕና ኸኣ ብእኡ እንኸውን ሓደ ጐይታውን የሱስ ክርስቶስ ኣሎና።”** (1ቆሮ8፡6)። ንመላእኸቲ ወሲኸካ ኩሉ ነገር ብእኡን ንእኡን እንተደኣ ተፈጢሩ ክርስቶስ ልዕሊ ኩሉ ከምዝኸኑ ብኸመይ ኢና እሞ ምእማኑ ዘጸግመና። **“ንሱ (የሱስ) ርእሲ ኹሉ ሕልቅነትን ሰልጣንን እዩ...”** (ቆሌ2፡10)።

2. **መላእኸቲ ልኡኸት ክርስቶስ እዮም።** ኣብ ማቴ13፡41 ክርስቶስ የሱስ ንመላእኸቲ ከምዝልእኹም ይዛረብ። **“ወዲ ሰብ መላእኸቱ ኺልእኽ እዩ።”** እዚ ቃል እዚ መላእኸቲ ናይ ክርስቶስ የሱስ ኣገልገልቲ ከምዝኸኑ እዩ ዘርእየና። ኣገልጋሊ ድማ ካብ ጐይታኡ ከንእስ ባህርያዊ እዩ። ስለዚ ክርስቶስ የሱስ ብኩሉ ልዕሊ መላእኸቲ እዩ።
3. **ክርስቶስ ካብ መላእኸቲ ብዙሕ ዝበልጽ ስም ኣለዎ፡** እዚ ኣብ ልዕሊ ኩሉ ልዕሊ ዝበለ ጐይታ የሱስ ክርስቶስ፡ ልዕሊ መላእኸቲ ዚሰመ ስም ስለዘለዎ፡ ልዕሊ እዮም ሓያላን መላእኸቲ እዩ። **“ካብቶም መላእኸቲ ብዙሕ ዚበልጽ ስም ብዘውረሶ መጠን ከሳዕ ከንድዚ ኻበታቶም (ካብ መላእኸቲ) በለጸ።”** (ኡብ1፡4)። **“ኣምላኽ ንክርስቶስ የሱስ ካብ ምውታት ኣተንሲኡ ኣብ የማኑ ኣብ ሰማይት ምስ ኣቐመጦ ኣብታ እትመጽእውን እምበር ኣብዛ ዓለም እዚኣ ጥራይ ዘይኮነ ኣብ ልዕሊ ኹሉ ሽመትን ሰልጣንን ኣይልን ንይትነትን ዚሰመ ዘበለ ስምን ምስ ኣርኣሶ ነቲ ሕልፊ ዘለዎ ዓብዪ ኣይሊ ኣባና እንኣምን ዘሎና ኸም ሰልጣን ኣይሉ ኣብ ክርስቶስ ዝገበሮ ግብሪ ንሰኻትኩም እንታይ ምጂኑ ኸትፈልጥዎ እጽልየልኩም ኣሎኹ።”** (ኤፌ1፡19-21)።
4. **ክርስቶስ ጉድለት ስለዘይብሉ ካብ መላእኸቲ ይበልጽ፡** ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ኣምላኽ ንመላእኸቱ እንታ ከምዝረኽበሎም ተጻሒፉ ኣሎ። **“እንሆ ነቶም ኣገልገልቱ እኳ ኣይኣምናምን ንመላእኸቱውን ጉድለት ይረኽበሎም።”** (እዮ4፡18)። ብመሰረት እዛ ፍቕዲ እዚኣ መላእኸቱውን ጉድለት ክርኽቦም ከምዝኽእል ንርዳእ። እዚ ሓቂ ስለዝኸኑ እዩ፡ እቲ ብሉጽ መልእኽ ዝነበረ ሉሲፈር ብምኽንያት ትዕቢቱ ዝወደቐን፡ ካልኣት መላእኸቲውን ብግብዝንኡ ተሳቲፊም ካብ ክብሪ ኣምላኽ ዝረሓቁ። እቲ ባህ ዘብል ግና እቲ ካብ መላእኸቲ ቅሩብ ይንእስ እተባህለሉ ክርስቶስ የሱስ ብፍጽምና ካብኣም ንላዕሊ ምጂኑ እዩ። ንሱ ሓጢኣት ዘይተረኽቦ፡ ዘይገበረ፡ ዘይፈልጥ ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ እዩ እሞ ካብ መላእኸቲ ብብዙሕ ደረት ዘይብሉ ዕብየት ይዓቢ እዩ። ዎ ክብሪ ነዚ ልዕሊ ኩሉ ዝኸኑ ጐይታ ይኹን።
5. **ክርስቶስ ኣብ ኩሉ ስፍራ ዝርኽብ ብምጂኑ ካብ መላእኸቲ ይበልጽ፡** ክርስቶስ ከምቲ ቅዱስ ቃል ዝብሉ፡ ኣቐዲምናውን ዝርኡናዮ ኣብ ኩሉ ስፍራ ኣብ ሓደ ግዜ ዝርኽብ ኣምላኽ እዩ። መላእኸቲ ግና ኣብ ሓደ እዋን ኣብ ኩሉ ስፍራ ዝርኽቡ ስለዘይኮኑ ካብ ክርስቶስ ይንእሱ። ዳን10፡12

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

6. መላእክቲ ኩሉ ስለዘይፈልጡ ክርስቶስ ይበልጸም፡ መላእክቲ ከምቲ ኣብ ማቴ24:36 ተጻሒፉ ዘሉ ኩሉ ኣይፈልጡን እዮም። ክርስቶስ የሱስ ግና ኩሉ ዝፈልጥ ኣምላኽ ብምዃኑ ካባታቶም ኣዝዩ ይበልጽ እዩ።
7. ክርስቶስ ኩሉ ዝኸእል ኣምላኽ ብምዃኑ ካብ መላእክቲ ይበልጽ፡ ክርስቶስ ኩሉ ዝኸእል ኣምላኽ እዩ። ብዛዕባ እዚ ኣብተን ዝሓለፉ ምዕራፋት ርኢና ኢና። መላእክቲ ግና ኩሉ ስለዘይኸእሉ ነቲ ኩሉ ዝኸእል ኣምላኽም ክርስቶስ የሱስ ክወዳደርዎ ኣይኸእሉን እዮም።
8. መላእክቲ ንክርስቶስ ዝሰግዱሉ ብምዃኖም ካብኡ ይንእሉ፡ ክርስቶስ የሱስ መላእክቲ ደኪምና ሰልኪና ከይበሉ ለይትን መዓልቲን ዝሰግዱሉ ኣምላኽ ኣማልክቲ ጐይታ ጐይቶት እዩ። ኣሜን ሃሌሉያ!! “ከም ብሔድሻ ድማ ነቲ በኸሪ (ክርስቶስ የሱስ) ናብ ዓለም ኪእትዎ ኸሎ ኩላቶም መላእክቲ ኣምላኽ ይሰገዱሉ ይበልጡ” እብዙ፡6 ክርስቶስ የሱስ ፈጣሪኦም እዩ እሞ ካብ መላእክቲ ብኩሉ መዳይ ይበልጽ፡ ንሳቶም ከኣ ይሰግዱሉን ይግዝእዎን። ኣምላኽ ባዕሉ መላእክቲ ንክርስቶስ የሱስ ክሰግዱሉ እንተደኣ ኣዚዝወም፡ ሓቂ ክቕበል ንዘደሊ ዘበለ ብቐጥታዊ መገዲ ኣምላኽነት ክርስቶስ የሱስ እዩ ዝምስክር ዘሎ እሞ፡ ካብ ኣምላኽ ናእዳ ክንቕበል ምስ ምስክር ኣምላኽ ንሰማማዕ። ኣነ ምስዚ ሓቂ ክነበር መሪጸ ኣሎኹ፡ ቅዱስ ኣንባቢ ብስም የሱስ ምርዳእካ ኩሉ ይባረኽ በዚ ሓቂ ንህይወትካ ንክብሪ ኣምላኽ ወፍዮ።

ነዚ ምዕራፍ እዚ ንምዝዛም፡ መልኣኽ ጀሆቫ ምስ ጀሆቫ ብህላዌ ማዕረ እኳ ይኹን፡ ብኣካል ካብ ጀሆቫ ዝተፈለየ እዩ። እዚ ካብ መላእክቲ ፍሉይ ዝኹን መልኣኽ፡ ኣምላኽ ካብቲ ንሱ ዝገበሮም ግብርታት፡ ገሊኡቶም ኣምላኽ ጥራይ ክገብርዎ ዝኸእሉ እዮም። እዚ ከኣ ኣምላኽነት እቲ መልኣኽ እዩ ዘረጋግጸልና። ክርስቶስ ስጋ ኩይኑ ኣብ ምድሪ ቅድሚ ምግላጹ፡ ኣብ ዘመን ብሉይ ኪዳን መልኣኽ ኣምላኽ ኩይኑ ተገሊጹ እዩ። ከምኡውን እዚ መልኣኽ እዚ ኣምላኽ (ጀሆቫ) ተባሂሉ ምጽውዑ ንኣምላኽነት እዚ መልኣኽ ዓብዪ ዝኹን መጽሓፍ ቅዱሳዊ መረጋገጺ እዩ።

ምዕራፍ ዓስርተ ሓሙሽተ

መንፈስ ቅዱስ

እዚ ንመጽናዕትና ናይ መወዳእታ ምዕራፍ ዝኾነ ኣገዳሲ ኣርእቲ እዩ። በዚ ምዕራፍ ብዛዕባ እቲ ሳልሳይ ኣካል ናይ ስላሴ ዝኾነ መንፈስ ቅዱስ ክንርኢ ኢና። ነዚ ምዕራፍ ድማ ንመጽናዕትና ክሕግዘና ይኽእል እዩ ኢል ብዝእመንኩዎ ኣስማት መንፈስ ቅዱስ ክጅምሮ እዩ። ነፍሲ ወከፍ ነዛ መጽሓፍ ዘንብብ ሰብ ድማ ነቲ ዝርዝራዊ ሓሳባቱ ከይተገልጸ ኣብኡ ሰፊሩ ንዘሎ ጥቅስታት ብተዕግስቲ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ከንብብ ኣቐዲመ ኣለብ።

ኣስማት መንፈስ ቅዱስ

1. መንፈስ (ማቴ4:1 22:43 ማር1:10 ገላ5:5 ራእ22:17)
መንፈስ ዝብል ቃል ኣብ እብራይስጥ “ሩሕ” (ruach) ኣብ ግሪኽ “ኑምያ” (pneuma) ክብሎ ከሎ፡ ትርጉም ናይዘን ክልተ ቃላት ድማ “ንፋስ፡ እስትንፋስ”፡ ዚብል እዩ። ንፋስ ይኹን እስትንፋስ ከምቲ ቃል ኣምላኽ ዚምህረና ኣስራርሓኡ ረቂቕ እዩ። ዮሃ3:8 ከምኡውን ብስጋዊ ኣዲነቲ ክትርእዮ ዝኽእል ስለዘይኮነ ብተግባሩ እዩ ዚግለጽ።
2. መንፈስ ቅዱስ፡ (ማቴ1:18 12:32 28:19 ሉቃ11:13 1ተሰ4:8 ኢሳ63:10)
መንፈስ ማለት እንታይ ምኽህነ ኣቐዲምና ርኢና ኢና። እቲ ቅዱስ ዚብል ቃል ድማ ፍሉይ ማልት እዩ። ስለዚ ነቲ መንፈስ ዝኾነ ኣምላኽ ቅዱስ ቃል መንፈስ ቅዱስ ኢሎ ምግለጽ፡ ነቲ መለኮታዊ ባህርያቱን፡ ካብ ካልኣት መናፍስቲ ፍሉይነቱን እዩ ዘመልከተና ዘሎ።
3. መንፈስ ኣምላኽ፡ (ዘፍ1:2 ዩሌ2:18 ሮሜ8:9,14 1ቆሮ3:16 2:11 6:11 ኤፌ4:30)
መንፈስ ኣምላኽ ዝብል ስም እቲ ንዛረቡሉ መንፈስ ናይ ኣምላኽ ከምዝኾነ እዩ ዘመልከተና።
4. መንፈስ ህያው ኣምላኽ፡ 2ቆሮ3:3
እዚ ስም እዚ ድማ ናይቲ ዘመናት ንዓመታቱ ዘይውድእዎ ህያው ዘለኣለማዊ ኣምላኽ መንፈስ ምዃኑ ዩ ዘርእየና። መንፈስ ቅዱስ መንፈስ ህያው ኣምላኽ ስለዝኾነ ኣብዚ ዘመንውን ብግብሩ ህያው እዩ፡ ዓመታቱ መወዳእታ ዮብሉን።
5. ናይ ክብሪ መንፈስ፡ 1ጴጥ4:14
ነቶም ኣብ ውርደት ዝነበሩ ናብ ክብሪ ዘምጽእ ህያው ኣምላኽ ብምዃኑ ንሱ መንፈስ ክብሪ እዩ።
6. መንፈስ ክርስቶስ፡ 1ጴጥ1:11 ሮሜ8:9 ፊሊ1:19

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

መንፈስ ቅዱስ ከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ መንፈስ ኣምላኽ እዩ፡ ኣብዚ ድማ መንፈስ ክርስቶስ ተባሂሉ ኣሎ። እዚ ከኣ ዘመልከተና ኣብ መንጎ ክርስቶስን እግዚአብሄርን ፍጹም ሓድነትን ማዕርነትን ከምዘሎ እዩ። መንፈስ ቅዱስ መንፈስ ክርስቶስ ብምዃኑ ኣብ ምድሪ ንክርስቶስ ኣብ ማሕበሩ ከይኑ ኣኸቢርዎን የኸብርን ኣሎ።

7. መንፈስ የሱስ፡ ግ.ሃ16፡7 ፊሊ1፡19
ኣብዚውን ካብቲ ኣብ ቁጽሪ 6 ዝርኤናዮ ዝተፈለየ ሓሳብ የብለይን። መንፈስ ቅዱስ ካብ ክርስቶስ ዝመጸ ብምዃኑ መንፈስ የሱስ ይበሃል። ምስዚ ኩሉ ድማ ከምቲ የሱስ ንኣቦ ከኸብር ኣብ ምድሪ ዝነበረ፡ መንፈስ ቅዱስ ድማ ንየሱስ ክርስቶስ ከኸብር እዩ እሞ ኣብ ምድሪ ዘሎ መንፈስ የሱስ ክበሃል ይኽእል እዩ።
8. መንፈስ ኣብ፡ ማቴ10፡20
እግዚአብሄር ኣብ ሓሳባቱ ዝገልጸሉ፡ ግብሩ ዘግህደሉ፡ ደቁ ዝከናከነሉ ብሉጽ መንፈስ ኣለዎ፡ መንፈስ ቅዱስ። ስለዚ ድማ እዩ ቅዱስ ቃል መንፈስ ኣብ ዝብሎ ንመንፈስ ቅዱስ።
9. መንፈስ ወዱ፡ ገላ4፡6
እዚ ኣብዚ ወዱ ዝበሃለሉ ዘሎ ክርስቶስ የሱስ እዩ እሞ ነቲ ኣቐዲምና ኣብ ቁጽሪ ሽዱሸተን ሽውዓተን ንዝተዋህበ መግለጺ ደጊምካ ርኣዮ።
10. መንፈስ ጎይታ፡ 2ቆሮ3፡17 ኢሳ63፡14
የሱስ ክርስቶስ ሓይሉ ዘይደክም፡ ንኩሉ ኣብ ትሕቲ ኣኢጋሩ ዝገዝእ ጎይታ እዩ። ነዚ ጎይታ ጎይቶት ዝኹን የሱስ ክሰብኽ፡ ኣብ ምድሪ ክገልጽ፡ ከድምቕ ተጋሂዱ እዩ ሞ መንፈስ ቅዱስ መንፈስ ጎይታ እዩ።
11. ዘለኣለማዊ መንፈስ እብ9፡14
እዚ ስም እዚ መንፈስ ቅዱስ ጸኒዑ ዝነበር ኣምላኽ ከምዝኹነ ህያው ምስክር እዩ። ንሱ ብጊዜን ከነታትን ነገራትን ዘይልወጥ፡ ካብ ዘለኣለም ዝነበረ ዘለኣለማዊ ኣምላኽ እዩ እሞ፡ ዘለኣለማዊ መንፈስ ብዝብል ስም ክጽዋዕ ብቐዕ እዩ።
12. መንፈስ ሓቂ፡ ዮሃ16፡13
እቲ መንፈስ ቅዱስ ዝምስክር ምስክር ሓቂ እዩ እሞ ንሱ መንፈስ ሓቂ እዩ። ኣብኡ ገለ ዓመጸ የልቦን፡ ንሱ ንማንም ኣይሕሱን፡ ንዘይገብር ነገር ድማ ኣይዛረብን፡ ኣብ ጸጽባሕ ሓድሽ እሙን ምዃኑ ድማ ዓብዩ እዩ እሞ መንፈስ ሓቂ እንተብሎ ቅዱስ ቃል ይግብእ እዩ።
13. መንፈስ ጸጋ፡ እብ10፡29 ዘካ12፡10
ጸጋ ዝብል ቃል ግሪኽ 'ጽሪስ' (charis) ይብሎ፡ ትርጉሙ ድማ 'ናጻ ህያብ፡ ጽባቕ፡ ግርማ፡ ንዘይኸኣል ነገር ዘኸኣል ሓይሊ' ማለት እዩ። መንፈስ ቅዱስ ካብ ኣምላኽ ብምእማን ጎይታ የሱስ ዝተቐበልናዮ ናጻ ህያብ ስለዝኹን፡ ጽባቕናን ግርማናን

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ስለዝኹነ፡ ነቲ ብስጋዊ ዓቕምና ዘይንክእሎ ኩሉ ነገር ዘኸለለና ደገፍና ዝኹነ ኣምላኽ እዩ እሞ መንፈስ ጸጋ ይስመ።

14. መንፈስ ህይወት፡ ሮሜ8:2

መንፈስ ቅዱስ ኣብ ሞትን ሓይሊ ሞትን ዝስልጥን፡ እታ ኣምላኻዊት ህይወት ኣብ ኣመንቲ ክርስቶስ ክትዓዩ ዝገብር መንፈስ ስለዝኹነ መንፈስ ህይወት ንብሎ። እዚ ህያው መንፈስ ንክርስቶስ ካብ ምውታት ኣተንሲእዎ ነዚ መዋቲ ስጋናውን ካብ ኩሉ ሓራ ኩይኑ ንክብሪ ኣምላክ ዝጠቐም ክኸውን የተንስኦ እዩ እሞ መንፈስ ህይወት ኢልና ክንጽውዖ ከለና ልብና ሓገሮ እዩ ዝምላእ።

15. ናይ ተስፋ መንፈስ፡ ኤፌ1:13

ተስፋ ንቅድሚት ክትጥምት ዝገብር እተነግረልካ ቃል እዩ። መንፈስ ቅዱስ ድማ ንውሽጥና ብተስፋ እናመልኤ ንቅድሚት ገጽና ክንጥምት ዝገብረና ጽንዓትና እዩ እሞ መንፈስ ተስፋ እዩ። ካብኡ ዝተላዕለ ንጽባሕ ኣይንፈርሃን፡ ብዛዕባ እቲ ዝመጽእ ድማ ዘይንፈልጥ ሃካዖት ኣይኮንናን።

16. መጽናንዒ፡ ዮሃ14:16,26 16:7

ነዚ መጽናንዒ ዝብል ቃል እቲ በኹሪ ጽሑፍ “ጳራቅሊጦስ” (Parakletos) እዩ ዝብሎ። እቲ ነዚ ቃል ዝተዋህበ ትርጉም ድማ ደጋፊ፡ ተሓላቂ፡ ኣብ ጎንኻ ዝኸውን ዓርኪ፡ መከይዲ፡ ስለ ጉዳይኻ ኣብ ጐንኻ ኩይኑ ዝሓሊን ዝግደስ፡ ሓላፍነት ዝወስድን ማለት እዩ። ስለዚ መንፈስ ቅዱስ መጽናንዒ እዩ እሞ ቅዱሳን በይንና ኣይኩንናን ዘለና። ንሱ ኣብ ኩሉ ነገራትና ምሳና እዩ።

17. መንፈስ ውልድነት፡ ሮሜ8:15

ብክርስቶስ የሱስ ዝኣመኑ ኩላቶም ውሉድ ኣምላኽ ክኩኑ ካብ ኣምላኽ መሰል ውልዱነት ተቐቢሎም እዮም። ኣብዚ ጊዜ ድማ እዩ መንፈስ ቅዱስ ናብ ህይወት እቶም ቅዱሳን ዝኣቱ። ዕላማኡ ድማ ነቶም እግሪ ተኸል ዝኹኑ ውሉዳት ናብ ብጹሓትን ብሱላትን ውሉድ ክቅይሮም እዩ። ስለዚ ድማ እዩ መንፈስ ውልድነት ብዝብል ስም መጽሐፍ ቅዱስ ንመንፈስ ቅዱስ ዝጽውዖ።

18. መንፈስ ምግላጽ፡ ኤፌ1:17-18

ምግላጽ ማለት ምቅላዕ፡ ንዝተሰወረ ነገር ናብ ጋህዲ ምምጻእ ማለት እዩ። መንፈስ ቅዱስ ነቲ ዝተሰወረና ኩሉ እናብርሂ ንህይወትና ብምግላጽቱ ዝመልእ ህያው ኣምላኽ እዩ። ምስኡ ክሳብ ዝሃሎና ነቲ ክንፈልጥ ብኣምላኽ ዝተመደበልና ኩሉ ከይንፈልጦ ዝኸልከለና ሕጊ ይኹን ሓይሊ የልቦን። ከመይሲ ንሱ ገላጺ ኩሉ ምስጢራት ዝኹነ ኣምላኽ ኣባና ብምግላጽ ስለዘሎ።

19. እስትንፋስ ኣምላኽን ኹሉ ዝኸለልን፡ እዮ4:9 33:4 32:8

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ናይቲ ኩሉ ዝኸእል እስትንፋስ ኩሉ ይኸእል እዩ። እዚ ክንደይ ባህ ዘብል ሓቂ እዩ። ኣቲም ሰባት ብዝሃእ ርእሱ ኩሉ ዝገብር መንፈስ ኣምላኽ እዩ እሞ ብኣምላኽ ባህ ይበለናን ንተሓገዕን።

20. ጽቡቕ መንፈስ: ነህ9:20

ነዚ ስም እዚ ክሓስብ ከሎኹ ናይቶም እኩያት መናፍስቲ ስራሕ ኩሉ እዝከረኒ እሞ፡ እቲ ኣነ ዘምልኹ ኣምላኽ ግና ካብቶም እኩያት መናፍስቲ ዝበልጽ ዝምረጽ ጽቡቕ መንፈስ ምዃኑ ብኡብኡ ቅጅል ይብለኒ። ከምቶም ካልኣት መናፍስቲ ዘይኮነ መንፈስ እዩ እሞ ጽቡቕ፡ ብሉጽ እዩ።

21. ሰናይ መንፈስ: መዝ143:10

መንፈስ ቅዱስ ሰናይ እዩ፡ ሰናይ ድማ ይገብር። ግብሩ ኩሉ ነቶም ዝውከልዎ ሰናይ ደኣ እምበር ክፍኣት ዘይብሉ ለዋህ ኣምላኽ እዩ እሞ ስብሓት ንሰሙ ይኹን።

22. ሸውዓተ መናፍስቲ ኣምላኽ: ራእ3:1 4:5 5:6

ከምቲ ብዙሓት ናይ መጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንቲ ዝብልዎ ቁጽሪ ሸውዓተ ናይ ፍጽምና ምልክት እዩ። ንመንፈስ ቅዱስ እምበኣር ሸውዓተ መናፍስቲ ኣምላኽ ብምባል መጽሐፍ ቅዱስ ከሰምዮ ከሎ ዘመልከተና ነገር እንተሎ፡ ንሱ ፍጹም ኣምላክ ከምዝኾነ እዩ።

23. መንፈስ እግዚአብሔር: ኢሳ11:1-2

እቲ ናይ ትግርኛ እግዚአብሔር ዝብል ቃል ኣብቲ ናይ እብራይስጥ “ጀሆቫ” ተባሂሉ ተገሊጹ ኣሎ። እዚ ጀሆቫ ዝብል ስም ዘለዎ ትርጉም ድማ ‘ብርእሱ ዚነበር ኣምላኽ’፡ ‘እቲ ዘሎ፤ ዝለኣለማው ሓደ ጐይታ፡ ከም ባህርይኡ ዝሰርሕ ኣምላኽ’፡ “ዝብል እዩ። ስለዚ መንፈስ እግዚአብሔር ክንብል ከሎና ናይዚ ክንገልጽ ዝጸናሕናዮ ኣምላኽ መንፈስ ማለት እዩ።

24. መንፈስ ጥበብ: ኢሳ11:2

ጥበብ ማለት ትግባረ ናይ ፍልጠት፡ ሓደ ነገር ንምፍጻም እትጥቀመሉ ሜላ እዩ። መንፈስ ቅዱስ ነቲ እንፈልጦ ፍልጠት ኩሉ ናብ ግብሪ እንምጽኣሉ ቅዲ ዝህበና ህያው ኣምላኽ ስለዝኾነ መንፈስ ጥበብ ይስመ።

25. መንፈስ ኣእምሮ: ኢሳ11:1-2

ናብ ኩሉ ምስትውዓል ዝመርሕ መንፈስ ብምዃኑ መንፈስ ኣእምሮ ይበሃል።

26. መንፈስ ምኽሪ: ኢሳ11:1-2

ነታ ንኸደላ መገዲ ዘርእየና፡ ዝመኽረና፡ ዝግስጸና ብምዃኑ መንፈስ ምኽሪ እዩ።

27. መንፈስ ሓይሊ: ኢሳ11:1-2

ንህይወትን ንፍርሃት ኣምላኽን ዝኸውን ሓይሊ ካብኡ ስልዝመጽእ፡ ካብ ድኻም ትብርትዒሉ መለኰታዊ ብርታዔ ካብኡ ስለዝውሕዝ መንፈስ ሓይሊ እዩ።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

28. መንፈስ ፍልጠት። ኢሳጢ፡1-2
ብዘይ ፍልጠት ህይወት ደቂ ሰባት ናብ ጥፍኣት እያ ትግስግስ። ነዚ ሓጓፍ እዚ ከምልእ ዝኸእል ድማ እቲ ገላጽ ኩሉ ሓቂ ዝኸነ መንፈስ ቅዱስ እዩ። በዚ ምኽንያት ድማ እዩ ቃል ኣምላኽ መንፈስ ፍልጠት ክብል ዝጽውዖ።
29. መንፈስ ፍርሃት እግዚአብሄር። ኢሳጢ፡1-2
ብዘይ ደገፍ መንፈስ ቅዱስ ንኣምላኽ ክንፈርህ ይኹን፡ ክንመስል ተኸእሎ የልቦን። ብመንፈስ ቅዱስ ግና ነቲ ክንሕዞ ብኣምላኽ ንጥለቦ ኩሉ ከነማልእ ንኸእል ኢና እሞ ንሱ መንፈስ ፍርሃት እግዚአብሄር እዩ።
30. መንፈስ ፍርድን ምንፃድን። ኢሳ4፡4
ነቲ ኣንጻር ቃል ኣምላኽን ስርዓቱን ዝኸይድ መንፈስ ቅዱስ ብሓይሊ ዝፈርድ፡ ፈራዒ ኣምላኽ እዩ። ንሱ ንእኩይ ክዕገሶ ስለ ዘይኸእል ክሳብ ዝጸንት እዩ ዝቃለሶ።
31. መንፈስ ቅድስና። ሮሜ1፡4
ሱብ ብዘይ ድፍን ህላዌን እዚ ቅዱስ መንፈስ ቅድስና ኣምላኽ ኣብ ህይወቱ ከንጸባርቕ ኣይኸእልን እዩ። እዚ መንፈስ ኣብ ህይወትካ ምስዝነግስ ግና ቅዱስ ናብራ ክትነበር ትኸእል ኢኻ።
32. መንፈስ እምነት። 2ቆሮ4፡13
እምነት ካብ ኣምላኽ ንቅበላ ህያብ እያ። እምነት ሓይሊ ኣመንቲ እዩ። ብዘይ እምነት ድማ ንኣምላኽ ክተስምር ይኸን ነቲ ብኣምላኽ ክትወርሶ ዝተመደበልካ ርስቲ ክትወርሶ ኣይትኸእልን ኢኻ። እቲ ባህ ዘብል ግና እዛ ሓቕኛ እምነት ህላዌኣ ኣብቲ መንፈስ እምነት ዝምርኮሱ ምዃኑ እዩ።

ሰለስተ ጌጋታት ትምህርቲ ብዛዕባ መንፈስ ቅዱስ

ከምቲ ኩላትና ንፈልጦ ኣብ ታሪኽ መጽሐፍ ቅዱስን ማሕበር ክርስቶስን ብዛዕባ መንፈስ ቅዱስ ጌጋ ምርዳእ ዝነበሮም ሰባት ኔሮምን ኣለውን። ንሳቶም ንልቢ እቶም ንመጽሐፍ ቅዱስ ብግቡእ ዘይፈልጥዎ ዘይብሱላት ኣመንቲ ናብ ስሕተት ከወድቑ ሓባቢሎምን ይሓባብሉ ኣለውን። ኣብ ናይ ኣገልግሎት ዓመታታይ ቦቲ ናይ ስሕተት ሕንዚ ዝተበከሉ ሰባት ኣጋጢሞምኒ እየም። ዳርጋ ኩላቶም ድማ ነቲ ትኹል ቃል ከምዝመስሎም እናጠወዩ፡ ረብሓ ብዘይብሉ ጽውጽዎያት ዝሰኹሩ ምዃኖም ርእየ ኣሎኹ። ነዞም ከምዚኣም ካብ ብዝሓም ዝተላዕለ ንኑፍስ ወከፎም ብብሓዶ ብዝርዝር ክንርእ እኳ እንተዘይከኣልና፡ ነቲ ንሳቶም ዘስተምህርዎ ናይ ስሕተት ምህሮ ግና ብፍልጠት ሓቂ ምምካቱ መታን ክንኸእል ኣብ ሰለስተ መቐልና ክንርእየ ኢና።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

እቲ ቐዳማይ፡- 'ኣምላኽ ኣይኩነን ኣካል ከኣ የብሉን' ዚብል እዩ

እቶም ቀዳማት ወገናት ዘስተምህርዎ ትምህርቲ ኣምላኽነትን ኣካልነትን መንፈስ ቅዱስ ምሉእ ብምሉእ ዝኸሕድ እዩ። ገለ ካብዞም እምነቶም ኣብ ከሕደትን ድፍረትን ዝተመስረተ ሰባት ንገዛእ ርእሶም 'መሰኸከር የሆ' ኢሎም ዝሰመዩ ይርከብዎም። እዚኣቶም ንገዛእ ርእሶም መሰኸከር የሆ ኢሎም እንተሰመዩ እኳ ብግብርምን ትምህርቶም ግና ንየሆ ኣምላኽ ዝከሓዱ እዮም። ንሳቶም ኣብታ {Let your name be sanctified} ትብል መጽሓፍም ብዛዕባ መንፈስ ቅዱስ ከምዚ ዝብል ዘይመጽሓፍ ቅዱሳዊ መረዳእታ ኣቅሪቦም ኣለው፡ “መንፈስ ቅዱስ ኣምላኽ ኣይኩነን፡ ህያው ኣካልውን ኣይኩነን፡ መንፈስ ቅዱስ ኢብብላዊ ኣካል እዩ።” እዞም ሓሶት ዝሰረቱምን ዝልምዶምን ከሓድያን ነቲ ናይ ሓሶት ኣጀንዳ እምን በዚ ከየብቅዑ ከምዚ ዝብል ካልእ ምሕረት ዘይርኽቦ ጌጋ ኣብታ ንብዙሓት ናብ ሲኦል ዝጓለጸት መጽሓፍም ኣሰፈርም ኣለው፡ “መንፈስ ቅዱስ ከምቲ ክርስትያናት ዚብልዎ ኣብ ሰላሴ ሓደ ኣካል ኩይት ምሉእ ስብእና ዘለዎ ኣምላኽ ዘይኩነስ እግዚኣብሄር ኣምላኽ ዕሳማኡ ዝፍጽመሉ ኣብ ሰራሕ ዘሎ ተንቀሳቃሲ ሓይሊ እግዚኣብሄር እዩ።”። ነዚ ኩሉ ድሕር ኢልና መጽሓፍ ቅዱሳዊ ምላሽ ከንህበሉ ኢና።

እቲ ካልኣይ 'ኣምላኽ እዩ ኣካል ግና የብሉን' ዚብል እዩ፡

እቲ ካልኣይ ትምህርቲ ስሕተት ድማ ኣምላኽነት መንፈስ ቅዱስ ተቐቢሉ ኣካልነት መንፈስ ቅዱስ (ምሉእ ስብእና ዘለዎ ርእሱ ዝኸኣለ ኣካል ምዃኑ) ዝኸሕድ እዩ። እዚ ምህሮ እዚ ገለ ክፋሉ ሓቅነት ዘለዎ ስለዝመስል ብብዙሓት ሰባት ተቐባልነት ረኺቦ እዩ። ናይዚ ትምህርቲ መስራቲ ኣብ 3ይ ክፍለ ዘመን ኣብ ሰሜን ኣፍሪቃ ናይ ሓንቲ ማሕበር መራሒ ከምዝነበረ ዝንገረሉ ሳባልዩስ እዩ። ንሱ ከምዚ ክብል ነቲ ኣብ ልዕሊ መንፈስ ቅዱስ ዘለዎ ናይ ሓሶት መርገጺ ኣብ ዘመኑ ከምዝገለጸ መዛግብቲ ታሪኽ ማሕበር ክርስቶስ ኣሰፈርዎ ዘሎ ሓቂ እዩ፡ “ሓደ ኣምላኽ ጥራይ እዩ ዘሎ፡ ኣብ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ናይ ሰለስተ ህልዎን ሰብነታት ኣሰማት ኣይኩነን። እቲ ሓደ ህሉው ኣካል ኣብ እተፈላለየ ጊዜ ከም ኣብ፡ ከም ወዲ፡ ከም መንፈስ ቅዱስ ገይሩ ርእሱ እናለዋወጠ ብሰለስተ መልክዕ ተገሊጹ እዩ። ሰለዚ ኣብ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ዚብል ኣሰማት እቲ ሓደ ህሉው ኣካል ርእሱ እናለዋወጠ ብምቕራብ ትርኢት ዘርኣየሉ ናይ መድረኽ ኣሰማት ደኣ እምበር ናይ ሰለስተ ሰብነታት ኣሰማት ኣይኩነን።”

እዚ መምህር ሓሶት ኣብ ዘመኑ ዝመሃሮ ናይ ሓሶት ትምህርቲ ኣብዚ ዘሎናዮ ዘመን ብዙሓት ነቲ መጽሓፍ ቅዱሳዊ ሓቅነት ንዘይብሉ ሓሶቱ ዘገገሙሉ ሰዓብቲ ኣጥርዮ እዩ። እቶም ነዚ ትምህርቲ ዝሰዕቡ ብልምዳዊ ኣጸዋውዓ መብዛሕትና Jesus ክኣል ጄሰስ(የሱስ ጥራይ) እናበልና ንጽዎም ብ 'ዋንነስ ኣፖስታሊክ ቸርቻ' ('oneness Apostolic Church') ዚፍለጡ እዮም። ኣብዚ ግና ንኩሉ ሰብ ርዱእ ክኸውን ዘለዎ ነገር ኣሎ፡ ኩሉን እተን ሃዋርያዊያን ማሕበራት ከምኡ ይብላ ማለት ኣይኩነን። ሳባልዩስ ነቲ ክርስትያናት እንኣምነሉን እንምህረሉን መጽሓፍ ቅዱሳዊ ትምህርቲ ሰላሴ (ብሰለስተ ምሉኣት ኣካላት ዝቆመ ሓደ ኣምላኽ) ብንጹር ከምዚ ዝሰዕብ ብምባል ብትምህርቱ ነጺግዎ እዩ። “እቲ ሓቕኛ ኣምላኽ ሓደ ጥራይ እዩ። ኣብቲ ሓደ ኣምላኽ ሰለስተ ሰብነታት ዚብላል የለን። እቲ ሓደ ኣካል ዝኾነ ኣምላኽ ኣብ ኩይት ይፈጥር፡ ወዲ ኩይት ይድሕን፡ መንፈስ ቅዱስ ኩይት ድማ ይቅድስ።”

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ይብል ሳብልዩስ ከሓዲ። ሓደ ን መጽሐፍ ቅዱስ ብግቡእ ዝተረድኦ ሰብ ከምዚ ዓይነት ዘይኣምላኻዊ ምህር ከምህር ኣይኸእልን እዩ።

እቲ ሳልሳይ ኣምላኽ እዩ፡ ኣካል ኣለዎ ካብ ኣቦን ወዲን ግና ብደረጃ ትሕት ይብል' ዚብል እዩ፡

እዚ ዓይነት ምህር ካብቶም ክንርእዮም ዝጸናሕናዮም ክልተ ምህርታት ንላዕሊ ብብዙሓት ሰባት ተቐባልነት ኣለዎ። ሓደ ምህር ብብዝሒ ሰብ ስለዘይዕቀን ግና መጽሐፍ ቅዱሳዊ እዩ ማለት ከምዘይኩን ንኩላትና ብሩህ ክኸውን ኣለዎ። ነዚ ትምህርቲ ንመጀመርታ ጊዜ ዚመሃረ ቱርቱልያን ዚተባህለ ሰብ እዩ። ንሱ ከምዚ ኢሉ ከምዝመሃረ መዛግብቲ ታሪኽ ማሕበር ክርስቶስ ይሕብሩ፡ “ኣብቲ ሓደ ባህርይ ዘለዎ ሓደ ኣምላኽ ሰለስተ በበይኑ ዝኹን ሰብነታት እዚ ማለት ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱን ኣለው። ከምቲ ኣቦ ኣምላኽ ዝኹን ወዲን መንፈስ ቅዱስን እውን እንተኩኑ ኣምላኽ እዮም። ንሳቶም (ወዲን መንፈስ ቅዱስን) ካብ ዘለኣለም ኣብ እግዚኣብሄር ኣቦ ተሰዊርዎ ዝነበሩ እም ኣብ ጊዜ ፍጥረት ካብ እግዚኣብሄር ኣቦ ዝወጹ ስለዝኹኑ ካብ ኣቦ ብዓይነት ዘይኩነስ ብደረጃ ትሕት ይብሉ እዮም።”

መቅዱንዮስ ድማ እቲ ካልኣይ ነዚ ትምህርቲ ኣብ ዘመኑ ዝመሃረ ናይ ስሕተት መምህር እዩ። ንሱ ከምዚ ዝስዕብ ክብል ኣብ ልዕሊ ሰላሴ ጌጋ ትምህርቲ ከምዝመሃረ ይፍለጥ፡ “መንፈስ ቅዱስ ምሉእ ሰብነት ዘለዎ ኣምላኽ እዩ። ኣቦ ኣምላኽ እዩ፡ ወዲውን ኣምላኽ እዩ። እዚ ማለት ግና ሰለስቲኣም ማዕረ እዮም ማለት ኣይኩነን። ካብ ኣቦ ወዲ ይንእስ ካብ ወዲ ድማ መንፈስ ቅዱስ ይንእስ።”

እዚ ክንርእዮ ዝጸናሕናዮ እቶም ዘይመጽሐፍ ቅዱሳዊ መርኻጺ ዘለዎም ከሓድያን ዘስተምህርዎ ትምህርቲ እዩ። ንሕና ግና ንመንፈስ ቅዱስ ከምቲ ንሳቶም ዝበልዎ ጌርና ኣይተማህርናዮን። ንሕና ካብ ቃል ኣምላኽ መንፈስ ቅዱስ ምሉእ ሰብእና ዘለዎ ኣምላኽ ከምዝኹንን ማዕረ ኣቦን ወዲን ምዃኑ ኢና ተማሃርናዮ። እስከ ነዚ ንብሎ ዘሎና ንቃል ኣምላኽ ኣቢልና ንርእዮ።

መንፈስ ቅዱስ ኣምላኽን ሓደ ኣካል ሰላሴን እዩ

(2ቆሮ13:13 ማቴ28:19-20)

ብዙሓት ሰባት ኣምላኽነት መንፈስ ቅዱስ ክቕበሉ ይከብዱም እዩ። እዚ ከኣ መንፈስ ቅዱስ ሓይሊ ኩይኑ ስለዝስምዖም እዩ። ቃል ኣምላኽ ከኣ እንታይ ይብል ኢልካ ምሕታት ግና ምስትውዓል እዩ እሞ ብዛዕባ መንፈስ ቅዱስ እንታይ ይብል ንርኡ። መንፈስ ቅዱስ ኣምላኽ እዩ። እታ ቀዳመይቲ ሃዋርያዊት ማሕበር ነቶም ብዘይስርዓት ዝመላለሱ ትቀጽዓሉ በትሪ ስለዝነበራ፡ ሓደ እዋን ሃናንያን ሰጺራን ዝበሃሉ ሰብ ሓዳር ኣብ ዝበደሉሉ እዋን ሃዋርያ ጴጥሮስ ንሞት ከምዝፈረደም ኩላትና ንፈልጦ ሓቂ እዩ። ኣብቲ ጊዜ እቲ ጴጥሮስ ንሃናንያ ንዝተዛረበ ቃል ምስ እነስተውዕለሉ መንፈስ ቅዱስ ኣምላኽ ከምዝኹን ንርዳእ። “ጴጥሮስ ከኣ፡ በል ሃናንያ ንመንፈስ ቅዱስ ክትሕሱ... ስለምታይ ስይጣን ንልብኻ መልኡ።... ንኣምላኽ እምበር ንሰብ ኣይሓሰኻን በሎ።” ፪.ሃ5፡3-4 ቀንዲ መልእኽቲ እዚ ቃል፡ ሓቂ ክቕበል

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ንዝደሊ ኩሉ ብሩህ ኩይት ይስምዓኒ። ጴጥሮስ ንሃናንያ ንመንፈስ ቅዱስ ከሕሱ ብሰይጣን ልቡ ከምዝተመልኤ ምስገለጻሉ፡ ኣስዒቡ ንኣምላኽ ደኣ እምበር ንሱ ኣይሓሰኻን ብምባሉ፡ እቲ ብሃናንያ ዝተሓሰወ መንፈስ ቅዱስ ንሱ ኣምላኽ ከምዝኾነ እዩ ዝነግረና ዘሎ። እዚ ቃል ሓቂ እዩ፡ ምቅባሉ ድማ ግብእን መንፈሳውነትን እዩ።

መንፈስ ቅዱስ ካብቶም ሰለስተ ኣካላት ሰላሴ ሓደ ኣካል ዝኾነ ኣምላኽ እዩ። ከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ ገሊኡቶም ኣካልነት መንፈስ ቅዱስ ምቅባል ይኹብዶም እዩ። ስለዝኾነ ድማ እዩ ንኣምላኽ ኣብ ክንዲ ሰለስተ ኣካላት ሓደ ኣካል ብሰለስተ መልክዕ ኢሎም ክገልጽዎ ዝፍትኑ። መጽሐፍ ቅዱስ ግና ሰለስተ ኣካላት እዩ ዝምህረና። ነታ ኣብ ዮሃንስ ወንጌል ምዕራፍ ሓደ ዝተጻሕፈት “ቃል ብመጀመርታ ነበረ እቲ ቻል ድማ ኣብ ኣምላኽ ነበረ እቲ ቻልውን ኣምላኽ ነበረ።” ትብል ፍቕዲ ከም ኣብነት እንተወሰድናዮ፡ እቲ ኣምላኽ ዝኾነ ቃል ምስ ኣምላኽ ወይ ከኣ ኣብ ኣምላኽ ከምዝነበረ፡ በዚ ከኣ ኣምላኽ ተባሂሉ ተገሊጹ ዘሎን ቃልን ክልተ ኣካላት ምዃናም ንርዳእ። እቲ ኣብ ኣምላኽ ዝነበረ ቃል ድማ ኣምላኽ ብምዃኑ ማዕርነቶም ነስተውዕል። ኣብ ካልእ ጽሑፍ ድማ ብመንፈስ ትንቢት ክርስቶስ የሱስ ኣብ ኢሳይያስ ኩይት “...ሕጂውን እግዚኣብሄር ኣምላኽ ንኣይን ንመንፈሱን ልኢኹ ኣሎ” ብምባሉ ንሱን መንፈስ ኣምላኽን ክልተ ነንበይናም ኣካላት ምዃናም ኢና ነስተውዕል። ስለዚ ንመንፈስ ቅዱስ ከም ሓደ ኣካል ናይ ሰላሴ ምርኣይ ቅቡል እዩ።

ኣብ ጊዜ ጥምቐት ክርስቶስውን እንተኾነ እቶም ሰለስተ ኣካላት ኣብ ብድምጺ፡ ወዲ ኣብ ማይ፡ መንፈስ ቅዱስ ድማ ብኣርኣያ ስጋ ናብ ክርስቶስ የሱስ ብምውራዱ ሰለስተ ኣካላት ምዃናም ብሩህ እዩ። ጳውሎስውን ኣብ መልእኽቱ “ጸጋ ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ፍቕሪ ኣምላኽን ሕብረት መንፈስ ቅዱስን ምስ ኩነትኩም ይኹን።” ብምባሉ ሰለስተ ኣካላት ምዃናም የግህድ። ስለዚ ኣቦ፡ ወዲ፡ መንፈስ ቅዱስ ዝተፈለለዩ ኣካላት ዝውንኑ፡ ግናኹ ማዕረ ዝኾነ ስልጣን፡ ክብሪ፡ ሓይሊ ዝውንኑ ምዃናም ክንርዳእ ኣሎና። ናብቲ ሕጂ በዚ ምዕራፍ ክንርእዮ ተደልዩ ዘሎ ኣምላኽነት መንፈስ ቅዱስ ምልስ ኢልና ተወሳኺ ሓሳባት ክንርኢ ኢና።

ኣብ ትንቢተ ኢሳያስ ምዕራፍ ሽዱሸተ ናብ ነብዩ ኢሳያስ ዝመጸ ድምጺ ከምዘሎ ነንብብ፡ እቲ ናብኡ ዝመጸ ድምጺ ድማ ናይ መን እዩ ኢልና ምስ እንሓትት መጽሐፍ ቅዱስ ኣብታ ምዕራፍ ፍቕዲ ሸምንተ እቲ ድምጺ ናይ እግዚኣብሄር ከምዝኾነ ብንጽር እዩ ዝነግረና። “ንመን ክልእኽ መንከ ኪኸደልና እዩ ዚብል ድምጺ እግዚኣብሄር ሰማዕቡ።” ነዛ ቃል ኣብ ግ.ሃ28፡25-28 መጸእና ምስ እንርእያ እቲ ኢሳያስ እተዛረበ መንፈስ ቅዱስ ኩይት ኢና ንረኽብ፡ “..መንፈስ ቅዱስ ብነብዩ ኢሳይያስ ነቦታትኩም ጽቡቕ ተዛረበም..” ነቲ ኣብ ክልቲኡ ምዕራፍ ዘሎ ሓሳብ ብዕቱብን ደቂቅን ምስ እንዕዘበ ዘሕልፈልና መልእኽቲ እቲ ኢሳይያስ ዝተዛረበ እግዚኣብሄር ኣምላኽ ንሱ መንፈስ ቅዱስ ከምዝኾነ ወይ ከኣ እቲ ንነብዩ ኢሳይያስ ዝተዛረበ መንፈስ ቅዱስ ንሱ እቲ ህያው ዝኾነ እግዚኣብሄር ኣምላኽ ምዃኑ እዩ።

ካልእ ኣብነትውን ክንርኢ፡ ደቂ እስራኤል ኣብ እብራውያን ንመንፈስ እግዚኣብሄር ከምዝፈተንዎ ነንብብ። እብ3፡7-9 እቲ ናይ እብራውያን ጸሓፊ ከም መወከሲ እተጠቀማላ ናይ ብሉይ ኪዳን ጽሑፍ ኬድና ምስ እንርእያ ግና ደቂ እስራኤል ዝፈተንዎ ንእግዚኣብሄር ኣምላኽ ምዃኑ ኢና ነንብብ። (ዘጸ17፡7 ዘሀ14፡21-23 ተመልከት) እዚ ብደቂ እስራኤል ዝተፈተነ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

እግዚአብሔር አምላኽ ድማ ከምቲ ኣብ መዝሙር ተጻሒፉ ዘሎ አምልኾ ስግደት ክወስድ ብቐዕ እዩ። መዝ95፡7 ስለዚ እቲ ደቂ እስራኤል ዝፈተንዎ እግዚአብሔር አምላኽ ንሱ መንፈስ ቅዱስ እዩ። እቲ ሓቂ እዚ ካብ ኩነ መንፈስ ቅዱስ አምልኾ ክወስድ ዝኸኸለ ብደቂ እስራኤል ዝተፈተነ አምላኽ እዩ ኢልካ ምእማን ወገን ናይ ሓቂ ደኣ እምበር መምህር ሓሶት ኣይገብረካን።

ፈጣሪ እዩ

“መንፈስ አምላኽ፤ እዩ ዝፈጠረኒ፡ እስትንፋስ እቲ ኹሉ ዚኸኸል እዩ ህይወት ዝህበኒ።” እዮ33፡4

“ትንፋሲኻ ትልእኽ ይፍጠሩ፡ ንገጽ ምድሪወን ትሕድሳ።” መዝ104፡30

“ስማይት ቢቻል እ/ር ብዘሎ ሰራዊቶምዉን ብእስትንፋስ ኣፍ ተገብሩ።” መዝ33፡6

“መንፈስ እዩ ህይወ ዚገብር...” ዮሃ6፡63

እዘን ክንርእየን ዝጸናሕናየን ፍቕድታት መንፈስ ቅዱስ ፈጣሪ ከምዝኹነ እየን ዝዛረባ። መጽሐፍ ቅዱስ በዚ ክንድዚ ዝኣኸል ደበና ምስኽር መንፈስ ቅዱስ ፈጣሪ አምላኽ ምዃኑ እዩ ዝምስክረልና። ከምቲ ኩላትና እንፈልጦ፤ መጽሐፍ ቅዱስውን ዘረጋግጸልና አምላኽ፤ በይኑ እዩ ፈጣሪ። እዞ ደኣ እንታይ ንበል መንፈስ ቅዱስ በተን ክንርእየን ዝጸናሕናየን ፍቕድታት ፈጣሪ ምዃኑ ተገሊጹ ኣሎ። ኣሕዋተየ እቲ መልሲ ርዱእ እዩ፤ እቲ ብጽሑፋት ፈጣሪ ምዃኑ ዝተመስከረሉ መንፈስ ቅዱስ ንሱ ባዕሉ አምላኽ እዩ። ስለዚ መጽሐፍ ቅዱስ ፈጣሪ ንዝበሎ ንስኻ እንታዋይ ኢኻ ከም ሓደ ጸላዊ ሓይሊ ጥራይ ክትገልጽ ትፍትን ከምኡ ምርዳእ ኣሎኻ ተነሳሕ፤ ኣይኩነን አምላኽ ክፈርደካ እዩ። “እቲ ካብ ማሕጸን ጀግና ዝደኩነካ እግዚአብሔር ተበጃዊካ ከምዚ ይብል፡ እቲ ኹሉ ዝገብር እግዚአብሔር ኣነ እየ ንስማይት በይኔይ ዝዝርግሐ ብዘይ ደገፍ ከኣ ንምድሪ ዝኸሰሶ...” ኢሳ44፡24

መንፈስ ቅዱስ አምላኽ ጥራይ ከውንኖም ዝኸኸሉ መለኰታዊ ባህርያት ኣለዎ

አምላኽ ከም መጠን አምላኽ ናቱ ዝኹነ ባህርይ ኣለዎ። ንሱ ባህርያቱ ዘማቕል አምላኽ እኳ እንተኹነ፤ ዘይምቕል ባህርያት ከምዘለዎ ግና ከነስተውዕሎ ይግባኣና። ካብቲ አምላኽ ንማንም ዘየማቕሎ ብካልእ ኣዘራርባ ብዘይካኡ ዝኹነ ኣካል ዘይብሉ ባህርያት ገለ ክንጠቕስ ኣንተድኣ ኣድሊዩ፡ “ኩሉ ፈላጥነት፡ ኩሉ ክኣልነት፡ ኣብ ኩሉ ሰፍራ ዝርከብ፡ ዘለኣለማውነት፡ ዘይተመርማሪነት፡ ፈጣሪነት፡” ከንብል ንኸኸል ኢና። ነዚ ሓቂ እዚ ሓዝና ንመጽሐፍ ቅዱስና ብዛዕባ መንፈስ ቅዱስ ኣብ ንፍትሸሉ እዋን መንፈስ ቅዱስ እዘን ክንበለን ዝጸናሕናየን አምላኽ ጥራይ ዝውንንን ባህርያት ከምዘለዎ ኢና ንረኽብ። እዚ ኹኣ መንፈስ ቅዱስ አምላኽ ከምዝኹነ እዩ ዘርእየና።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

እዘን ሕጂ ቐጺልና ንርእየን መለኰታዊያን ባህርያት ከምቲ ኣቐዲምና ዝርኤናዮ ኣምላኽ ጥራይ ዝውገንን ባህርያት እየን። ስለዚ መንፈስ ቅዱስ እዞም ዝስዕቡ ባህርያት ዝውገን ካብ ኩነ ንሱ ኣምላኽ እዩ።

- ኣብ ኩሉ ስፍራ ይርከብ። መዝ139:7-10
- ኩሉ ይፈልጥ። 1ቆሮ2:10-11 ዮሃ14:26
- ኩሉ ይኸእል። ዘካ4:6 ሉቃ15:19 ሉቃ1:35 ዘፍ1:2-4
- ዘለኣለማዊ እዩ። እብ9:14
- ኣይምርመርን። ኢሳ40:13-14
- ብሓይሊ ምሉእ ወይ ከኣ ሓይል እዩ። ሮሜ15:13,19
- ቅዱስ እዩ። ኤፌ4:30 መዝ51:10 ገላ5:17
- ፈጣሪ። እዮ33:4 መዝ104:30 መዝ33:6 ዮሃ6:63

መንፈስ ቅዱስ ምሉእ ስብእና ዘለዎ ደኣ እምበር ሓይሊ ኣይከብን

ገለገለ ዘይብሱላት ኣመንቲ ካብቲ ዝስተይዎ ዕቋር ናይ ስሕተት ማይ ዝተላዕለ ንመንፈስ ቅዱስ ኣካል ዘይብሉ ጌሮም ክርድኦምን ክረድኡ ክጽዕሩን ኣብ ዘመን ኣገልግሎተይ ኣጋጢሞምኒ እየም። እዚ ግና ጌጋ ምርዳእ ኣብ ርእሲ ምጂኑ ኣብ ልዕሊ መንፈስ ቅዱስ ዝካየድ ዓመጽን ድፍረትን እዩ። እቲ ኣብ ልዕሊ መንፈስ ቅዱስ ዝካየድ ሓጢአት ድማ ምሕረት ኣልቦ ምጂኑ ምዝካር ንዛእ ርእስኻ ካብ ጥፍኣት ክትባልህ ይሕግዘካ እዩ። እቲ ንሕና ንኣምኖ መጽሐፍ ቅዱስ ሓይሊ ካብ መንፈስ ቅዱስ ከምዝወጽእ ደኣ እምበር ሓይሊ ጥራይ ከምዝኸነ ኣይምህረናን እዩ።

“ብሓይሊ መንፈስ ኣዚኹም ብተስፋ ምእንቲ ኸትህብትሙስ፥ እቲ ናይ ተስፋ ኣምላኽ ኩሉ ሓገብን ሰላምን ዘበለ ብእምነት ይምላእኩም።” ሮሜ15:13 ከምዚ ኣብዛ ፍቕዲ ተገሊጹ ዘሎ ብተስፋ ንምህብታም ብሓይሊ መንፈስ ቅዱስ ምምላእ የድለ። እዚ ሃዋርያ እዚ ብሓይሊ መንፈስ ብምባል ንሓይሊ ካብ መንፈስ ቅዱስ ምፍላዩ ዘርእየና ነገር ሓይሊን መንፈስ ቅዱስን ነንበይናም ምጂኖም እዩ። መንፈስ ቅዱስ እቲ ኣካል ባዕሉ ክኸውን ከሎ፥ ሓይሊ ግና ንፍሉይን ምዱብን ዕላማ ካብ መንፈስ ቅዱስ ዝመጽእ ወይ ከኣ ዝወጽእ ክእለት እዩ።

“...ብዛዕባ የሱስ ብዓል ናዝሬት ኣምላኽ ብመንፈስ ቅዱስን ብሓይልን ከም ዝቐብኡ.....” ግሃ10:38 ኣብዚ ክፍሊ ድማ ክርስቶስ የሱስ ብመንፈስ ቅዱስን ሓይሊ ኣምላኽ ከም ዝቐብኦ ኢና ነንብብ። እዚ ከኣ መንፈስ ቅዱስን ሓይሊን ነንበይናም ምጂኖም እዩ ዘርእየና። ነቲ ኣብ ማክ3:8 ዘሎ ቃል ምስ እነንብቦ ድማ ሓይሊ ካብ መንፈስ ቅዱስ ከምዝወጽእ ኢና ንርዳእ። “እነ ግና ንያእቆብ በደሉ ንእስራኤል ከኣ ሓጢአቱ ኸነግሮስ ብመንፈስ እግዚኣብሂር ሓይልን ፍርድን ትብዓትን መሊኤ ኣሎኹ።” ነብዩ ሚካያስ እንታይ ይብል ከምዘሎ ነስተውዕል፥ ንሱ ሓይሊ ብመንፈስ እግዚኣብሂር መሊኤ እዩ ዝብል ዘሎ። እዚ ከኣ ሓይሊ ካብ መንፈስ ቅዱስ ዝግለጽ ከምዝኸነ እዩ ዘረድኣና። እምበኣር ነስተውዕል መንፈስ ቅዱስ እቲ ኣካል ባዕሉ ክኸውን ከሎ፥ ሓይሊ ግና መንፈስ ቅዱስ ዝግለጸሉ መገዲ እዩ።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

መንፈስ ቅዱስ አካል ወይ ከአ ስብእና ዘለዎ አምላኽ እዩ። እዚ ሓሳብ ስጋ ዘይኮነስ ቅዱስ ቃል ኣርጊጹ ዝነግረና ህያው ሓቂ እዩ። ስለዚ ከምኡ ኢልና ክንዛረብ ከሎና ክንፈርህ ይኹን ክንስከፍ የብልናን። ብዛዕባ እዚ ንብሎ ዘሎና ካብ ብዙሕ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርትዖ ገለ ሒደት ክንርኢ ኢና። ነቲ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ነጥቢ ዘሎ ፍቕድታት ነፍስ ወከፍ ኣንባቢ መጽሐፍ ቅዱሱ ሒዙ ክንብቦ ግና ኣቐዲመ ይላቦ።

1. ሓሳብ ኣለዎ። ሮሜ8:6,27
2. ፍቓድ ኣለዎ። ግ.ሃ16:7 1ቆሮ12:11
3. ይፈልጥ። 1ቆሮ2:10-11
4. ይሓዝን። ኤፌ4:30 ኢሳ63:10
5. ይዛረብ። ራእ2:7,11,17,29 3:6,13,22 14:13 ግ.ሃ8:29 10:19 11:12 1ጢሞ4:1 ዮሃ16:13
6. ይሰምዕ። ዮሃ16:13-14
7. ይሰርሕ። ዮሃ14:17-26
8. ይምስክር። ዮሃ15:26
9. ይምህር። ዮሃ14:26
10. ይመርሕ። ዮሃ16:13 ሮሜ8:14 ገላ5:18
11. ይጸረር። ዘፍ6:3
12. ይከልከል። ግ.ሃ16:6-7
13. ይሃድእ። ዘካ6:8
14. ይዋጋእ። ኢሳ63:10
15. ይልእኽ። ገላ4:6 ዮሃ15:26
16. ይንቀሳቀስ። ዘፍ1:2
17. መጽሐፍ ቅዱስ ንመንፈስ ቅዱስ “ንሱ” ብዝብል ክንድ ስም (pronoun) ይገልጽ፡ ዮሃ15:26 16:8 መጽሐፍ ቅዱስ ንመንፈስ ቅዱስ “ኦቲ” (It) ከይበለ፡ “ንሱ” (He) ምባሉ ንሱብእና መንፈስ ቅዱስ እዩ ብንጽር ዘመልከተና።
18. **ኣነ ክብል ይኽእል እዩ።** ኣነ ክብል ዝኽእል ስብእና ዘለዎ ጥራይ እዩ። መንፈስ ቅዱስ ከኣ ምሉእ ስብእና ዘለዎ ህያው አምላኽ ስለዝኹነ ኣብ እተፈላለዩ ክፍሊ መጽሐፍ ቅዱስ 'ኣነ' ክብል ከሎ ኢና ንርእዮ። ገለ ኣብነታት ንምርኣይ፡- እግዚአብሄር አምላኽ ደቂ እስራኤል ኣብ ማሳ ኣብ ልዕሊኡ ከምዝዓመጹ (ዘሁ20:2-13) ብምዝካር ብዳዊት ኣቢሉ “ኣቦታትኩም ኪፍትኑኒ፡ ኪዕዘቡኒ ኽለው ግብረይ ዝረኣዩ ጄንኩም ልብኹም ኣይተትርፉ። ቦቲ ወለዶ እቲ ኣርብዓ ዓመት ተመነወነ፡ መገደይ ዘይፈልጡ ብልቦም እንተጋዝዩ ህዝቢ እዮም በልኩ። ስለዚ ኣብ ዕረፍታይ ኣይኪአትውን እዮም ኢሉ ብኩራይ መሓልኩ።” ከምዝበለ ኣብ መዝ95:8-11 ነንብብ። ብዛዕባ መንነት እዚ “ኣነ” እናበለና ቀዳማይ ኣካል ተዛራቢ ኮይኑ ንዝቐረበ ናይ እብራውያን ጸሓፊ ክገልጽ እንከሎ 'መንፈስ ቅዱስ እዩ' ኢሉ ይነግረና። እብ3:7-11 ተመልከት እስቲፋኖስ እውን ኣቦታት ንመንፈስ ቅዱስ ከምዝፈተንዎ ኣብ ግ.ሃ7:51 ተዛሪቡ ኣሎ። ንንደቂ እስራኤል ኣብ ምድረ-ብዳ መንፈስ ቅዱስ መዓስ መሪሕዎም ዚብል ሕዮ ከለዓለና ይኽእል እዩ። ቃል አምላኽ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ነዚ ምላሽ አለዎ። “ንሳቶም ግና ዐለው ንቅዱስ መንፈሱ ከኣ ኣጉህዩ ሰለዚ ጸላኢኡም ኩነ ባዕሱውን ተዋግኦም።” ድሕሪ ምባሉ ብዛዕባ እቲ ዝቐጽል ወለዶ ግን እተን ኣርብዓ ዓመት ምስተዛዘመ “ከብቲ ናብ ለሰ ሽም ዚወርዳ ከምኡ መንፍስ ኣግዚኣብሄር ናብ ዕረፍቲ ኣብጽሖም...” ይብል። ኢሳይያስ 63:10,14

ካልእ ኣብነት ንመልከት፡ ኣብ ኢሳይያስ 8-10 እግዚኣብሄር ንኢሳይያስ ከምዝለኦሽ እሞ ልቢ እቲ ህዝቢ ዘየስተውዕል ምዃኑ ከዛረብ ከምዝኣዘዘ ይንቡብ። እዚ “ንመን ክልእክ”፡ “ኪድ” እናበለ ዝተዛረበ ንሱ መንፈስ ቅዱስ ከምዝኸነ ኣብ ግ.ሃ28:25 ብንጽር ሰፊሩ ኣሎ። ኣብዚውን መንፈስ ቅዱስ “ኣነ” ክብል ከሎ ኢና ንርኢ። ህዝቅኤልውን “እቲ መንፈስ ከኣ ኣተወኒ ብእግረይ ደማ ደው ኣበለኒ ኣም ኪድ ኣብ ቤትካ ተዐጾ ኢሉ ተዛረበኒ። ኣታ ወዲ ሰብ እንሆ መእሰሪ ኺገብሩልካን ኪሰሩካን እዮም ኣብ ማእከሎም ደማ ኣይክትወጽእን ኢኻ። ንሳቶም ዓላዊት ቤት እዮም እሞ ምእንቲ ኸትዕበስን ዘላፈኡም ከይትኸውንንሲ ልሳንካ ኣብ ትንሓግካ ኸጥብቐ እዮ። ምስ ዝዛረበካ ግና ንኣፍካ እከፍቶ ንስኻውን እግዚኣብሄር ኣምላኽ፤ ከምዚ ይብል ኣሎ ክትብሎም ኢኻ። ዓላዊት ቤት እዮም እሞ ዚስምዕ ይስማዕ ዚኣበውን ይእብ፡ በለኒ” ኢሉ ኣሎ። ህዝ3:24-27 ኣብዚውን መንፈስ ቅዱስ “ኣነ” ክብል ከሎ ኢና ንርኢ።

“ጴጥሮስ በቲ ራእይ ኬስተንትን ከሎ መንፈስ (መንፈስ ቅዱስ) እንሆ ሰለስተ ሰብኣይ ይደልዩካ ኣለዉ፡ ሰለዚ ኣነ ልኢከዮም እዮ እሞ ተንሲእካ ውረድ ከይተሰከፍካውን ምሳታቶም ኪድ በሎ።” (ግ.ሃ10:19)። ሰለዚ መንፈስ ቅዱስ ባዕሉ “ኣነ” እናበለ ኩብ ተዛረበ ኣካል፡ ስብእና ኣለዎ ማለትዩ። ከመይሲ እቲ “ኣነ” ክብል ዝኸለል ኣካል ዘለዎ ጥራይ እዩ።

19. 'ካልእ መጽናንዒ' ተባሂሉ ኣሎ። “ኣነ ሽኣ ነቦ ክልምኖ እዮ ንሱ ድማ ንዘለኣለም ምሳኻትኩም ዚነብር ካልእ መጽናንዒ ኺህበኩም እዩ።” ዮሃ14:16 እዛ 'ካልእ' ትብል ቃል ኣብቲ ሓድሽ ኪዳን ንመጀመርያ ጊዜ እተጻሕፈሉ ቛንቛ ግሪኽ 'ኣሎስ' (allos) ተባሂላ ከትጽሓፍ ከላ እቲ ነታ ቃል እተዋህበ ትርጉም ድማ 'ካልእ ግናኽ ሓደ' (another of the same kind) ዚብል እዩ። ሰለዚ ብመሰረት እዛ ቃል መንፈስ ቅዱስ ርእሱ ዝኸኣለ ኣካል ምዃኑ ኣጸቢቕና ከንርዳእ ንኸለል ኢና።

መዘኻኸሪ፡- ሓደ ኣካል ዘይብሉ ሓይሊ ጥራይ ዝኸነ ነዚ ኣብ ላዕሊ ከንርእዮ ዝጸናሕናዮ ኩሉ ከገብር ኣይኸእልን። ምኽንያቱ ንሓደ ነገር ስብእና ኣለዎ ክንብሎ እንተደኣ ኩይንና ካልእ ይትረፍ ስምዒት፡ ፍቓድ፡ ኣእምሮ ሃልይዎ 'ኣነ' ክብል ዚኸለል ክኸውን ስለዘለዎ።

መንፈስ ቅዱስ ኣምልኾ ክወስድ ብቐዕ ኣምላኽ እዩ

መንፈስ ቅዱስ ኣምልኾ ክወስድ ዝግብኡ ብቐዕ ኣምላኽ እዩ። ንኣይ ብዛዕባ እዚ እንብሎ ዘሎና መጽሓፍ ቅዱሳዊ ምህር ኣብ ኣብ ገለ ገለ ኣመንቲ ዘሎ ምርዳእ የሰከፈኒ እዩ። መንፈስ ቅዱስ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

አምላክ ምዃኑ ዝቐበሉዎ ምዃኖም ብክናፍርም ኣናተኣመኑ ንኢኡ ዝግበር ኣምልኽ ከምዘይቅቡል ጌርም ከዛረቡ ምርኣይ ዘገርም እዩ። ሓዲ ኣካል ሰላሴ እዩ ካብ በልና፡ ነዚ ድማ ብቃል ኣምላኽ ካብ ኣረጋገጽና ኣምልኽ ንመንፈስ ቅዱስ ይግባእ እዩ ኢልና ከይንኣምን እንታይ እዩ ዝኸልከለና ኣብ ኣገልግሎት ዓመታተይ ብዛዕባ እዚ ምስ ብዙሓት ኣመንቲን እገልገልቲን ተዘራሪበ እዩ፡ እቲ ዝረከብኩዎ መልሲ ግና ኣዝዩ ዘሕዝን እዩ። ብኸመይ እዮም ናብ መንፈስ ቅዱስ ዝግበር ዝኹን ዓይነት ኣምልኽ ተቐባልነት የብሉን ዝብሉ እንተዘይተረዳእኩ እኳ፡ እቲ ምርዳእ ግና ዘይመጽሓፍ ቅዱሳዊ ምዃኑ ይፈልጥ። ከመይሲ መጽሐፍ ቅዱስ ናብ ኣቦ ጥራይ ዘይኩነስ ናብ ወዲን መንፈስ ቅዱስውን ከምዝጸለ ብግሉጽ እዩ ዝምህረና።

ከምቲ ኣቦ ክብሪ፡ ምስጋና፡ ኣምልኹ፡ ስግደት፡.....ክወስድ ብቐፅ ዝኹን ከምኡ ድማ ወወዲን መንፈስ ቅዱስን ኩሉ ክወስዱ ብቐዓት ከምዝኹኑ መጽሓፍ ቅዱስ ብግሉጽን ዘየማትእን መገዲ ስለዝምህረና ኣብዚ ሓቂ ደው ክንበል መሪጽና ኣለና። ወዲ ኣምልኽ ክወስድ ብቐዓ ከምዝኹን ኣብ ዝሓለፉ ምዕራፋት ርኢና ኢና። ናብ ኣቦ ከምዝጸለ ድማ ንማንም ሰብ ብሩህ እዩ ኢሉ እዩ ዝኣምን። ነዘን ዝስዕባ ፍቕድታት ምንባብ ድማ ነዚ ንብሎ ዘሎና ሓቂ የረጋግጻልና (ዮሃ14፡13-14 ማቴ6፡9-13 ኤፌ3፡15)። ወዲ ኣምልኽ ከምዝወስድ ድማ ርኢና ኢና፡ ስለዚ ከም እስጢፋኖስ ናብ ክርስቶስውን ክንጸሊ ንኽእል ኢና፡ “..ንእስተፋኖስ ከኣ እናተማህለለን ጎይታይ የሱስ መንፈሰይ ተቐበል እናበለን ብዳርባ እምኒ ቐተልዎ። ተምበርኪኹ ኸኣ ብዓብዩ ድምጺ ጎይታይ እዚ ሓጢአት እዚ ኣይትሓዘሎም ኢሉ ጨደረ።” ግ.ሃ 7፡59-60 (ነቲ ኣብ ትሕቲ ክርስቶስ የሱስ ከም መጠን ኣምላኽ ኣምልኽ ወሲዱ እዩ ዝብል ኣርእስቲ ዝርኤናዮ ሓሳብ ተመልከት)

እቲ ሕጂ ክንዛረብሉ ደሊና ዘለና ኣገዳሲ ነጥቢ ናብ መንፈስ ቅዱስ ኸኣ ክንጸሊ ንኽእል ዶ ኣይንኸልን ዝብል እዩ። ብርግጽ ምስቲ ቃል ሓቂ ክንስማማዕ እንተድኣ መሪጽና ናብ መንፈስ ቅዱስውን ክንጸሊ ንኽእል ኢና። ጐይታ የሱስ ክርስቶስ ቦታ ዳሕረይቲ ዓባይ መዓልቲ በዓል ዓው ኢሉ ብምጭዳር መንፈስ ቅዱስ ማይ ህይወት ከምዝኹንን ዝጸምኤ መጺኡ ክሰቲ ከም ዝኸእል ኣብ ዮሃ7፡37-39 ከምዝተሃረበ ንፈልጥ ኢና። ኣብዚ ክርስቶስ የሱስ ንመንፈስ ቅዱስ ህያው ዓይኒ ማይ ህይወት ከምዝኹን እዩ ዝነግረና ዘሎ። ኣብ ካልእ ጽሑፍውን ክርስቶስ የሱስ ነታ ሳምራዊት ሰበይቲ መንፈስ ቅዱስ ማይ ህይወት ከምዝኹን ይነግራ። ዩሃ4፡10 ነዚ ሓሳብ ሒዝና ናብ ኤርሚያስ ንኺድ፡ ኤርሚያስ ሓዲ እዋን መንፈስ ቅዱስ ዓይኒ ማይ ህይወት ከምዝኹን ስለዝተረድኤ “ዎ እግዚአብሄር ትጽቢት እስራኤል እቶም ዚሓድጉኻ ዘበሉ ኺሓንኩ እዮም። ንእግዚአብሄር ነቲ ህያው ዓይኒ ማይ ስለ ዝሓድጉ እቶም ካባኻ ዚርሕቑ ኣብ ሓመድ ኪጽሓፍ እዮም። ዎ እግዚአብሄር ውዳሴይ ንሰኻ ኢኻ እም ኣሕውየኒ ከሓዊ ድማ እዮ፡ ኢድሕነኒ ከድሕንውን እዮ።” ክብል ከምዝጸለየ መጽሓፍ ቅዱስ ይነግረና። ኤር17፡13-14 መንፈስ ቅዱስ ብመስረት እዛ ፍቕዲ ተወዲሱ፡ ተለሚኑ እዩ። ስለዚ ድማ ኢና መንፈስ ቅዱስ ክብሪ ኣምልኽ ስግደት ዝግብኡ ኣምላኽ፣ ንብል ዘለና።

ካልእ መጽሓፍ ቅዱሳዊ መርትዖ ክንወስድ፡ ደቂ እስራኤል ኣብ ምድረ-በዳ ንመንፈስ ቅዱስ ከምዝፈተንዎ ነቲ ኣብ ዘጸ16፡7 ዘሎ ጽሑፍ ምስቲ ኣብ እብ3፡7-9 ኣዛሚድና ምስንጉእዮ ንበጽሑ ሓቂ እዩ። ዳዊት ነዚ ኣመልኪቱ ኣብ ዝጸሓፈ መዝሙር ኣቐዲሙ ነቲ ኣቦታት ኣብ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሰላሴ እንታይ ይምህር?

ምድረ-በዳ ዝፈተንዎ ኣምላኽ፤ ንስገድ፡ እልል ንበል፡ ፍግም ንበለሉ.....ይብል። “..ንዑ ንእ/ር ብሓጎስ ንዘምር ንኸውሒ ምድሓንና እልል ንበለሉ፡ ብምስጋና ኣብ ቅድሚኡ ንብጻሕ ብመዝሙር እልል ንበለሉ።.....ንዑ ፍግም ኢልና ንስገድ፡ ኣብ ቅድሚኡ እ/ር ፈጣሪና ንንበርከኽ።” መዝሃ5፡1-6 ነቲ ኣብታ ምዕራፍ ካብ ፍቕዲ 8-11 ተጻሒፉ ዘሎ ምስንርእዮ እዚ ክስገደሉ ዝግብኦ፡ ክምስገን ዘለዎ ኣምላኽ፤ ብኣቦታት ኣብ ምድረ-በዳ ከምዝተፈተነ ኢና ንረኽብ። እቲ ኣብ ምድረ-በዳ እተፈተነ ድማ ብመሰረት እብ3፡7-9 መንፈስ ቅዱስ እዩ። ስለዚ መንፈስ ቅዱስ እቲ ብኣቦታት ኣብ ምድረ በዳ ዝተፈተነ ኣምልኾ ክወስድ ዝግብኦ ኣምላኽ መንፈስ ቅዱስ እዩ ኣብ ዝብል ቅኑዕን መጽሐፍ ቅዱሳዊን መደምደምታ ክንበጽሕ ንኽእል። ብዓብዩ ድማ መንፈስ ቅዱስ ኣምላኽ ምጊኑ ቅዱስ ቃል ብንጽር ስለዝዘረበ ከም መጠን ኣምልኽ ኣምልኾ ክወስድ ይግብኦ ምባልና ምስቶም ናይ ስሕተት ዕቋር ማይ ዝሰተዩ ሰባት ከመሳሰለና ኣይኽእልን እዩ።

ምናልባት ነዛ መጽሐፍ እዚኣ እተንብባ ዘሎኻ ሰብ ብኣንጻር እዚ ምህሮ ክትመላለስ ዝጸናሕካ ምስ እትኸውን፡ ሎሚውን ንኣኻ ካብ ኣምላኽ ተስፋ ኣሎ እም፡ ኣብ ቅድሚኡ ኣምላኽ ምሕረት ብምሕታት ናብ ኣምላኽ ተመለስ። ከምዚ ኢልኻ ድማ ድማ ብእምነት ጸሊ፡-

“ዎ ኣምላኽ ኣመስግነካ ኣሎኹ። ንስኻ ንህይወተይ ኣብ ጸልማት ከትነበር ስለዚይሓደግኪያ ኣመስግነካ ኣሎኹ። ኣነ ብዝርድኣኒን ዘይርድኣኒን ብዲለካ እዮ፡ ዘይ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምርዳእ ብምሓዝ ኣንጻር ምኽርካን ሓሳብኻን መንነትካን ተመላሊሰ እዮ። ሕጂ ግና ምስቲ ሓቂ ክነበር ናባኻ እምለስ ኣሎኹ። ብስም ወድኻ ክርስቶስ የሱስ ብደም ወድኻ ኣንጽሃኒ። ስለቲ ምሕረትኻ ተመስገን። ኩሉ ተረፍ ዘመነይ ንኹበርካ ይቐደስ። ብስም የሱስ ኣሜን።”

ኣታ ነዚ ናይ ውሳኔ ጸሎት ብምሉእ ልብኻ ጸሊኻ ናብ ኣምላኽ ዝተመለስካ ሰብ ንኣምላኽ ክብሪ ሃብ። ከምቲ ኣምላኽ ዝደልዩካ ኮይንካ ክትመላለስ ሕጂ ካብ ዘድልዩኻ ነገራት ሓደ ጽሩይ ወንጌል ዝኣምኑ ሰባት ንዙርያኻ ክመልእዎ ምግባር እዩ። ምስቶም ንህይወትካ ንለውጢን መንፈሳዊ ብርታዔን ክሕግዝዎ ዝኽእሉ ቅዱሳን ጊዜ የሕልፍ። ናብቲ ዝነበርካዮ ከይትምለስ፡ ብፍልጠት ሓቂ ተመላእ። ኣብዚ ንሕናውን ክንሕግዝካ ፍቓደኛታት ስለዝከውን ክትረኽበና ትኽእል ኢኻ። ኣምላኽ ይባርኽ!!

“እኩም ኣብ ሰማይ ዝምስከሩ ኸኣ ሰለስተ እዮም፡ ኣብ፡ ቃል፡ መንፈስ ቅዱስ። እዞም ሰለስተ ድማ ሓደ እዮም።” 1ዮሃ 5፡7-8 (ኪንግ ጆምስ ትርጉም)

“For there are three that bear record in heaven, the Father, the word and the Holy Ghost, and these three are one.”

መጠቃለሊ ሓሳብ

እዚ መጠቃለሊ ሓሳብ ካብ ኣይደን ዊልሶን ቶዘር (እቲ ናይ 20 ክፍለ ዘመን ነብዪ) ዝጸሓፉ “ፍልጠት ናይቲ ቅዱስ” (The Knowledge Of The Holy) እትብል መጽሐፍ ዝተወሰደ ምዃኑ ኣቐዲመ ክሕብር እፈቱ።

እቲ ኣብ ሳልሳይ ክፍለ ዘመን ዚሰዓበ ብኣርዮስን ካልሕትን ኣብ እምነት ስላሴ ዝተወርወረ ፍላጻታት ኣብ ኣምላኽነት ክርስቶስ ዘተኩረ እዩ ነይሩ። እቶም ኣብቲ እዋን ናይቲ ብኣርዮስ ዝተላዕለ ዘፋልስ ክትዕ ዝተሳተፉ 318 ኣበታት፡ (መብዛሕትኦም ቅድሚኡ ኣብ ዝነበረ ናይ ስደት እዋን ኣካሎም ዝጐደሉን በሰላ ዝነበሮም እዮም)፡ ኣብ ኒቅያ እዮም ዋዕላ ኣካይዶም። ሓቢሮም ድማ ሓደ መርገጺ ናይ መሰረት እምነት ኣዊጅዎም። ገለ ክፋሉ ከምዚ ይብል፡

“እኣምን ብሓደ ጐይታ የሱስ ክርስቶስ እቲ እንኮ ውሉድ ኣምላኽ ካብኡ ቅድሚኡ ኩሉ ዘመናት ዝተወልደ ኣምላኽ ካብ ኣምላኽ፡ ብርሃን ካብ ብርሃን፡ ሓቕኛ ኣምላኽ ካብ ሓቕኛ ኣምላኽ ዝተወልደ እምበር ዘይተፈጥረ ብትሕዝቶኡ ምስ ኣቦ ሓደ ዝኹን ብእሉ ኩሉ ነገር ዝኹነ።”

ንልዕሊ 1600 ዓመታት ድማ እዚ ኣዋጅ እዚ ናይ ቅንዕና መለከዒ ኩይኑ ተወሲዱ። ክኸውን ከኣ ኣለዎም። ምኽንያቱ እዚ ኣዋጅ እዚ፡ ንኹሉ እቲ፡ ሓድሽ ኪዳን ብዛዕባ ‘ኸፍራ ናይቲ ወዲ ኣብቲ መለኮታዊ ኣምላኽ” ዚህቦ ምግላጽ፡ ጠሚሩ ብዝገለጽ ውቁብ ስነ መለኮታዊ ቋንቋ ገደሩ ስለ ዚዛረብ።

ጉባኤ ኒቅያ ንማዕርነት መንፈስ ቅዱስ ምስ ኣቦን ወዲንውን ኣልዒሉ ይዛረብ እዩ። ከምዚ ድማ ይብል፡-

“እኣምን ብመንፈስ ቅዱስ ጐይታን ወሃብን ህይወት ካብ ኣቦን ወዲን ዚሰርጽ ምስ ኣቦን ምስ ወዲን ሓቢሩ ዚምለኽን ዚኸብርን።”

ደረስቲ ናይቲ ብ “ኣዋጅ ኣተናስያን” ዚፍለጥ ኣዋጅ ኒቅያ፡ ብልዑል ጥንቃቄ፡ ካብቲ ቅዱስ ጽሑፍ ዝህቦ ደረት ከይወጹ፡ ብዝተኻእሎም መጠን ምሩጻት ቃላት ተጠቂሞም፡ ነቲ ኣብቶም ሰለስተ ኣካላት ናይ ስላሴ፡ ኣብ ንሓድሕዶም ዘሎ ዝምድና ክገልጽዎ ክኢሎም እዮም። “ኣብ ስላሴ” ይብል እቲ ኣዋጅ፡ “ኣብ ስላሴ ቅድምን ድሕሪን፡ ዓቢን ንኡስን ዚበሃል ከቶ የልቦን። ኩሎም ሰለስቲኦም ኣካላት ናይ ስላሴ ብሓባር ማዕረን ዘለኣለማውያን እዮም።”

እሞ እዞም ቃላት እዚኣቶም ምስቲ “ኣቦይ ካባይ ይዓቢ እዩ” ዚብል ዘረባ ናይ ጐይታና ብኸመይ ከነሰማምዖም ንኸእል? እዞም ጥንታውያን ናይ ስነ-መለኮት ምሁራት ነዚ ኣቐዲሞም ኣስተውዒሎም ከምዚ ዚብል ጽሑፍ ኣብቲ ኣዋጅ ኣሰፊሮም ኣለው። “ወዲ ብመለኮትነቱ ምስ ኣቦ ማዕረ እዩ፡ ብሰብነቱ ካብ ኣቦ ይጓዕስ”። እዚ ትርጉም እዚ ኸኣ፡ ንሓደ ብዕቅብ ዚሓስብ ኣእምሮ ዘለዎን ንሓቂውን ኣብ ዞባ ኩሉ ብርሃን ዚደልዩ ሰብ እኹልን ኣዕጋቢን ምላሽ እዩ።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ንዓሌት ሰብ ከብጀ ኢሉ ናብ ምድሪ ከመጽእ ከሎ፡ እቲ ናይ ዘለኣለም ወዲ፡ ሕቕፊ ኣቡኡ ኣይሓደገን። ኣብ ማእከል ሰብ እንዳ ተመላለሰ ከሎ ንርእሱ ብኸምዚ ክገልጽ ከሎ ንረኽቦ፡ “እቲ ኣብ ሕቕፊ ኣቡኡ ዘሎ ሓደ ወዲ” (ዮሃ1፡18) መሊሱ ድማ፡ “ብጀካ እቲ ካብ ሰማይ ዝወረደ፡ ኣብ ሰማይውን ዘሎ ወዲ ሰብ” (ዮሃ3፡13) ኣብዚ ዘረባ እዚ ዓቢ ምስጢር እምበር ምዝብራቕ ኣይኮናን እንረኽብ። ስታ ኣብ ዝለበሰሉ ግዜ ወዲ ንመለኮትነቱ ብመጋረጃ ከዊልም እምበር ከንቱ ኣይገበሮን። ካብ መለኮትነቱ ምንም ከየጉድል ሓድነት ኣምላኽ የገድዶ እዩ። ኣምላኽ ካብ ርእሱ ንታሕቲ ክትሕት ኣይኸእልን እዩ እም ስታ ለቢሱ ከም ሰብ ኮይኑ ምስ ተረኽቦ ካብቲ ቀደም ዝነበሮ ኣምላኽነቱ ምንም ኣየጉደለን። ኣምላኽ ካብ ዝነበሮ ክንእስ እዩ ኢልካ ምሕሳብ፡ ፍጹም ዘይኸውን እዩ።

እቶም ሰለስተ ኣካላት ናይ ስላሴ ሓደ ስለ ዚኹኑ ሓደ ፍቓድ እዩ ዘለዎም። እቶም ዝተረፉ ክልተ ኣካላት ናይ ስላሴ ብደቂቕ ከይተሰማምዑ ድማ ሓደ ንበይኑ ዚገብሮ ግብሪ የልቦን። ኩሉ ዕዮ ኣምላኽ “ብሰለስትነት ኣብ ሓድነት” ዝተገብረ እዩ። ኣብዚ ብርግጽ ብቃላት ናይ ፍጡራት ኢና ብዛዕባ ኣምላኽ ክንሓስብ ንግደድ ዘሎና። ንኣምላኽ ከም ሰብ ኣመሳሰልና፡ ንዛረበሉ ክሳብ ዘሎና ከእ፡ እዚ ምሉእ ሓቂ እዩ ክንብሎ ኣይንኸእልን ኢና። ብዛዕባ ኣምላኽ ካብ ሓሰብና፡ ፊቲና ጸሊእና ሓሳብ ፍጡራትን ቋንቋ ፍጡራትን ክንጥቀም ስለ እንግደድ ኢና፡ ነቲ ፈጣሪ በዚ ዝገለጽናዮ መልክዕ ክንገልጽ ተገዲድና ዘሎና። ከምቲ ደቂ ሰባት ዝገብሩዎ፡ ብዘተን ብዋዕላን ድሕሪ ምይይጥ ሓሳባት ተለዋዊጦም፡ ናብ ሓደ ስምምዕ ከም ዝበጽሑ፡ ከምኡ ኣምሰልና ብዛዕባ ኣካላት ናይ ስላሴ ክንሓስብ ፈጹም ጌጋ እዩ። ሚልቶን ኣብታ “ዝተኸሰረት ገነት” Paradise Lost እትብል መጽሓፍ፡ ኣካላት ናይ ስላሴ ብዛዕባ ምብጃው ደቂ ሰብ ኣመልኪቶም፡ “ዋዕላ” ከም ዚገብሩ ኣምሲሉ ክጽሕፍ ከሎ፡ ድኻም ኣርእዩ እዩ፡ ኢለ እዩ ኣነ ወትሩ ዝሓስብ። ምኽንያቱ እቲ ኣብ መንጎ ኣካላት ስላሴ ዘሎ ዘለኣለማዊ፡ ንእሱን ቅጽበታዊን ሕብረት፡ ዘረባ ኹነ ድምጺ፡ ጻዕሪ ኹነ ምንቅስቓስ ከቶ ኣይፈልጥን እዩ።

ግብሪ ኣምላኽ ንሰለስተኣም ኣካላት ናይ ስላሴ በብናቶም መቓቕልካ ናይ ምሃብ ነገር ሎሚ ኣብ ማእከል ክርስትያናት ገኒኑ ዝርከብ ጌጋ ርድኢት እዩ። ንኣብነት፡ ፍጥረት - ንኣብ፡ ምድሓን - ንወዲ፡ ዳግም ምላድ - ንመንፈስ ቅዱስ። እዚ ብኸፊል ሓቂ እኳ እንተኹነ፡ ግዳ ምሉእ ብምሉእ ሓቂ ኣይኮነን። ኣምላኽ ርእሱ ስለ ዘይመቓቕል፡ እቲ ሓደ እንዳ ሰርሐ፡ እቲ ሓደ ትም ኢሉ ክዕዘብ፡ ኣብ ስላሴ ዘይሕሰብ እዩ። ኣብ ምሉእ ኣድማስ፡ ኣምላኽ ካብ ዝዓየዮም ዓቢይቲ ሓይልታት፡ እቶም ሰለስተ ኣካላት ናይ ስላሴ ብፍጹም ውህደት ዝገበሩዎም ምዃናም ቅዱሳት ጽሑፋት ኣዳዕዲዎም የረጋግጹልና እዮም።

መጽሐፍ ቅዱስ ናይ ፍጥረት ዕዮ፡ ብኣቦ (ዘፍ1፡1) ብወዲ (ቆሌ1፡16) ብመንፈስ ቅዱስ (እዮ26፡13 መዝ104፡30) ከም ዝተገብረ ይገልጻልና። እቲ ናይ ዘለኣለም ወዲ ስታ ኣብ ምልባሰውን፡ እቲ ወዲ ጥራይ እኳ ስታ ኮይኑ ኣብ መንገዱ እንተ ሓደረ፡ እቲ ስራሕ ግና፡ ብምሉእ ስምረት ናይ ሰለስተኣም ዝተገብረ ከም ምዃኑ ጽሑፍ ይነግረና። (ሉቃ1፡35) ኣብ ጥምቀት፡ ክርስቶስ እቲ ወዲ ካብ ማይ ክወጽእ ከሎ፡ እቲ መንፈስ ኣብ ልዕሊኡ ወራዳ፡ ኣበውን ካብ ሰማይ ተዛረቡ። (ማቴ3፡16-17) ንናይ ምትዕራቕ ዕዮ ብዝምልከት፡ ክንዮ እቲ ኣብ እብ9፡14 ተጻሒፊ ዘሎ ኣይመስለንን። “... ክርስቶስ ብናይ ዘለኣለም መንፈስ ገይሩ፡ ርእሱ

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

ብዘይ ጽዮኖ ንኣምላኽ ዘቐረበ ግዲ...” ኣብዚ ዘረባ እዚ፡ ሰለስቲኦም ኣካላት ብሓደ ክሰርሑ ከለው ኢና እንምልከት።

ትንሳኤ ክርስቶስውን ንሰለስቲኦም ተመልኪትዎም እዩ። ንኣቦ (ግ.ሃ2፡32) ንወዲ (ዮሃ10፡17-18) ከምኡውን ንመንፈስ ቅዱስ (ሮሜ1፡4)። ምድሓን ናይ ሓደ ውልቀ ሰብ ብዝምልከትውን ብዕዮ ናይ ሰለስቲኦም ኣካላት ናይ ስላሴ ዚግበር ምዃኑ ሃዋርያ ጴጥሮስ ይገልጻልና። (1ጴጥ1፡2) ኣቦን ወዲን መንፈስ ቅዱስን ሰለስቲኦም ኣብ ሓንቲ ክርስትያን ነፍሲ ከም ዚሓድሩ ድማ ኣብ ዮሃ14፡15-23 ተገሊጹልና ኣሎ።

ትምህርቲ ስላሴ ንልቢ ዚኸውን ሓቂ እዩ። ብኣዕጋቢ ክንገልጽ ዘይምኽኣልና ድማ ኣንጻሩ ዘይኮነስ ኣብ ጉኑ ደው ኲብለና እዩ ዚግብኡ። ምኽንያቱ ከምዚ ዓይነት ሓቂ፡ ብምግላጽ እንተ ዘይግለጽ ነይሩ፡ ማንም ሰብ ሓሲቡ ኬምጽኦ ዚኸእል ነገር ኣይኮነን።

ተፈጻመ

1 ተሰ5፡25

ኣብ ልዕሊ እዛ መጽሓፍ ንዝህልወኩም ርእይቶ፡ ሕቶን ምስክርነትን በዚ ዝስዕብ ናይ ኢሜይል ኣድራሻ ክትልእኹ ትኸእሉ ኢኹም።

szshiloh@gmail.com

መጽሐፍ ቅዱስ ብዛዕባ ስላሴ እንታይ ይምህር?

